

1719. warda förqvafde, då Under-Rättens Dommar däröfwer efter wan-
ligheten Kongl. Rättens ompröfwande underställas skola (c).

Transumpt af Resolution, på Krigs-Fiscalens Falcken-
kloos Memorial af den 8. Dec. 1698. tryckt 1719.

Alla så Civil-som andre Betiänte bör erlagga Charta Sigillata,
och Krigsmans- Hus-afgifterne af de Characterer, för hvilka de intet
nåta någon Lön.

Den Octob. Szwet-Directeurens Sandelins Publica-
tion angående Accisen och Qwarn-Tullen.

För all ut-och inrikes ifrån til Stockholm inkommande omalen Spannes
mål, som här i Stockholm förtäres, betales, jämte stora Siu-Tullen för den
förre, och lille Tullen för den sednare, Husbehofs-Accisen, och Qwarn-Tul-
len. Men för den Spannmål, som åter utföres på Landet, eller til andre inrikes
städer och Bäragsbruten, skal den utbetalte Husbehofs-Accisen och Qwarn-
Tullen, likmäßigt Kongl. Cammar-Collegii Bref af den 18. Sept.
sidstledne, restitueras, på sådant sätt, at den någon Spannemål härifrån
Staden skicka wil, bör på Accis-Cammaren, innan någon anstalt om
Spannemålets Inlastning på Farkosten giöres, ingifwa en underskrefwen
Föteckning på Tunne-Talet, Spannemåls-Sorterne, och för hvars Räk-
ning, samt til hwad Stad eller Bruk den afsändes: undfändes däremot
Accis-Cammarens Utförs-Sedel, hwarj, jämte Spannemåls-Sorterna,
Tunne-Talet med fulle Bokstäfwer utsättes, då Inspectoron förord-
nar en Besökare, som wid upmätningen och inlastningen är tilstades, at
notera och räkna Sorterne och Tunnetalet. Berörde Utförs-Sedel up-
wisas därpå wid Tullen, hvarunder Tullmären och Besökaren attestera
Spannemålets riktiga utförel. Och då denne således atte-
sterade Utförs-Sedel upwisas i Accis-Cammaren, återfå Bes-
derbrände straxt emot Quittance den wid införseln betalte Hus-
behofs-Accisen och Qwarn-Tullen. Men för den Spannmål, som
å Landet uphandles, och åter utföres på Landet, återställas Hus-
behofs

(c) Huru och af hwem sådana mål skola ransakas, däróm hese Refol. på Präs-
terkapets Beswår af den 21. Octob. 1723. S. 4. 5. 7. 8. it. Kongl. Maj:ts Re-
fol. på Justitie-Canslerens förfrågan af den 20. Mart. 1724. samt Förordningen af
den 14. Jan. 1726. S. 3.

behofs Accisen och Qwarn-Tullen straxt, för 4. Tunnor och därunder. 1719.
När däröfwer stiger, må restitution sökas på accis-Cammaren, och
därmed procederas, som afswansförmålt är etc.

Den 18. Dec. Szwet Ståthållarens och Magistra-
rens Publication.

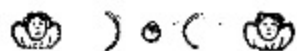
Wårdarne här i Stockholm böra, likmäßigt Kongl. Maj:ts nådis-
ge Bref af den 6. sidstledne, i sine wise förordnade Quarter, hwarje Fre-
dag, wid 100. Dal. G:mts Witte sig insinna med Förteckningar af sine
Gäster, så til deras Namn, som Underrättelse hwarifrån de ankommit,
af hwad Nation de äro, och hwad Handtering de drifwa, jämte flere
Omständigheter, som til uplysning och säkerhet om hwar och en Främ-
mande och Gäst tjäna kunna: äliggandes wederbörande, alla dem, som
i Quarteret uthyra Rum, denne Förordning första Bekan sielfwe at
antydta, men Huswårdarne sedan på förbemålte Dag Listorne och För-
teckningarne til dem affsewera, dem de sedan hwar Eögerdags Förmid-
dag til Stadsens Politie-Collegium wid lika stort witte hafwa at ingif-
wa, såsom och Namn af dem, som i Quarteret denna Förordning på något
sätt försumma.

Den 4. Febr. Kongl. Swea Håfrätts-Bref, an-1720,
gående deras Jordsättning, som olyckeligen om-
komma.

Med de Personers Jordsättande, hwilka antingen igenom hvars
jehanda olyckelige händelser omkomma, eller och sig sielfwa Lifwet afhän-
da, må, likmäßigt Kongl. Maj:ts Bref af den 28. sidstledne Jan., så
förfaras, det Under-Rätternes däröfwer fälte utslag (a), utan at de Kongl.
Rättens widare ompröfwande warda understälte, blifwa straxt til Exe-
cution beforderade, så framt något skälligt Beswår däremot icke blifwer
anfördt.

Den

(a) Conf. Förordningen af den 27. Oct. 1725. och Förklaringen däröfwer af
den 4. Aug. 1727.

1720. Den II. Febr. Kongl. Swea Håfråtts-Bref angående Kyrckio-pliçt etc.

Ej skal någon för begångit enkelt Hor eller Lönsfelåger stå mer än 3. Söndagar Kyrckio-pliçt, fast än Synden flere resor itereras (b): skolandes jämwäl den, hwilcken oftare än 3. gånger Ströfd föröfwat, och med Lifwet benådas, allenast med 3. Söndagars Kyrckio-pliçt anses (c).

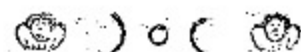
Den 13. Febr. Confirmation på Post-Betiänters och Post-Bönders Friheter och Protectorial.

Först confirmeres de förre i dy mål utfärdade Förordningar, besynnerligen af den 8. Mart. 1690. den 29. Maji 1691. den 10. Jun. 1699. den 8. Jan. och 23. Jun. 1704, samt Inquarterings-Ördningen af den 28. Mart. sidstledne, hwarigenom Post-Betiänte och Post-Bönder befries ifrån hwarjehanda Tunga och Besvär, såsom extraordinaire skuf och förför, Fånga-föring och förplågning, Timmers eller andre Materialers framskaffande til publice Hus och Byggningar, Giästgifware och Diurgårdar, jämwäl för Håll-Hästar wid Giästgifware-Gårdar, samt all Inquartering (d). Sedan förbindes allwarligen det ingen, wid Kongl. Majts nåde och 100. Dal. G:mt straf, må understå sig, med Wåld, Trug eller Hot at uttaga Post-Böndernas Hästar, hwarcken til Håll i Giästgifware-Gårdarne, eller andre skufningar wid Durch-Marcher och eljest, mindre pålägga dem, eller någon af Post-Betiänterne, någon Inquartering, och låta utbeta deras Ungiar: skolandes den, som blifwer å färst giärning beträdd at med hugg och slag öfwerfalla, eller eljest wåldsamligen tillfoga Post-Betiänter och Post-Bönder, uti eller för deras ämbetens förättningar, efter föregången Kansakning och Dom, såsom en Freds- och Förbuds-Brytare straffas til Lifwet, efter som alle Post-Betiänte äro tagne uti Kongl. Hågn och Beskydd: Hwaremot åter dem

(b) Vid Förordningen af den 18. Nov. 1741. som förklarar, at med plikten pallen till widare skal innehållas för lönsfelåger och enkelt hor.

(c) Conf. Resolution om processens förfortande wid instantierne i Stockholm af den 6. Jul. 1720. S. 4.

(d) Postbönder befrias jemväl för Centonalen af deras Hästföringar och Hästlegor, uti Resolution på allmogens besvär af den 17. Sept. 1723. S. 81.

dem åligger, at med beskedelighet förwätta deras ämbeten, och med höflighet bemöta hwar och en, som med dem något hafwer at göra. Denne Förordning skal, efter skedd Publication, wid alle Post-Contoir och Post-Hemman anslås. 1720.

Den 13. Febr. Kongl. Majts Bönedags-Placat.

Första Bönedagen utsats til den 29. Apr. Texterne woro til Ottesången Jerem. IV. v. 8., til Högmåsan Psalm. XIII. v. 3., och til Afstonsången Psalm. XIII. v. 6.

Andra Bönedagen utsats til den 17. Jun. Texterne woro til Ottesången Jac. IV. v. 2. 3., til Högmåsan 5. Mos. B. IV. v. 30, 31., til Afstonsången Psalm. VII. v. 12, 13, 14.

Tredie Bönedagen war den 15. Jul. Texterne woro til Ottesången Psalm. XXXVIII. v. 5., til Högmåsan Osea XIV. v. 3., til Afstonsången Jerem. XXIII. v. 6, 7, 8.

Fjerde Bönedagen war den 12. Aug. Texterne woro til Ottesången Psalm. CXXXIX. v. 23, 24., til Högmåsan 1. Joh. I. v. 5, 6., til Afstonsången Philipp. IV. v. 6.

Den 15. Febr. Kongl. Majts Bref til Landshöfdingarne, angående de Rusthållare, som wisa sig trögga, at skaffa swars-gode Ryttare-Hästar.

Enär en Rusthållare 3. å 4. Månader, eller längre, warit utan Häst, anbefalles Landshöfdingarne, at offentligent låta kundgöra, det samma Rusthållarne då 6. Beckers Dag föreläggas, som dock denna gången til sidsta Aprilis nästkommande förlängas, at sielf skaffa sig Häst, eller och, så framt den tiden försittes, bör han tåla, det Officeraren ställer Häst för den försummeliga Rusthållaren, hwilcken dock Hästen ej skal wara förbunden at emottaga, innan Offieeraren upwist Öfwerstens Bewis, det hästen interimis-wis af honom blifwit gillad. Sedan utsoles betalning för Hästen skyndesammeligen igenom Utvärning til drägeligit pris, efter Ortens och tidens beskaffenhet, så framt Rusthållaren sig ej godwilligt därmed infinner. Fördröfwes Hästen igenom någon åkommo innan näste General-Mönstring, är det Rusthållarens skada: Men om den af Officeraren tillsatte Hästen wid samma Mönstring ogilles,

1720. gilles, skal han, Officeraren, 14. Dagar därefter skaffa en annan giltig Häst i stället: börandes Landshöfdingen jämte Öfversten tillse, at härvid ej någon otillbörlighet, hvarcken i priset eller eljest, Ruffhållarne öfvergår. Förberörde 6. Beckfors dag kan Landshöfdingen under stundom efter omständigheterna prolongera, så wida Kronan ej någon etjänst därigenom sker.

Den 18. Febr. Placat och Förordning angående Hus-Tiufnad.

All Hus-Tiufnad skal med dubbel straf, emot annor stöld, så på landet, som i Städerne, anses (e), så at det Legofolck och enskylte Tiufnare, som stjäla ifrån sine Husbönder 30. Dal. S:mt, eller des Wårde, eller och beträdes 3:die gången med sådan odugd, ware stölden hwar gång så ringa den kan, böra då dömas til döden, och det stulne af deras Egendom åter betalas. De som i sådan stöld äro delactige, belägges, efter Sakens omständighet, med dubbel plicht emot delactighet i annor Tiufnad: Och skola Domar i slike mål til Hofrätten refereras, innan de exequeras. Går stölden under 30. men öfver 4. Dal. S:mt, bör Tjänste-Hionet, sedan Wåls-ågånden sådt sutt igen, första och andra gången böta 6. gångar så mycket, som Tiufnaden är, och där det icke ärckar botum, bör Wanspersonen löpa ett Gatulopp för hwarje 4. Dal. S:mt af stölden, men slipper de 6. dubble Böterna, och Dwinspersonen sutter Ris wid Tings- och Rådstugu-Dörren. Desutan skole alle sådana ne Bräslige, tillika med dem, som befries ifrån Dödsstraffet, undergå wanlig Kyrcioplicht, som för annan Tiufnad. Uppgår Tiufnaden ej emot 4. Dal. S:mt, straffes Tjänste-Hionet första gången, såsom för snatterij, så at ej någon särdeles nesa, ej heller 6. dubble Böter, må medfölja, utan den Bräslige ersätter allenast skadan, och undergår aflösning i stillhet i Sacristien. Men begår Tjänstehionet andra gången stöld under 4. Dal. S:mt, eller och wisar märckelig arghet första gången, och icke har något at betala med, straffes detsamma med Spö och Ris, 3. slag af ett par Spö för Wans- och öfwen så många slag af Ris för Dwinspersonen emot 1½. Dal. S:mt. Uti desse senare mål, som ej rö-

ra

(e) Conf. Missg. Bl. 42. Cap. 5. 1.

1720. ra Lifwet med deras förgrifelser, som däri äro delactige, wärckställes Executionen efter Hårads- och Rådstugu-Rätternes utslag, om ej något skäligt Klagomål däremot i tid inkommer. Denne Förordning skal 2:ne gångar i m året å alle Predikostolar afämnas, i synnerhet i Dittsångarne i de store Städerne.

Den 3. Marc. Bref til Landshöfdingarne, om indelte Regementers förplågning uader Marcher och Lågande.

Som ingen utwäg nu är, at uprätta tillräckelige Magaziner i Lands-orterne för upbådade Regementen; så skola Ruffhållare och Notebönder, dock i Afräkning på deras Krono-Utlagor för innerwarande år, straxt i beredskap hafwa för sine egne ordinaire Karlar, då de upbryta, 14. Dagers Kost i Persedlar, för följande pris, nemligen

	S:mt
1½ Marc. tort Bröd om Dagen, som på 14. Dagar giör	
21. Marc. beräknas til	1. 12.
1. Marc. tort Kiött om Dagen, giör 14. Marc. å 7½ Dal.	
S:mt Lisp.	1. 24.
Men i brist af Kiött, gifwes Karlen 3½ Marc. Smör eller Kläff, eller proportionen 7 Kanna Bryn eller Weter om Dygnet, som giör på 14. Dagar 4½ Kanner.	
De utan en 8:dele Kanna Wter eller Bryn, om Dagen, giör på 14. Dagar 1½ Kanna, och i Penningar	12.
	3. 16.

Hwar Compagnie-Officerare skal gifwa Krono-Fogdarne, hwar för sig, Quittance på detta af Allmogen lefwererade Proviandt, hwilcken Attest, jämte Landshöfdingens Ordres och Hårads-Rättens Bewis, at Allmogen undfått Betalning, i Krono-Räkenskaperne giälla skal: Börandes den Krono-Betjanten allwarligen straffas, som på första Stämna, sedan Folcket med Proviandt afmarcherat, Allmogen genom ricktig Afskrifning i deras Quittance-Böcker, sådant på detta års Utlagor ej godtgior (f).

S

Den

(f) Conf. Låg ordningen supra pag. 76.

1720. Den 8. Mart. Kongl. Maj:ts Bref til Krigs-Collegium, angående de fängne Officerares Bostäl-lens arrenderande etc.

Endå en fängnen Officerares Hustru eller Barn ej hafwa lust, at sielfwe bo på Bostället, skal den Tjänstgörande Officeraren wara när-mast för samma Arrende, som andra gifwit, och skäligen pröfwat, bebo, bruka och hafda det: skolandes äfwen de Fängnas Fullmäktige ej få at någre andre, än til dem Tjänstgörande, för-accordera Bostäl-len, allenast bemälte Tjänstgörande betala at de Fängnas Hustrur och Barn, som ej sielfwe wilja sitta på Boställen, eller och at de Fängnas Fullmäktige, så mycket i Arrende, som andra biuda och erlägga.

Den 22. Mart. Hans Kongl. Höghets, FRIEDRICHS, Arf-Prinsens af Hessen-Cassel, samt Sweriges Rikes Generalissimi, försäkring til Rikens Ständer, då Hans Kongl. Höghet uphögdes på den Kongl. Swenska Thronen.

På den händelsen, at Rikens Ständer skulle samtyckia til den af Hennes Kongl. Maj:t genom skrifwelser af den 22. och 29. Febr. sidst-ledne gjorde Proposition, om dem icke skulle behaga updraga Hans Kongl. Höghet Konunga-makt och Wärdighet, samt lämna Hennes Maj:t at åter få tiltråda den Kongl. Thronen, i fall Hans Kongl. Hög-het något dödeligit, förån Hennes Maj:t, timade, warder Hans Kongl. Höghet ett sådant frivilligt antagande, och honom betygad ähra och sär-deles benågenhet, med mycken erkänslö uptagandes, med följande För-säkring, och skälige Förbindelse:

1.) Antager Hans Kongl. Höghet den Evangeliske och affäger den Reformerta Lära, samt wil in til sin dödsstund därwid stadig förblif-wa: wiljandes låta sine Lifswingar, som Gud honom med Hennes Maj:t förlånandes warder, uti den Lutheriske Religionen upfostra, hwarföre Hennes Maj:ts Försäkring af den 21. Febr. 1719. samt den då uprättade Regerings-Formen, angående Evangeliske Religionen, til alla delar stadfästes: Wid hwilcken Religion Hans Kongl. Höghet wil skydda samtellige Rikens Ständer, aldeles som det i Konung GU-STAVS

STAVS sidsta och Konung JOHANS första Regements tid här warit 1720. i öfning, och i Upsala Mötet 1593. och 1693. bekräftat blef; wiljan-des Hans Kongl. Höghet ingen af Ständerne, eller andre Underfätare i Riket och des underliggande Provincer, någon annan Religion med läckande eller trugande anmoda eller påbiuda: ej heller någon, af hwad Nation stånd eller wilkor han wara må, offentligen eller hem-ligen tilstådia någon annan Religions-öfning (g), än denna Evangeli-ska Lära, för hwilckens renhet och försvar Hans Kongl. Höghet wil hafwa Lif och Blod spard, enär det erfordras.

2.) Ej må någon af annan Religion, af hwad Namn den wara må, än den omformälte, enkannerligen den, som står sig til uppenbar ogudackthet och förargerlig Atheismum, brukas til något hwarcken werldsligit ellet andeligt, högre eller lägre ämbete i Riket, mycket min-dre til Ungdoms uptucktan och Skole-wäsendet (h).

3.) Hans Kongl. Höghet stadfästas fördenkul de förra Religions stadgar, befunnerligen den af år 1655. och 1686. års Kyrckio-Ordning, hwilcka Hans Kongl. Höghet och, efter Ständernes godtfinnande, skal lå-ta förmera och förbättra. Främmande Potentaters och Republikers Ministrer af annan Religion, som på kærtare eller längre tid här wistas, är icke skäligt at förwågra Religions-öfning i deras Hus, för sig och deras medföljande Folck och Tjänare; Men andre här i Riket förköpenkap, Handwärc och annan Naring wistande eller nedfytne främmande, så wäl för sig sielfwe i sine Hus giöra hwad deras Gudstjänst fordrar, så länge de in privato stilla och utan förargelse deras skälige förhafwande förrätta, dock så de ej hålla hemliga eller uppenbärliga samqwämen, eller draga Lärare i Landet, til Religions-öfning eller Barns uptucktelse, eller i annat up-sät wid straff, som Förordningarne innehålla. Jämwäl skola deras Barn, så framt de wilja niuta Burskap, uti den Evangeliske Lära up-fostras. Den som här i Riket försmådar Guds Ord, och wär Chris-telige Gudstjänst, af hwad Religion han och wore, skal som en Guds Ords Försmådare, efter föregången Dom, ifrån sin Tjänst-affättias, och efter omständigheterna til Lifwet eller eljest utan Nåde straffas (i).

S 2

4.) Hans

(g) Conf. 1719. och 1720. års Regerings-Formers 1. S. samt Hennes Kongl. Maj:ts Försäkran af den 21. Febr. 1719. S. 1.

(h) Conf. 1719. års Försäkran 2. S.

(i) Conf. 1719. års Försäkran 3. S.

1720. 4.) Hans Kongl. Höghet låfvar at til sin dödsstund älska, ähva och värda Hennes Kongl. Maj:ts, samt med höfdeste wördnad erkänna den Gunst och wälwilja, som Hennes Maj:ts til Hans Uphöjelse på Thronen welat förklara.

5.) Hans Kongl. Höghet wil ej ifrån Ri:et något Förstendöme, Land, Stad, Slätt eller Lån affböndra, genom Arskifte, Donationer och Förlänningar. Arsk-Förstar, som ej til Regimentet komma, böra inge Förstendömen eller Länder anslås, utan låta de, jämwoäl och Prinsessorne, sig benöija med den Stat och Underhåll i Penninge Inkomst, som dem med Rikens Råds och Ständers samtycke kan tillagd warda. Prinsessor, då de utgiftes, undfå den wanlige Brude-Skatten (k).

6.) Som Hans Kongl. Höghet är benågen, at alltid instämma med samtelige Rikens Ständer, såsom Mact-ägande nu och framdeles, at giöra sådane Beslut, som de tidligast pröfwa; så försäkrar han, at bru:sa sin Kongl. Mact til Rikets bästa, och at styra detsamma efter Ri:sens Stadgar och Beslut, och i synnerhet efter den Regerings-Form, som Rikens Ständer förelidit är författat, eller nu och framdeles pröfwa nödigt at förbättra och stadga (l).

7.) Hans Kongl. Höghet betygar med Ständerne ett rättwist misshag för den så kallade Souverainiteten, och förklarar, afwen som Ständerne det giordt, den böra wara Kongl. Thronen förlustig, samt anses som en Rikens Fiende, hwilken antingen uppenbarligen eller hemligen kunde wilja sig til Enwäldig uphåfwa. En Underfåte, som med slite stämplingar ungas, böre utan all nåder, som en Lands-Förrådare affstraffas. Ej skal någon Andelig eller Werldlig til någon större eller mindre Beställning någonstades komma, som icke förut Souverainiteten affwurit efter det upfatte Formularer (m).

8.) Sådane Saker, som Rikens Ständer uti Regerings-Formen

(k) Conf. 1719. års Försäkrans 4 §. samma års Regerings-Formis 32. §. 1720. års dno 38. §. vid. supr. pag. 9.

(l) Conf. 1719. års Försäkrans 5. §. samt de Kongl. Confirmationerne på 1719. och 1720. års Regerings-Formis.

(m) Conf. Hennes Högh:ts Kongl. Maj:ts Försäkrans samt Wal Acten, båage af den 21. Febr. 1719. it. 1719. års Regerings-Formis 14 §. samma års Riksdags-Besluts 2. §. 1720. års Riksdags-Besluts 4. §. 1720. års Regerings-Formis 14. §. Rikens Ständers Förening om Hans Kongl. Maj:ts Uphöjelse på Thronen af den 24. Mart. samma år.

men och Cansli-Ordnigen utnämna, skola ej uti Cabinettet (n) för 1720. retagas, och måste ej heller någon, wid sin Tjänsts förlust, understå sig, at in för Öfwerheten föredraga något angelägit mål annorledes, än uti sittande Råd, så at alt efter Pluraliteten må affslutas.

9.) Hans Kongl. Höghet wil styra Riket med, och således icke utan mindre emot Rikens Råds råde (o), icke blifwa någon ogunstig, fast ej alt, som säijes, wore honom behageligt, mycket mindre illa uttyda, om icke alt nådde den wärckan man påhyftar: blifwandes Råden Rikens Ständer ansvarige, om något medelst deras omröstande sker emot Regerings-Formen, Fundamentale-Lagen, samt Ständernes Rätt och Friheter. Riksdags Deliberationer skola ske utan Intrång (p), och wil Hans Kongl. Höghet ej heller taga til misstycke, hwad samtal och slut därwid förelöpa kunna, utan hafwa en allmän wälwilja och kärlek för Rikens Inbyggare: skolandes ingen lända til mehn hwad han af en Patriotisk Zele talt eller talandes warder, utan wil Hans Kongl. Höghet sådane nitäffande Wån wid alle tillfällen snarare med Råd och Ynnest ihogkomma och belöna. Antastas någon Herredags-Mån med Ord eller Siärning, böre sådant med Edsbres plikt straffas: Ej heller böre en Herredags-Mån arresteras, där han icke beträdes med särdeles grofwa Förgripelser, hwarom Ständerne genast underrättas (q). Det lämnes icke allenast Ständerne fritt, at sielfwe wälja deras utskickade til Riksdagar (r), Secrete Utskottet (s) och öfrige Deputationer, utan och Ridderkapet och Adelen sielf, at utnämna Landtmarskalken, och alle de öfrige Ständer, at wälja deras Talemän. Bondeståndets Secreterare, som dem dock emot hela Bondeståndets wilja ej må påtvingas, wäljes af de 4. Talemännen (t). Hans Kongl. Höghet wil ej utfordra någre wid Riksdagar hwarcken uti Ständer, eller

Secre-

(n) Conf. 1720. års Regerings-Formis 20. 28. och 40. §. §.

(o) Conf. 1719. års Försäkrans §. 7. it. 1719. och 1720. års Regerings-Formis 13. §. §.

(p) Conf. Riksdags-Ordnigen 22. §.

(q) Conf. 1720. års Regerings-Formis 46. §. 1723. års Riksdags-Ordnigen 23. §.

(r) Conf. 1719. års Försäkrans Loc. cit. samma års Regerings-Formis 37. §. it. 1720. års Regerings-Formis 47. §. och 1723. års Riksdags-Ordnigen 6. §.

(s) Conf. Riksdags-Ordnigen 14. §.

(t) Conf. Riksdags-Ordnigen 10. och 11. §. §. samt de öfrige nyss citerade ställen.

1720. Secrete Utskottet och Deputationerne hållne Protocoller (u), utan måge de på sine Orter orubbade ligga.

10.) Vid Rikens Råds samt högre och ringare ämbetens besättiande, vil Hans Kongl. Höghet aldeles följa förledit års Regerings-Form, så vida den ej igenom denna Försäkrings-Skrifter är ändrad, eller än vidare af alle Rikens Ständer kan förbättras, samt hålla ämbeten i deras lagliga värde. Och som en vinstvänckt Mækt med Tjänsters förgifvande af mången torde anses som ett Medel til Souverainitetens införande i framtiden; så låsvar Hans Kongl. Höghet, at alle Tjänster, ifrån och med Öfverstar til Fält-Marskalkar, och alle deras Bederlikar, skola af honom i sittande Råd, efter pluraliteten af Rösterna bortgifvas. Men med alle öfrige Tjänsters bortgifvande förblifver det vid Regerings-Formen, dock så, at de af Hans Kongl. Höghet altid i sittande Råd utdeles, til at förnimma Rikens Råds tanckar öfver de föreslagne Personer: blifvandes Hans Kongl. Höghet sedan ej betagit, at af de föreslagne besullmäktiga den, som han finner skickeligast. (x) Vid så Civil- som Krigs-Tjänsters besättiande, skal förnämligast sådana Personers erfarenhet och fortjänst anses, som igenom Studier, Krigs-förrättningar och flere nyttige Vetenskaper giordt sig värdige, börandes särdeles acftas, at til hwart och ett ämbete inge andre sätties, än de, som til det slags sysslor tjänlige äro, och därtill all nödig kundskap hafwa, så at ej någons förwårswade Höghet, Gunst och Anseende, må gifwa honom insteg uti sådana ämbeten, hwartil han ingen skickelighet och erfarenhet hafwer (y).

11.) Utan laga ransakning må ingen på någon tid afhållas ifrån des ämbetes wärkelige förrättning, eller utan Dom sättias därutur, så länge han förmår det samma skickeligen förwalta, ej heller mot sin wilja flyttias (z).

12.) Samtelige Rikens Ständer wil Hans Kongl. Höghet oförfrånckt bibehålla wid Sveriges Lag, deras Rätt, friheter och Privilegier.

(u) Conf. 1720. års Regerings-Form 48. S. it. 1723. års Riksdags-Ordning 22. S.

(x) Conf. 1719. års Regerings-Form 34. S. 1720. års Regerings-Form 40. S.

(y) Conf. 1719. års Försäkrans 8. S. samma års Regerings-Form 34. S. it. 1720. års Regerings-Form 40. S.

(z) Conf. 1719. års Försäkrans 8. S.

gier. Inga ett helt Stånd angående Privilegier skola utgifvas, utan 1720. samtelige Ständernes Wetenskap och påminnelser (a).

13.) Dispositionen til större och mindre Summor af Rikens Medel, utom Staten, sker med Råds råde efter omständande, hwarvid all sparsamhet i acft tages, så at utgifterne altid lämpes efter inkomsterne (b).

14.) Hans Kongl. Höghet wil ej i Riket indraga, naturalisera och til någre Civil- eller Militair Beställningar in- eller utomlands, ej heller i de angelagne Tjänster wid Häfvet, bruka någre utländske Förstar. Weingar eller andre Personer, vidare än någre så för de Casiska Affairerne, hwilcka ej hafwa at besatta sig med Rikens mindre eller större ärender.

15.) Hans Kongl. Höghet wil ej til någon, eho den wara må, affta de Länder och Herrskaper, som honom igenom Arfs-Rätt i Tyskland kunna tilfalla, utan at detta Riket äfwen där af skal hafwa des nytta och förmån at förwänta.

16.) I fall Hans Kongl. Höghet wore siuk, hindrad eller frånwärande, underskrifwa Rikens Råd Expeditionerne, hwilcka så giällande wara skola, som wore de af honom sielf underskrefne.

17.) Hans Kongl. Höghet förklarar, det ingen Successions-Rätt til detta Riket må sträckia sig til des Herrar Bröder och Anhörige, så som hwilcka ingen Rätt därtill äga eller förebära kunna, utan hafwa samtel. Ständerne til större säkerhet at utnämna i deras Successions-ordning, där de så nödigt pröfwa, hwilken de förmena böra komma til Kronan efter Hans Kongl. Höghet, Hennes Kongl. Majt, eller Hans Kongl. Höghets Manlige Bröf-Arswingar, där Gud dem med henne förlånandes warder.

18.) Utan Rikens Råds råde och menige Ständers samtycke wil Hans Kongl. Höghet ej begynna något Krig, ingen ny Lag giöra, eller Ständerne påtränga, eller gammal twedertagen förwandla eller affstafsa, ej heller någre menige Riket angående Påbud och Förbud, såsom Krigs-Hjälpar, Giärdar, Tullar, eller Pålagar och Utskrifningar utgå låta: mycket mindre skal någon Befehls-hafware giöra sådant, det ware sig Giärdar, Skifningar och slift, utan Öfwerhetens befallning, och ansvorledes

(a) Conf. 1719. års Försäkrans 9. S. och 1720. års Regerings-Form 49. S.

(b) Conf. 1720. års Regerings-Form 31. S. adde 1719. års Reg. Form 25. S.

1720. orsledes, än Ständernes Privilegier, Slut och Bewillningar sådant kunna medgifwa. Sådane lagligen gjorde Ordningar, Förbud eller Påbud, wil Hans Kongl. Höghet, så länge de wara skola, icke förändra eller uphäfwa, och någrom någon särdeles frihet däremot tillståda, vidare än hwart och ett Stånd allmänt tillkommer, ej heller Ständernes bewillningar vidare, eller på längre tid, extendera, än de i Bofkastven lyda (c).

19.) Rikens Guld och Silfver Mynt wil Hans Kongl. Höghet så snart godeligt och nyttigt är, återställa på den fot, som det war uti Höghetsal. Konung CARL den 11:tes tid, och ej uti förre Myntordningar någon ändring göra, utan Rikens Råds och Ständers samtycke, sedan Collegierne däröfver blifwit hörde (d).

20.) Uti Kyrckie-Biskops Walet hafwa alle Consistorier sine Röstster. Men til Biskoppar och Superintendenter föreslår Consistorium öfwerheten 3:ne af dem, som äga Stiftets mästa Vota: kommandes desse Tjänster, hwilckom laglig Mact och Myndighet tilläggas, med Råds Råde at befättias. Med Kyrckioherdars tillsättiande förblifwer det wid det sätt, som för 1680. varit. Til hwilcken ända Kyrckie-Bispeppen, Biskopparne, Superintendenterne, med Consistorierne, skola upgifwa, hwilcka Gäll för den tiden varit regale, eller haft jus patronatus, eller efter Församlingarnes Wal af Consistorierne besatte blifwit, hwarföre en Commission bör förordnas af någre Rikens Råd, Biskoppar och andre redelige Män, som densamma öfwerse, och därifrå tilligt slut göra: hwaremot Biskopparne och Consistorierne ej måge göra Församlingarne något intrång. Kyrckior, Academier, Gymnasier, Skolar, Hospitaller och Barnhus, wil Hans Kongl. Höghet wid deras Foundationer, Inkomster och Rättigheter, emot alt intrång, handhafwa, jämwal och alle af det Andeliga och Läro-ståndet, så högre, som lägre, wid sine underhåll förwara, samt bära omsorg om Dem och andre Kyrckiors, Skolars samt Hospitalers Byggnad, så at de i g:dt stånd uppehållas (e).

21.) Öfwer

(c) Conf. 1719. års Försäkrings 10. S. samma års Regerings-Formis 4. 5. och 6. § S. och 1720. års Regerings-Formis 4. 5. och 6. § S.

(d) Conf. 1719. års Försäkrings 11. S. samt 1719. och 1720. års Regerings-Formis 9. § S.

(e) Conf. 1719. års Försäkrings 12. S. samma års Regerings-Formis 34. S. och 1720. års Regerings-Formis 40. S. it. 1720. års Adels-Privilegiens 7. S.

21.) Öfwer så Kronans, som private Personers Stipendiars rätta Administration och utdelande efter Testamenternes tydelige innehåll, wil Hans Kongl. Höghet hålla hand, samt särdeles ej tillägna sig någon Disposition öfwer dem, som af Kronan intet härstyta, utan rätta, i fall något, emot Testatorernes Mening, för detta skiedt wore (f).

22.) Hans Kongl. Höghet förklarar Ständerne fric ifrån deras Guld och trohets-Ed, i fall han å sin sida skulle finnas hafwa öfwerträdt sin Ed och denna försäkran, eller hwad Ständerne vidare pröfwa nödigt, til deras Religions, wälfärds och säkerhets bibehållande, at fastålla.

23.) Hans Kongl. Höghet skulle med särdeles onåd förspörja, där någon emot förmodan, ibland Rikens Inbyggare eller främmande, skulle finnas, så illa betänckt, at wilja, honom til behag, påstå eller föreslå häruti någon ändring, eller tillskynda honom större mact och myndighet, än ofwannämde puncter innehålla (g), hwilcket alt Edeligen bekräftas.

Den 24. Mart. Rikens Ständers förening angående Hans Kongl. Höghets, FRIEDRICHS, Arf-Prinsens af Hessen-Cassel, samt Storriges Rikes Generalissimi, uphögelse på den Kongl. Swenske Thronen.

Churumål Rikens Ständer fast giärna hade önskat, at til långre tider så hugna sig af Hennes Kongl. Maj:ts, deras i förelidit år enhälligt utbrade Allernådigste Drottningis, beständiga Regimente: Men emedan Hennes Maj:ts wid denna Ständernes sammankomst, igenom des nådige skrifweller af den 22. och 29. Febr. behagat dem tillkiänna gifwa, at som Hennes Maj:ts högste åstundan varit och än är, at se sine Undersätare uti ett fredsammt tillstånd, men därtill ej något hållsossammare medel, wid desse tiders beskaffenhet, kunde finnas, än at Hans Kongl. Höghet måtte blifwa til det Kongl. wäldet uphögd; så åstundade Hennes Kongl. Maj:ts at så med Ständernes gode samtycke, under wiße betingade willkor, för Hennes Maj:ts säkerhet i framtiden, öfwerlåta

(f) Conf. 1719. års försäkrans 13. S.

(g) Conf. Adels-, Präste, och Borgare: Ständens svar til Boudes ständet af den 22. Febr. 1723.

1720. låta Konunga-Wäldet til sin Högtållfelige Gemåhl, emot Ståndernes kraftiga försäkring, at där den Högste Guden skulle tackias, Hans Kongl. Höghet, för än Hennes Kongl. Maj:t, genom döden affordra, Hennes Kongl. Maj:t då straxt åter måtte tiltråda Regeringen, på samma sätt som Hennes Maj:t, efter Guds stickelse, och Rikens Stånder frivillige wahl, den samma nu förer, och hwilken uti Hans Kongl. Höghets lifstid för Hennes Kongl. Maj:t kommer at hwila; Alltså ehuru ögiärna, och ej utan besynnerlige sinnens rörelser, Rikens menige Stånder skilla sig för någon tid ifrån en så mild, Gudfructig och Högtållfelig Öfwerhet; så hafwa de likwål därwid öfwerwågat å ena sidan Hennes Kongl. Maj:ts beständige, och genom denna proposition yttermera för Rikens wålfärd uttrade nådigste sorgfällighet, som de med underdånigste wördnad och tackfällig erkännna: äfwen som de och å andra sidan äro försäkrade och bekänna, det Hans Kongl. Höghet, icke mindre genom store egenskaper och tappre Actioner, gjort sig til des odödelige Verdm hela Werlden bekant, än och genom många prof af mildhet och ömhyärtig sorgfällighet för Rikens Inbyggare, samt för Rikets försvar emot des Fiender, förwårswat sig det höga wårde i allas hjärtan, at Rikens Stånder wid dese tider giärna äro tillfreds, at njuta Hans Kongl. Höghets styrelse och försvar til godo; Allt fördenkfult, ändoch Hans Kongl. Höghet ingen Årsrätt äger, som Stånderne til någon skyldighet förbinder, at uphöija honom på Thronen; Likwål, som icke allenast igenom Hans Kongl. Höghets ålta förbindelse med Hennes Kongl. Maj:t, samt dymedelst skedde implantande uti den Glorwürdigste Höga GUSTAVIANISKE Familien, utan och igenom den beständige Successions-Rätt, som in på Hans Kongl. Höghets Manlige Bröstarfvingar med Hennes Kongl. Maj:t, Rikens Stånder behagat flyttia och fastålla, Hans Kongl. Höghets egen Höga Wålfärd med Rikens Sällhet nu mera i det närmaste är förknippad: Hafwandes äfwen Hans Kongl. Höghet en Edelig Försäkran, til Rikets bästa och Underfatarnes beskydd och wålfärd, ifrån sig gifwit; Alltså finna sig Rikens Råd och Stånder å egne och hemmawarande Medbröders wågnar föranlätne, at enhålleligen bifalla öfwan högstbemålte nådige Proposition, samt at följacteligen, af frivilligt mod och egen wördsam Bihjelp, antaga Hans Kongl. Höghet, at wara Sveriges, Guds och Wåldes Konung, utnämmandes honom samt hans Manlige Bröstarfvingar

wingar med Hennes Kongl. Maj:t, til Sveriges Rikes Årstagande, 1720. Årswinge efter Årswinge, på sätt, som 1650. (h) års Riksdags-Beslut förmår, så at han och de äga Riket styra, des gagn och bästa sölia, men skada och fördärf med all förnögenhet afwårja. Hwaremot Stånderne sig wilja winlägga, at Hans Kongl. Maj:ts Rätt och Höghet må styrckas, och all trogen Tjänst, Lydna och Manskap bewisas. Men på händelse, at Hans Kongl. Maj:t, för än Hennes Kongl. Maj:t, med döden aflida skulle, tråder wål Hennes Kongl. Maj:t straxt til Rikens styrelse igen, efter Ståndernes förre frivillige Wal, dock med den Lag, som Rikens Stånder nu widare däröfwer giöra. Fölle Hennes Maj:t, efter Hans Maj:t, utan Manlige Bröstarfvingar ifrån, så är den Konungslige Wårdigheten då åter förfallen til samtelige Ståndernes fria Wal, då de, wid sådant uphörande af Successions-Ordnungen, äro skyldige, at utan någons sammanfällig sielsmante infinna sig här i Stockholm den 30:de dagen efter Konungens död, til ett nytt Wåls för rättande (i). Den som innan, eller under warande Ståndernes allmänna sammankomst, genom ensidig förpliktelse, eller hemliga sammangångningar, betrådes stämpa något til Konunga-Wåldets erhållande för sig eller en annan, Ståndernes fria Wahl til intrång, skal af Stånderne anses, som deras enskylte Rätts och allmänna Wålfärds Förstörare. Hans Kongl. Maj:t tacka Rikens Stånder därjemte för des betygade billige Wålfärd för det einstränckta Konunga Emwåldet: Och som samtelige Rikens Råd och församlade Stånder, med enhålligt mod och alswarsamt upfat, detsamma för nu och tillkommande tider aldeles wilja affskaffa; så förklarade den wara den Kongl. Thronen förlustig, och böra anses som en Rikens Fiende, den sig därtil wil uphäfwa hemligen eller genom uppenbara mæckt: skolandes den, som ibland dem eller af främmande, sig til ett sligt Emwålds-Regementes åter införande bruka låter, som en Landsens Förrådare utan nåder straffas: och skal ingen hwarecken andelig eller wärldslig så komma til något, större eller mindre ämbetes förättning eller ställe

2

i Riket

(h) Conf. 1719. Års wal:akt, samma Års Regerings-Formis 3. §. och 1720. Års Regerings-Formis 3. §. Vid. supr. pag. 5. hwarest innehället af 1650. Års Riksdags beslut i detta fall är anfördt.

(i) Conf. 1719. Års Wal:akt, samma Års Regerings-Formis 36. §. 1720. Års Regerings-Formis 45. §. it. 1723. Års Riksdags-Ordningis 2. och 3. §. §.

1720. i Riket, den icke affwurit Souverainiteten med liflig Ed efter det wanlige Formularer, som här är intryckt (k). Håremet blifwer Rikens Ständers hignad, at Hans Kongl. Majt ock des manlige Bröf-Åfvingar med Hennes Majt, efter den redan författade eller til förbättrande Regerings-Formen, kommer at styra Riket, hålla dem wid den Christeliga Evangeliska Religionen, styrkia all rättwisa, ock all orätt nedertryckia, med mæckt ock Konungliga wälde sino, samt oförkränckt låta hwar ock en niuta des förmåner ock rättigheter, likmätigt des gifne skriftelige försäkring.

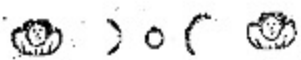
Den 5. Apr. Kongl. Swea Hof-Rätts Bref angående dem, som försumma Krono-skiufningar.

Til erhållande af likhet uti dömande, ock i följe af 1614. års Rättegångs Ordinanties 9. §. at Executions- ock Domare-Ämbeten icke böra sammanblandas, skola de af Allmoget, som anklagas för troghet ock försummeise til Krono-skiufningars förwåttande, lagföras, ock de Bröslige af Hårad-Rätten, likmätigt förledne års Dag-Ordning 4. Art. 2. §. således anses, at den, som upbådad är til skiuf, ock antingen uteblifwer, eller kommer för sent, ock Däget eller Skiufen därigenom hindras, skal böta 6. Daler S:mt, Socknens Fattige ock Kyrkian til iweffiptes, ock desutan nästa gång wara skyldig, upfylla den eftersatte skiufen, hwarefter Herr Landhövdingen i Orten det som dömd blifwit, uti behörig Execution ställa låter etc.

Den 12. Apr. Kongl. Majts Protectorial för Gåstgifwarne.

Kongl. Majt tager ej allenast Gåstgifwarne ock Krono-Betiänterne i des Kongl. hågn ock försvar, emot allahanda wäldsamheter, som en del resande skola sig understå dem at tilfoga, utan befäller jämwal alle Bederbörande Befåhlshafware, at däröfwer hålla en allwarfom hand, at 1664. års Gåstgifware-Ordning, samt flere Kongl. Förordningar

(k) Conf. detta års Regerings-Formis 14. §. Riksdags-Beslutets 4. §. Hans Kongl. Majts Försäkran 5. §. detta Eds-Formularer är aldeles lifalydande med det, som ofwartil pag. 6. anfördt är.

ningar i dy mät, til alla delar blifwa efterlefwade, samt at den, som 1720. däremot bröter, må utan anseende til Personen, genast med det straf anses, som bemålte Förordning innehåller (1).

Den 14. Apr. Rikens Ständers Bewillning til 1720. års allmänne Contribution.

Til Kongl. Majts Tjänst, Rikets försvar ock en oförwitelig freds erhållande, påtaga sig Rikens Ständer, under enhålligt öfwerenskommande, följande contribution för detta År: Dock utan men i deras privilegier, ock at denne fria bewillningen ej längre må fordras, än den i Bokstafwen lyder.

1. För hwart frälse: så allodial-som förlänings-Hemman, undantagande Sdes- ock de Hemman, som ej öfwer 3. Års frihet nutit, betales i Sverige, Skåne, Halland, Bohus-Lån ock Blekinge, för detta År 5. Dal. S:mt. Insökne-Godsen i dese 4. Provincer, samt Nå ock Rørs Hemman i Sverige, som af Bønder brukas för Ranta, betala hälften emot annat Frälse eller utsockne. Frälse-Bonde utgår 1. ock Skatte- ock Krono-Bonde 2. Dal. S:mt af hwart helt Hemman. Adelens Gåte- ock Ladugårdar, samt Nå ock Rørs Hemman, ock insökne, som under Gåtes-Gårdarne lagde åro, eller brukas med egen afwel, befrias för all Contribution.

2. Af de til privatos för 1700. förpantade Krono-Råntor, utgifwas $\frac{1}{2}$. del af Råntan, efter Krono-Wårdering, ock hwar $\frac{1}{2}$. de Pension affskrifwes af interesserne på de hos Kronan inestående fructbare Capitaler, för de förpant- ock försträckningar, som för 1700. skedt. De sedermera skiedde hafwa wäl för detta warit frie för contribution: Men

§ 3

(1) Nämligen at den, som tilfogar Gåstgifwaren, hans Hustru, Barn, Begofolk, Hus ock Hem, rörligit eller örörligit, såsom hwilket alt i Kongl. Majts hågn tagit är, något wäldsamligt, skal straffas som i Sveriges Lag om sådane Wäldswäreklare ock Kongl. Förordnings Öfwerträdare förmåles. Conf. infra den förnyade Gåstgifware-Ordningen af den 12. Dec. 1734 hwadåst ibland annat Gåstgifwarnes Friheter uprepas, såsom 1. at de bibehålles wid något litet Hemman eller Ringe-stycke, Hage eller Lopp, som förut är anslagt. 2. Åro de frie för Retering på deras aboende Hemman, så wida det hårtills dersöre warit befriat. 3. För skiuf-fårds Penningar ock utskrifning på sig self ock 4. Skickar Drängar, förutan Poikar ock Barn. 4. För lilla Tullea ock Accilen etc.

1720. så åtaga sig innehafvarne därpå godvilligt, för närvarande allmänne trängs-
måls skuld, dock utan at det drages til exempel, at hos Landshöfdingarne
fälswe upgifwa den Summan de betala wilja. Dock undantages de för-
pantningar, som til pios usus äro gifne, samt de, för hwilka dubbel
Pante-skilling är betald.

3. Är likalydande med samme §. i 1719. Åhrs contributions be-
willning. vid. supra pag. 67.

4. Alla Grälse-Ödal Möl-Örnarnar, som gå hela året, utgiöra
för hwart par Stenar 2. Dal. S:mt, och hälften de som allenast gå
Höst och Wår. Hela året gående Säg-Örnarnas Ägare, som handla
med sin tillwärfning, eller säga för afgift, betala 1. Dal. S:mt för
hwart Säg-Blad, och hälften de, som gå allenast Höst och Wår. Wä-
der-Örnarnar, som taga Tullkappa, eller penninge-afgift, betala lika med
Wattn-Örnarnar, som gå Höst och Wår. Mölnare, som en Krono-
skatte-eller Grälse-Tull-Örnarn förestår, erlägger för sin Person åfwen,
så mycket, som ägaren för Örnarnen, så wida han ej är Borgare i
någon Stad.

5. och 6. §. §. äro af lika innehåll med samma §. §. i 1719.
års bewillning, vid pag. 68. undantagandes, at i den 6. §. Krono-Arren-
datorer, som 1719. aldeles befriades, påläggas at betala 2. ProCent.
af deras Arrende-Summor.

7. 8. och 9. §. §. innehålla jämbwäl alt detsamma, som dese §. §.
i 1719. års bewillning Pag. 68. Dock nämnes här ej något om Kyr-
koherdars befrielse ifrån Dragoner och Inquarteringar, och tyckes jämb-
wäl, efter nogare inseende, Kyrkoherdarnes Annexer dese åren ifrån
Contributioner varit befriade.

10. och 11. §. §. likaledes, undantagandes, at i den 11. §. här
förordnes, det i fall Karlen til Militien wore odugelig, eller intet publiqt
arbete skulle wara at tilgå, densamme då, åfwen som Örninnan, genom
Krono-Betiänternes handräckning kan tages til enstykst arbete, emot nöd-
torstigt underhåll och Legohjons Contributionens utgiörande til Kro-
nan, etc. etc.

12. Är likalydande med denne §. i 1719. års Bewillning, undan-
tagandes 1) at Manufacturierne, hwilkas Betiänte komma at con-
tribuera, nogare nämnes, såsom Sewärs, Klådes, Sidentygs, it.
Swafwel-Alun-Salpeter, Sapsuderis och Glas-Bruf, och 2) för-
ordnes

ordnes, at wäl Husbonden föreskiuter och på Tjänstehjonets Lön afstå, 1720.
nar des Contribution: dock med den tillägning, at den Betiänte, som
befinnes hafwa welat förmå sitt Husbondefolck, igenom förut giordt af-
tal, betala för sig Contributionen, skal Drängen wara sielfskrefwen til
Soldat eller Båtsman, och Örnfolcket förfallit til publiqt arbete.

13. Handwårcks-Gefäller, och Låro- eller så kallade Låne-Drän-
gar i Städerne och på Landet, samt Handwårckare wid de i 12. §. spe-
cificerade Factorier och Bruf, erlägga 1. Dal. S:mt, hwarföre Må-
staren, hos hwilcken de äro skrefne, skal svara.

14. Ut i denne §. äro allenast Under-Officerares wedertlikar af Sjö-
Staten tillsatte. vid. supra pag. 69.

15. Den i denne §. år 1719. gjorde Exception, i anseende til
Säterier, Näs och Nörs-Hemman och Präste-Gårdar, är i Bewillnin-
gen för detta år utesluten.

16. Borgerskapets Contingent är, i anseende til de afbrände Stä-
derne, här förminskat til 85000. Dal. S:mt. Hwad i 1719. års Be-
willning förmåles om deras undantagande, som kunna bewisa sig igenom
olyckor så wara af sig komne, at de icke måckta Contributionen utgiö-
ra, är här utelämnad. Det öfrige härpå är aldeles lika med den 16. §.
i 1719. års Bewillning, pag. 69.

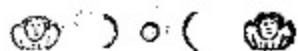
17. Alle, som äga eller intet äga Gods på Landet, men äro af
kundbar förmögenhet och redbare Capitaler, påtaga sig för detta år,
utom Contributionen af deras Gods och Naring, at bidraga någon
billig Summa til det allmänna bästa, uppå anmodan af Öfwerståthål-
laren eller Landshöfdingarne. Commissarier, Advocater, Procura-
torer, Notarii publici, Exercie-Mästare skolas taxeras til en wis
Contributionens-Afgift.

18. §. är likalydande med samma §. pag. 70.

19. För den Egendom, som i Städer, på Landet och i Bergslagen ge-
nom Fienden och Krigets olågenhet bewisligen blifwit bortmist, erlägges
ej denne Contributionens-Afgift.

20. Denne Contributionen skal i godt och redbart Mynt til med.
Junii wara betalt etc. etc.

21. Rikens Ständer förbehålla sig, at alt hwad de i så måtto sig
påtagit emot Privilegier, Rättigheter, Contracter och Försäkningar,
ej må

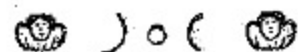

1720, ej må dragas til Exempel framdeles: emedan denne Bewillning är inskränckt til detta år allena.

Den 2. Maji. Kongl. Maj:ts och Rikens Ständers faststälte Regerings-Form.

Som Hans Kongl. Maj:it ej vidare wil sträcka sin Konungslige Makt, än til Rikets och Undersåtarnes wälfrednad, säll- och säkerhet; så wedertager Kongl. Maj:it icke allenast och bekräftar denne af Rikens Ständer författade Regerings-Form, utan försäkrar och densamma at efterlefwa, såsom en allmän fundamental-lag, af följande innehåll:

Rikens Råd och Ständer gifwa witterligt, at som Hennes Kongl. Maj:it för godt sunnit, Rikens styrelse Hennes Kongl. Maj:its Gemål at öfwerantwarda; dock med förbehåll, at åter tråda til den Kongl. Regeringen, i fall Hans Kongl. Maj:it, före än Hennes Kongl. Maj:it, med döden afgå skulle: Rikens Råd och Ständer jämwäl härtil allmänneligen samtyckt, och den 24. sidstledne Mart. med frivillig wördsam böijelse och endræktigt samråd, antagit den Durchlauchtigste Försten, FRIEDRICH, Prins til Hessen etc. at wara Sveriges, Störstes och Wendes Konung etc., så och emedan Hans Kongl. Maj:it steds å daga gifwit en billig öfmaf för Souverainiteten, och af en högt berömlig omsorg för sine trogne Undersåtarnes wälgång, låtit sig behaga, at en wälgrundad inwäntning til Rikets styrelse författas måtte; Fördenstul hafwa Rikens Råd och Ständer förledit års Regerings-Form sig til vidare skärskådande företagit, förbättrat och i följande ordning författat, den icke allenast Hans Kongl. Maj:it nådigst försäkrat, at wilja stadfästa och efterlefwa, utan Rikens Råd och Ständer förbinda sig jämwäl, å egne och deras hemmarwarande Medbröders wägnar, til des noja och skyldige efterlesnad, så at den ibland dem, som til des uphåhwande och förändrande något hemligen och uppenbarligen forehafwa och stämpa skulle, bör accktas för den allmänna säkerhetens Fiende, och som en ifrån Fäderneslandet afföndrad Ledamot och Rikens Förordare straffas. Dock förbehålla sig Rikens Råd och Ständer, om framdeles någon uttydning eller förbättring härwid behöfdes, sådant på allmän Riksdag at göra: hafwandes deras endaste ändemål härwid varit, at Kongl. Maj:its Höghet måtte blifwa oförkränckt, Rikens Råd uti en tilbördig myndig-

myndighet understödde, och Ständerne wid deras rätt och frihet bibehållne (m).

1.) Til den så wäl igenom förre besluter, som Kongl. Maj:its försäkran, tillsagde Men- och Enighetens i Religionen samt den rätta Guds-tjänstens bibehållande, förblifwa Rikens Ständer wid förre Religions-Stadgar och Besluter, samt 1686. års Kyrckio-Lag, så at Kyrckiones rätt bör styrckias, ofskaddan allan Konungsligan rätt, Kronones och all Sveriges Allmogas (n).

2.) Kongl. Maj:it tillhörer Lag, Rätt och Sanning at styrckia, ållka och göma: Men wrångwisa och orätt förbiuda, affkaffa och nedertrycka, ingen fördärfwa til Lif och ähra, lem och wälfärd, utan han ware lagligen förwunnen och dömdes, ej heller utan Lag och föregången laga Dom någon afhända eller afhända låta något Guds, löst eller fast, förhwara freda och frälsta den, som med spåkt och lagom wil lefwa, men nåpsa den ofstyrlige och wrångwisa. Kongl. Maj:it äger och, med Råds Råde, i alla mål sanning utleta, byta fräck och Off-Socknar (o), gifwa Leidebref, uppå förfrågningar Lagen, til des rätta förstånd, förklara, och i sådana särskilte mål, öfwer hwilcka ingen Lag finnes, at likmäßigt 4. S. stadga och förordna, återgifwa dem, som til ähre-rörige Böter sattsälte, eller och wanbördige äro, deras heder, om de den nåden förtiåna, och wid des Konungsliga Revision uptaga samt afhjälpa de Beswär, hwilcka emot Öfwer-Rätternes Domar, efter de där om gjorde Förordningar, komma at andragas (p).

3.) Kongl. Maj:its Manlige Bröstarfwingar med Hennes Kongl. Maj:it blifwa Öfswingar til Riket, likmäßigt Förenings-Acten, på sätt som 1650. års Riksdags-Beslut förmår (q): af hwilcka dock ingen träder på Thronen innan han fylt 21. år, samt gifwit sin försäkring wid Ständernes sammankomst ifrån sig, låtit sig kröna, och Eda sina gångit. Ständerne äga mact, at, med Kongl. Maj:its nådige behag, tillsättia, och med behörig underrättelse förse stickelige Personer, til Konungs-

(m) Conf. Ingressen til 1719. års Regerings-Form.

(n) Conf. 1719. års Regerings-Form 1. S. samman års Försäkrans 1. S. och 1770. års Försäkrans 1. S.

(o) Vid. supra pag. 24. i Namnräkningen lit. O.

(p) Conf. 1719. års Regerings-Form 2. S.

(q) Vid. supr. pag. 5. och Namnräkningen Lit. G.

1720. nungslige Barns upfostran och undervisning i den rena Lutheriska Låran samt alla Konungsliga Dygder, Seder och Vetenskaper: skolas sådana Personer vara Rikens Ständer, wid swårt straf, ansvarige, om de något därwid eftersättia, som och Ständerne äga mact, när så nödigt pröfwes, dem at ombyta (r).

4.) Emot Ständernes samtycke och wedertagande må hwarken någon ny Lag stiftas och dem påträngas, eller någon gammal, med goda wilja thera fångnan, ändras eller afskaffas. De Förordningar, som Kongl. Maj:t med Råds Råde emellan Riksdagar kan pröfwa nödigt at göra, böra på nästa Riksdag öfwerles och ordenteligen antagas, där de skola äga kraft af ständig och allmän Lag (s).

5.) Kongl. Maj:t äger freda och frälssa sitt Rike, särdeles emot utrikes wåld: men ej därtill widare, än nästföljande Punct medgifwer, pålägga Undersåtarna, utan Ständernes fria samtycke, någre Krigshjälper, Utskrifningar, Tullar eller Utgifter, ej heller sträcka dem til längre tid, än Bewillningarne innehålla: wiljandes däremot Rikens Ständer icke spara hwarken krafter, förmågo eller Egendom til Rikets Wårn, Förswar, och en öförowitelig Freds erhållande (t).

6.) Offentligt Krig får ej begynnas, utan Rikens Ständers samtycke: Men emot en inländsk eller utrikes Fiendes öfwerfall, får Riket med Råds råde, utan at afwänta Ständernes betänckande, förswaras, fredas och frälssas, samt oumgångelig Siänd därtill utskrifwas, tils Ständerne kunna sammankomma (u).

7.) Wid sådana Freds, Stillestånd, eller Förbunds, Afhandlingar, som ej drögs mål tåla, tager Kongl. Maj:t, under Ständernes frånvaro, med Rikens Råd sådana utwägar, som kunna nyttige pröfwas, och wårckställer dem genast: dock at Ständerne wid nästa Riksdag däröfver underrättade warda. Men under Riksdagar slutes inge sådana åhrender, utan Ständernes bejakande (x).

8.) All

(r) Conf. 1719. års Regerings-Forms 3. §. it. samma års Wahl-Act, och 1720. års Föreninge-Act.

(s) Conf. 1719. års Förfäkrings 10. §. samma års Regerings-Forms 4. §. och 1720. års Förfäkrings 18. §.

(t) Conf. loc. cit. och 1719. års Regerings-Forms 5. §.

(u) Conf. loc. cit. och 1719. års Regerings-Forms 6. §.

(x) Se 1719. års Regerings-Forms 7. §.

8.) All Konungslig Rätt och myndighet, som Sveriges Lag, och denne Regerings-Form beskriwer, wilja Rikens Ständer aldeles öfverfrånckt lämna, och hwad på det sättet den Kongl. Myndigheten tillhörer, förswara och styrckia (y).

9.) Myntslående är wäl Kronones egen sak och rättighet. Dock må ej någon förändring til Skrot och Korn ske, utan Ständernes samtycke (z).

10.) Utan detsamma må ej heller Konunger resa utur Rike sina och des Landamårou (a).

11.) Råd, Ämbetsmän och Höfdingar tar swar Konunger til bistånd i Rikets styrelse (b).

12.) Näst Konungen, är största wördning hos Rikens Råd, utan at något högre ämbete bör emellan komma, hwilcka Ständerne af in-födde Swenske Män och Undersåtare, som Riket med Huldhet och Man-skap förbundne äro, äga föreslå Kongl. Maj:t til befullmäktigande, på det sättet, at sedan Ridderkapet och Adelen giordt ett Utskätt af 24., samt Präste- och Borgare-Stånden, hwardera af 12. deras Ledamöter, hwilcket Utskätt ingen får biwista, som sielf under Walet komma kan, tråda dese tillsammans, och göra, efter aflagd tyfthets-Ed, förslag, hwar på 3. de wårdigaste Personer til hwart ledigt ställe namngifwes. Enär hwart och ett stånd, hwaråst detta förslag af des Utskätt kommer at föredragas, detsamma gillat, blifwer det, efter allmänt öfwerenskommande, Kongl. Maj:ts nådige behag til utwåljande, i sittande Råd, dock utan omröstande, understält. Med de emellan Riksdagar ledige blifwande Riks-Råds-ämbetens besättande anstår til nästa Riksdag: imedertid förhålles med de därwid hängande syflors stötande efter 37. §. Riks-Råds antalet, utom Gen. Gouverneurerne i de utrikes Provincerne, hwilcka tillika blifwa Råds-Personer, skal hädanefter allenast vara 16. hwar under jämwal Præsidenten i Cansliet, och Öfwerste-Marskalken begripas: Kommandes deras nu warande antal at förminskas, alt som de efter handen afgå, emedan Præsidentsskaper i Häfvrätter och Collegier,

U 2

såsom

(y) Conf. 1719. års Regerings-Forms 8. §.

(z) Conf. 1719. års Förfäkrings 11. §. samma års Regerings-Forms 9. §. och 1720. års Förfäkrings 19. §.

(a) Conf. 1719. års 10. §.

(b) Conf. 1719. års 11. §.

1720. såsom och Öfver-Ståthållare ämbetet, med erfarna Män utom Rådet böra besättas. Ej måge flere än två af en släkt, hvilcka med nära Blods- eller Swägerkaps-band sammanbundne äro, fastän de hafwa särskilt säte och stämna på Riddare-Huset, eller öfver 2. Bröder tillika, till Rikens Råd antagas (c).

13.) Konunger äger styra Rike sine med, och således icke utom, mindre emot Rikens Råds råde (d): blifwandes alt hwad emot Rikens Fundamental-Lag på ett eller annat sätt häruti kan wara förklarad, gillat och stadgat, aldeles uphäfwit, ändradt och rättat.

14.) Rikens Råds ämbete består förnämligast däri, näst den trohet, hwarmed Konungen och Riket de förbundne äro, at de och Kongl. Maj:t, afwen uti sporde, sielfkrasde påminna om Rikens Rätt, efter deras bästa förstånd och samwete, råda till det gagneligaste, tillse, at Sveriges Fundamentale Lag, Regerings-Form, Constitutioner, Reglementer, samt hvars och ens wälfångne Privilegier, tilböriligen i ackt tages, styrckia Undersätarne till trohet och lydno, låta sig wårda om Konungens och Rikens Höghet, Ständernes Rätt och Wälstånd, samt sådant ej å sido sättia för wånstap, feändsamho, hat, afwund eller fördels skuld, hålla lönligit hwad ej uppenbaras bör, och således, efter 1602. års Riksdags-Beslut, råda, men ej regera. De skole och tillse och afböija, det inge rådslag företages till Ständernes Frihets förkränckande, och Souverainitetens åter införande: skolandes den, som detta sednare stämpelar, hafwa förbrutit Lif, Ehra och Guds, såsom förgiäten af sin Eds-plickt och Fäderneslandets wälfärd. Rikens Råd skola för öfweigt hwar för sig wara Ständerne ansvarige för deras Rådslag, Voteringar och förhållande, när Ständerne sådant af dem fordra, dock ej för någon öföremodelig olyckelig och emot deras på skäl grundad Mening utgång därpå, särdeles om Felet består hos den, hwilcken wärckställigheten därpå anbefalt warit (e).

15.) Alle närwarande Rikens Råd, som kunna och böra komma tillsammans, skola biversta rådslagen öfwer Rikens ärender, åtminstone sin till antalet, wid ansvar, i fall något igenom deras olaga uteblifwande

(c) Besl. 1719. års Regerings-Form 12. §. som här är något ändradt.

(d) Conf. 1719. års Försäkran 7. §. samma års Regerings-Form 13. §. samt 1720. års Försäkran 9. §.

(e) Conf. 1719. års Regerings-Form 14. §.

de försummes. När i Rådet eller Justitiæ Revisionen, ärenderne med Råds-Råde afgjöras, hwilcket förstås altid med omröstande böra sielf, och Meningarne blifwa lika starcke å bägge sidor, behåller wäl den de en öfwerwigt, den Kongl. Maj:t bifaller, hwilcket och sker, när st. m. morne äro så skiljacktige, at två af Rikens Råd finnes mindre å na, än å andra sidan. Men är Pluraliteten större, antager Kongl. Maj:t densamma, hålft de af Rikens Råd blifwa Ständerne ansvarige, som igenom fördärfwelige rådslag till någon skadelig efterföljd, wällande warit (f).

16.) Hr Konungen förrest, eller siuf, föra Rikens Råd styrelsen, och underskrifwa sådane Expeditioner, som intet drögsmål tåla: warandes dese afwen så kraftige, som Kongl. Maj:ts egne Underkrifter (g). Och giälla de måste röster: Men äro de lika, wår den Meningen, som den äldste Råds-Personen bifaller. Wid Chronens vacance, utan Arf-Förste, blifwer Regeringen under Rikens Råds trogne Wård, till Ständernes sammankomst, likmätigt Forenings-Acten (h).

17.) Syslorne fördelas Rikens Råd emellan således, at hälften af dem stadigtt sitta wid Justitiæ och utrikes Saker, och besatta sig ej med flere ärender, widare, än den 19. §. förmåler. Skulle, formedelst någons siufdom, 7. Råds-Personer ej kunna sig på den ena eller andra Divisionen insinna, bör det utur den andra Divisionen förstärckas, och arbetet där hwila, hwarest Kongl. Maj:t sielf ej är närwarande, eller de minst angelågne Saker förhafwes. I Just. Revision uptages och afgjöras hädan efter inge andre saker, än de, som efter de redan författade Revisions-Stadgar, hwilcka skola öfwerwes och förbättras, dithöra, eller icke på något annat ställe kunna uptagas.

18.) Endr de af Rikens Råd, som nu äro Præsidenter i Collegier, afgå, förhållas med Præsidents-ämbetets besättiande efter 12. §. Smedlertid böra bemalte Riks Råder dageligen insinna sig hwar i sitt Collegio, afwen som och Öfver-Ståthållaren blifwer wid Executions-Wärket, samt Stockholms Stads styrelse och Politie. Men Præsidenten i Cangliet förstås ej härunder, utan bör han dageligen wåra tillstädes i Rådet, där utrikes eller andre angelågne ärender företages.

(f) Vid. 1719. års Regerings-Form 15. §.

(g) Conf. Hans Kongl. Maj:ts Försäkran §. 16. p. 139.

(h) Conf. 16. §. i 1719. års Regerings-Form.

1720.

19.) De öfrige Rikens Råd komma dageligen tillhöpa i Rådet, af likmatigt den 15. S., med Kongl. Maj:ts nådigste Bisfall, afgöra de ärenden, som af Krigs- och Inrikes Stats-Secreterarne föredrages, hvar ifrån ingen, utan laga försall, får uteblifwa. Men när något allmänt wårdande Mål förekommer, såsom Försvars-Wärcket, Frids-Stil- leständs- och Förbunds-slutande, Krigsmaktens och Regementers Up- bådande, Flottans och Escadrers utredande, förnämre Tjänsters bort- gifwande, Sändebuds och Ministrers utwåljande, Rikens anseelige och angelagne Utgifters förordnande, utom Ständernas Stax, med mera, då låter Kongl. Maj:t, til sådane och dylike Sakers avslutande, alle tillstådes warande Rikens Råd sammankalla.

20.) Följande Saker blifwa wid lågliga stunder, och på den tid Kongl. Maj:t sielf därtill utnämner, til Kongl. Maj:ts särskilte afgör- vande föredragne, nemligen 1.) Private Mål, som angå enskylte Perso- ner; och hwarfen under allmänne Riks wårdande ärenden, eller Justitiae saker begripes 2.) Alle enskylte angelägenheter, hwar öfwer Collegier eller andre Wederbörande insändt deras betänckande: Men skulle Kongl. Maj:t wilja gå ifrån Collegiernes Mening, då afgöres Saken med Råds-Råde 3.) Alle Beställningar, som föreslås af Collegier och fle- re Wederbörande, uppå hwilkas Ansvar det ankommer, om den nedan- stående 40. S. wid föreslåendet ej i actt tages 4.) Militair-Tjänsters tillsättjande, i följe af Öfwerstarnes förslag, hwarom bemelte S. likale- des förmåler 5.) Kyrckio-Herdars förordnande, likmatigt samma S. 6.) Magistrats-Personers och de Landt-Betienters Beställningar, som med Kongl. Maj:ts Fulmakter benådes, efter Wederbörandes föreslå- ende. Utaf hela Rådet, Præsidenten i Cansliet undantagandes, böra, til at lindra Kongl. Maj:ts besvär, samt hwarjehanda underrättelsers er- hållande, efter Ordningen 2:ne Riks Råder til skiftes hos Kongl. Maj:t, wid sådane måls föredragande, hwarwid altid hålles behörigt Protocoll, sig insinna. Men alle öfrige ärenden, undantagandes dem, som angå Hög-Staten och Hög-Betiente, atgöres af Kongl. Maj:t med Råds Råde (i).

21.) Sammaledes följa 2:ne Rikens Råd til skiftes Kongl. Maj:t i Råd

(i) Conf. Hans Kongl. Maj:ts Försäkran S. 8. in denne Regerings-Forma 28. och 40. S. S.

i Råd och på Resor, där Kongl. Maj:t sådane ärenden skulle behaga 1720. företaga, som 20. S. innehåller: hwar ifrån dock Præsidenten i Cans- liet, jämte nu warande Præsidenter i Hög-Rätter och Collegier, samt Öfwer-Ståthållaren, undantages (k).

22.) Rikens Collegier äga Wækt, hwart i sin Beställning, at på Konungens samt Ämbetes wagnar, biuda och befalla sine Underhaf- wande, påminna dem om deras Pligts fullgörande, samt fordra af dem därföre besked: och gifwa Kongl. Maj:t så därom, som sine egne syflor, all åstundad nödig underrättelse (l).

23.) Uti hwar Hög-Rätt, som är Konungens högste nämnd, är en Præsident, som giordt sig til Domare-ämbetet skickelig, och hafwer til Bisittiare en Vice-Præsident och de wanlige Assessorer, ibland hwilcka i Örwa Hög-Rätt 4. de Äldste, men i de öfrige, hwardera 2., utan tillböning på Lön, eller befrielse ifrån wanlige syflor, niuta Namn och Heder af Hög-Rätts Råd. Hög-Rätterne äga hwar å sin Ort haf- wa upsiect, at Lag och Rätt försvarligen skapas, samt ef- ter rätta Orda-Förståndet, utan wrångande i actt tages och följes: bö- randes de således utan förhyn, egenmytta och andre affickter, giöra hwar och en rätt, som in för Gud, Kongl. Maj:t samt Rikens Råd och Ständer de kunna förswara. Ej må någon Ridders- och Adelsman wid någon annan Domstol, än Hög-Rätter, dömas uti sådane Tillmålen, som angå des Lif och Ähra, hwarunder dock inge andre Criminel saker må dragas, likmatigt Privilegierna och Rättegångs Processen af år 1615. Dock at ransakningen sker in loco (m). Hög-Rätterne böra och hafwa inseende öfwer Under-Domarne på Landet och i Städer, samt Executorerne, och genast ställa dem under Tilltal, Dom och Straf, när något af dem föröfwes af öfverstånd, slummeractighet eller Pennin- ge-giuru. Men beträdes någon hafwa upfåtelligen af hat, wänskap, eller begiärelse til Mutor, wrängt Rätten, och således fargat sitt samwete, och skadat sin Nästa til Lif, Ähra och Wälfärd, en sådan bör icke med Bö- ter eller Afättning, utan med förlust af Lif och Ähra, som saken är til, umgiälla sin ondsko: börandes sådant, androm til warnagel, ej nedty- stas,

(k) 17. 18. 19. 20. och 21. S. äro ej uti 1719. Års Regerings-Form.

(l) Conf. 1719. Års Regerings Form 17. S.

(m) Conf. 1719. Års Regering Form 18. S. och samma Års Adels Privile- gier S. 6. in 1723. Års Adels Privilegier. S. 6.

1720. stas, och genom medhåll, flåthet eller otidig barmhertighet skonas. Där emot böva de, som med anstötellige Ord och Skrifter angripa Domare och Executorer wid deras ämbeten, utan at gitta fulltyga sin Talan, med hårdt straff, efter målets beskaffenhet, straxt anses: Skolandes ingen länge hållas i Arrest, utan straxt ställes under Manskapning och Dom. Lagmans, Håradshöfdings och Tingsgästnings Penningar (n) skola oförtryckte hållas til deras rätta ändamål, och wederbörande Domares aflönningar efter Staten, likmätigt Högskol. Konung GUSTAV ADOLPHS försäkran af år 1611. Misbruka Konungens Ombudsmän och Fiscaler sine ämbeten til enskylte affickier, den oskyldigas förtryck och egen båttnad, med förolämpande och obestodlighet, stånde därför til laga ansvar: börandes Justitiæ Canslern hafwa ett waktsamt öga så däröfver, som och huru Lag och Förordningar efterleswes, därom med des berättelser hos Ständerne inkomma, samt föra Talan, om något emot Regerings-Formen förelupit, och ej blifwit rättat (o).

24.) Efter Håf-Rätterne följer Krigs-Collegium, hwaruti blir en Präsidens och General Fält-Tygmästaren, General-Quartiermästaren, som utan vidare Gravation af Staten detta Collegio biträder, samt 4. Krigs-Råd i Krigs-, men allenast 2:ne i Freds-Tider, som måste wara wane wid Råfenskaperne. Detta Collegium hafwer uppsigt och wård om Krigs-Machten til Lands, Artilleriet i Fält och Fästningar, Fortifications-Staten, Styrken, Factorier, Wäpen och Wäpner, Ammunition, Fästningarnes tillstånd, Skansar och Byggningar til Kriget, Utskrifningar, Wärfningar, Monstringar och Regementers beklädningar, med mera. Militiæ Boken slutes wäl i Krigs-Collegio: Men General Militiæ Afväknings-Contoiret hörer dock under i Cammar-Collegium, som för (p).

25.) Hela Krigs-Machten til Lands och Sjöns måste, efter det uppsatte Formularet, aflägga Huld och Trohets-Ed Kongl. Maj:tt, Riket och Ständerne. Krigs-Machten til Håst och Fot, så wäl som Båtsmans-

(n) Vid. de wid 1719. års Regerings-Formis 18. §. citerade ställen.

(o) Conf. 1719. års Regerings-Formis 18. §. it. Instructionerne för Justitiæ Canslern af den 23. Jan. 1719. och 26. Jun. 1720.

(p) Conf. 1719. års Regerings-Formis 19. §.

manshället förblifwer tils widare wid sin indelning, och de med Allmogen 1720, samt Ständerne uprättade Contracter (q).

26.) Utom wanlige Regements- och andre Måten, får ej någon af Krigs-Befåhlet, utan Kongl. Maj:ts med Råds-Råde gifne Befallning, upbåda hemförläfwat Manskap til Upbrätt och Fåg, undantagandes wid oförmodat Fienteligt anfall, då det Kongl. Maj:tt genast bör berättas. Gibr någon det eljest af egen Wyndighet, hafwe förwärfat Tjänst, och jämwäl Lif, Öra och Guds, om til Rikets skada något därmed stämyles och förhafwes: skolandes då ej heller någon af des undergifne Officerare eller Gemene honom någon lydno skyldig wara (r).

27.) Det 3:die Rikens Collegium är Ammiralitetet, hwarit är en Präsidens, hafwandes til Bisittiare alle tilstådes warande Ammiraler och Flaggmän. Som detta Collegium är i Carlscrona, så bör wid Rådslagen hos Kongl. Maj:tt af Rikens Råd åtminstone wara en, som i Sjö-Manskap erfaren är. Detta Collegium har upstått på Rikens Sjö-Macht, med alt hwad därtill hörer, samt dykerij, piloterie etc. Ammiralities-Stats-Cammar-Contoiret blifwer på sådan Fot, som år 1692. inrättades, och hafwer at giöra med Ammiralities Medlens indrefwande, utdelande, förwandlande och beräkande, med hwad mera denna Statens Hus-håll och Cammar-Wärf egentligen angår, och giör för Medlen behörig redo i Cammar-Collegio (s).

28.) Det 4:de Collegium är Rikens Cansli, hwarit en af Rikens Råd altid präsiderar, och hafwer til Bisittiare en Riks-Råd, en Håf-Cansler, 3. Stats-Secreterare och 4. Cansli-Råd. Här uppsätas alla ordningar angående Riket i gemen, eller och enskylte Ständers och Personers Privilegier i synnerhet, Fullmakter, Skrifweller och Befallningar. Hit böva så wäl alle Riksdags och sammankomsters Handlingar, utrikes Förbund och Freds-Fördrag, Sändebuds föresläende och affördning, alla ankommandes Förhör, Konungens Rådslag med

E

Rikens

(q) Conf. 1719. års Regerings-Formis 20. §. hwarest en mening står angående indelnings wärfet, som här är utsluten. Adde 1723. års Resolution på Allmogens Besvär §. 22. samma års Riksdags Beslut. §. 6. Se jämwäl 1719. års Riksdags Beslut §. 1.

(r) Conf. 1717. års Regerings-Formis 21. §.

(s) Conf. 1719. års Regerings-Formis 22. §. hwarest denna sdske mening ej står.

1720. Rikens Råd, och de däröfver hållne Protocoller, med hwad under Kongl. Majts Hand och Namn utfärdes, som och postwäsendet, under Sver. Directeurs insende. Af Stats-Secreterarne förrättar den ene utrikes, den andre Krigs, och den tredje alle öfrige inländske ährensder, tilsendes där wid noga, det Expeditionerne efter Rådslagen, samt likt Protocollerna, skyndsamt, ricktigt och i god ordning utfärdes, utan eftersättande af det ringaste, för hwad affickt det wara må (t). Om någon hos Kongl. Majt allena föredrager och utfärdar, hwad med Råds-Råde hade bordt afgibras, den skal, efter ransakning och laga Dom, utur des Diänst sättas, och efter Brättet behörigen affstraffas: warandes för densamma ingen giltig ursäckt, at sådant blifwit honom anbefalt, emedan Kongl. Majts wilje aldrig är, at något emot des Försäkring och Regerings-Formen utfärdes (u).

29.) Som af Studiers idkande, hwartil igenom Skole-Ordningens förbättrande och eljest all anledning gifwas skal, ett Rike mycken förman tager, så lærer hwar och en, efter Råd och Ömme, därtill så mycket mera hålla sine Barn, som de däröfver framsteg och belöning hädanefter skola hafwa at förwänta, och bör ingen lämnas tiltråde och beställning i Cangliet, som icke, likmätigt Cangli-ordningen, wißt säkre prof af Lärdom, Förstånd och skickelighet (x).

30.) I Cammar-Collegio skal wara en Präfident, och har 4. Cammar-Råder til Bifittiare. Här böra alle, som med Kronans Upbörd och Utgift hafwa at beställa, anamma befallning och göra beked. Detta Collegii omwårdnad är, at Rantorne rätteligen och i tid inkraftas och förmeras Landt-Hushållningen förbättras, och regalia fiscali icke förskulles, utan Rikens Medel hålles tiltråda, och Crediten in- och utomlands icke förlorres. Hit hörer jämwal stora Stö-Tullen, samt små Tullarne och Accisen, under wederbörande Sver. Directeurs skidgel. Här utfärdas Fullmæcter för Tullnärer och Upbördsmän, hwarwid all erforderad säkerhet för Kongl. Majt sökes (y).

31.) I

(t) Conf. 1719. års Regerings-Formis 23. S. hware den följande Mening i denne 28. S. ej står.

(u) Conf. 1720. års Försäkrans 8. S. samt denne Regerings-Formis 20. och 40. S. S.

(x) Conf. 24. S. af 1719. års Regerings-Formis.

(y) Vid. 1719. års Regerings-Formis 25. S.

31.) I Stats-Contoiret blifwer hädanefter en särskilt Präfident och 2. Commissarier. Här disponeres och utdeles Medlen, börandes jämwal alle Upbördsmän, likmätigt deras Instructioner, med sine tidige förslag här inkomma. Wid Statens inträttande, som årligen och tidigt ske bör, tages 1696. års Stat til Grund och rättelse, och lages så, at Betjänterne af Kronens Drägel sine Löner åtniuta: men bemålte Stat får ej ökas, med mindre Kongl. Majts Diänst sådant omgångeligen fordrar. Uti Staten lämnas en wiß Summa dels til Handpenningar, til Kongl. Majts enskylte behag och Disposition, dels til Extra-Utgifter, som Kongl. Majt med Råds-Råde disponerar: börandes altid Utgifterne lämpas efter Inkomsterne (z).

32.) Bergs-Collegium består af 1. Präfident, 2. Bergs-Råder och 4. Assessorer (a), som böra wara skickelige så i Domare-ämbetet, som uti alle til Bergswäsendet hörande stycken, des drift och Hushållning, hälst förnämste Grundwalen til utrikes Handelen, med de för Kongl. Majt så wäl därpå, som af sielfwa Bårgwårcken flytande Inkomster, jämte Landets förkofring, under detta Collegii Jurisdiction hörer, hwileket fördenkul, likmätigt des redan undfångne, eller hädanefter til utfärdande Instruction, åligger, at hafwa all eftersinnelig försorg om dese Bårgwårcks uprätthållande, skidgel och förbättring. Och som detta Collegium äger afböma de twistige så civile som criminelle Mål, som antingen immediate uptagne warda, eller och ifrån Grufwe-Bårgs- och Hammar-Tingen, efter Processen, inkomma; så bör densamma hafwa ett noga insende, at de under des Jurisdiction lydande Under-Domare deras Ämbeten owäldugt förrätta, och at i annor händelse i actages, hwad ofwanstående 23. S. förmåler, så at sådanes förselsler lagligen beifrade warda.

33.) Commerce-Collegium har en Präfident, samt 2:ne Commerce-Råd och 4. Assessorer, som hafwa grundelig Kundskap om Handelen och Wandel, samt 2:ne Commissarier, som niuta Lö. Innan i wigtige Handels- och Handwårckshus-Saker något slut gifres och wårckställes, bör Collegium så wäl sielf, som igenom Magistraterne böra det handlande Borgerskapet och Handwårckshus-Män här och i andre

R 2

Stå

(z) Conf. 1719. års Regerings-Formis 25. S. och 1720. års Försäkrans 8. S.

(a) Conf. 1719. års Regerings-Formis 26. S.

1720. Städer. Detta Collegium hafwer omfjörg om Handelens, Manufaktoriernes och Handwärdshusens befordran, skiftande och underhållande, samt om de af Ständerne gillade Licent-Portorie-samt Tull-Ordningars och Taxors Hand-hafvande, med mera (b).

34.) Cammar-Revisionen hafwer afwenledes sin särskilte Præsident, som, med des wanlige Bisittiare, drager försörg, at ej allenast de där anhängige Rättegångs-Ärenden blifwa med laga Dom och Resolution afhulplne, och igenom Fiscalerne til fullbordan brachte, utan jämswäl, at Kronans årlige Räkenskaper, utan drögsnål ifrån den tiden, de i Cammar-Collegio inkomma, och Cammar-Revision däröfver underrättelse gifwes, öfversedde, förklarade och afgiorde warda. Dese bägge Collegier böra, efter plägat Samråd, en utwäg finna och wärckställa, hwarmedest Räkenskaperne så måge förkortas (c), at de til en wis förelagd tid komma til riktighet, och ingen sedermera må tiltalas, eller efteråt ansvarig gifwas, så at hwarcken Kongl. Maj: stannar i mistning, ej heller någon oskyldig, som sine anhöriges, eller afledne Förfäders, förhållande ej gitter förklara, råkar i mehn och skada. Alla til Cammar Collegium redan inleswererade Lands- och Huswud-Böcker för de förra åren in til 1714. inclusiv, lämnas fördenksuld oreviderade, allenast Ballancerne skyndsammast indrivnes, så långt Gäldenerens, och des löf-tesmans, Egendom tillräcker. Men finnes ingen tilgång, bör sådant, efter Cammar-Collegii föranstaltande, afskrifwas. De i bemälte Collegio ännu ej inleswererade Lands- och Huswud-Böcker, måste af Wederbörande, wid Suspension från Ämbetet, ofördröjeligen insändas, och sedan, tillika med alle andre Krono Räkningar, öfverses och slutas, men ej längre tillbakars, än ifrån år 1700. (d)

35.) Öfwerste-Marskalcken är en af Rikens Råd, hvarcken wårdar sig om Konungens Hof, Slätt, Hus, Taffel och Häf-stat, med hwad dertil hörer (e).

36.) Öfwer-

(b) Conf. 27. S. af 1719. års Regerings-Form.

(c) Conf. Förordningen af den 2. Dec. 1741. hwar en wis Belöning läfwes åt den, som kan gifwa bästa Förslaget, til Cammar-wärckets, och Upbörds-samt Räkenskaps-sättets förbättrande.

(d) Conf. 1719. års Regerings-Form 28. S. hwarest en här utelämnad mening finnes, angående Aulcitanten. Om Cammar-Revision widare gifvsnål bese des Instruction af den 26. Jun. 1720.

(e) Conf. 1719. års Regerings-Form 29. S.

1720. 36.) Öfwerståthållaren tilkommer skifta Konungens Slätt och Hus inom Stockholms Stacket, samt tillika med Magistraten hafwa upsekt på Stadsens och Malmarnes Styrelse, god Ordning och Politie, Privilegier, Byggningar, Inkomster, Köp-handel och hwad däröfver hänger, förswara Borgerskapet emot allehanda Förtryck, öfverwäld och Intrång, hafwa Upsyn uppå deras Wönstringar och Wapen, taga alla Kronens Regalier därstädes i act, samt låta fullborda alle Executioner, med mera (f).

37.) Alla Collegier böra råcka hwarannan inbördes handen i alt det, som til Konungens och Rikens Gagn och Goda ländar, när så omtränger och det begiäres, men ej gifwa det ena det andra ingrep. När Præsidenterne äro frånwarande i Konungens eller egne ärender, behålla de wäl deras Äre-Titul med Num och Wilskor, men så ingen ting förordna, som Præsidentskapet angår, in til des de åter intråda i Ämbetets wärckelige Bruf. Inedertid förättar den Äldsta Bisittjaren med lika kraft de Præsidentskapet widhängande sysslor. Collegierne böra underrätta Ständerna om deras förrättningars beskaffenhet och frukt, och blifwa ansvariga om de handla emot Instructioner, Fundamental-Lag och Förordningar. Alla som stå under Collegierne, särdeles General-Gouverneurer, Öfwer-Ståthållaren, Landshöfdingar, Öfwerstar och andre flere, böra gifwa reds och Räkning hwar för sin beställning, dit Wälet hörer, så ofta det påfordras. Den som fullgiordt sin Ämbetes-pliكت bör hafwa Heder och Belöning, men den Ötrogne och Försummelige, wanåhva och straf, utan skonsnål, at förwänta (g).

38.) Landt-Regeringen består af wisa Höfdingedömen, emedan hädanefter inge General-Gouvernementen eller Gouvernementen Inrikes skola wara: ej heller något Lif-Gedinge i Land och Län förgifwas (h). Länen äro 1) Upland. 2) Roslagen eller Stockholms Län, med Swartfjöl Län. 3) Skaraborgs Län. 4) Åbo och Björneborgs Län, 5) Cronobergs Län. 6) Jönköpings Län. 7) Westmanland med Stenholms Län. 8) Wiborgs och Nyblåts Län. 9) Öster-Göthland med Wadstena Län. 10) Södermanland med Gripsholm och Eskilstuna

R 3

(f) Conf. 1719. års Regerings-Form 30. S.

(g) Conf. 1719. års Regerings-Form 31. S.

(h) Conf. 1719. års Regerings-Form 32. S. samma. års Försläfrings 4. S. och 1720. års Försläfrings 5. S.

1720. tona Lån. 11) Nylands och Tavastehus Lån. 12) Elfsborgs Lån. 13) Calmare Lån och Dland. 14) Kopparbergs Lån. 15) Nerike och Bergslagen. 16) Väster Norrland. 17) Västerbotten. 18) Österbotten. 19) Gottland. 20) Malmslätt. 21) Christianstads Lån. 22) Blekinge. 23) Halland. 24) Göteborgs och Bohus Lån.

39.) Collegiernes med Befälhafvandes och öfriga Betjänters Instruktioner skola öfverses, samt till detta Regerings-sättet vidare lämpas. De böra alla befrämja Landets, och tillika med Magistraterna, Stådernas upkomst och förbättring, fullgöra hvad dem anförtros, tillse at ingom oförrett eller wäld sker, och tilhålla deras underhafvande at med redelighet efterse sina Instruktioner, så at de hvar är kunna wisa ricktig redo och Räkning för deras förrättningar, at efter förtjänsten med belöning eller straf anses.

40.) Alla högre Tjänster ifrån Öfverstar till Fält-Marskalcker, bägge inclusive, och alla deras wedersittar, både i Andelige och Werldslige Ståndet, utdelas af Kongl. Maj:t uti sittande Råd på det sättet, at när någon öfning sig tilldrager, då böra Rikens Råd gifra sig noga underrättade om alle sådane Personers skickelighet och förtjänster, som wid sådane angelågne ämbeten böra komma i consideration, och sådant Hans Kongl. Maj:t föredraga, samt, sedan Hans Kongl. Maj:t gjordt des nådige Proposition uti Rådet, hwilcken hos honom kommit uti nådig åtancka at dertill befordras, då gifra Rikens Råd derwid deras nådige påminnelser in för Protocollet, och skrifa icke til någon vidare Votering, så framt samma Personers befordring icke bestämes wara stridande emot Sweriges Lag, Regerings-Formen och andra redeliga Underfåtars wälfärd och förtjänst, i hwilcket fall Rikens Råd böra där öfwer votera, då Kongl. Maj:t, efter besindne skäl, någon annan wärdig, och emot hwilcken intet med skäl kan invändas, därtill utnämner. Rikens Råd äro ansvarige, om de föredraga deras Anhöriga, andra meriterade Män til förfång, eller om de wid slika tilfällen ej påmint, i fall något skulle strida emot Sweriges Lag och denne Regerings-Form. De skola och, wid ansvar, meddela all underdånig esterrättelse om någon lidit mehn, endr sådant wid Ståndernes sammankomster efterfråges. Til alla öfriga Tjänster föreslås Kongl. Maj:t af Collegierna och andra Bederbörande tre, de wärdigaste och tjänligaste Personer, som finnas at tilgå, hwarwid en eller annan meriterad Man, utom Collegium,

gium, kan ihogkommas. Wid Regeringerna förhållas med föreslån- 1720.
de efter Konung CARL XII. Förordning af den 6. Nov. 1716. (i) Skulle wid föreslåendet bestimmas någon wara förnär skedd, komma Bederbörande at derföre ställas til ansvar. Utaf de föreslagne befullmäktigat Kongl. Maj:t den skickeligaste; och det antingen i anledning af den 20. §. eller och uti sittande Råd, til at öfwer de föreslagne förnimma Rikens Råds Tancka och Utlåtelse (k). Men alla lägre Tjänster, som Collegierna, Consistorierne, Öfverstar, och andre Stater för 1680. varit wahnna at förgifwa, blifwa och hädanefter til deras enskylte utdelande. Ej måge främmande Pringsar, eller andre Utländska sättas til Rikens beställningar. Wid alla Ämbetens besättning bör förnämligast anses Personernes bepröfwade erfarenhet och förtjänst, så at ingen til aldeles owane, och med des ämne ej öfwerensstämmande sysslor, må antagas, utan hwar och en befordras efter des naturliga böyelse och erfarenhet. Ingen må för Höghet, Gunst och anseende få insteg i sådane sysslor, hwar til han ej är skickelig, ej heller för ringare härkomst förskuttas (l). Uti Archie-Biskops-Walet skola alla Consistorier i Riket hafwa sina Röster, men wid Biskopsdomens och Superintendentenskapens ledigheter, blifwa trånne af dem, som äga Stiftets måsta Vota, Kongl. Maj:t af Consistorio föreslagne, och besättas dessa Tjänster af Kongl. Maj:t med Råds-Råde. Med Kyrckioherdarnas tillsättande förblifwer det wid det sättet, som för 1680. varit (m). Doch skal igenom en Commission, af några Rikens Råd, Biskoppar och andre redelige Män, undersökas, hwilcka Giäld för 1680. varit regale eller ej; hwarefter sedan Adeln må få niuta sina Jura Patronatus, Kongl. Maj:t, i regale Giäld, des Rätt, samt Consistorierna och Församlingarna de dem tilhörige Rättigheter, efter Kyrckio-Lagens innehåll (n).

41.) Om

(i) Innehållet af denna Förordning anföres öfwantil pag. 25. i Annmärkingen Lit. B.

(k) Conf. Hans Kongl. Maj:t Försäkran 8. §.

(l) Conf. 1719. års Försäkran 8. §. 1710. års Försäkran 10. §. it. 1719. års Regerings-Form 34. §.

(m) Huru härmed förhållas, ses öfwantil uti Annmärkingen Lit. K. pag. 25.

(n) Conf. 1719. års Regerings-Form 34. §. samma års Försäkran 12. §. 1710. års Försäkran 20. §. 1723. års Adelige Privileg. 7. §.

1720.

41.) Om någon Ambetsman, Andelig eller Verldelig, recom-menderar eller befordrar någon för egen nytta, gåfvor, skuldskap, vän-skap, gunst ock höghet, til bättre meriterades förfång, bör han, efter för-regången Kansäkning ock Dom, utan nåder genast sättas från Tjänsten, ock efter Sakens omständighet straffas.

42.) Ingen må få någon högre Character, än den som tillkommer det Ämbetet, han wärckeligen förträder (o). Dock må Kongl. Maj:it med Råds-Råde hugna en ock annan efter förtjänst med Character, hwilckom någon annan varit föredragen (p). Wil någon, som länge ock wäl tiänt, taga affstied, så må honom wäl någon förbättring på des Character gifwas, dock så at han ej må återtråda uti någon beställning, androm til förfång (q).

43.) På det Betränternes lust ock åhåga ej må betagas, skola inga Extraordinarier uti Collegierne ock wid Regementerne förordnas, så framt icke Wederbörande sielfwa skulle finna nödigt (r) någon skickelig ock erfaren Man at föresså.

44.) Rätten at benåda någon med Grefwe-Friherre- ock Adels-skåndet förblifwer wid den Konungliga Högheten. Dock lærer Hans Maj:it, för närwarande myckenhets skull af Adels, allenast benåda någre så märckeligen ock wälförtjänte med Adelig sköld wid des Kröning, ock blifwa sedan inge Adels-män gjorde, til des Riket kan sådant tillåta. Ej heller bör någon, i anseende til Tjänsten ock Characteren, med Friherre- ock Grefwe-Wärdighet behedras, innan han genom stora ock behymliga Förtjänster giord sig dertill wälför-tjänt (s).

45.) Hwar tredje år in medio Januarii (t) böra Rikens Ständer sammankomma, ock des emellan antingen när de af Kongl. Maj:it kallas, eller ock de sielfwa uti Riksdags-beslutet förbehålla sig, at blifwa sam-mankallade. Då efterdes Rikens tillstånd, ock hwad sedan sidsta Riksdag för-
relupit

(o) Conf. 1723. års Characters Förordnings 1. §.

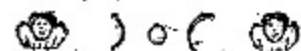
(p) Conf. samma Förordnings 2. §.

(q) Conf. nysbenämde Förordnings 7. §.

(r) Conf. 1723. års Character Förordnings 5. §. Eljest äro den 41. 42. ock 43. §. §. i 1719. års Regerings-Fotm utestuten.

(s) Conf. 1719. års Regerings-Form 35. §.

(t) Conf. 1723. års Riksdags-Ordning 1. §.

1720.

relupit, ock huru Rikens Råd stält sina Rådslag, samt beslutes med inbördes samråd, hwad til Rikets bästa ock säkerhet kan erfordras. Under Kongl. Maj:its framwaro, sukkdom, wid des dodelige afgång, eller wid någon oförmodelig händelse, då Rikens wälfärd ock Ständernas Frihet sådant kan erfordra, utskrifwes Riksdagarne af samtelige Rikens Råd. Men om tillika Thronen blifwer ledig til ett nytt Wal, så äro Rikens Ständer, likmätigt föreningen, skyldige, förutan någon sammankallelse, den 30de Dagen efter Konungens Död, sielkmante uti Stockholm sig at infinna (u). Ock då äliges Riddarhus Förståndarne, Dom-Capitlet i Upsala ock Magistraten i Stockholm, samwäl ock Landshöfdingarne, så-dant genast uti alla Landsorter til Wederbörandes esterrättelse allmänt kundgiöra, då så många, inom den föresatte tiden, lära kunna inställa sig, at Rikens Frihet, in til des de långwägade ankomma, ock Walet med allmänt samråd får foretagas, af dem må kunna förswaras.

46.) At oförskolt antasta en Herredags-Man, under Riksdagen, el-ler på resan, anses med Eds-öres plicht, sedan han gifwit sitt åhrende til-kiänna. Ej heller bör någon Herredags-Man immanas uti hächtelse, där han icke beträdes med särdeles grofwa Förgripelser, hwarom Ständerne genast behörig kundskap gifwes (x).

47.) Adelen utnämner altid sielf Landt-Marskalken, ock de öfriga Ständerne deras Talemän. Ständerne utse ock wälja sielfwe deras Utskickade til Riksdagar, ock förordna uti deras Secreta Utskott samt Deputationer, wid ock emellan Riksdagar, dem de hafwa bästa förtroende til. Alla 4. Tale-Männen wälja en Secreterare för Bonde-ståndet: dock at han dem icke, emot hela Ständers wilje, påtvinges (y).

48. Inge wid Riksdagarne i Plenis, Secrete Utskottet eller De-putationer hållne Protocoller skola til någon utlefweras (z).

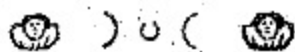
49.) Kongl. Maj:it bibehåller samtelige Ständerne wid deras gam-
le Pri-

(u) Conf. 1719. års Wal-Act samma års Regerings-Form 26. §. ock 1720. års Föröning om Hans Kongl. Maj:its Upphöjelse på Thronen. ic. 1723. års Riksdags-Ordning 2. ock 3. §.

(x) Conf. Hans Kongl. Maj:its Förskräns 9. §. ock 1723. års Riksdags-Ord-nings 23. §. Denne 46. §. finnes ej i 1719. års Regerings-Form.

(y) Conf. 1719. års Förskräns 7. §. 1720. års Förskräns 9. §. 1723. års Riksdags-Ordning 6. §. aåde 1719. års Regerings-Form 37. §.

(z) Conf. 1720. års Förskräns 9. §. ic. 1723. års Riksdags-Ordning 22. §.

1720. le Privilegier, och får intet något helt Stånd några nya, utom samtelige de andras samtycke (a).

50.) De Tyffe Ländernes Privilegier skola stadfästas (b), när någre där af ifrån Fienderne återbekommes.

51.) Städerna förblifva wid deras gamle rättigheter och Privilegier, dock så at de af Rikens Ständer, efter tidernas omständigheter, lämpes. Deras enskilda medel äga Magistraterna, tillika med Borgerskapet, til aflöningar och publique Byggnader, efter Staten och Privilegier, at disponera; dock göres för dem å wederbörlig Ort redo och Räkning, börandes Öfverståttens-Medlen til inga andra Bruf, än til Städernes uprätthållande, prydnad och förbättring användas (c). Slutligen följer Hans Kongl. Maj:ts stadfästelse uppå alt detta.

Den 3. Maji. Kongl. Maj:ts Pardons-Placat, utgifvit wid des Krönings-Fäst.

Alle, som wid Krönings-Fästen, för deras brott och öfverträdelser, antingen hållas fångslige, eller utrikes för räddhoga af straf sig undanhålla, warda benådade och tillgifne, samt i Kongl. Maj:ts hägn och förswar uptagne, med frihet, at i Riket och des Provincer sig åter inställa, dock at de wid återkomsten förlita Måls-äganden, och des utan undergå den Ryttoplicht, hwartil de, efter hwart och ett måls beskaffenhet, finnas brottslige. Härunder förstås jämwäl de som ifrån Regementerne afwikit, samt de af Allmogen, och andre, som för Utskrif och Wärfningar undanflockat: dock at afrymde Soldater, Ryttare och Dragouner, samt Båtsmän och enrullerings Manskap, wid återkomsten straxt angifwa sig wid Regementerne och Ammiralitetet. Men grofwa misgjerningar, såsom Blasphemier, Förräderier, Mord, Mordbrännerier, Kyrckio-Tiufwar, Fädelag, Rån, Mofwerie på Skiepsbrutne och strändade Sarkåstar, så och Råteri i första Skyldskaps- och Swägerkaps-Graden, och de som pröfwat hafwa warit så förmätne, at de, i förwäntan af Kongl. nåd wid Krönings-tiden, Dråp eller någon annan Misgjärning begådt, skola ifrån denna nåd och tillgift wara uteslutne (d).

Den

(a) Conf. 1719. års Förskräms 9. §. 1720. års Förskräms 12. §.

(b) Conf. 1719. års Regerings-Form 39. §.

(c) Conf. 1719. års Regerings-Form 40. §.

(d) Conf. 1719. års Pardons-Placat af den 17. Mart. pag. 41.

Den 25. Maji. Resolution och Förklaring öfwer 1720. samtelige Allmogens allmänne Besvär.

1.) Kongl. Maj: wil, likmätigt des Förskräms, handhafwa Allmogen, öfwen som de öfrige Ständer, wid des wälfångne Rättigheter och Förmåner: Hwarföre han och har at inkomma med de sig tid efter annan förlante Privilegier, eller lagligen widimerade Utskrifter där af, på det de må kunna blifwa öfwerfjedde, efter närwarande tider lämpade och sedan gillade (e).

2.) Kongl. Maj: wil ställa de nådiga Ordres, at des Cammar-Collegium, med det första, inkommer med des betänckande angående Rånte-Verfediarnas sammanslående til en wis Penninge-Rånta och Mark-gång, i ond och god tid (f). Men hwad Adelsens Skatte-Frålse angår, wil Kongl. Maj: derwid intet disponera, emot deras Privilegier.

3.) Angående, at Krono-Hemman, som på skensagre och falske skäl skola blifwit sålde til Skatte åt någon annan, än den rätta Åboen, måtte til honom gå tillbaka, så rättar Allmogen sig efter 3. §. utaf förledne års Resolution öfwer deras Besvär (g), hwilcken Kongl. Maj:ts rättwisa ej tillåter at ändra.

4.) Beträffande de olaga Pålågor, som Allmogen utaf Krono-Godsens och Hemmans-Råntornas obilliga Panthafware, orättmätigt skola astwingas; så wil Kongl. Maj: ställa så allwarliga Ordres til wederbörande Befäl och Dom-Hafwande, at de, wid onåde, icke förwågra Åboerne rätt eller handräckning, när deröfwer klagas; så at Høge eller Låge, som påbördat Allmogen olaga Pålågor, åtminstone ej slippa onåpste (h).

5.) Kongl. Maj: förbiuder wederbörande Landshöfdingar och Dom-Hafwande; at ingen flyktning må ske af något Hemman, tils Cammar-Collegium inkommer med sitt betänckande (i), så wäl däröfwer, som

2

och

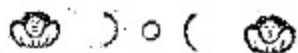
(e) Conf. supr. pag. 93.

(f) Conf. Resolution på Allmogens Besvär af den 3. Jun. 1719 §. 2. it. af den 17. Dec. 1734 §. 21. som förmår at wäl Huswid Råntan, bestående af Spanne-mål, Ridd, Smår etc kan komma under en ständiq Taxa, men at angående de små Råntorne först indestämning hafwarat skola höras.

(g) Conf. Förordningen om Skatte-Ridp af den 19. Sept. 1720 §. 1.

(h) Conf. supra pag. 94. §. 4.

(i) Conf. 1719. års Resolution på Allmogens Besvär §. 2. Eljest innehåller

1720. och anseende, huruvida den, som ej äger en Fierdedel i ett Hemman, må taga Lösen. Dock undantages Bergslagen och de Orter, som derå hafwa bestämmerlige Kongl. Privilegier.

6.) Kongl. Maj:t wil, efter des Cammar-Collegii öfverläggande med Landshöfdingarne, låta författa en Stadga om en wis Lösn för Tjänstefolket. Inmedertid måste Landshöfdingarne och Domhafwande hafwa insende på, at 1686. års Stadga, och andra Förordningar om Tjänst- och Legos-Hjon, eftersewas (k).

7.) En allmän Jordrefning samt Skatt-läggning skal, likmäßigt hwad på sista Nisdagen resolverat blef, gå för sig, så snart det sig giora låter (l): inmedertid må ingen Crono-Bonde förwägras refning, som den begiär, på egen omkostnad.

8, 9.) De i den förnyade Quarter-Ordningen för inquartering befriade Hemman kunna icke återställas under inquartering, ej heller Säter- och Ladugårdar, Nä- och Körns- samt Frälse-Hemman och Prästegårdar, beläggas med like Giårdar och Skiusningar, under Kriget, som Skatte- och Crono-Bönderne utgöra, emedan sådant wore stridande emot Sweriges Lag, Nisdagens Beslut samt Adelsens och Prästeståndets Lagfångne Privilegier, wid hwilcka Kongl. Maj:t uti sin försäkran sig förbundet hwart och ett Stånd at handhafwa: Lärandes desutan Bondeståndet sielft finna, berörde Quarter-Ordning wara billig etc. etc.

10.) Hwar och en skal med det första bekomma sin särskilta Försäkrings-Skrift på sine infwerverade Myntteckn.

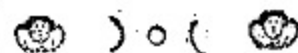
11.) Contracterne angående Knechte- och Båtsmanshället skola öfwerjes, tryckas, som oftast uplösas, samt noga handhafwas (m), så at

Cammar-Collegii Bref af den 28. Aug. 1721. at ej något Hemman får lösas i mindre Delar, än tillföre warit tilläteligit, och at den, som ej äger en Fierdedel däri, må låta sig utlösa.

(k) Vid. de senare Legohjons Förordningar. it. supra pag. 95.

(l) Vid. 1719. års Resolution på Allmogens Besvär §. 10. tillåtes indelte Krono-Bönder, i Resolution på Allmogens Besvär af den 17. Sept. 1723. §. 16. Conf. dito Resolution af den 1. Aug. 1727. 15. §. Tillåtes ej på Ödeshamman, förr än Frihets-åren lupit til ända efter 1723. års Resolution §. 16. icke heller på indelte Hemman / likmäßigt Resolution på de indelte Regimenternes Besvär af den 16. Oct. 1723. 2. §. Men tillåtes Adelen på sine Frälse-Hemman vid. 1723. års Adelige Privileg. §. 20.

(m) Conf. 1720. års Regerings-Formis 25. §. och de flere där citerade ställda Resolusion på Allmogens Besvär af den 3. Jun. 1719. §. 13. sup. pag. 96.

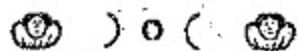
1720. at ingen Officerare skal fördrifta sig, at mer pålägga hwarcken Rusthållarne eller Note-Bönderne til en fullkomlig Monderings anskaffande, än hwad dem, efter Contracternes klara innehåld, på hwar Ort, åligger at underhålla. Och den Officerare, som utom Kongl. Maj:ts speciale skriftelege Befallning, understår sig at häremot handla, skal, efter Brättets omständighet, utan skonsmål, straffas.

12.) Berustade Säterier åtniuta sine förre Förmåner, så at de slipa Giårdar, Skius, och Durch-Marcher, efter de, til Säteriers Frihetens bibehållande, måste med stor omkostnad underhålla anseelige re Byggningar, än andre Rusthåll. Och kan Allmogen så mycket mindre klaga öfwer deras Frihet, som Allmogen ingen Giård, utan des samtycke, ålägges, och hwad som insamlas wid Marchers tagande af och an, blifwer, äfwen som och Skiusen, med reda Penningar betalt. Men hwad inquarteringen angår, så, därest i Lanet så mycken Milice kommer at stå, at på hwart helt Hemman måste inläggas en Karl, som där, med sin Häst, underhållas skal, så böra de berustade Säterierne, i slika fall, draga äfwen inquarterings Lasten; men eljest äro de därifrån befriade.

13.) De som nästförstutne ären hafwa upburit sammanskotts-medlen, måste derföre göra redo och Räkenskap, hålft emedan en stor del af Rytterne, för Rusthållarnes utlagde Penningar, undfadt alle näst en ringa del af Monderings-Perfedlar. Och måste Bederbörande ofordbröjiligen inkomma med sina af Land-Contoiren verificerade Räkningar för sådane upburne sammanskotts-medel; hwarwid Land-Contoiret har noga at i acht taga åretallet eller tiden, när Rusthållarna, efter Quittencernas Datum, samma Penningar hafwa utbetalt, på det Kongl. Maj:t af den omständigheten må kunna döma, hwilcka skäligen intet kunna eller böra förebära, det redbare Myntets omwärling i Myntteckn, och samma 3. Dalers Teckens afslag til 6. Dres-stycken, såsom någon laga orsak därtil, at Monderingarne derföre ej hafwa kunnat uphandlas.

14.) Räkningarne öfwer de til en del Cavallerie- och Infanterie-Regementen, samt Båtsmännen bewiljade och upburne Hielp- eller Reserve-Penningar, äro länge sedan inkomne, och Medlen efter Högstsal. Konung CARL XII:tes Ordres disponerade.

15.) Officerarne kan intet förwägras, at inföpa Rustnings-Hästar,

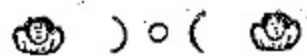
1720. star, hvarest de dem finna, och dem sedan försälja; men Kongl. Maj:t wil doch förmoda, at de icke taga någon ofkielig Vinst och Ocker af Rüst-hållarne. Derföre böra General-Mönster-Commisarierne och Öfverstarne intet callera de Håstar, som äro så underfäsige, at de med sin tiöckhet och styrckia ersättia hwad eljest i högden på Målet kan fattas (n). Och där någon Håst en gång för en Rüst-hållare blefve callerad, så skal densamma sedan intet gillas för någon annan: utan där han likväl kan wara swarsgod, så skal han gå till första handen tillbaka, och gillas för den, som honom först framwiste. Men med tröge Rüst-hållare til anskaffande af swarsgode Håstar i rättan tid, förhålles efter Kongl. Brevvet af den 15. Febr. 1720. vid. supr. pag. 131.

16.) Beträffande Troß-Drängarne med deras Monderingar, Troß-Håstarne, Packsadlarne och Watusäckarne, som Rüst-hållarne anhålla at blifwa förskönte före; så wil Kongl. Maj:t, at härutinnan förhålles likmäßigt de med dem uprättade Contracter, och at dem hädanefter intet något nytt eller orwanligt påbördes, och lärer Kongl. Maj:t detta så påhä, som tiden och lägenheten det fordrar. Inmedlertid skola Wederbörande alswarligen tilhållas, at giöra redo och Räkning för de bortfälda Troß-Håstar och Mondurer, på det de Rüst-hållare, som stådt i första utläggningen för de därpå amvände Medel, må komma til sine utlagde Penningar igen.

17.) Rüst-hållare, Note-Bönder samt Båtsmans-hållare, så wäl som alla Ryttare, Soldater och Båtsmän warda på det alswarligaste anbefalte at, hwad deras Lön och Förmåner i Boställen angår, ställa sig i 1684. års Reglemente och des 15. S. (o), samt de uprättade Contracter

(n) Conf. supra pag. 97. S. 15.

(o) Innehåller at Kongl. Maj:t finner både nödigt och nyttigt för de Rüst-hållare, som hålla Swäntiänare, at på Rüst-hållers ägor, där god lägenhet finnes, och man skada se kan, ett Lorp upfattes til Boställe för Swäntiänare, och när Lorpet är upfatt, och nödig Åker därtill upplögd, samt något til Ångsmarek utsedt, efter Rüst-hållers Willkor, då skal så mycket, som Lorpet kan årligen kasta af sig och giöra skäl före, bortas på Swäntiänarens Årsbön, hwaröfwer Gouverneuren eller Lands-höfdingen och Öfversten, eller å deras wagnar, en Öfver-Officerare och Befallningsman skole Rüst-hållaren och Swäntiänaren skäligen förena. Dock skal detta ej wara Lag för alla, häft det ej allestädes bequämliken kan låta sig giöra, och en ogift Swäntiänare sådant hwarcken behöfwer eller begiärer. Men där sådane Lorp behöfwas och kunna upfattas, försäkres Rüst-hållaren, at de ej skola hafwa at besara någon annan.

1720. tracter til esterrättelse; så at ingen må fördrifta sig, at biuda eller emot-taga det ringaste derutöfwer, wid swårt straf til giörandes. Men om någon Ryttare, Soldat eller Båtsman är så öre-förgäten emot sin Husbonde, at han understår sig at hota och öfwerfalla honom, hans Hustru, Barn och Tjänstefolk, i sitt eget hus eller annorstädes; så tager Kongl. Maj:t den öfwerfalle i des hägn och beskydd, och wil sådana grofwa mål til wederbörligt affstraffande befordra låta: hwarföre och Landshöfdingarne warda befatte, at afhjelpa sådane mål med en snäll och exemplarisk Execution.

18. 23.) Dem Rüst-hållarom, hwilckas Karlar, Håstar och Monderingar, blifwit tagne til Lif-Escadron-eller Fri-Ryttare, hwarföre de allenast sådt 100. Mynteteckn i ersättning, och deremot likväl sielfwe måste skaffa sig andra Karlar, Monderingar och Håstar i stället igen, som kostat dem öfwer 1000. Dal. Ropp:mt, warder til denna skadans ersättning förundt i Fredliga Tider dubbelt längre Termin til recruterings Håstarnas samt Monderingarnas anskaffande, än andra Rüst-hållare eljest, efter Contracter och Förordningarna, dertil hafwa. Och Lif-Escadron, som kommit i Drabanternes ställe, skal efter gamla wanligheten blifwa inlagd i de Städer, som til deras inkwartering förwarit anslagne.

19.) Kongl. Maj:t finner Rüst-hållarnes begiäran skällig, at ingen må tillåtas, at under sig slå eller, medelst ömildt föregifwande, undan Åboen bortköpa hans Krons-Rüst-håld, så länge han derföre giltig Mondering prästerar. Försäkrandes Kongl. Maj:t Allmogem om des nådiga beskydd wid des laglige häfd.

20.) Landshöfdingarne måste hafwa ett noga inseende på Krogare och Gästgifware, at de, til de Resandes fortskaffande, altid hafwa så många egne gode Håstar, Sadlar, Wagnar, Kärror och Slador i beredskap, som 1664. års Gästgifwars-Ordning dem pålägger (p), til at brukas så snart de ordinarie Håll-Håstarne äro utgångne.

Skattläggning därpå, eller intekning i Jordböckerne, fast mindre något ingres af Swäntiänaren i Rüstnings-rättigheten, emedan Lorpet, så wäl som andre under Rüst-hållers hörande Förmåner, aldrig bö dragas if ån des Wälbys ägor, hafwandes Öfversten för Regementet, och Ryttnästaren för Compagniet at följa, det inae tilhörigheter ifrån Rüst-hållaren måge söndras etc. etc. Conf. Resolutionerne på Allmogens Beswår af den 3. Jun. 1719. S. 21. supra pag. 98. och af den 17. Sept. 1722. S. 20.

(p) Nemligen åtminstone 8. egne dugelige Håstar, behöfwas för de Resande flere,

1720. utgångne. Dock likväl kan Allmogen intet, då starkt skius påtränger, undandraga sig at skiusa.

21.) De som resa med Waror eller Fohror til Handel och Riöpen-
skap, tillåtes ingalunda, at taga Giästgifsware-skuis, utan de måge
betinga sig emot en wis Fohr-Lön med Allmogen i Socknen, til God-
sets fortskaffande.

22.) De Soldater wid oindelte Regementen, som med wälsarun-
dade skial kunna bewisa sig hafwa ägt och ännu äga Jord, samt Gårds-
bruk, kunna icke, efter Allmogens för dem gjorde ansökning, lös släppas,
förr än Gud förlånar Freden.

24.) Allmogens ansökning, at sielfwa få utse och föreslå sina
Länsmän, hwilka Hårads-Rätterne sedan hos Landshöfdingarne, til
Fullmacts erhållande, kunde anmäla, ställes derhån, och hafwer K. Mag.
Maj: til Landshöfdingarne det nådige förtroende, at de, til fölste af de-
ras Instruction samt 1675. och 1680. års Resolutioner (q), förordna
skickelige beskedelige och råtttrådige Länsmän.

25.) De beswär, som emot Håradsfogdar och ringare Krono-Be-
tiante anföres, och angå hwarjehanda Allmogen tillfogad oförrätt uti Exe-
cutioner, Panters förrtrande, egenwillige Pålagor, olifhet uti skuis-
sar, Giårdar, Inquarteringar, och dylikt mera, som strider emot För-
ordningar och Privilegier, kunna lämpeligast angifwas och undersökas
wid Hårads-Rätten, hwarunder den Klagande hörer, eller Gierningen
är gjord; då Hårads-Rätten hafwer dem, efter Sakenas omständig-
heter, antingen strart at afgöra, och med den Plifkt belägga, som de-
ras förseende kan hafwa förtiänt, eller om de angifne Wälen allenast un-
dersöka, och dem sedan til Landshöfdingens vidare ompröfwande hem-
ställa:

då skola de nästa Gårdar eller Byar, de wäse sig Kronenes, Grälse, eller Militien
tillhörige, komma til hielp, wid 3. Marsk Smitts Böter hwar gång för den, som det
utan laglige orsaker särfsummar. Wäster Norrlandea undantages. Skingare wid för-
re Landsvägar skola ätminstone hafwa i beredskap 2. Wagnar, 4. Råror, 6. Slä-
dar, 8. Sadlar, och därtill nödigt Tåg: Men wid afwäjarne halsparten mindre etc. etc.
Wese här om vidare den förnyade Giästgifsware-Ordningen, af den 12. Dec. 1734.
som här nedanföre på sitt ställe anföres skal.

(q) 1675. års Resolution 32. §. innehåller, at Länsmän skola wifwas af Lands-
höfdingen, som i Lånet sitter, och bäst kan skåda hwaras och ens skickelighet: dock
skal det ske utaf hofaste och beskedeligaste Wänder, som i Håradet finnes, och intet
Främmande och Löse, som Allmogen ingen hielp kan hafwa af. Detta confirmeras
uti 1680. års Resolution af des 33. §.

1720. ställa: dock Landshöfdingarne altid obetagit, hwarjom och enom til sin
Rätt fordersammast at förhielpa, och råtta hwad som strart ändras kan,
och deras Ambete tillkommer. Swer de Mål, hwarigenom Krono-Be-
tiante hwaras hafwa gjordt sig sine Ambeten förlustige, har Hårads-
Rätten allenast at ransaka, och Ransakningen til Landshöfdingen at in-
sända, hwilken då, efter sin Instruction, dermed försara bör. Med
utredandet och liquiderandet af Kronenes Råntor och Uppbörder,
befattar Hårads-Rätten sig ej vidare, än hwad förra För-
ordningar förmå. Den som finner sig befogad, at beswåra sig öfwer Hå-
rads-Rättens utslag i förberörde Mål, kan sig derom hos wederbörande
Håf-Rätt angifwa, som Saken utan uppehåll afgöra bör.

26.) Rote-Wänderne behöfwa ej beswåras med onödige resor, skuis
och omkostningar til alle Soldate-Möten; och bör Allmogen ej heller
skuisa Soldaterne til Compagnie-Möten, utan allenast Trophen til Re-
gements-Möten.

27.) Den wid sidste Riksdag bewiljade undersökningen skal strart
gå för sig, angående den ersättning, som en del af Allmogen sådt, men
en stor del alsingen, för det sidste Fremännings-Manskapets uprättan-
de (r). På det ätminstone där af må ses, huru desse Medel blifwit använde.

28.) Angående at Allmogen må, efter sidste Riksdags Resolution, för-
skonas för Slape-Rådningens afgiften, och Rotebänderne få de gamle och för-
setne samt callerade Wänderings-Perfedlar och Befläddningar tillbaka i
gen (s), så confirmeres berörde Resolution, och förblifwer alt efter hwarje
Orts uprättade Contracter.

29.) Angående Allmogens ansökning, at slippa hwar år utreda
sine Båtsmän med Hänge-Mattor, Pay-Rockar, Ryor och Skott-
Gattar, som och, at när Fred blifwer, förskonas för vidare fördublings
Båtsmans-Håll; så följer det senare af sig sielf, och det förre förblif-
wer efter Reglementet emedan Båtsmans-Contracterne på det nö-
gaste skola efterleswas. Och där någon Båtsman skulle försara sådane
Perfedlar, utan at kunna bewisa med Ammiralitets Officerares Attest,
3 at

(r) Conf. Resolution då Allmogens Beswär af den 3. Jun. 1719. §. 19. och
Resolution på de indelte Regementernes Beswär til Håst och Fot af den 27. Jun.
1720. §. 27.

(s) Conf. Resolution på Allmogens Beswär af den 3. Jun. 1719. §. 16. och 20.
ic. af den 17. Sept. 1723. §. 6.

1720. at de äro förlorade i Konungens Tjänst, så skal han derföre behörigen afstraffas, och lika fullt ersätta skadan utaf sin Lön. (t)

30.) Landshöfdingarne befallas at, likmätigt Resolutionen på sista Riksdag, tilhålla Wederbörande, som upburit Betalnings-Medlen för Allmogens inqvarteringar, skuffer och Siårder, at owägerligen, utan widare upskof, straxt begynna med Liquidation däröfwer (u), hwaräst den ännu ej gädt för sig.

31.) När något Durchtåg tilstundar, åligger Landshöfdingen at låta förut genom Krono-Berätterne upköpa nödiga Matwaror tilreds, så at Allmogen därmed ej måtte beswäras, när de ricktigt erlagdt sin Durchtåg-Siård. Men, när wid någon oförmodelig Durch-Marche högsta nöden påtränger, och inge Victualie-Perfedlar finnes til köps, så kan Allmogen intet undandraga sig, at låta Regementerne bekomma deras högst nödige underhåll, emot ricktig betalning. (x).

32.) Båtsmans-Hållen få sielfwe, efter upwiste och gode fundne prof, mondera sina Båtsmän, efter 1719. års Resolutions 22. §, såsom hwilcka sig förplicketa, at i råttan tid förskaffa swarsgode Monderingar-Perfedlar: och måge äfwen Rusthållarne få sielfwe upköpa til sina Ryttares behof wisa Monderingar-Perfedlar, som Skin-Trojor, Hanskar och Byxor, Strumpor, Skjortor, samt andra sinärre Perfedlar, som Bonden eljest sielf kan anskaffa (y): men med den öfrige Mondurens upköpande förblifwer det ännu efter wanligheten, för uniformitetens skull. Dock må Allmogen i widrigt fell hafwa Deputerade tilstådes, til at bewaka Rusthållarnes Interesse, när Öfwersten sluter Contracter med Köpmän eller Handwärfare.

33.) Casserade Ryttare-Hästar skola ej förauctioneras, utan Rusthållaren in natura igen återställas, och skal han ej wara pliktig at för dem af Officerarne taga Lösen, wälförståendes, så framt Hästarné äro köpte för Rusthållarens egne Penningar. Men äro de köpte för sammanskotts Medlen, så bör likwäl Rusthållaren wara närmast at, efter

(t) Jämfrö Namnrekningen Lit. K. wid 1719. års Resolution på Städernas Besvär pag. supr. 114.

(u) Conf. Resolution på Allmogens Besvär af den 3. Jan. 1719. §. 26.

(x) Conf. 1719. års Låg-Örking §. 4. supra pag. 83.

(y) Conf. Resolution på Allmogens Besvär af den 1. Aug. 1727. §. 22.

efter Måtsmanna ordom, så inlösa Hästen med reda Penningar, som 1720. uti sammanskotts-Cassan straxt böra inflyta.

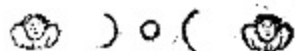
34.) Kongl. Maj: wil låta utgå en sträng och alswarsam Förordning angående Under-Officerares för många Visitationer, som de hålla för Rytzare och Soldate-Monderingar, så at Allmogen ej må beswäras med andra, än allenast de ordinarie Bewärs och Monderingars besichtigande, då de ej heller äro skyldige, at låta någon Under-Officerare åtniuta det ringaste, utan ricktig betalning. Och skal det ankomma på den commenderande Officerarens swära ansvar, om Allmogen någon wäldgiästning därwid skulle tilfogas, hwilcken bör straxt exemplatiter afstraffas. Men Allmogen lärer här ej kunna niuta Kongl. Maj:ts beskydd til godo, så framt de icke namngifwa de Personer i synnerhet, som dem hafwa oförättat, samt i tid straxt, när dem något sådant tilfogas, gifwa det tillkänna, på det den Broslige må kunna på färsta Siårningen tagas och straffas. Swärföre alle Officerare warda alswarligen anbefalte, at hårdswer hålla, wid Kongl. Maj:ts swära hämd och onåde, alswarsam hand, och Landshöfdingarna samt Dom- och Befalhafwande, at hafwa waga inseende härför (z).

35. 36.) Ryttare för Öde-Rusthåll må af dem niuta det, som de til sitt och Rustnings-Hästens nödiga underhåld behöfwa, på det Allmogen ingaledes må beswäras med Ödes-Ryttarens inqvartering; Och Diotar, som stå för ödes-Hemmanets Båtsmans- eller Soldate-Lega och Underhåld, må i anledning 1697. års Resolutions 8:de §. imedlertid, och til des Ödes-Hemmanet kan med någon dugelig Åbo, på wisa frihets år blifwa försedt, bärga Hæet af Gräs-Siårdet til sin ersättning; dock så, at hwad som kan öfwerfluta, bör sedan komma Kronan och Jordäganden til goda.

37.) Cammar-Collegium bör förderligast inkomma med sitt betänckande öfwer Allmogens begiäran, at så sielfwa hwar i sin Sockn inlösa Krono- och Kyrckio-Tienden med Penningar för 3. Dal. Samt Tunnan uti god och ond tid. Imedlertid förblifwer det efter 1683. års Resolutions 32. §. (a) samt hwart och ett Läns särskilte Contracter.

(z) Conf. Reglementer angående Knechte och Rytzare-Monderingars visiteran, de af den 15. Oct. 1723. §. 6. ut Påbudet af den 3. Maji 1726.

(a) Denne § lyder sålunda: Allmogens onskande, at så emot betalning inlösa Krono-Tienden, och icke beswäras med des Förjel, kan Kongl. Maj: så allmänt

1720. För det öfriga kan derutinnan så mycket mindre någon ändring bewilljas, som Krono-Dionden redan är til sina wiså ulus indelt.

38.) Angående at de som äga Land intil någon Elf, Sid, salt eller friskt Wain, måge obehindrade få niuta Fiske-lagenheten, som intil deras Strand sig sträcker, så rättar Allmogen sig efter Lag och Förordningar, samt hvars och ens Rätt och Förmåner, dem rättwisån ej tillåter at taga ifrån den, som sådant af ålder innehåft, och tillägga Jord-äganden. Men sådane Fiske-Wain, uti hwilka Kronan äger någon del eller rättighet, bör Jord-ägaren wara närmast om at arrendera, när han derföre betalar så mycket som någon annan (b).

39.) Officerarne få icke intränga sig uti Rusthållarnes eller Noteböndernes Arfstiften; emedan slika Mål höra til ordentelig Lag och Civil-Rätt.

40.) Lagmans och Håradshöfdings Råntan, med Tings-gästnings-samt Säkors-Penningarne skola stå under Kongl. Håf-Rätternes Disposition, til Dom-hafwandernes och Rådens fulla Lön: och det likmåttigt Regerings-Formens 23. §. (c)

41.) Anbelangande Prästegårds Byggnaden, så handhafwes Allmogen wid 1681. Husehys-Ordningens 32. §. Och angående de 7. Husen, som Sveriges Lag, 1607. års Patent och 1681. års Husehys-Ordning pålägga Allmogen at bygga i Präste-Bohle, så äro de 1. och 2. En Sättes-Stuga med 2:ne Camrar och ett Kiök, samt en Förstugu under ett Tak 3. Ett Bryggghus hwaruti är Bakugn och Rökspis. 4. En Boda med dubbel Botn eller Loft. 5. Ett Wisthus. 6. En Lada af 2:ne Wälf och en Luga mitt uti. 7. Ett Fåhus med Skulle där ofwan på, samt Stall med nödiga Spiltor (d). Wälden kan emot Lag och urminnes wäl fängne

öfwer hela Riket för Rikens årtillige tarfwors skuld intet efterlåta, utan därmed måste blifwa efter som det af ålder hafwer warit, hwarest icke Kongl. Bref, Afhand, lingar och Resolutioner betta hafwa efterlåtit. Conf. Resolution på Allmogens Beswår af den 17. Sept. 1723. §. 28. som innehåller, at där någon Spanneimål skulle öfwerstiuta Stater och Anordningar, så är Allmogen närmast, at Socke-tals lösa den samma efter Maregången.

(b) Conf. Resolution på Allmogens Beswår af den 17. Sept. 1723. §. 45.

(c) Beswår de wid denna citerade §. allegerade ställen.

(d) Conf. Resolutionen på Prästerkapets Beswår af den 10. Mart. 1719. §. 5. Dit. på Allmogens Beswår af den 17. Sept. 1723. §. 47. Prästerkapets Privilegier af samma år §. 1. Resolution på Allmogens Beswår af den 1. Aug. 1727. §. 12.

fängne Privilegier icke beswåras hwarcken med Prästegårds- eller Tings-**1720.** stugu Byggnad. Men alle andre Stånds-Personer och Öfrällesmän såsom och Prästerkapet sielf, för de dem tillhörige Skattehemman, äro skyldige at hielpa til Prästegårds-Byggnaden; undantagande de Öfrällesmän och Arrendatorer, som bo på Wädelens egne Säterier, samt Prästerkapet för sine Präste- och Capellans-Gårdar, hwilka, efter 1672. års Resolution, äro aldeles derifrån befriade. Hwarest så små eller Stogs-löse Socknar finnas, at de en sådan Byggnad omögeligen kunna åstadkomma, så bör Landshöfdingen med Consistorio öfwerlägga, hwar Byggnad, wid sådana Prästegårdar, efter Ortens beskaffenhet bör bestås. Allmogen är ej skyldig at nu swart upfatta denna Byggnaden där den nu ej finnes, utan efter hand, allt som den förra förfaller.

42.) Beträffande Prästerkapets fordrande Rättigheter af Öfrällesmän; så bekräftas 1681. års Förordning deröfwer (e), så at densamma i de Landsorter, hwarest ingen af Kongl. Majt confirmerad Förening deröfwer ännu är giordt, i alla delar öwägerligen skal eftersewas, in til des Landshöfdingarne, hwar å sin Ort, tillika med Consistorierne, hafwa därutinnan författat, och til Kongl. Majts widare nådige godfinnande och gillande insändt en annan til hwar Landsorts beskaffenhet lämpad Förordning. Men den oseden at i Kyrkan frambara den så kallade Alltare-Maten, wil Kongl. Majt, wid straf til giörande, å begge sidor hafwa affkassad. Dock hwar Allmogen wil godwilligt bära för Guds-tiensten til Prästegården, må Prästen emottaga.

43.) Til den Commission, som likmåttigt förledne års Resolution, i Landsorterne kommer at hållas (f), skola utses sådana Personer, som icke haft någon Upbord om händer, utan äro om Ören och Inwånarne kunnoge, och bör därwid en öwäldig Ombudsman antagas til Allmogens klagomåls utredande och framförande.

44.) Allmogen wäljer sielf sine Herredagsmän (g), och Krono-Betiänterne warda befalte, at hålla sig från de sammankomster, som til Riksdags Fullmättiges utwäljande, samt Beswårens upfättiande, warda anstäl-

(e) Conf. Resolution på Prästerkapets Beswår af den 10. Mart. 1719. §. 12. Hwarwid innehållit af 1681. års Reglemente är anförd. it. Resolution på Allmogens Beswår af den 3. Jun. 1719. §. 33.

(f) Vid. 1719. års Resolution §. 19. & 26. supr. pag. 97. & 99.

(g) Wld. Regerings-Formens 47. §. och de där citerade ställen.

1720. anstälte; utan bör allenast Håradshöfdingen derwid wara tillstådes, at rådgöra med Hårad-Allmogen (h), men intet til at påtränga dem någon Herredagsman. För öfrigt bekräftes förre här om gifne Resolutioner.

45.) Allmogen kan icke förwågras at beta ock hwila sina Hästar på vinstångda Krono-Allmänningar; ock där några Tings-Förbud röra sådana ostridige ock vinstångde Krono-Allmänningar, skola de uphållas (i).

46.) Öfwer Marknadens hållande i Gelle-Stad 14. Dagar för Midsommar, kan Kongl. Maj:t sig ej utlåta, innan des Commerc-Collegium beröfwer (k) med des betänckande inkommit.

47.) Hwar ock en Församling, som wil ock förnär förskaffa til Kyrkkan Brudskrud ock Barn-Christnings-Kläder, har frihet, därit, ock låtnes det til Sockne-Männernes ock Kyrko-Wårdernes eget behag, afwen som ock hwar ock en får biuda til Brudfrämja eller Fadder hwem han wil, allenast de ej taga Faddrar af främmande Religion.

48.) Ingen Officerare skal hafwa Mactt at förbiuda, mycket mindre uphållas, Lysningen för någon interimis-wis eller nyssrefwen Bände, som ännu intet swurit Fahnan, emedan en sådan är straxt fet, så snart han skaffat en annan Karl i sitt ställe.

49.) Det är Allmogen för denna gången allenast tillåtit, at utan Fruektan af Confiscation eller Böter så sälja deras tilwärfade Bräder (l), som intet hålla mer än 6. Alnar med Måckningen. Men hädanefter förblifwer det wid 1683. års Förordning (m).

50.) Bergslags-Bönderne kunna sielfwe komma öfwerens med Bruks-Patronerne om deras Fohrers betalning, hwilcka intet kunna tvinga

(h) Conf. Resolution på Allmogens Besvär af den 3. Jun. 1719. S. 37.

(i) Conf. Resolution på Allmogens Besvär af den 1. Aug. 1727. S. 11.

(k) Här om äro sedermera Ordres utfärdade, at Gelle Marknad utjättes til 14. Dagar för Midsommaren, hwarom bese Resolution på Allmogens Besvär af den 17. Sept. 1723. S. 56.

(l) Conf. Resolution på Allmogens Besvär af den 1. Aug. 1727. S. 41.

(m) Den 29. Mart. 1683. äro Circuläre-Bref til Landshöfdingarne afgångne, hwarjemte dem blifwit tillånd en afritning på den längd, bredd ock tiöcklek, som de ifrån en eller annan Ort anländande Bräder böra hafwa, med befällning, at hålla hwad darswær, det ingen, wid förlust af sielfwa Waran, må underlå sig, at föra några Bräder til Stockholm til salu, som icke äro efter berörde Ritning samt på Kantorne affogade.

tvinga Bonden, at taga större Lash, än han sielf wil, ock Allmogen nu 1720. begifwer sig til, nemligen 2. Skiepp. ock 3, 4 eller 5 Lisp. på ett Winter-lash med en Häst, ock 3. Skiepp. på ett Sommar-Lash med 2. Hästar.

51.) Allmogen uti Cronobergs- Jönköpings- ock Elfsborgs-Län, samt Halland ock Skåne må, efter des wälsägne Privilegier, som bekräftes, obehindrad sälja deras Gräs-Dyar til Borähs-boerne: dock Skånska Adelsens Privilegier angående Stall-Dyar oförkränkte (n).

52.) Allmogens uti Bischofberg ock Bohus-Län år 1716. til Sockne-Soldater utskrefne Manskap, kan icke derifrån lösgifwas, innan Freden.

53.) Hwad det inträng angår, som Skånske Allmogen klagar skie, i anseende til de til deras Skatte-Hemman hörige Skogar, så förblifwer det wid 1667. Skogs-samt flera Förordningar (o). Ock angående Allon-Giälden skal Kongl. Caummar-Collegium inkomma med sit betänckande (p), då Kongl. Maj:t sig widare darswær wil utlåta.

54.) Präste- ock Annexe-Bönderne i Skåne blifwa förskonte för at gifwa ny Penninge-städja at en ny Kyrko-herde (q), emedan Prästerskapet icke ens är befogadt affordra någon Stadslo af dem; ty de äro pure Crono-Hemman, som intet böra städjas. Ock skulle Bonden wara Skatte, så bör han mycket mindre gifwa någon Stadslo.

55.) Kongl. Maj:t wil draga försorg om Måttis ock Wigts justerande öfwer hela Riket, ock at Spannemålen må kunna mätas utan skakande ock stoppande. Inmedlertid förblifwer det wid 1665. års Placat om Mått ock Wigt, samt de sedermera i det Målet utgångne Förordningar (r).

56.) Allmo-

(n) Vid 1723. års Adelige Privilegiers 19. S.

(o) Bese här om den förnyade Skogs-ordningen af den 12. Dec. 1734. ock För-Hayingen darswær af den 5. Apr. 1739. hwilcka hwar på sitt ställe komma at anföras.

(p) Vid Resolution på Allmogens Besvär af den 17. Sept. 1723. S. 85. hwar den begiärte befrielsen ifrån Allon-Giälden affås.

(q) Stads-mät tillägges åter Prästerne i Skåne af Annexe-Hemman, dock lifstids städja oförkränkt. wid Förordningen om Prästerskapets upbörd i Skåne af den 16. Oct. 1723. S. 12.

(r) Om Mått ock Wigt är, för'an 1733. års Förordning, en senare utkommen af den 27. Maji 1737. Men bägge äro blifne förändrade igenom den wid 1738. års Riksdag gillade Förordning om Mått ock Wigt af den 29. Maji 1739. hwilcken på sitt ställe för komma skal. Ock håller man således öuyttigt det återopade ock igenom senare Förordningar ändrade Placatet af 1665. här at anföras.

1720.

56.) Allmogen befaller, at omstændeligen gifwa tilkiänna, i hvad Landsort, af hvilcken i sinnerhet, och hwarutinman Kongl. Förordningar och Resolutioner icke blifwit wärfstälte, på det en slikt öfverflagad egenwillighet i tid må kunna förebyggas och dämpas. Smedlertid warda alle Wederbörande allwarligen anbefalte, at icke allenast låta allmänt å Predikestolarne och Dingställen för Allmogen upläsa Riksdags Besluten och Kongl. Resolutioner samt Förordningar; utan och i sielfwa Wärfket handhafwa Rikens Allmoges därwid, såsom och at så dese, som Domstolarnes fälte eller hädanefter fallande Domar och Resolutioner, som antingen redan wunnit, eller hädanefter winna laga kraft, måtte, utan widare upstef, wid högsta onåde, omwägerligen i behörig execution ställas.

Den 3. Junii. Förordning til en och annan up- pighets och öfwerstöddighets afskaffande.

1.) Det mode och sätt så wäl af Mans- som Qwivfolcks Kläder, hwilcket nu fastställt blifwit, och hwaraf ett modell och prof är utgifwit, skal alt framgent uti ett oföränderligt bruk hållas, wid 200. Dal. S:mts straf och Confiscation af Waran för den, som förskrifwer, införer, eller låter införa, förfärdigar och brukar några nya moden, och 100. Dal. S:mts för Skräddaren eller Sömmerskan, eller i brist af botum med 14. Dagars Fångelse på Watn och Bröd. Där någon oftare därmed beträdes, bör straffet efter omständigheterna skärpas (S).

2.) Allt

(S) Besse widare här nedanföre Publicationen af den 3. Apr. 1722. at Mansfolcks Kläder skola gibras som de då woro: At upslagen kunde lånmas öpne eller igenhöddes och äfwen brukas helt små: at det äfwen står fritt, at bruka kortare Wäster och mindre Fällor i sidorne, men ej flere. Två rader Knappar tillåtes och på Råcken, dock medelmåttigt store: At Qwivfolcks modes äfwen förblifwer, som det då war, samt låg Coiffure på hufvudet. Fulsularer förbindes: fast de och woro gjorde innan Förordningen tog sin begynnelse. Vid. Förklaringen af den 22. Jan. 1722. §. 5. Angående Modeller, at det i alle tider skal blifwa oföränderligt, förordnas ytterligare i Stadgan af den 8. Nov. 1731. och swaret på Justitiæ Cancelleres förfrågningar af den 15. Marc. 1732. förmär, at den, som låter utpräda Kläderna, på annat än då brukeligt sätt, fast de för öfrigt förfärdigas efter Modellet, skal plikta 200. Dal. S:mt. Conf. Förordningen af den 26. Jun. 1735. hwarest 2:ne slags Modeller äro utfatte, det ena på en Lifräck med Kruga och små Swänsta Upslag, med äncel eller dubbel rad Knappar, efter behag, det andra på en Surtout Räck med runda igenhödde uppslag, och bak uppå med Haka och Ligor: hwarhos store uppslag, många och

2.) Allt arbetat Guld eller Silfwer, Galoner, Frantsfar, Broderier, Spets-
sar spundne eller dragne, Guld- eller Silfwertråds- Knappar, samt Ligor af
Silke med Guld eller Silfwer bevärdade, och annat dylikt arbete, af hvad
namn och ämne det wara må, sammalunda Silkes Broderier, Frants-
sar, Spitsar och Ligor, jemte Tråspesar, sydde eller knipplade, förbindes
wid 200. Dal. S:mts straf. Dock tillåtes knipplade Tråuddar til
en Fingers bredd (t).

3.) Alla Brocader af Guld, Silfwer, eller bara Silke, alla an-
dra Tyger med Guld- eller Silfwer-Ränder, Guld- eller Silfwer-Moi-
rer, Guld- eller Silfwer-Band, wäfde eller wirckade Silkes-Band,
med Guld- eller Silfwer-Blommar, wäfde eller sydde, förbindes äfwen-
ledes wid samma straf.

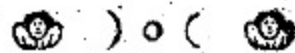
4.) För Tjänste- samt annat gement och löst Folk i Städer och på
Landet förbindes Silke, Sidentyg, Siden-Balter, Halssiden, Hol-
lands Lärstier, Nättelduk, Flör, Kloster- och Wahrendörster-Lärst (u)
undantagandes Cattun (x), dock allenast til Mössor, Halsdukar och
Förklä

binne ryndor, kappningar och styfningar förbindes, och tillåtes inge andre Sam-
metes- och Siden-Tyger, än de i Landet tillwärdade. De efter förre Moder redan
gjorde Kläder skola stämpas. Officerares uniformer undantages. Den Skräddare
och Knappmakare, som införer andre än tillåtelige Modeller, skal plikta första gån-
gen 50. Dal. S:mt, andra gången 100. Dal. S:mt, och 3:die gången förwisas äm-
betet. Efter Magistratens Publication af den 16. Oct. 1735. skola alle utrikes ifrån
kontrande Sängkläder, som de Resande ej sielfwe betarfwä, confisceras och up-
brännas, wid 100. Dal. S:mts Böter. Allmogens Hustrur och Bern skä bruka sina
i hvarje ort wänlige Kläde diäkter. Vid. Resolution på Allmogens Besvär af den
17. Dec. 1734. §. 79. Hvad Böterna angår, så förmär Förklaringen af den 22.
Jun. 1722. §. 7. at den, som ej mäktar betala dem, bör efter Personens Wilkor,
och Sakens omständigheter, plikta med Fångelse, dock utan at sitta på Watn och Bröd.

(t) Härunder begripes ej Pien på Bruntindens Skärper och andre Kläder.
Tråspesar, som ej äro öfrer Fingers bredd, räknas lika med Tråuddar. Vid. För-
klaringen af den 22. Jun. 1722. §. 2. och Förordningen af den 8. Oct. 1731. §. 4. in-
nehåller, at alle i Riket gjorde Uddar och Spesar skä bäras til den bredd, som 1720.
ärs Förordning förmär, men alle utrikes gjorde förbindes.

(u) Härunder förstås jemwäl Silkes-band. Vid. Resolution på Justitiæ-Can-
celleres Förfrågan af den 3. Jun. 1724.

(x) Detta confirmeras ytterligare i Förordningen af den 25. Sept. 1736. §. 1.
så at gement Folk skä betiäna sig af de Cartoner och Bomulls Lärstier, som hwita in-
förskrifwes, och här innom Riket tryckes, allenast til Mössor, Halsdukar och För-
kläden. Under gement Folk förstås äfwen Ryttare-Dragone-Soldate, samt Häns-

1720. Förkläden, wid Vlicht af 8. Dagars Fångelse på Watn och Bröd, för den, som häremot bryter.

5.) Snören eller Likor af Silke, samt Silkes eller förgylte Knappar uppå Liverier, förbiudes wid 100. Dal. S:mts Bötter, Rikens Råds-Liverier undantagne.

6.) Likaledes all förgyllning på Wagnar, Glådar och Sehltyg, wid 500. Dal. S:mts Bötter. Rikens Råd undantagne.

7.) Wid Sorger förbiudes at bära och bruka Böijer, Frisader och friserade Ratiner (y), jemte öfwerdragne Hattar och Wårjor, sammaledes Gravorer och Siden Creponer til Skärp och Huswor: och det wid 200. Dal. S:mts Bötter. Wid samma straf förbiudes at klåda med svart eller hafwa swarta Meubler uti flere än ett Rum i Huset, såsom och at bruka öfwerklådde Wagnar, Kappor wid Begrafningar och svart Beklädnig i Kyrckian: Jemte förgyllning och beklädnig af Cammet och Galoner på Lik-fistor, som kunna öfwerdragas med Kläden eller Boij, eller wara ofklådde.

8.) Til

mans Hustrur och Ändior. Dock så dese så wäl som Tjänste-Pigor hemma i Huset bruka sine redan gjorde Tröjor och Kläder af Cattun. Vid. Förklaringen af den 22. Jun. 1722. Men i Påbudet af den 17. Oct. 1727. förbiudes sådana Hustrur och Tjänste-Pigor at bruka andre Tröjor, än dem, som här i Riket af Ill eller Regaru til wärckes. Hwad om Tjänstefolk förbiudes, förstås jämwäl om Wamogens Barn, som äro hemma hos sina Föräldrar. Vid. swaret på Just. Cancelliens förfrågningar af den 15. Mart. 1732. Dock så Hushållerskor och Cammar Pigor bära inrikes til wärckade Halsbänder eller Ple-Syger, samt hwad Siden deras Matmödrar aflägga och dem föråbra. Vid. Förordningen af den 3. Nov. 1731. Wia de måge ej längre bära slott, än de äro i sådan Tjänst, wid 10 Dal. S:mts Bötter. Vid. Kongl. Maj:ts swar på Just. Cancelliens förfrågningar af den 15. Mart. 1732. Men igenom Förordningen af år 1736. tillåtes Cammar Pigor och Hushållerskor at bära allahanda inrikes tilwärckade Sidensyger, men Tjänste-Pigor och gemenare Wamingsfolk, allenast til Wårjor och Halsbukor. Conf. Osner-Statthållarens Publication af den 12. Apr. 1740. Hwad eljest det i denna §. omsformälte straffet widkommer, så skärpes detsamma uti Förordningen af den 8. Nov. 1731 §. 9. sålunda, at de 1:sta gången straffes med 8. Dagars Fångelse på Watn och Bröd, samt mista hwad de emot Förbud burit, andra gången uti så, samt mista en Tierdel af deras Lön. 3:die gången äfwenledes, och mista då ett hast års Lön. Efter Förklaringen af den 15. Mart. 1732. hafwa Krono-Betiante och Bestlags Karlar tillstånd, at hålla den Dräglige, som sig ej wil namngifwa, i anständigt förwar, til des den gifwer sig tillkänna. (y) Fast Kläderna woro aldrig så långt för Förordningen försärdigade, och merendels utsetne. Vid. Förklaringen af den 22. Jun. 1722.

8.) Til at förekomma misbruk med onddiga Håstans och Wagnars hållande, skola Portechaisler i Stockholm inrättas, som kunna brukas efter den Taxa, som däröfwer gidras skal (aa).

9.) Denna Förordning tager sin begynnelse den 1. Maji 1722. så at sedan ingen får bruka något af alt detta, wid de här utsatte straf och Bötter. Men straxt efter Publicationen må ingen sy eller försärdiga något, som är däremot, wid straf, som i 1. §. förmålt är, som och den, hwilcken efter Publicationen något af det förbudne försärdiga låter, eller därefter brukar wid Begrafningar hwad affskaffat är, skal wara försallen til 200. Dal. S:mts Bötter.

10.) Under föregående begripes icke Kyrcko- och Brud-struder, Christnings-Kläder, Kongl. Maj:ts Liverier, Haste-Munderingar, samt Chabaraquer och Officerarnes (z) Hatte-Galoner, när de gidra Tjänst.

11.) Hwarjom och enom efterlåtes, at angifwa den som sig häremot förbryter, hwilcket straxt skal afdomas, och har Angifwaren at åtniuta hälften af Bötterna, men den andra hälften nästa Hospital eller Fatighus. Men Fiscaler och Upsyningsmän, jemte Krono-Betiante, böra hafwa uppsicht häröfwer af Ambets-plicht, skolandes de äfwen til så mycket större upmuntring niuta af Bötterna hälften: men eftersättia de eller Dom-hafwande sin skyldighet, äro de til lika Bötter försallne, som den Brättelige, hwilcken ej Lagförd blifwit.

Den 14. Jun. Resolution uppå Prästerskapets B swär.

1.) Alla de til styrckio af en nödig Kyrckio-Disciplin och befrämjande af ett Christeligt lefwerne, utkomne Förordningar, särdeles angående Eder och Sabbaths-brott, samt Catechismi Förhör och Visitationer, warda stadfäste, samt wederbörande Besälhsware anbefalte, at tilhålla Krono-Betianterne, at hafwa därpå noga insende, så at de aldrig nedläggas, utan til Dom och Execution skyndesamligen befordra

Na 2

de där

(aa) Vid. det härpå gifne Privilegium af den 11. Oct. 1726 (z) Resolutionen på de indelte och wärswade Regementernes Besvär til Högst och Got af den 3. Aug. 1727. §. 33. förmär, at Officerare antingen de äro i wara elg Tjänst, eller sådt affled, tillåtes at bruka Hatte-Galoner, och galonerad och broderade Haste-Munderingar. Hatte-Galoner så jämwäl Cammar-Herrar och Högst. Juckaren bruka

1720. de däremot löpande Förbrutelser. Prästerkapet förmanes därhos, at i tid förmedelst vidimerade Copier gifwa Executorenne Communication af de Resolutioner, som det af Kongl. Maj:t blifwer benädat med, jämnväl härefter nämngifwa Casus, enär, uppå deras ansöfning, Executionen därpå dem förwägras eller upskintes, då Kongl. Maj:t wil därpå låta skaffa Bot. Uti saker, som wid Tingen instämmas, och Kyrckiones Rätt eller Disciplin angår, skola Wederbörande gifwa Pastoren behörig underrättelse, och den för Werid Stift utgifna Resolutionen af den 22. Dec. 1697. (a) måste äfwenwäl uti andra Stift i Riket allmänneligen efterleswas. Hwad den af Prästerkapet begiärte skärpningen af Bötterna, besynnerligen för Stands-Personerne, anbelangar, hwilcka genom föracht af Catechisari Förhör och Visitationer, skola gifwa Allmogens förargelse, så förblifwer det därmed wid Kyrckiolagen och flere Förordningar (b).

2.) Kongl. Maj:t wil med des allraförsta låta utgå ett förnyat Påbud om de tilförene angående Eder och Sabbaths brott utgångne Förordningars (bb) noga i acht tagande, då Kongl. Maj:t wil hos sig jämnwäl i öfwerwägande komma låta de rne af Prästerkapet wid handen gifne Puncter: nemligen om dem som öfwergifwa sin egen Socknes Kyrckia och hålla sig til en annan, och sedan at inge Stotteröhl eller andra Allmogens samqwämen måga hållas uppå Lögderagerna eller Högtids-Aftnar. Imedlertid förblifwer det wid Kyrckiolagens Cap. XI. §. 11. (c) Stådan om Eder och Sabbaths brott af år 1665. §. 8. (el) samt

(a) §. 6. Som Prästerkapet i detta Stift anhållit, at ingen Kyrckians Rätt och Disciplin angående Sak, måtte wid Tingen uptagas, utan Pastorum wetskap samt at de igenom Krono Betjänterne måtte få en Specification på sådana mål: Och Kongl. Maj:t sådant finner billigt; så befaller Wederbörande, at gifwa dem i sike Mål och Årenden behörig notification och efterrättelse.

(b) Hwad Plikt härpå är, ses öfwantil pag. 36. uti Annmärningen Lit. N.

(bb) Conf. supra pag. 29.

(c) Ingen får gå ifrån den Församling däri han hör, och dit han hörer, och låta skrifa sig, samt annamma Herrans Natward i en annan, och af hwad Präst han hållt wil, utan det skal ske af Församlingens ordinarie Kyrckioherde eller Capellan. Men i nödfall får det hwar och en frith, at sökia den Präst han wil, och honom är närmast.

(d) Ej får något Diaknebud anställas om Aftonen för någon Eön eller Fästetid, så at följande Dags Substians af dem, som samqwämen künftat, må rätt kunna förättas, wid 40. Marcks Bötter, den som Diaknet anställer, och den det

samt Resolution på Prästerkapets Besvär af 1680. den 15. Nov. §. 5. (e) 1720.

3.) Med hwarjehanda Påbuds, Befallningars och Publicationers upläsande, förfares efter Resolutionen på Prästerkapets Besvär af år 1712. 32. §. (f) och Kyrckiolagens 2. Cap. §. 5. samt förra wänligheten, så at sedan Bötterne på Predikestolen äro förwättade, affunnas hwad Kongl. Maj:t eller des Befallnings-hafwande å des wägnar kunna hafwa at biada. Jämnwäl må lysas efter det, som borttappat eller stulit är, som tiänligen kan nämnas af Predikestolen, när sådant i god tid och förut hos Prästerne angifwes.

4.) Om Kyrckiorne til Publicum gjorda försträckningar så wäl som om förnöijesse för 1718. års bortmiste Winstad, kan Prästerkapet öfwerlägga med de öfriga Rikens Ständer, och i synnerhet huruledes någre Medel kunde blifwa utsedde til de Kyrckiors Kyrckesamma betalning, hwilcka bewisligen häfta i ett sådant trängsmål, at de den fram för andra omgängeligen betarhwa (g).

5.) I lika måtto har Prästerkapet at öfwerlägga med de öfriga Rikens Ständer om nödige Medel til de förledit är af Fienden och eljest genom Wädel ruinerade och afbrände Kyrckiors reparation och upbyggnad, och i synnerhet, huru sådane Kyrckior ofordröjeligen måge bekomma sina bewisliga Fordringar. Imedlertid bewisjes dese Kyrckior hwar sin Collect öfwer hela Riket, och at de måge få låta gå ifring med Stamböcker. Dock böra dese Medel ej blandas med andra Collecte-Medel, utan endast användas til sådana behof, hwartil de nu äro anslagne, så at Wederbörande derföre kunna gjöra behörig redo och räfsenskap.

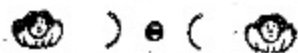
6.) Hospi-

talningar, samt följande Substians försummar, §. Dal. Sants. Äfwenwäl förbuds här Begränsningar på Söndagar i Städerne wid Bötter.

(e) Angående de inritne Misbruk, såsom Bröllop emellan Predikningar, Marknader uppå dyre Helgedagar, Ridpslagning om Söndags Morgonen, Öhl och Brännewins sålning för Predikan, Trularbete, Lidras, Koppars, Järns och andre Bahrors in och utskieppande, Tings sittande och Qwarnefärder, samt Arbets Öhl om Lögderagen, och annat mera slikt, som klagas öfwer, förmodar Kongl. Maj:t igenom wederbörande Befälshafwares och Magistraters gode omwårdnad, anstalt och uppsikt kunna rättas och afställas: Men skulle och detta intet gjöra tillfyllest, wil Kongl. Maj:t tilse, hwad tiänlige Medel eljest därtill framdeles kunna funnas.

(f) Vid. supra pag. 37.

(g) Vid. supr. pag. 29.

1720.

6.) Hospitaler, Gymnasier och Scholar, hvilka genom samma olycksfall blifwit förderfvade, åtniuta samma nåd, och om deras Forderungars betalning har Prästerkapet likaledes at öfverlägga med de andre Stånden.

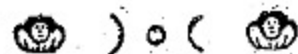
7.) När någon Kyrckioherde i Städer eller på Landet genom död den afgår, så må Biskoppen eller den Prästman, som honom begrafsver, stract uti Kyrcki wårdarnas närvaro, efter Kyrckians Inventarii Bok, i hwilken des Documenter jämwäl böra vara antecknade, låta framgå alla de publique Documenter, som i Sterbhuset befinteliga äro, och antingen Kyrckian eller Prästegården angå, i hwad mål det och wara kan, och til säkert förwar uti Sacristian inlägga, enligt Resolutionerne på Prästerkapets Besvär af år 1719. §. 32. och 1678. §. 6. Eljest bör ingen Kyrckioherde uttaga sådana publique Documenter utan Kyrckiwårdarnes wettkap och utan sin revers til dem.

8.) Angående Prästerkapets ansökning, at Bibel-Tryck Tunnorne, ej måge til andre tafswo, än Skolarne, samt nödige Böckers upköpande för dem användas; så emedan det är en sak, som rörer Rikssens Stat, och de därom för detta utgångne Förordningar, och synnerligen 1682. den 20. Jan. (h) Ty wil Kongl. Maj:t häril resolvera, så snart Engelsk-Collegium däröfwer med sitt betänckande inkommit.

9.) Angående at Präste-Älftior och deras Barn, som äga något Hemman, hwilket de sielfwa bruka, ej måtte betungas med de allmänna Besvär, såsom Skius, Giärd, Inquarteringar; så kan Prästerkapet derom öfverlägga med de andra Rikssens Ständer, efter som Kongl. Maj:t för sin del är benägen at bibehålla hwart och ett Stånd wid sina Rättigheter.

10.) De

(h) Förordnes, at denne Tryckeri Tunnan, skal årligen utgå af alla Kyrckio-Härbergen i Riket, förkänne, eller ej, anten under Prästerkapet, Academier, Militien, Skolarne, eller andre, som underhåll af Kyrckio-Härbergen niuta, hwilken Tunna skal användas til lärde Wäns underhåll, och nyttige Böckers publicerande i Andelige och werldelige saker; Rikssens Pagar och Stadgar, Historier och Antiquiteter, samt andre nödige Handlingar, til Landets heder och Inwanarnes underwising. I alt för små Kyrckio-Härbergen, skola 2. Kyrckior blifwa om en Tunna, hwilken brist upfylles af de större Kyrckio-Härbergen. Deane Tunnan skal i ren Såd ibland de förste a'fortningar utgå, och Häradsfogdarne skola den årligen aftaga, och til behörig ort befordra, eller den efter bewislig Marsgång försälja. Den som det försummar, skal all Stådestånd straxt af sin Lön och Egendom betala etc.

10.) De så Brucks-ägare, som hafwa utwärlat Kongl. Bref, 1720. at för wisa skäl och omständigheter skal få antaga och betiana sig af egne Predikanter wid sina Bruck, förmodar Kongl. Maj:t icke kunna undandraga sig, at utgöra til den Sockn-Kyrckian och den därwid warande ordinarie Kyrckioherden och Capellanerne, under hwilcken sådane Bruck af ålder lyd, den Rättighet, som hwar och en i förmågo af Kyrckiolagens 19. Cap. §. 31. (i), och åtskilliga flera Kongl. Resolutioner är skyldig at erlagga. Capeller och Capels Församlingar måga ej heller afföndra sig från Moder-Kyrckian, utan blifwa wid det som af ålder warit wanligt.

11.) Prästerkapet skal, likmätigt Privilegierna, hädanefter behålla sin Wederlags och all annan Lön-och Underhålds-Spannemål oförreft, och de, som för de förra åren mist sin Underhålds-Spannemål, böra få densamma efter då warande Marsgång betalt, hwarföre de om Medel och Utwägar därtil kunna öfverlägga med de andra Rikssens Ständer (k). Men hwad den til Bruken borttagne Spannemålen widkommer, för hwilcken antingen ingen eller mindre betalning blifwit erlagd, än Marsgången den tiden warit, så hafwa de, som finna sig för fördelade, at angifwa sådant hos Landshöfdingen i orten, eller den förordnade Ständernes Commission, som därom lårer undersöka och låta dem wedersara Rätt derföre.

12.) Landshöfdingarne böra, hwad det öfverklagade intrång på Prästerkapets Skogar anbelangar, i anledning af Skogs-Ordningens 13. §. lemna dem all påfordrad Handräckning, så at dem ej må fråntagas, hwad de kunna vara berättigade til.

13.) Prästerkapet kan ej undandraga sig at erlagga Giärdespenningar

(i) H:t befaller, at alle i Församlingen boende skola Gudstjänsten i Kyrckian biwisa. Dock måge Rikssens Råd antaga och bruka Präster i Husen; jämwäl och Wälen, sedan de därtill wist sine skäl hos Biskoppen och Consistorium, hwilcken Frihet de dock så wittia böra, at det ej sker oftare, än när någon sjukdom, eller andre saglige orsaker det fordra, och på samma stunder, som Gudstjänsten i Kyrckiorne förättas. Den som en sådan Präst antager, må intet därtföre minskat något i den Rättighet, som Kyrckioherden och Capellanerne i Församlingen tillkommer, ej heller förskjuta den antagne Prästen, så länge han sig sticketigen förhåller, utan behålla honom, til des han på annat sätt kan blifwa försedd, hwartil Biskoppen och Consistorium skal wara honom behjälplig.

(k) Conf. Resolution på Prästerkapets Besvär af den 10. Mär. 1719. §. 25. it. 3. och 4. §. §. af Prästerkapets Privilegier af den 16. Okt. 1723.

1720. ningar och andra Udgifter för Säterierna; Sdeshemman indantagne, så länge och in til des de kunna blifwa uptagne och med någon wis rånta belagde, och det i anledning af en Kongl. Resolution af den 13. Mart. 1695.

14.) Beträffande de Låns och Försträckningars, som Prästerskapet giordt til Kronan, afräknande uppå deras Skatter och Utlagor, så är Kongl. Maj:t benågen at häwi wilskara Prästerskapet, och remitterar dem fördenskuuld til de öfriga Rikens Ständer.

15.) Landrättsmästarna böra ofördröjeligen meddela Prästerskapet Attester öfwer de Plåtar och Silfwerpenningar, som de i Landtransakterne emot Myntteckn inleswererat.

16.) Landshöfdingarne böra hwar å sin ort på alt sätt söka at skydda och handhafwa Prästerskapet wid det, som de i kraft af Kongl. Resolutioner, Privilegier och Riksdags-Beslutur äro befogade at åtniuta. Hafwandes Kongl. Maj:t äfwen anbefalt Cammar-Collegium och Landshöfdingarne, at skyndsameligen afgöra alt hwad wid denne eller sidste Riksdagen til deras afhiälpande eller betänckande remitterat blifwit.

Den 25. Junii. Förbud på gammal Gryte- och Kettel-Koppars utskoppande.

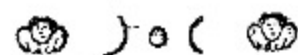
Kongl. Commercio-Collegium bör söka den afswarsamma anskalt wid alla Stöts-Contoiren i Riket, det bemålte Koppar, som ej annorlunda, än som en rå Materia kan anses, efter denna Dag icke ytterligare må, til Gryte-Stöpare och Kopparslagare-Åmbetens försång, tillåtas til utrikes orter at förskoppas, wid des Confiscation til görande.

Den 26. Junii. Instruction för Justitiæ Canslern.

1.) Des Åmbete består uti, at tilse, at alle Rättegångs-saker, som under Justitiæ Revision komma, fordersamligen afhielpes, at ingendes ra Partens rätt och skäl förbigås, utan at alt må Kongl. Maj:t i sittande Råd, efter Lag och Förordningar, utan anseende til Personen, rätt-wisligen, wäl och tilbörigen föreställas.

2.) At föra Direction wid de Förhör, som hållas med Parterna uti Justitiæ saker, innan de Kongl. Maj:t föredragas, samt wara tillstå-

des

des uti Rådet, när slika ärender afgöras, och derutinnan gifwa, wid **1720.** påfördran, uplysning.

3.) At hafwa inseende, det inga måhl och ärender uti Justitiæ Revision måga uptagas, som dit ej höra, efter Regerings-Formens 17. S.

4.) At Expeditionerne utan uppehåld utfärdas.

5.) At inga Justitiæ saker blifwa liggande.

6.) Huru Stadgar och Förordningar handhafwas och efterleswas, samt at i rättan tid hos Kongl. Maj:t i sittande Råd angifwa, der något deremot handlas.

7.) At andraga hos Kongl. Maj:t uti sittande Råd, der han förnimmer någon hafwa handlat emot Förordningar och Instructioner, eller och des Åmbete eftersatt, och sedan uppå erhållen befallning at tillhålla wederbörande Fiscaler at derpå tala, öfwer hwilcka han hafwer upsicht, at de med beskedelighet, afswarsamhet och råttträdighet föråttata deras Tienster. Men finner Kongl. Maj:t med Råds-Råde saken wara af den beskaffenhet, sedan den angifne sig förklarar, at Justitiæ Canslern sielf bör utföra saken emot den broslige, då fullföljer han sådant.

8.) At uti efterföljande måhl, å Åmbetes wagnar, efter erhållen befallning, sielf at tala; nemligen 1) när hela Menigheter, såsom et Låhn, Härad, Svekn eller Stad med des besättning, samt hela Regimenter eller Compagnier sig förbryta. 2) När något Huswoud, eller en sådan Förman, i swära måhl sig förbryter, som uti des Åmbetes förwaltande står omedelbart under högsta Öfwerheten. 3) Wid Ständernes sammankomst i följe af Regerings-Formens 23. S. (1)

9.) Forum uti alla Actioner, som Justitiæ Canslern sielf, eller någon annan i des ställe, skal utföra, bör wara uti Hög-Rätterne och General-Krigs-Rätterne, eller och i fall Kongl. Maj:t med Råds-Råde de skulle pröfwa nödigt, dertil at förordna någon ansensig Commission. Slutligen bör han söka at bewaka Kongl. Maj:ts och Rikens Interesse.

Transsumt af Kongl. Maj:ts Instruction för Cammar-Revision (m).

4.) Cammar-Revision tillkommer at uptaga följande måhl, nemligen

Bb

ligen

(1) Cont. Instructionen för Just Canslern af den 25. Jun. 1719. S. 7.

(m) Vid. 1719. års Regerings-Formis 28. S. och 1720. års dito S. 34.

1720. ligen 1) Alla Revisions-Observationer, som ej utan judicielt utslag kunna afgöras. 2) Alla de saker, som Advocat-Fiscalen uppgifver, han må hafva dem upletat utur förr reviderade Räkenskaper, eller utur sådane Handlingar, hvaröfver Revisionen icke någre Observationer tilförene formerat. 3) Allt det försäillande, som blifver uppgifwit angående Kongl. Maj:ts och Rikens Revenuer och ingiälder, samt derwid hörande Rättigheter. 4) Der något Stånd, Stad eller Societet skulle finnas icke hafva fullgiordt des undfångne Privilegium, berörande någon Kongl. Maj:ts förlant inkomst och rättighet. 5) Alla de twister, som ifrån Landsorterna inkomma, berörande Kronans Räkntor, eller de stridigheter, som wid Hufvud-Böckernes avslutande kunna förekomma och laga Decisions fordra. 6) De Besvär, som Besvärberörande, innom den uti Kongl. Maj:ts Förordning af den 14. April 1687. (n) utsatte tiden, finna sig besogade at andraga emot de Resolutioner, som kunna vara utfärdade af Executorerne och röra Kongl. Maj:ts och Kronans Räkntor och Ingiälder. 7) De twister, som angå Contracter, Afhandlingar och Cautioner för dem, som uppbörderna äro anförtrodde. 8) Allt hwad Kongl. Maj:st in specie kan finna nödigt at anbefalla judicialiter af Cammar-Revision at afgöras, antingen genom Fiscalen eller eljest. 9) Alla criminal Actioner emot dem, hwilcka uti deras Embeten, angående Kongl. Maj:ts och Kronans Räkntor och inkomster, eller eljest något sådant försnillande och orichtighet begärdt, at de finnas förskylla criminaliter blifwa anlagade. 10) All den sidordnad, som Cammar-Collegium, Cammar-Revision och Stats-Contoiret antingen i gemen, eller någon af des ledamöter i synnerhet, berörande deras Embeten blifver tilfogad, med hwad mera som härrör af Kronones Räkntor och ingiälder, samt deras Administration.

5.) Cammar-Revisionen bör uti saker, som dit höra, och utan föregången laga ransakning intet kunna med Dom afhjelpas, til undersöknings anställande utse och förordna tienliga Personer, och dem med nödig Instruction förse.

6.) Har

(n) Nemligen om han är boendes uti Staden, där Hög Rätten är belägen, innom 14. dagar, men är han på en annan ort wissandes, bör han det göra innom en Menad, sedan honom Executorens Resolution är kundgiordt, Försummar någon den tid utan laga förfall, så bör hans klagan icke vidare upptagas etc.

6.) Har han at peremptorie stämma den, som af Fiscalen, eller någon Part blifwit angifwen och honom en wif Termin förelägga, nemligen uti Stockholm 14. dagar; utom Staden 3. Weekor utom Lagsagu 6. Weekor, längre bort, som i 3:die och 4:de Lagsagu 9. Weekor, emellan Sverige och Finland 3. Månader, emellan Est. Lif. Ingermanland, Pommern och Sverige 4. Månader; och Utrikes 6. Månader. Hwilkfen tid och dem förelägges, som för någon Wisgierning och Förbrätt, igenom Anslag och Proclama på Cammar-Revisionens dörr, ifrån anslags Dato, Utomrikes ifrån instämmas. Om någon af tredsko och utan sådant förfall, som Lagen, samt Processen af den 4. Jul. 1695. (o) §. 2. upräknar, sig ej sielf, eller genom Fullmäktig, om Saken det sednare tillåter, innom Terminen inställer, så skal icke desmindre Actoris skäl, sedan trenne wanliga Anslag äro föregångne, uptagas och deröfver in contumaciam dömas, och den uteblifwande ofwans uppå beläggas med 10. Dal. S:mts straf för hwart Anslag har försuttit.

7.) Dagen för Comparitions Termin skal Actuarien uti Cammar-Revision, genom ett öppet Anslag på Dörren, kundgöra Parterne, at de dersammastådes dagen efter til en wif stund skola sig inställa, som ordinarie skal vara Kl. 11. Förmiddagen præcise, och då emottager den stände Actoris Libel, hwilcken in duplo skal ingifwas, en uti Cammar-Revision, och den andra til Parten. Då och den Anlagade en wif Termin förelägges, som ordinarie skal vara 8. Dagar. Men efter sakens beskaffenhet och widlystighet kan uppå Partens skäl samma tid förlängas eller förkortas; och hafwe ingen mact, utan laga skäl, at uteblifwa eller längre fördröja; blifwandes med Anslagen, Dagen förr än Termin infaller, på förbemälte sätt af Actuarien fullfölgt. Försummar någon Part dessa Anslag, böte hwart gång 10. Dal. S:mt. Men kommer han tilstådes oberedder, och hafwer ej skäligh ursächt, böte 5. Dal. S:mt.

Bb 2

8.) Uppå

(o) Sådane laga förfall äro 1) at han i Sotesång eller Särum ligger, hwaröfver Medici böra beswärja sine Attester, om så påfordras. 2) I Konungens tjänst upbäddad eller faren är. 3) I häktele sitter. 4) Af Sienden hindras. 5) Ifrån sine siuen kommen. 6) Af Wäld eller Watslod nödlidit. 7) Wid Stämmings-Terminen häandande bödsfall af Man, Hustru, Föräldrar eller Barn. 8) Til högre eller annan Rätt på samma tid förestämder är, eller andre sådane omgängelige förfall, som Domaren förswarligen kan pröfwa för laglige.

1720. 8.) Uppå de Observationer, som å någons råfenskaper göras, tillåtes allenast en gång skriftelig Förklaring, och sedan munteligit Förhör, der Parten är tillstådes, när Observationen företages och sådant begiär. Men uti de öfriga Rätttegångs-sakerna, hwarest nödvändigheterna det ändteligen fordra, må Parterne, förutan libellerandet och exciperandet, replicera och duplicera. Doct skola så wäl Sklagaren som Svaranden wara skyldige, at uti Libellen och Exceptionen tydiligen och noga införa alt hwad som til Saksens uplysning tienar, och derwid sedan lägga alla sina Documenter och Bewis, hwarmed de på begge sidor sin talan och genswar täncka til at bestyrcka, och ej wid Repliquen och Dupliquen. Dernäst, så framt saken icke är af des större widlystighet, wiget och wårde, skal ingen understå sig at skrifwa sin Libel, Exception, Replique eller Duplique uppå mer än ett Arefc ordinarie Papper och Styl. Gör det någon, och sedan befinnes, efter Parternas afhörande deröfwer, at sådan widlystighet varit onödig, böte 10. Dal. S. mt. Men eljest måge wäl Parterna, om de så begiärra, eller Cammar-Revision finner nödigt, til widare uplysning uti saken, en eller annan gång inkomma emot hwar andra til muntelig Conference, innan som Domen affåges.

9.) Om Cammar-Revision finner nödigt at försäkra sig om någons Person, (hwartil dock måste wara stora liknelser och halfbindande skäl) och densamma icke kan förmå någon säker Personal borgen för sig, eller uppå Juratorisk Revers förtros at wara på ledig fot, så måste en sådan utföra sin sak utur Fångelset. Men uti saker, som angå Lifwet, tillåtes ingen Borgen.

10.) Parterna böra taga sig til wara för otientliga Ord och Expressioner, wid Wite af 50. Dal. S. mt och mera, uti Cammar-Revision, så framt han på åtvarning sig intet sielf rättar, och sin hastighet erkänner. Och den förolämpade hafwe macht emot en sådan laglig Satisfaction at söka.

11.) När saken Parterne emellan ut-ageracl är, upgiswes Acten til Cammar-Revision, som förordnar en serdeles Referent; hwilcken bör Acten noga igenomlöpa och nagelfara, och sedan deröfwer uppsätta en fullkomlig Relation med alla der tillhöriga omständigheter, observerandes deruti Seriem temporis och formerandes Statum controversiæ med alla Parternes derwid anförde skäl; hwilcken Relation dem

dem sedan communiceres, at de derwid kunna gibra deras nödiga påminnesser, innan som de densamma underskrifwa och den i Cammar-Revision företages. Och böra Parterna, när de således erhålla communication af Relation, intet öfwer 8. Dagar den hos sig behålla, utan då, jemte sina påminnesser, den ifrån sig til Referenten återleswera, wid straf af 10. Daler S. mt, der han intet laga förfall och hinder in termino gitter upwisa; och föresättes honom sedan ännu twenne dagar. Öfwer han ändå intet Relationen underskrefwen eller med sina påminnesser tilbokars, skal saken likafult föredragas och afdomas. Skulle Acten bestå af åttskilliga Quæstioner och Puncter, så bör Referens sådant wäl distingwera och upföra hwar Punct för sig med alla pro & contra förde skäl, så at Parterna öfwer hwar och en serfikt kunna höras, och i lika måtto utaf Cammar-Revision, om så nödigt finnes, serfikt afgibras, fast Domen öfweralt på en gång affåges.

12.) När Relationen uti Cammar-Revision företages och Parterne munteligen förhöres, bör däröfwer föras riktigt Protocoll, särdeles när det til omröstning kommer, då ock de skilsachtiga Meningar, eller hwad någon af Ledamöterna wil sig til sin säkerhet reservera, särfikt tecknes. Hwilcket Protocoll sedan straxt skal renskrifwas, hwart är för sig, inbindas och wäl förwaras.

13.) Cammar-Revisionen åligger at afdoma sådane Beswår, som innom den i Förordningen af den 14. Apr. 1687. (p) föreskrefne tiden kunna inkomma öfwer Executorerne, då Liquide-Poster usdåskas skola, dock at för den beswårade Posten full säkerhet satt är. Ock när Bederbörande, hwilckom tilkommer at afluta Huswud-Böckerna, befinna några Poster, som synas stridiga och i Ortterna ej kunna afgibras, utan laga Decision fordra; så hafwa samma Bederbörande, sedan deras förklaringar, som samma stridiga Poster angå, blifwit inhämtade, deröfwer at uppsätta sitt tydliga betänckande, med alla skålen mot och med; och hwad af samma Poster i anledning deraf, skulle finnas så stridigt, at det ej kunde af Landshöfdingarna och eljest andra deras Förnam afgibras och i Rånterierna indrifwas, til Cammar-Revision då insända, tillika med Förklaringsarna och derwid fogade skäl och bewis, samt förbemälte betänckande, jemte hwad Landshöfdingarne, eller andra Bederbörande

1720. Wederbörande, derwid kunna hafwa åt påminna, alt så fullkomligt och nödgachtigt, at det utan widare Correspondence, och någon deraf förorsakad tidsens utdräckt måtte i Cammar-Revision genom laga utslag kunna skyndsamast blifwa afgjordt, och sådana Poster således, innan Böckerna aflutas, ernå deras tilbörliga richtighet.

14.) Cammar-Revision får wäl icke arbitrera antingen uti Civil- eller Criminal-saker; doch må hon, til at befrämja sakernas afgjörande, uti de måls afdomande, hwarom uti Förordningar och Resolutioner icke skulle finnas wara så klarligen stadgat, eller wiså mitigantia sig skulle yppa, som Lagsens strånghet synas lindra, eller ock hon wid en och annan Post så wigtiga skäl och omständigheter kunde finna, at sådant bör godtgöras, fast en eller annan intet så just dertil kan andraga så formelle Bewis och Verificationer, som eljest efter Cammar-Styl wara bör, hafwa fria händer at, efter bästa förstånd och sielfwa billigheten, och som Riksens tjenst och hwar och en saks beskaffenhet kunna erfordra, dermed så försara som Kongl. Rescripterna af den 7. Maji 1700. och 17. Nov. 1719. (q) förnä. Men skulle Cammar-Revision intet komma öfwerens om rätta förståndet uti en eller annan Förordning, så må hon förfråga sig deröfwer hos Kongl. Maj:t och des nådige Förklaring dera til sin säkerhet inhämta, upställandes Quæstionerna tydeligen, med begge differente Meningars skäl och omständigheter. Såsom ock uti de mål, hwaruppå ingen klar Lag eller Förordning finnes at döma efter, må Cammar-Revision Kongl. Maj:ts nådigste Utslag och Förklaring begiära. Jämwal när uti någon criminal- eller civil-sak af större wärde mitigantia finnas, kan hon saken Kongl. Maj:t med alla omständigheter berätta.

18.) Emot Cammar-Revisionens affagda Domar tillåtes icke något Revisionens sökande uti Saker, beträffande Betjänternes redö och räkning

(q) Uti sådana saker lämnes Cammar-Revisionen frie händer, efter des bästa förstånd och sielfwa billigheten så at afgjöra och resolvera, så wäl beträffande de äldre, som sanare årens Räkenskaper, som den finner Kongl. Maj:ts tjänst och Interesse, rättwisån och hwar och en saks beskaffenhet kunna fordra, och i fall någon, sedan Resolution eller Dom är fallen, skulle kunna upwisa klara skäl til sin befrielse, och at Posten til Kongl. Maj:ts tjänst är kommen, eller eljest har sin richtighet, må Cammar-Revisionen, utan widare försarande därmed efter Stadgan om nye skäls uptagande, sådant bestå och godtgöra etc.

räkning för deras Embeten och derwid öfwade fel. Men uti de saker, **1720.** som kunna härfluta af Contracter och Affhandlingar, samt Löftesmännens Cautioner, förunnas de Graverade at ordinarie söka Kongl. Maj:ts Justitix Revision, alt på sätt och wis, samt innom samma Fatalia, som uti Förordningarna för Hög-Rätterna tid efter annan stadgat och förordnat är.

19.) Skulle någon, sedan Dom eller Resolution wore fallen uti Cammar-Revision, kunna upwisa nya och klara skäl til sin befrielse, och at någon honom ädömd Post wore kommen til Kongl. Maj:ts tjänst, eller eljest har sin richtighet; så hafwer Cammar-Revision utan widare försarande dermed, efter Stadgan om nye skäls uptagande, sådana skäl at uptaga, och samma Post bestå och godtgöra.

20. Alla fallande Böter, utlöses af Advocat-Fiscalen, och lemnas til de Fattiga, såsom deras ensak.

21.) Sveriges beskrefne Lag, Processen, Rättegångs Ordinantien och flere Förordningar, förblifwa ett rättensdöre för Cammar-Revision, äfwen som för andre Domstohlor.

22.) Wid Reviderandet bör noga och wäl undersökas, upbörd den beträffande, föregående Års Balance, och tilses om den af Wederbörande är rätt, efter föregående Års Bok och Räkning, uptagen; sedan, och så wida om sielfwa upbörd kan bekommas esterrättelse, om den är richtig uptagen och intet utlätit af alt det som Riksens rätta upbörd wara bör; Til hwilcken ända alle Quittencer, hwilcka Råntemästarna til Lesweranterna utgifwa, altid i orterna på Lands-Contoiret annoteres och intet Quittance för giltigt erkännes, som icke på sådant sätt wore til Annotation kommit. Men alla de medel, som på hwarjehanda sätt inslyta under Rånte-Cammar upbörd i Stockholm, warer sig större eller mindre Poster, skola (förutan at Quittencerna på wederbörig ort äfwen blifwen annoterade) alla gå igenom Riksens Ständers-Banco, och ingen den ringaste del deraf antingen gå Banquen förbi, eller på annat sätt uppå ankommande Ordres utgifwas, än igenom Råntemästarens på Banquen utgifne Sedlar etc. etc.

Den 26. Jun. Förordning för Executoren uti Stockholm.

1.) Det tillkommer Öfwer-Ståthållaren at förestå Executionens Werket

1720. Wercket i Stockholm, och böra alla Executions-åhrender Måndag Onsdag och Fredagarna ifrån Kl. 8. til 12. Förmiddagarna och 3. til 6. Eftermiddagen, men alla Dis- och Lögardagar allenast ifrån 8. til 12. företagas och afgibras i det publique Rum, som til Slotts-Cancelliet är anordnat, så framt någon hastig handräkning icke fordras med Arrester och annat, som intet drögsål tåla kan, då ifrån deras skyndsamma afgibrande ingen hwarcken tid eller dag är undantagen. Och som Öfwer-Ståthållaren hafwer sig til hielp Under-Ståthållaren och Slotts-Fogden, så böra de derfammastådes hafwa sina säten och flitigt wara tillstådes, samt påminna hwad uti de förekommande måhl nödigt är; doch så at Öfwer-Ståthållaren allena gör slutet i sakerna, efter som han och derföre sielf ansvarig blifwer.

2.) När Öfwer-Ståthållaren är af andra des Åmbetes sysslor, eller eljest förhindrad, förträder Under-Ståthållaren, utan at i hwart mål inhämta Öfwer-Ståthållarens Ordres, hans ställe, med Slottsfogdens tilhielp, och svarar för det, som i Öfwer-Ståthållarens främwaro af honom resolveras.

3.) När Under-Ståthållaren för något laga hinder ej kan wara tillstådes, förättar Slottsfogden hwad som til Executions-Wercket hörer, på sätt som förr bemålt är.

4.) Secreterarens syssa består deruti, at han upsätter alla Bref, Berättelser och Publicationer med mera, som uti Öfwer-Ståthållarens namn utgå, så ock för de Resande utfärdar behöriga Pass, af Öfwer-Ståthållaren och honom underskrifne, tilseende noga, at derwid inga misshand måga förelöpa; han skal ock öfwer alla de Bref som utfärdas, wid Årets slut, hafwa ett ricktigt och renskrifwit Registratur, hwartil honom en Skrifware på Staten bestådd är.

5.) Notariens syssa är at emottaga och til Communication befordra alla inkommande Skrifter, och deröfwer hålla ett ricktigt Diarium. När Förklarungarna äro inkomna, bör han föredraga sakerna, först de publique och sedan de andra, som de äro angelägna til, så lagandes at alla, och hålft de Fattiga, utan uppehåll blifwa afhulpsne. Öfwer det som i Slotts-Cancelliet förefaller skal han hålla ett ricktigt och omständeligt Protocoll, särdeles wid Conferencerne, och då det på Partens tillstånde eller begifwande ankommer, det för dem til större säkerhet upläsa. Så snart i någon sak blifwit resolverat, bör han genast, efter Protocollets innehåll, upsätta Resolution, hwaraf ett inmeliggande Original,

ginal, af honom contresignerat, uti ett särskildt Band inhäftes och uti Slotts-Cancelliet förwäras. I lika måtto böra de Exemplar, som efter föregångit anslag til Parterna utgifwas, af honom contresigneras, samt af Öfwer-Ståthållaren, eller i des främwaro, Under-Ståthållaren, eller då han icke tillstådes är, af Slotts-Fogden underskrifwas. För hwar Resolution uti Private saker har Notarien at undfå 6. Marcck Smt; de Fattige undantagne.

6.) Actuarien bör hålla de afgiorde Skrifter och Handlingar, med hwad mera, uti god ordning, och förwårta Notarie-sysslan i dennes främwaro. Honom tillkommer ock at förwårda ett ricktigt Diarium uppå alla Executioner, som ske efter Kongl. Svea Hög-Rätts Domar och Resolutioner, så i civil- som criminel-mål, hwilcket wid ändan af året i Kongl. Hög-Rätten ingifwes.

7.) Executions-Bevärdarne skola flitigt, redeligen och med beskedelighet beställa hwad dem blifwer anbefalt, icke understående sig något, utom undfångne Ordres, at företaga, ej heller af Parterna mera fordra och anamma än 8. Dre Smt för Stämmings-Beswäret uti hwart måhl. Förhåller sig någon annorlunda, bör han icke allenast ifrån Tjänsten affättas, utan ock, efter sakens beskaffenhet, med Fångelse eller annat straf beläggas. Wachtmästaren bör stadigt wara tillstådes, och enär någon begiär företräde in för Slotts-Cancelliet, den genast utan wedersgiälning anmäla, och icke släppa någon in, innan sådant skedd är.

8.) Ingen bör undandraga sig, at uti angelagne ock pressante måhl, när han til Slotts-Cancelliet blifwer upfallad, på den honom förelagda tid sig inställa. Skier det utan laga förfall, äger Executoren macht, at låta uphämta honom genom tienlige medel.

9.) När skrifwelige ansökningar inkomma, böra de straxt med den andra Parten communiceras, at inom wiß och efter sakens beskaffenhet lämpad kort tid, wid Wite af 10. Dal. Smt eller mera, som omständigheterna fordra, des Förklarung infordras. Skulle samma Part ändå dermed uteblifwa, och ingen laga ursächt, inom den förelagde tiden, anmäla, bör honom, sedan det bewist är, at han hwad inlagt blifwit i rättan tid bekommit, en ny Termin förefättas, med påminnelse at, om han den försitter, blifwer saken på den sökandes skäl afgjord: Kommer ändå ingen Förklarung in, hafwer Executoren i saken at resolvera, och der den uteblifwande skyldig erkännes, bör utmätning derpå, så wäl,

1720. som det förelagde Witet, följa, och det som exequerat är, antingen under Executorens förvar, eller i taka händer sättas. Wil den Fordrande det til sig taga, bör han derföre full Borgen ställa, och stånde Skuldaren fritt, at högst här i Staden innom 6. Weckor, men är han långt ifrån wistande, innom 3. Manader, ifrån det Resolutionen honom tilstått blifwit, saken uti wederbörligt foro angifwa och återwinning söka.

10.) Widlyftige Skriftwärplingar uti Executions-måhl måge icke tillåtas, utan, när den Fordrande sin Skrift inlagt, och den andra Parten sig deröfwer behörigen förklarar, som den förre til igenomläsande lemmas bör, åligger det Executoren målet företaga och Resolution utfärda, så framt Parterne icke begiära at munteligen blifwa hörde, eller Executoren sielf det til sakens uplysning nödigt pröfwat.

11.) Uti saker, som icke äro af någon särdeles widlyftighet eller värde, efterlåtes Parterne sitt tal och svar munteligen, til tidens winnande, föredraga.

12.) Det tillåtes ock Executoren, at uti sielfwa Resolution tilståga den Parten, som winner, betalning för det, som han til Chartæ sigillatæ och Resolutionens insöfen, samt annan til Executions ernående skäligh och oundwifeligh utgift, så wida Summan intet stiger öfwer 20. Dal. Smt, påkostar. Skulle någon widare omkostnad wara gjordt, är Parten intet betagit, antingen i Håf-Rätten, så framt saken dit dragen blifwer, eller hos wederbörande Domare, wedergjälning derföre at söka.

13.) Laga kraft wundne Domar böra, utan uppehåll, uti Execution ställas: men de Domar, som wid Cämnråds-Rätterne utfalla, och angå en så ringa Summa, at Appellation deremot icke är tillåtelig, måge, när ej heller något beswär-emot dem öfwer Fehl i Processen på behörig Ort är andragit, beinålte Rätter, genom sina Betiänte låta uti wärcket ställa, utan at dermed beswära Slog-Cancelliet.

14.) När emot Executorens Resolution Beswär blifwa andragne i laga tid uti Håf-Rätten, som öfwer Executorens förwåttningar inseende hafwer, bör med Execution anstå til des Håf-Rätten uti samma måhl resolverat, hwilcket skyndestämmost ske måtte, så at Executions-saker fram för alla andra Private ärender afhielpas: doch där saken är at den skyldige antingen wiser undan, eller sin Egendom utur wägen

wägen sticker, må Executoren om des Person eller Egendom, efter sakens omständighet, sig imedlertid försäkra.

15.) Executoren bör ställa sig til esterrättelse alle Stadgar och Förordningar Executions-Wärcket angående. Ock der någon skulle kunna bewisa sig hafwa lidit genom honom, bör han derföre wara ansvarig och sådant umgälla.

Den 27. Junii. Ordning och Skrå för Handwärfare i Sverige och Finland.

Art. I. Om Handwärfarnes Gille &c.

1.) Alla under Skrån lydande Handwärf måga hafwa sina Gille och sammankomster.

2.) Intet Gille kan hållas med mindre där äro 3. Mästare: hwarföre uti de Städer, där så många äro, bör ett Skrå strart inrättas. Eljest hålla de sig til nästa Stad uti Landet; och där i Landsorten intet är något Skrå, hålla de sig til Stockholms Gille. Intet Skrå skal wara slutit til wist antal af Mästare.

3.) Ambeterne måga hafwa sina sammankomster hos Aldermanen, eller i hwad Hus dem lågligast faller.

4.) Wid alla sammankomster skal en Ledamot af Magistraten samt Alderman och Bisittiarne wara tilstådes, ock weta där af. Doch äro de icke förbundne, at sammankomma mer än 4. gånger om året, då de ock kunna aflägga sina Qwartals-penningar, hwilcke skola til Summan förmedlas och påläggas efter hela Ambetets bewillning, och Borgmästare och Råds godtfinnande, för alt achtandes, at intet Handwärf blifwer dermed öfwer sin förmågo beswärat. Den som är tredf till at betala det bewiljade Qwartalet, skal öka detsamma med en fjerdedel högre i Summan, för hwar Månad han uteblifwer. Doch behöfwa de Mästare, som höra til andra Städers Skrå, ej at inställa sig, utan kunna wid andra tillfällen afficka sina Qwartals-penningar. När Ambetet så för godt finner och sådana måhl förfalla, som de fins emellan ej kunna afgibra, är dem tillåteligt at tillita några Magistrats-Personer, utan at dese äro befogade, derföre något af Ambetet, som en rättighet, at fördra.

1720. 5.) Skrå-ordningen åga Alderman och Bisittiarne låta en gång om året för Ämbetet upläsa.

6.) Vid Ämbeternes sammankomster måste en Edsvoren Notarius hålla öfver allt ett riktigt Protocoll, hwilket uti Commercio-Collegio, när så påfordras, bör upwisas, doch sedan i Ämbetslådian åter förwaras; För hwilket besvär Notarien har, jemte den Edn han niuter af Staden, af hwart Ämbete at undgå en skälilig wedertänslö, efter Borgmästare och Råds och hela Ämbetets godtsinnande: doch med den lindring, at Ämbeterne derigenom icke beswäras.

7.) Ingen Inrikes Handwärfare må, wid alswarligt straf, Ultrikes inlåta sig uti Skrå och Gille, at där, til inrikes Ämbetes mistning, aflägga sine Qwärtals-penningar, eller in- och utskrifwa sine Läse-Drängar.

Art. II. Om Alderman och Bisittiare.

1.) Uti Ämbetet skal wara en Alderman med 2. eller 4. Bisittiare, efter ty som de ämne å Mannom hafwa; När Alderman och Bisittiare utwälses, äger Ämbetet twänne i Walet fättia, af hwilcka Borgmästare och Råd tager en, den där sedan, efter gammal plägsed, sin Ed på Rådstagun skal aflägga, hwilcken och Borgmästare och Råd sedan må bruka uti de ärender och twister, som sig yppa och Ämbetet egentligen och särskildt angå. Skulle Alderman eller någon af Bisittiarne med förseende och mishandel beträdas, komma de af Borgmästare och Råd, uppå Ämbetets anmodan, lagligen at tiltalas, då deras brott, efter des beskaffenhet, bör blifwa ansedt och straffat. Om Alderman är sjuk eller bortå, då förträder den äldste Bisittiare den ställe.

2.) Den som nekar at emottaga Aldermans eller Bisittiare-Ämbetet, utan laga och skälilig orsak, böte första gången til Lådan 3. Dal. S:mt och 1. Dal. S:mt til de Fattiga. Nekar han andra gången böte dubbelt. Nekar han tredje gången, komme til samma beställning aldrig mer.

3.) Alderman och Bisittiare åga söka Handwärfets upkomst och förkofring, och så laga, at de tillkommande nya Mästare icke med allt för swära eller obrukeliga Mästerstycken, som ej kunna aflättas, beswäras. De måge icke gifwa något det hela Ämbetet angår, efter egit godtyckli, utan Borgmästare och Råds samt Ämbetets wetenskap. Men små och

särskild

särskildte trätor måge de, i närwaro af någon Magistrats-Person, 1720, afgöra.

4.) De åga ej någon förmån uti Besällers uppingande fram för de andra sina Medbroder.

5.) Alderman bör förblifwa wid det Ämbetet 2. Års tid, så framt han icke för wiså skäl sielf begär och får afsked, eller för förseende och mishandel blifwer af Borgmästare och Råd och andre Wederbörande aflätt. Så framt Ämbetet efter 2. Års förlopp icke åstrundat längre behålla den förra Alderman, föreslår det til Magistratens utwälsande 2. af de i Ordningen närmaste Mästare, som därtill äro skickelige; så at Alderman-skapet Mästare emellan efter ordningen på sådant sätt omkring går.

6.) Den som med skälls-ord eller eljestidwördar den närwarande Magistrats-Personen, Alderman eller Bisittiarne böte för Magistrats-Personen 6. Dal. S:mt til Lådan, och 2. Dal. S:mt til de Fattiga, för Aldermannen första gången 3. Dal. S:mt til Lådan, och 1. Dal. S:mt til de Fattiga, och för Bisittiarens halsparten så mycket. Kommer han oftare igen, så öfwerlägga Ämbetet hans brätt med Borgmästare och Råd, och låte honom plichta som brottet är til, och den broslige förödmioke sig och afsbidie dersamma. Aldermannen bör ej utan gifwen orsak fara med skälls-ord eller eljest illa ut emot sin Medbroder, wid straf tilgibrandes. Om någon Gillebroder wid sammankomsterna bär händer med wredsmode på någon af de förberörde, böte för Aldermannen 6. Dal. S:mt och Bisittiarens 3. Dal. S:mt, och tredingen så mycket til de Fattiga: doch Måhlsägandens rätt uti alla dessa måhl efter Lag förbehållen.

7.) Den som tredskas at erlægga Bötterna, som han är sakfält til, densamma öke sin Böt til en tierdedel högre, wid hwart Qwärtals sammankomst, om han dermed sig ej godwilleligen infinner.

8.) Yngste Mästaren, som kallas Ung-Bror, skal gå Ämbetets ärender på Aldermannens befallning, om han ej kan förmå en annan, at göra det för sig. Tredskas han, eller det försummar, utan laga förfall, böte 1. Dal. S:mt til Lådan och 12. Dre til de Fattiga, så framt han icke följer högre Bud, eller något sommerligt blifwer genom hans wällande uti Ämbetet försummat, böte då som Borgmästare och Råd jemte Ämbetet döma hans brott hafwa förtiänt. Försummar han at sända någon til af Gille-Broderna, då det honom befalt twardet, böte för hwar, som förgiäten blifwer, 6. Dre S:mt. Han må ej längre an

1720. än högst ett År med Ungbrors Ämbetet beswåras, och ej utan i wigtiga Ämbetes syster brukas, utan bör samma syster emellan de andra Mästarna utdelas, hwar efter annan. Så bör han ock intet rest af Staden, utan han säger Alderman och Bisittiarens til. När han förrättar Ämbetes ärenden, ware då alt, det honom i ordom eller giärningom ondt tilfogas, i twebotom.

Art. III. Om Ämbets-Lådan, des Nycklar, Böcker och Räkenskaper.

1.) Uti Gillet och Ämbets-Huset hafwer hwar och ett Ämbete sin Låda, deruti de sina Penningar samt Sigill, Skrä och Privilegier, som Ämbetet egenteligen tillhöra, förwara skola. Denna Lådan skal wäl förwaras af den, som bor uti Gilleshuset, och fås ut åt Alderman och Bisittiarna, när de det begiära och sammankomsten sker, och skola dertil wara 3. Nycklar, den ena hos Alderman och två hos de äldsta Bisittiarne, af hwilcka ingen må med sin Nyckel bortö blifwa, när Lådan skal öppnas, wid Böter af 5. Dal. S:mt i Lådan, och 1. Dal. S:mt til de Fattiga.

2.) Alla Böter, som härröra af Ämbeten, blifwa wid deras Låda, doch så at af hwar som bötes efter Skräen, skal pro quota en siende Part så mycket gifwas til de Fattiga, i de stycken, som de Fattigas Böter icke äro särdeles uttryckte, hwilcka Fattige Penningar utdelas, efter Aldermännens och Bisittiarnas godtfinnande, til de Fattiga af Ämbetet eller deras qwarlämnade Barn och Änckior.

3.) De Penningar, som i Lådan inkomma, måste med wederbörande Magistrats-Personers, Aldermännens och Bisittiarnes wetskap och minne endast anläggas til Ämbetes gagn och nytta, ock ej onyttel. förtäres.

4.) Ärligen, wid Wallborgmäso-tid, böra Aldermännen och Bisittiarna göra Räkenskap för Lådans inkomster uti de af Borgmästare och Råd förordnades och hela Ämbetets närwaro, och låta densamma uti Ämbetet förteckna, samt af Råds Bisittiarna bewittna, ock böte Aldermännen, som det motwilligt försummar 3. Dal. S:mt til Lådan och 1. Dal. S:mt til de Fattiga; men Bisittiarne halsparten mindre,

Art. IV.

Art. IV. Huru en må komma i Ämbetet, och först om Lärpoikar.

1720.

1.) Alle Lärpoikar eller Drängar skola antagas in för Ämbetet uti Gillet, undantagandes på de Orter, hwarest intet Skrä af samma Arbete är inrättat, då det igenom Bref til wederbörande Ämbete kan beställas, och stånde Mästaren fritt, at taga dem an med, eller utan Löfstesman.

2.) Om Lärpoiken är obeqwäm til det Handwärcket, han antager, bör Mästaren sådant tilliänna gifwa, för än han låter honom inskrifwas, innan 2. Månaders tid; behåller någon honom längre, hafwe då ingen macht honom at wräka, utan låten i Ämbetet ifrån den dag inskrifwas.

3.) Den Poike som antagas och inskrifwas skal, bör åtminstone wara 14. år gammal, och bör ingen lära uti något Handwärck öfwer 5. år, ej heller någon under 3. år, efter som Ämbetet är til, med mindre han tilföre hafwer något lärdt, eller emellan Mästaren och honom, wid des antagande, annorledes är betingat, eller ock Poiken pröfwes af den Öwrickhet, at han ej så lång tid til Läran behöfwer, hwarest tiden, efter Aldermännens och Bisittiarnas godtfinnande, kommer at lämpas och kortas.

4.) Dör någon Mästare före än Lärpoikens eller Drängens Lärre-år äro ute, då blifwer han sina år qwar hos Änckian, i fall hon hafwer någon god och förfaren Mäster-Swän; i widrigt fall gånge til en annan, som honom utlärer, doch med hennes minne, samt Aldermännens och Bisittiarnes samtycke.

5.) Den Poike skal erkiännas för hafwa sina år richtigt utlärdt, hvars Anhörige kommit öfwerens med Mästaren, at allenast låta honom sina wisa Timar om dagen tiena och arbeta i Wärckstaden, allenast i Ämbets-men inge andre syster, men förse honom sielfwa med Kost, Kläder och Hus-rum.

6.) När någon utlärdd Lärpoike wil af Läran lös warda, begiäres sådant wid Öwrtals-sammankomsten, och gifwe uti Utskrifnings-Penningar två eller tre Dal. S:mt, efter som Ämbetet är til, jemwäl i Gesäll-Lådan, där han af medel är, 6. Mark S:mt, och för Lärre-Brefwet i Skrifwar-Lön 1. Dal. S:mt, förutan Pergamentet, och en $\frac{1}{2}$ Dal. til de Fattiga, och förplichtetes ej til någon Tractering eller annan

1720. nan omkostnad; utan ware den, som något skändande begiär eller påstår, förfallen til 10. Dal. S:mts Böter. Ur Posten ej wid medel, betale då Mästaren, och aftiåne hon dessa utlagda Penningar, som Låro-Dräng, sedan stände honom fritt, om han wil, sig i sitt Embete widare försökia, eller blifwa qwar i den Staden han lärdt hafwer.

Art. V. Om Låro-Drängar, Gesäller och Mäster-Swänner.

1.) När en således utskrefwen Låro-Boike angifwer sig för Gesäll hos någon Mästare, så åger Mästaren göra wist aftal med honom, huru lång tid han skal wara på hans Wärcckstad och arbeta, innom hwilcken Gesällen icke må skiljas från Mästaren, wid Bot så mycket som i Lön för samma tid utfast är; Men när Gesällen hafwer sin tid hos Mästaren uthållit, ware icke förpliktad, emot sin wilja at wandra af Staden, utan söke sig Arbete, hos hwilcken Mästare honom behagar.

2.) Alle främmande eller inländske Gesäller, som på egen bekostnad wandrande ankomma, skola sig angifwa hos Aldermannen, och låta sig efter ordningen om Arbete befråga, då de sedan af Aldermannen orwägerligen efter omständning utdelas til de Mästare hwar efter annan, som dem behöfwa kunna (r) bekomma de eller någon af dem intet Arbete, gifwes dem en billig Tarepenning efter Aldermannens och Bisittiarne godtfinnande. Skulle någon Gesäll intet niuta sådant til gods, skal han sig hos Magistraten i Orten, och därest han med des utslag ej åtnöjes, uti Kongl. Commerce-Collegio, angifwa, som hans beswår rättmätligen afhielper. Och i fall det fulltyges, någon Mästare hafwa af egen willighet hindrat eller nekät en sådan Gesäll Arbete, så skal han böta 20. Dal. S:mt til Lådan och 16. Ore för hwar dag til Gesällen; men komwer någon Gesäll på Mästarens bekostnad inskriwven, den blifwer hos den Mästaren, som honom fodrat hafwer, och til det ringaste arbetar i hans Wärcckstad ett halft år, wid Bot ett halft års Lön och omkostnaden igen, som Mästaren på hans ankomst giordt hafwer, och gånge sedan til hward Mästare han wil i samma Stad, så framt ej annorlunda emellan Mästaren och Gesällen afhandlat är, då det därwid förblifwa skal, med mindre Borgmästare och Råd af wigtiga skäl finna rådeligt det at uphäfwa.

3.) En

(r) Efter Resolutionen på Stådernes Beswår af den 28. Aug. 1727, får Aldermannen ej utdela Gesäller til Mästare, utan lämnes dem frihet, at arbeta hos hwilcken Mästare de komma öfwerens med.

3.) En Gesäll, som bor hos sin Mästare, får ej hafwa sin Kista och Wätsäck annorstädes.

4.) Sammankomsten af Gesäller, utan twenne Mästares närward, ware ogille, och böte Gesällen til Ämbets-Lådan 6. Dal. S:mt, men til de Fattiga 2. Dal. S:mt.

5.) Hädanefter ware ingen förment, som härtil dags skedt är, at wara Gesäll, som in- eller utom Embetet gifter är, utan erklännes lifafult för Gesäll, antingen han är gift eller ogift, enär han, efter den 5. S. uti 4. Artickeln, därtill är skickelig funnen.

Art. VI. Zuru man må blifwa Mästare.

1.) Ingen må bli Mästare, utan han hafwer redeligen och wäl lärdt sitt Handtwärcck, och niuter witnessbörd om sitt äbeliga förhållande, och til det ringaste arbetat ut- eller inrikes för Gesäll uti 3. år, med mindre andra wigtiga skäl därtill wore, och Borgmästare och Råd, tilfika med Ämbetet, finna honom dugelig och i sitt Handtwärcck swars-god.

2.) Ingen ware förpliktad, at stå wid det wanlige Års arbete, sedan han sig angifwit och äftadt Embetet, med mindre Borgmästare och Råd med Embetet märckeligen pröfwa, det wara nödigt antingen för hans ungdom eller ringa förfarenhet, eller andra omständigheters skul. Enkannerligen skal den icke med sådant års arbete beswåras, som hafwer förestadt någon Wärcckstad uti samma Handtwärcck i Mästarens ställe, och säunda giordt däri goda prof.

3.) Wil någon Mäster-Swän warda Mästare, ware den bäst fallen därtill, som tilförene hafwer warit Wärcck-Gesäll och förestadt någon Wärcckstad, doch så at ingen annan uteslutes, som sitt Handtwärcck wäl lärdt hafwer. Skfe Embetet och gifwe til Lådan 1. 2. eller 3. Dal. S:mt, som Embetet är til, och ½ Dal. til de Fattiga.

4.) Den som wil blifwa Mästare och Broder i Embetet, han skal i en owäldug Mästares Wärcckstad, och utan någons tilhielp, göra det i samma Handtwärcck, efter tidernas beskaffenhet, tienlige och brukelige Mästerstycke; doch utan den tilkommande Mästarens omkostnad och beswår med kosthäll eller skändande af Öl och Win. Och skal ingen Gesäll af de Embeten, som för sitt Arbetes likhet skull, blifwit i senare tider uti ett Skrä sammanlagde, wara förpliktad, at göra uti wägge Mästerstycke, utan allenast i det ena, som han besynnerligen lärdt hafwer. Skulle ett sådant Mästerstycke ej straxt kunna affättjas, bör hela Skräet det inlösa, och til honom des Wårde betala; men där nå-

Dd

gon

1720. gon annan Mästare eller Gesäll kan ofwertygas hafwa hulpit honom i Mästarstyckets förärdigande, wære densamme, om han är Mästare, förfallen at blifwa ett År Gesäll igen, eller där det är Gesäll, at tjena ett År för Poike. Detta Mästarstycke skal uti en af Borgmästare och Råds, samt Aldermännens, Bisittiarne och Embetens närvaro wid förelagdan tid upwisas, och där det swars godt är, gillas, i widriat fall inga Böter därför tagas, utan arbete vidare för Gesäll och giöre sedan Mästarstycke å nyo; doch så at intet fåfångt och onddigt ratande därwid rum gifwes. Hwaröfwer Borgmästare och Råd döma och upseende hafwa skola.

5.) När Mästarstycket är färdigt giordt, så äskes åter Embetet och gifwes 6. Marc till Ladan, och 2. Marc till de Fattiga; Men sedan Mästarstycket är upwist och gillat wordet, skal han gifwa 10. Dal. S:mt i Ladan utan vidare giästning eller omkostnad, wider Bot till de Fattiga, två gånger så mycket, som gifwes öfwer föresatte Summa.

6.) Sedan han är Mästare worden, skal Aldermannen tilhålla och sielf följa honom på Rådstugun, hwarest han skal winna Burskap, och aflägga sin Borgare-Ed. Försummar det Aldermannen, böte 2. Dal. S:mt i Ladan, och 1. Dal. S:mt till de Fattiga, men yngste Mästaren sielf blifwe straffad efter Lag, så framt han sitt Handtwärf och någon Borgerlig Handtering drifwer, för än han winner Burskap; och skola sådana nyss antagne Mästare, som infödde Swenske äro, ett År eller mera, efter Borgmästare och Råds bepröfwande, wara fria för all Borgerlig tunga.

7.) De Gesäller, det ware sig Mästare Söner eller andre, som taga till Äkta Mästare-Ämne och Döttrar, winna äfwen så Embetet, som andre Gesäller, allenast de i omkostnaden, då de Mästare blifwa, skonas med halffparten mindre.

8.) Wore någon Gesäll och Läredräng, som hafwer lärdt hos en ärlig Mästare, där intet Embete eller Gille eller Embetes sammankomst är, den skal icke förskutas, utan god erkännas, så framt han eljest sitt Embete wäl lärdt hafwer, och sedermera sig ährligen förhållit; Hwaröfwer Borgmästare och Råd skal hafwa mactt, jemte Aldermannen och Bisittiarne, ransaka och erkänna.

9.) Kommer någon Gesäll eller Embetsman, som är eller hafwer varit

1720. varit uti någon Herres eller Adelsmans Dienst, och wil blifwa Mästare och Embets-Bröder, honom skal det intet förwägras, så framt han hafwer sitt Pass och Wittnesbörd om sitt ährliga förhållande, när han wil och kan giöra sitt Mästarstycke.

10.) Ankommer någon Mästare ifrån främmande Land, eller någon Stad inrikes, och söker at blifwa Embets-Bröder, densamma skal hafwa Bewis från Magistraten dersamma stades, så ock ifrån Embetet han kommer, at han en redelig Mästare är, och sitt Embete wäl förstå och förätta kan, gifwe i Ladan 5. Dal. S:mt, och till de Fattiga 1. Dal. S:mt, utan vidare omkostnad.

11.) Likal des, om någon Handtwärksman, som på sådana Orter lärdt hafwer, hwarest inge Skräen och Gillen äfne äro, eller denna tiden under de så kallade Frimästare räknad blifwit, wil uti något Embetes Societet intagen blifwa, och sig med sitt Arbete redeligen nära; så skal densamma sig hos Magistraten i Orten angifwa, och där sina Bewis af sitt ährliga förhållande, jemte Prof af des gjorde Arbete framte, hwarefter, då Magistraten honom wäl förfaren i sitt Handtwärf finner, skal han allenast erlægga 6. Dal. S:mt i Ladan, och 1. Dal. S:mt till de Fattiga, och sedan utan vidare omak och omkostnad bland Gille-Brödren emottagen warda.

12.) De Mästare (s) som inkomma från främmande Orter och ej äro wahne, eller wilja stå under Skräen och Gillen, skola icke därtill wara förbundne, utan då en sådan Manufacturist, Konstnär eller Mästare, som kan bewisa sig hafwa någon särdeles erfarenhet, aflägger gode prof af des egne arbetade Konststycken för Magistraten i Orten, samt behöriga Bewis till sitt ährliga förhållande framte, så skal han ej allenast för sitt Mästare i sin Profession ansedd warda, utan ock wisat Frihets-är för all Borgerlig tunga, efter samma Magistrats ompröfwande, hafwa at åtniuta; hwarjemte honom jemwäl anten af oss sielfwa eller vårt Commerce-Collegio, då han därom Ansökning giör, skal än ytterligare Privilegium förundt warda.

13.) Däremot skola sådana Manufacturister, Konstnärer och Mästare wara förpligtade, at till deras Lärepoikar och Gesäller alltid an-
Dd 2 taga

(s) Cont. Förordningarne af den 26. Maj 1719. den 2. Jun. 1724. Resolution på Städernes Besvär af den 28. Aug. 1727. och Förordningen af den 20. Jul. 1731. som förbjöd, at inga Frimästare mera så antagas, men at de antagne så bibehållas.

1720. taga några af Landsens Barn, samt dem troligen i deras Konster undervisa, och såsom de dem lika med andra Mästare i Embetet kunna utlära och förpaga, så skola och således utlärdas Poikar och Gesäller för giltiga anses, och samma Förmåner med de andre åtniuta.

Art. VII. Ordning, Mästare emellan.

1.) Embetes-Broder böra icke tränga sig uti hvars annars Handel, biudandes mer för den Wahran, som en annan, af des Embetes Broder, redan förtingat och därom köpt slutit hafver: Dock ware intet Embete eller Skrå tillåtit, fins emellan sig at sammansätta om ett wist pris, uti någon Wahras inköpande, samt at fins emellan belägga den af Embetet med något Bite, som det samsatte priset öfverstrider: ej heller förplichtes någon wid sitt Arbetes förnytrande, at rätta sig efter en annans köp, som sitt Arbeta stegra söker, utan hwar sälje sitt för lindrigaste och bästa pris, som han gitter. Handlar något Embete häremot med oloflig sammansättning, komme därför af Stads-Fiscalen at anlagas, och hwardera Mästare, som härmed beträdd warer, med 10. Dal. S:mt's Böter at straffas.

2.) Ingen Mästare eller Mäster-Swen skal betagas, at döma om en annans Arbeta, och den, som gjorde strafwärdigt Arbeta, böte första gången 6. Marck S:mt, och 2. Marck til de Fattiga, och andra gången dubbelt, det Aldermannen och Bisittiarne skola skada och deröfwer döma. Den som af illwilsa eller för egen nytta skull obewisligen straffat sin Medbroders Arbeta, ware til samma Böter förfallen.

3.) Den Embetsman som sig intränger uti en annans riktigt betingade Arbeta, böte 3. Dal. S:mt i Lådan, och 1. Dal. til de Fattiga, och upfylla sin Embetes-Broder all bewislig skada, med mindre han först tillsäger Embetet, och den andre träder skadeslös därifrån. Dock så framt Handtwärckaren, som först Arbetet betingat hafver, finnes hafwa sin Man öfwer den betingade tiden uppehållit, må i det fallet en annan Mästare det saklöst emottaga, och den förste stånde fritt den, som Arbetet hos honom bestält, Lageligen hos Borgmästare och Råd för sitt skadestånd at sökia, der han sig därtill besogad finner.

4.) Allt Arbeta, som efter ordningen kan stämpas, skal med Mästarens Stämpel eller Bomärke betecknas, wid förlust af det som o-stämplat warder, til de Fattiga, och 3. Dal. S:mt i Lådan.

Art. VIII.

Art. VIII. Ordning emellan Mästarna och Gesällerne. 1720.

1.) Gesällen bör swara Mästaren för alt under händer hafwande Arbeta, och om han något förbyter, eller af försummelse fördärwar, upfylla skadan, och ware ändå efter saksens beskaffenhet Råd-Bisittiarrens och Embetets straf underkastad, efter Mästaren sielf bör swara den, som Arbetet hafwa skal.

2.) Gesäller och Mäster-Swenner skola sig hos sina Mästare wäl och redeligen förhålla i deras Wärcckstad, och Arbetet icke försumma, hwarcken igenom fri Måndag, spargång eller annan sakånga, på någon annan söknedag; Gjør det något, och försummar derigenom en dag, arbete två för en, och så framgent, och böte 2. Dal. S:mt til Embets-Lådan, och 16. Dre S:mt til de Fattiga, samt upfylla desutan Mästaren all därigenom skedd bewislig märckelig skada: och ware Mästaren förplichtad at gifwa detta, så ofta det händer, Aldermann och Bisittiarne tillkänna, wid Böter 2. Dal. S:mt til Embets-Lådan.

3.) Ingen Gesäll tage något Arbeta an, sin Mästare owetterligen, at arbeta för sig sielf til sin Winst, wid Bot 6. Marck S:mt i Lådan, och $\frac{1}{2}$ Dal. S:mt til de Fattiga, och gifwe sedan Mästaren hwad han förtient hafver; Men när hans Fri-timar äro, må han det gjöra, dock med Mästarens wettkap. Angående Gesällernes Dag- eller Beckelöhn, samt Kåst, kan Mästaren med dem öfwerenskomma och tinga det bästa han gitter.

4.) Alle Mästare äga i förelagdan tid sine Gesäller deras förtingade Löhn betala, wid Bot 1. Dal. S:mt i Lådan, när däröfwer klagat warder, och 8. Dre til de Fattiga. Försummar deremot Gesällen sin Mästares Arbeta utan laga förfall, och därpå klagat warder, böte som ofwan förmålt är.

5.) En Mästare äge i sitt Hus så emot Gesäller som Poikar Husbonde rättighet, dock Stadsens och Embetets rätt oförkränkt.

6.) Ingen Gesäll förwagre sig, at förrätta det hans Mästare honom i Handtwärcks mål befäller, mindre sättie sig emot sin Mästare med ohöfliga Ord, wid Bot 1. Dal. S:mt i Lådan, och $\frac{1}{2}$ Dal. til de Fattiga, förutan laga Böter, efter som Saken kan wara til.

7. Den Mäster-Swen, som hafver Kåst hos sin Mästare, och icke wil åtnöja sig med det, som Huset förmår, och förswarligt är, ware Aldermanns och Bisittiarne wilkorliga straf underkastad.

8.) In-

1720.

8.) Ingen Gesäll driste sig, at ligga utur sin Mästares Hus, deräst han hafwer sin Kost och Sammare, utan Mästarens Lof och minne, mindre läcka Drängar och Poikar med sig uti Krogar och olofliga samkvämen, wid 2. Dal. S:mts Bøter, första och andra gången til Embets-Lådan, och 16. Ore til de Fattiga. Kommer han oftare igen, böte dubbelt.

9. Beträdes någon Gesäll eller Lärödräng med otrohet och snatteri, som icke för grof och stor är, densamme må första gången, med Borgmästare och Råds minne, efter Aldermännens och Bisittiarne's Dom, afstraffas; där han oftare igenkommer, eller Saken första gången är af den storleik och wårde, wises til Rätten, där at plichta, efter Lag.

10.) Reser någon Gesäll på sitt Handtwärck utrikes, skal han tagga Pas af Embetet och gifwa til Lådan $\frac{1}{2}$ Dal. S:mt, och så mycket til Skrifwaren i skrifware-Løn, och betala Papperet; men täncker han sig på utrikes Orter, gifwe dubbelt.

11.) Läter sig någon Gesäll eller Lärö-poike, innan den betingade tiden, tubba, nyckter eller drucken, söliandes fornedelst motwillighet affked, så at Mästaren därpå tager skada uti sitt Handtwärck, upfyller honom skadan, och böte til Lådan 3. Dal. S:mt och $\frac{1}{2}$ til de Fattiga. Wid samma straf får ingen tubba annars Gesäll eller Poike inom samma tid, och hafwe Mästaren mækt, med Borgmästare och Råds tillstånd, at taga dem igen; men efter berörde tid, stånde hwar och en fritt at sölia sig om, det bästa han gitter.

12.) Ingen tage någon Dräng, Gesäll eller Poike an, som icke med sin förre Husbondes eller Mästares minne, och innan den betingade tiden, är utur Tjänsten gången, wid Böt 10. Dal. S:mt i Lådan, och 3. Marck til de Fattiga, och den förre Mästaren eller Husbonden tage Drängen eller Poiken igen, hwaröfwer Aldermännens och Bisittiarne måge ransaka och döma.

Art. IX. Ordning för Mästare och deras Lärö-Poikar.

1.) En Mästare må antaga så många Poikar, som han hinner underrisa, wid hwilckas antagande han seam för andra skal betiena sig af infödde; och den dem til sit Handtwärcks-Lärande icke tillstãdia wïll, skal af Borgmästare och Råd alswarligen, andrem til warnagel, straf-

fas

fas, och hafwa Borgmästare och Råd, at tilse om en Mästare och hafwer 1720. så många Poikar i lära, som han bör och behof göres.

2.) En Lärö-poike, som af Mästaren nitter Kost, Kläder och Husrum, bör wäl löpa Mästarens ärender, doch med mått, och han måst brukas til det hans lära angår.

3.) Ingen Mästare, mindre hans Gesäller, må uti dryckenkap eller eljest af blotta vndska slå och ofkiäligen handtera någon Lärö-poike, wid Böt i Lådan första gången 3. Dal. S:mt, och til de Fattiga 1. Dal. andra gången dubbelt, kommer han oftare igen, ware det straf underkastad, som Borgmästare och Råd wid Embetet finna godt at pålägga.

4.) Ingen drifwe sin Lärö-poike ifrån sig utan skälilig orsak, förr än hans Lärö-år äro ute. Den det giör böte 5. Dal. S:mt i Lådan, och 1. Dal. S:mt til de Fattiga, samt ware ändå förplichtad, at utlära honom. Menar han hafwa skälilig orsak at wråka Poiken, skåde sådant den förordnade Magistrats-Person, Aldermännens och Bisittiarne.

Art. X. Ordning för hela Embetet.

1.) Om något Klagomål kommer för Aldermännens och Bisittiarne, af den Wigt, at det straxt fordrar hela Embetets sammankomst, gifwe den som Embetet äskar, i Lådan 2. Dal. S:mt, och til de Fattiga 16. Ore, och låte man då Embetet sammankomma, at saken med fog föredragas må, och efter dessa Articular afdomas: men kan Saken bero til Quartals-sammankomsten, gifwe då Kläranden i Lådan 8. Ore S:mt, och til de Fattiga 2. Ore, som sedan af den Brohliga åter betales.

2.) Den som hela Embetet sidwördar med ord och äthäswor, böte 3. Dal. S:mt i Lådan, och 1. Dal. til de Fattiga.

3.) Ingen Embets-Broder driste sig, at upbryta något Embetet tillskrifwit Bref, utan leswerere det til Aldermännens och Bisittiarne wid Böt 2. Dal. S:mt i Lådan, och 24. Ore til de Fattiga: Fördöljer någon det aldeles, plichte efter Lag, samt 10. Dal. S:mt i Lådan, An-gifwaren och de Fattiga til tweskieptes, ej heller skrifwe något, som Embetet angår, til något Embete utom eller inom Lands, Aldermännens och Bisittiarne omwetterligen, eller fördölje det, som honom kan wara tillskrifwit, wid Böt 10. Dal. S:mt i Lådan, och 2. Dal. S:mt til de Fattiga.

4.) Den

1720.

4.) Den som upprepar en i Embetet förlit sig på, böte för sin orolighet 3. Dal. S:mt i Lådan, och 1. Dal. til de Fattiga.

5.) Den som öfvertyges, at kundgiöra hvad som i Embetet inom huckta dörrar warder sluttit, eller at uppenbara för Parterna, sielfve eller genom någon annan, hvem dem var mot eller med, böte första gången 3. Dal. i Lådan, och 1. Dal. S:mt til de Fattiga, andra gången dubbelt, och så framgent, in til des han sitt pludder afstår.

6.) Hvar någon talar oqvädens ord til och om sin Embets Broder, eller des Hustru wid sammankomsten i Embetet, böte 2. Dal. S:mt i Lådan, och 2. Marck til de Fattiga, för hvarst Skäls-ord, Stadshens Rätt förbehållen.

7.) Den som sin Broder wid sammankomsten och öppen Låda öfverfaller med hugg och slag, böte så mycket i Lådan, som Lag förmår i slika fall, Stadshens Rätt förbehållen.

8.) Ingen må, förr än Äldermannen och Bisittiarne gifwa förlof, tråda utur sammankomsten, utan laga förfall, wid Bot 1. Dal. S:mt i Lådan, och 16. Öre til de Fattiga.

9.) När en af Mästare eller Gefällerne klagat på hvarannan för en öpen Låda, må ingen annan Mästare eller Gefäll sig okallader i deras tal inlåta, wid Böter 2. Dal. S:mt i Lådan, och 16. Öre S:mt til de Fattiga.

10.) Hvilcken, i Embetets sammanvaro, och för öpen Låda gör oliud, slår med ifwers mod i Bordet och binder någon tros, böte 2. Dal. S:mt i Lådan, och 16. Öre til de Fattiga; men Magistrats-Personer och Älderman står det fritt, uti Embetes saker at biuda och befalla.

11.) Ingen må komma bewäpnad til Gillet, wid straf af 3. Marck S:mt; andra små oliud straffas efter Råds- Bisittiarne och Embetets godtsinnande.

12.) Om någon, som Böter hafver utgifwit, brukar onyttig mund deröfver på Satan, böte i Lådan 2. Dal. S:mt, och 2. Marck til de Fattiga. Och den af Embets-Broderne, som sådant hörer och icke gifver det tilliånna, böte halsparten mindre.

13. Mästare-Änckia må uppehålla Wärcf-staden, så länge hon sitter Änckia och sig årligen förhåller, utan något Embetes besvär: Och Älder-

Äldermannen skal efter lägenheten skaffa henne Folck, och ware en fattig Änckia fri för Quartals-utgifter. 1720.

14.) Wil någon Mästare tjäna hos någon Herre, den hafve intet förbruttit sitt Broderskap, om han ändå blifver under Borgerlig Tunga, och gifver sina Quartal til Lådan.

15.) Wil någon Mästare draga til någon annan Ort i Riket, för sin närings skuld, må honom det efterlåtas. Kommer han och sedan til samma Stad, han förr Embets-Broder war, då må han ej å nys Embetet vinna, utan gifve allenast 5. Dal. S:mt uti Lådan; doch där han icke tilförene hade förrättat yngste Mästarens Embete, gjöre det sedan.

16.) Om någon Mästare warder, utom des egit förwållande, utfattig eller sjuker, må han med Borgmästare och Råds minne bekomma hielp utur Embets-Lådan, så mycket Embetet profwar nödigt och Lådan kan umbära; men kommer han sig före och til bättre Wilkor igen, då gjalde efter handen det åtniutne åter, doch utan Interesse. Dör han eller hans Hustru, kan Embetet låta dem begrafwa med ringaste omkostnad.

17.) Dömes någon för grof misgierning från Heder och Öra, hafve och förlorat Embetes Rättighet, med mindre han niuter Konungens ferddeles nåd. Men för Saker, hvarföre eljest bötes, må han, efter affinnande med den, som wederbör, åter lidas ibland Folck och samwäm, och icke stötas utur Embetet.

18.) Swärjande och Eder wid sammankomster bör anses efter Stadgan om Eder, och den Brokliga bör utom des plichta åfwen få mycket wid Embets-Lådan, Angifwaren och de Fattiga til treskiptes.

19.) De som ej begripas under de uti 6. Artickeln 12. S. omrörde Manufacturister, etc. ej heller höra under wiså Embeten, må ej bruka något Handwärcf, utan de skäligen affinna sig med Embetet och vinna Burkap, i widrigt fall må Embetet, med Magistratens tilhielp låta en sådan fasttagas, och hans Arbete med Wärcf tyg falle til Embetet; doch undantages Adels Urs-Tjenare och Handwärcfs-Mån, antingen de dem ifrån Landet, eller i Staden stadig hos sig hafwa, hvilcka måga arbeta til sina Herrars tjänst, och på deras befallning, men ej för någon annan. Dwinfolck, som Handwärcf lärdt, och wilja det idka, skola arbeta hos någon Mästare, och under hans för-

1720. svar, eller ock om tillstånd till samma Handtvärcks-drifwande sig hos Magistraten angifwa, och sedan med et, efter deras Handtering låmpat Contingent, ibland Borgerskapet anses.

20.) Intet Embete hafwe mactt at jaga Bönhasar, utan Borgmästare och Råds bewillning och wetskap, och uti deras utskickades närwaro.

21.) Ingen tråde uti en annars Handtvärck, eller brufe annat till salu, än det honom wid sitt Embete är eller warder tillåtit, efter den skilnad, som redan i Embetet giordt är, eller framdeles gibras kan, wid Bot 3. Dal. S:mt, och Arbetet förgiordt till de Fattiga.

22.) Intet Embete, eller någon af Mästarne må undandraga sig at arbeta för Kongl. Maj:ts tjänst, när de af Magistraten, uppå befallning, tillsagde blifwa, wid 2. Dal. S:mts Bøter i Lådan, och till de Fattiga 3. Marck för hwar gång de tredskas, Kronones och Stadsens Rätt oförkränckt.

23.) Ingen må taga mera för sitt Arbeta, än det skialigen är wärdt, efter Magistratens, Aldermännens och Bisittiarne Wikord, när deröfwer klages. Hwilcken mera tager, gifwe igen det han allt för mycket upbar, och böte där öfwan uppå tredubbelt så mycket, till treskipes Staden, Embetet och Målsäganden.

24.) Ingen tage mera Arbeta till sig, än som han kan till föresagdan tid förfärdiga, wid Bot för hwar dag, som där öfwergår, den tionde Penning af des Wårde. Däremot bör hwar och en betala till föresagdan tid, efter som aftalt är, om han icke niuter därmed upskof; Men nödges Handtvärckaren genom Rättegång eller tidspillo sökia sitt, bör den andre betala med Interesse och bewisligt skadestånd.

25.) Ingen Handtvärckare fördrifte sig at sälja gammalt för nytt, eller för annat än det är, wid Bot i Lådan 3. Dal. S:mt, och 1. Dal. S:mt till de Fattiga; upfyllandes honom skadan, som köpt halwer, Stadsens Rätt, som saken är till, oförkränckt.

26.) Förfalskar någon Handtvärckare sitt Arbeta, ware förlustig af Arfwodi, och böte 4. Dal. S:mt i Lådan, och upfyller honom skadan, som Arbetet undfick; men det förfalskade hemfalle de Fattiga, så mycket, som till Materien kan wara godt; doch Stadsens Rätt förbehållen.

27.) Förbyter någon något Arbeta till Materien, gifwe igen så godt, som han emottagit, och upfyller all där af bewislig tagen skada,

da, samt böte 10. Dal. S:mt i Lådan, och 4. Dal. till de Fattiga; **1720.** Stadsens Rätt oförsummad.

28.) Om någon Mästare öfweringes at hafwa försallat och afhåndt det han till Arbeta emottagit, bör han upfylla skadan och böta 10. Dal. S:mt i Lådan, och 4. till de Fattiga, Stadsens Rätt förbehållen.

29.) Fördärffwar någon något Arbeta, behålle sielf det fördärffwade, upfyller allan skada, och böte, som Borgmästare och Råd, Aldermännen och Bisittiarne finna saken till.

30.) Hwilcken skrifteligen eller mundteligen påtager sig något Arbeta at förfärdiga så och så godt, och det sedan ej gör, böte 2. Dal. S:mt i Lådan, och 1. Dal. S:mt till de Fattiga, och upfyller allan skada.

31.) Ingen Embetsman må förwågra sig at komma hem i huset, eller skicka at låta förfärdiga eller antaga något Arbeta, emot skialig betalning, wid straff 3. Dal. S:mt till Lådan, och 1. Dal. S:mt till de Fattiga.

32.) Allt hwad som uti dessa Articular stadgat är, bör af den närwarande Magistrats-Person, Aldermannen och Bisittiarne dömas och aflutas, utan at någon annan Mästare sig uti sådana Domarsaker inblandar; men sware hwar och en för sig och när det honom åligger, wider Bot första gången 2. Dal. S:mt till Lådan, och 16. Dre till de Fattiga, samt dubbelt för hwar gång han återkommer.

Allt det som strider emot denna Förordningen, eller däri ej är grundat, blifwer uphäfwit, wid arbitralt straf till giörandes, som af Magistraterne och sedan af Commercio-Collegio, wid hwart och ett förefallande Mål, fastställt blifwer. Fördenskul där någon skulle tycka sig wara för när skedt, antingen i Embeterne, eller hos Magistraterne i Orterne, hafwer han sig uti Commercio-Collegio at angifwa, och där om ändring at anhålla; Borgmästare och Råd i Stockholm bör ånyo öfwerse de särskilda Skräer och Ordningar, för hwart och ett Handtvärck i synnerhet, och giöra däröfwer en wiß författning till följe af denne, och den till Commercio-Collegium öfwergifwa, at der widare öfwerläggas, gillas och fullbordas, och tillstålla den sedan det Handtvärcks-Embetet, som wederbör. Och när alla Skräer äro här på detta sättet inträttade, så skola de samma vidare till hwar Stad uti Riket, där sådana Embeten äro, meddelte blifwa, at en likhet af Skrä för hwart Handtvärck må kunna erhållas.

1720. Af den 27. Junii. Förordning om Bördes-Rätt på Landet.

1.) Säljer någon Frälse- eller Skatte-Jord, eller Frälse-Ränta på Landet, dem man med Af fängit, eller i Börd köpt hafver, de sola rätta Bördemännom lagligen upbiudas (s). Men allt Afslinge är ifrån Börde-Talan fritt, och aldeles utslutit.

2.) Skifter man Jord emot Jord på Landet, wari då sielfwa Skiftes-målet fritt ifrån Bördesklander, men behålle däremot Bördemännom på bägge sidor, hwardera sin Rätt til det tillkifta.

3.) Säljer man sin ärfta Jord eller Ränta, och de blifwa lagligen upbudne och lagständerne, och köper sedan annat sligt i stället: Det blifwer fuller ersättning för den försälde Af-Jorden, i Af; men i Bördesmål åger den förste säljarens Bördemän ingen Rätt til des sedermera tillköpte ägendom.

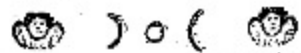
4.) Säljarens Fädernes Fränder äga aldrig rätt at börda des Möderne, och vice versa.

5.) Uti Säljarens neder- och uppstigande Linea bördas så länge Barn och efterkommande, eller Föräldrar och Förfäder äro til, som börda wilja: Men uti des Sido-Linea sträcker sig Bördes-Rätten ej längre, än til och med Syskone-Barn.

6.) Laga Upbud ske på Landet wid tre ordinarie Hårads-ting, där ägendomen är belägen. Sedan hafwe Bördemännom dag, natt och år ifrån sista upbudet, Godset i Börd köpa. Angifwer sig ej Bördemän inom den tiden, och hos wederbörande Hårads-Rätt för Köparens Räkning nedsätter full Lösen, eller med riktig Attest wisar sig hafwa den uti Rikens Ständers Werel-Banco nedsatt: då stånde det köp, som giordt är, och åge sedan aldrig Bördemän, myndige eller omyndige, Man- eller Qwintion, afwita, inrikes eller utrikes, kunnige om köpet eller okunnige (t), på den Jord eller Ränta tala, som

(s) Börd åger Welen til de Frälse-Gods, som hådanester på hwarjehanda sätt kunna indragas til Kronan. Vid. Adels Privilegierna af den 16. Oct. 1723. §. 25.

(t) Se här nedantill Förklaringen öfwer denne Förordning af den 19. Febr. 1724. angående ifrån Fångenskapet hemkomnes fasta Egendom, som under deras frånvaro blifwit försöld, såsom hwilken af dem inom 3. år från hemkomsten lagligen kan återwinnas eller igelösa.

som så länge stådt oflandrad. Är Jungfru eller Öfwermage, eller afwita, eller utrikes warande Bördemän, bewakes då deras Rätt af Förmyndare och Fullmächtige, hwilka sedan, om något försummas, sware Wederbörande Lagligen.

7.) Uti wädsfatt och lagständerne Ägendom, wari Jungfrus, Öfwerriages, afwitas eller utrikes warandes Rätt ej bättre, än den föregående siette Punkten om köp förmår; doch hwad heller Bördemän lösa, eller den behåller, som til Pant hafwer, då fylle til Pantskillingen, efter det Ägendomen blifwer lagligen wärderad, eller dem afämjes.

8.) Tränger Förmyndare til at sälja något af sina Pupillers fasta Af til deras uppehälle, eller nödiga upfostring, samråde sig då med twenne af närmaste Slächten, som i Riket äro, och wise sedan inför wederbörande Domare rätta nöd. Öfwer Domaren därtil sitt samtycke och köpet blifwer lagständer, ware det då fritt och otalt för Pupillernes widare Bördsklander.

9.) Ingen tillåtes at börda efter Wårdering eller Måtesmanna ordom, utan efter det, som bewisligen är utgifwit, och uti sielfwa Köpe-Brefwet finnes uttryckt, så til Summan, som sielfwa Wynte-Sorten in natura.

10.) Nödgas någon uplåta sin ärfta och fasta Ägendom til Gällds betalning hos en eller flera, då blir Bördelösen antingen det, hwarföre Ägendomen håstar (u), eller det högsta, som någon Creditor, eller annan Köpare, derföre gifwa wil.

11.) Om Bördesmannen ästundar, så ware uti köp, både Köparen och Säljaren, skyldige at affägga liflig Sed, at på god Tro således är betingadt och betalt, efter Köpe-Brefwet (x); samt uti cessione bonorum, Debitor och Creditor at beswärja Summans riktighet.

12.) §

(u) Resolutionen på Allmogens Beswär af den 28. Jan. 1731. förmår, at på det ingen fast Egendom igenom förpantning må gå rätta Bördemännom undan, så sole wid alla Lån på slikt Egendom 2. Wittnen wara tillstådes, och om Dispositionen updrages Långiswaren, så får Bördesmannen lösa honom ut. Hwilket äfwen öfwerenskommer med Resolutionen på Adels Beswär af den 8. Jan. 1735. §. 16. som innehåller, at om det är förpantning, och Pantagaren gifwit införsel i Panten, så kan Bördemännom lösa Långiswaren ut.

(x) Conf. den nyss citerade §. af Resolutionen på Adels Beswär, som förmår, at på det inge Afhandlingar måge ske Bördemän til försång, så kan han swara Wederbörande til Sed.

1720. 12.) I lika måtto, när Säljaren, Köparen eller Creditor det fordra, vare Bördemannen skyldig, at med liflig Eed erhålla, det han utan arga list för sig och ingen annan bördar, doch härmed ingom betagit at Lagligen börda med lånta Penningar.

13.) Om någon Bördesman underskrifwer något Köpe-Bref som Wittne, utan förbehåld af sin Bördes-Rätt, vare för sin Person Bördes-Rätten förlustig.

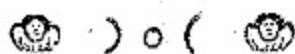
14.) Vinner Bördemannen Börden, återställe då Köparen, innan des Afträde, alla så på Godset, som för Godsets skull, gjorde beswisliga, och omgångangeliga omkostnader.

15.) Vid afträdet lemnas Köparen i hela Godsets besittande till den i hvarje Landsort wanliga nästa Kåhrdag, hwilken här uppe i Sverige är nästföljande Midfaste, om Domen för Thomas-Måso utfallit och wunnit laga kraft; men om den intet utfaller, eller winner laga kraft förr än efter Thomas-Måso, ett År efter nästa Midfaste. I medlertid äge Köparen mæckt, utan sin Rätts förlust, at lyfta den deponerade Köpefyllingen, och betale derföre, om han Saken tappar, antingen han lyfter Penningarna eller intet, 5. Pro-Cent om året, ifrån depositions Terminen, till des Godset afträdes (y).

16.) För Banquens Räkning anses wäl fast Pant för Lagständer, när han stådt oflandrad natt och år, efter första upbudet, samt sedan till Auction anslagen, ser Weckor för Debitoren, och ser Weckor för Bördemannen: men skulle, innan Auction wärfeligen därpå följa, Banquen öfwerlåta sin Rätt till någon annan, hwilket ej må ske utan Debitorens samtycke, då nyte fuller en sådan Banquens Rätts innehafware Banquens erhållne upbud till gods, men likwäl räknas i hans hand Ägdomen emot Debitoren eller Bördemannen icke vara Lagständer, förr än natt och år efter tredje upbudet, oacktradt om Banquens Fatalier varit förflutna, innan Transporten skedde, eller ej.

17.) På samma sätt, som förordnat är om Bördes-Rätt på Landet, förhålles ock i Städerne, allenast at emellan arf och aflinge Jord i Städerne ingen widare åtskillnad uti börden göres, än Stads-Lagen inne-

(y) Conf. Resolutionen om Depositioner af den 20. Dec. 1721. hwaraf ses hwad som skal tagas i åkt wid de i Börd gjorde Depositioner, då godt Mynt till lika med nya Mynttecken war gångbart.

innehåller, och at Fatalierna uti upbud och laga stånd där förblifwa, äfwen som ock hembud, efter det som wahnligt warit, och Stadslagen binder (z).

18.) Detta tager sin begynnelse straxt, undantagandes den 5:te 7:de och 9:de Puncterne, samt den senare delen af den 15:de angående Interessles betalande för den deponerade Börd-fyllingen i hwilcka mål döms efter den förra Lagen och wanligheten, i de saker, som för detta med behörig Köpefyllings Deposition äro incaminerade. Men är öfwer någon Ägendom ännu ingen laga Wårdering gånge och faststält, så förhålles dermed efter den 9:de Puncten.

Den 27. Junii. Resolution öfwer Krigs-Befällets Beswår till Häst och Fot af de indelte Regimenter.

1.) Vid tilldragande öpningar föreslår Krigs-Befålet de Officerare, som de pröfwa wara skickeligast och bäst meriterade, doch förbehåller Kongl. Maj:it sig derwid sin Kongl. Myndighet, och öfwerstarna ställa sig Brefwet af den 22. Maji 1719. till esterrättelse, så at de uti sina förslag icke allenast ihogkomma de fördubblings-Officerare, som tillföre stådt wid Regimentet, utan ock de wid andra Regimenter indragna Officerare af samma Caractere, som finnas dertill skickliga och wärdiga, hwilka utan deras förwällande, och till en besparing i Staten, måst afgå. Serdeles böra de fångne Officerare af de indelta eller på wärswad Fot ännu stående och behåldne Regimenter, när de hemkomma, åtminstone tiltråda deras wid berörde Regimenter för hafde Tjänster, så framit ingen lägenhet är, dem till något bättre at förhjelpa (a).

2.) Angående Byggnings-hjelp till de förfallne Boställen, så är detta ärendet utstaldt till en undersökning i Lands-orterne; hwarom Krigs- och Cammar-Collegium skyndsamligen böra föranstalta (b).

3.) öfwerstarna kunna, till följe af de gjorda Förordningar, ge-
nom

(z) Swer. Häftratts-Bref af den 21. Dec. 1732. innehåller, at Bördes-Liwi-ster, hwilka i Rådihugo Rätterne wid Lagfarten sig yppa, böra där sammastådes immediate uptagas och afgöras, och den wärdande parten prästlunda prästera efter 1695. års Förordning.

(a) Conf. 1723. års Riksdags-Beakt §. 8.

(b) Jämteför härmed 1723. års Hussejns Ordning 4. §. samt Resolution på Krigs-Befällets Beswår af den 20. Febr. 1739. §. 2.

1720. nom lagliga wågar och wederbörande Landshöfdingars handräkning, söka at återwinna hwad Förmåner, sedan Indelningen inrättades, kunna Rusthållen wara offialigen ifrån gångne och afhände (c).

4.) Hwad Augments-Hemmanen angår, och så wida deras Älgare Lagligen förwårswat sig Skatträttigheten deruppå, och intet undersef derwid förelupit, så finner Kongl. Maj:ts betänckeligt at tillåta det sådana Älgare, emot deras wilja, skola drifwas utur sin wåsfångne Älgendom (d); men beträffande sådana utjordar, utskallar, Ängar, Utmarcker, Torp eller andra slika Äggenheter, hwilcka Knechte eller Båtsmanshället ej äro underkastade, och anslagne Rusthåll til Råntan under sielfwa Rustnings-Stammen, så måge Rusthållarne af dem få til sig lösa Skatte-rättigheten (e), om de det åstunda, hålft som sådant med Indelnings-wårcket, Reglementet och andra Kongl. Förordningar jämwäl är enligt.

5.) Beträffande förmögne Rusthållares Tredsko wid Defectors completerande, så måste wederbörande ställa sig 16. §. (f) af Kongl. Maj:ts nådige Resolutie n på Allmogens Beswår, jämwäl den 14. §. (g) på Krigs-Befålets ärender af år 1719. och Brefs wet til Landshöfdingarna af den 15. Febr. 1720. (h) til underdånig efterlefnad; men skulke, detta waektadt, någon icke efterkomma sin skyldighet, och således gjorde sig sin Rustnings-rättighet förlustig; så hafwa Öfwerstarna, med Landshöfdingarnas wettskap och samråd, at förse Rusthåll med en tjänlig Rusthållare, som kan prästera prästancla; doch bör ingen, utan wigtig och skällig orsak, samt grof förseelse drifwas från Rusthåll.

6.) Öfwerstarna böra icke swara til den skuld, som de förskeddade Of-

(c) Conf. Resolution på de indelte Regimenternes Beswår til Håst af den 16. Okt. 1723. §. 13.

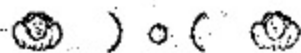
(d) Conf. Skatte-lidps Ordningen af den 19. Sept. 1723. §. 3.

(e) Skattelidps förbindes åter på de utjordar, som icke höra under något Hemman enskilt, jämwäl på dem, som Knechte-Båtsmans- eller Rusthåll underlagde äro. Men ligga de inom något Hemmans Ägor, är Hemmanets Älgare närmast til lösen. Vid. Skatte-lidps Förordningen af den 19. Sept. 1723. §. 1. samt Resolution på Krigs-befålets Beswår af den 3. Aug. 1727. §. 8.

(f) Vid. supra pag. 97.

(g) Vid. supra pag. 104.

(h) Vid. supra pag. 131.

de Officerarne under Inquarteringen för förledit år 1719. hos Wår- 1720. darne sig pådragit, efter som deras Riffeds-penningar icke gådt under deras Disposition. Men om de försträckt något til Officerarne af Regiments-Cassan öfwer Staten, hwartil de inge Ordres af högre hand erhållit, så böra de sådant sielfwe ersättia.

7.) Rusthållarne, undantagande de berustade Säterierne (i), måste undergå lika tyngd af Inquarterningen, med andre Hemman, tills Gud förlånar Freden.

8.) Beträffande, at de gamle Militien anslagne Skatte-Bönder få för i år lösa deras Spannemål med 18. Dal. samt Tunnan, och de nya med 11. Dal. hwari Krigs-Befålet begiär ändring och at så niuta såden in natura; så har Stats-Contoiret sådt Ordres at ersättia Militien den här af tagne skadan, samt Landshöfdingarne och Öfwerstarna sådt weta huruledes härmed för förledit år skulle förhållas.

9.) Wid Utskrifningar kommer aldrig det ena Krono-Hemmanet mer än det andra at undantagas, och det så mycket mindre hadanefter, som nu mera inga utskrifningar utan Ständernes Bewillning ske, då i sådant fall Landshöfdingarne åligger at uppå Krono-Bettionernas förhållande i dy mål hafwa ett noga inseende, och jämwäl Officerarne få tillfälle at påminna hwad nödigt är, efter som de därwid komma, som alltid tillsörene, at wara tillstådes. Men från Hållskius (k) kunna de Hemman, som Krigs-Befålet äro tilldelte, så mycket mindre befrias, som de öfrige Håll tillagde Hemman eljest öfwer förmågon skulle betungas, och så framt de alt för långt aflågne skulle derunder dragas, Åboerna då, genom den myckna tids-spillan, skulle komma at taga för stor skada, och de resande at hindras och uppehållas.

10.) Krigs-Befålet ställer sig 1684. års Reglemente och den deröfwer 1685. gifne Förklaring, angående hwad Disposition Officerarne tillkommer öfwer Militia-Hemmanen, til esterrättelse (l), kunnandes dem

S f

(i) Hwilka dock wid stark Inquartering åstwenwål böra draga Inquarteringelasten. Vid. Resolution på Allmogens Beswår af den 25. Maji 1720. §. 12. pag. 169.

(k) Vid. infr. §. 16. dock äro Boställen fria för Hållskius. vid. Resolution på Krigs-Befålets Beswår af den 20. Febr. 1729. §. 10.

(l) Innehållet af 1684. års Förordning är förteligen följande: 2. En Öfwer-Officerare som avancerat, får ej tilltråda sin nya Tjänst, förr än Landshöfdingen och Öfwersten, eller någon å hwarderas wågnar, synt och befunnit, at han sett Hemman och Boställe efter Husehålls-Ordningen hafdat, så at des Successor ej skäligen

1720. Dem deremot ingen friare Disposition tillståndas; men där någon special Casus emot någon Krono-Betiäntes egennyttighet angifwes, så wil

därpå kan tala. Wil han framt nitta sin befordran til godo, sättte Sorgen för bristen innan 1. år. En utom Regimentet tilkommande träder wäl framt til Länstien, men ej förr än Postället är besattigt, då af Antecessorens Egendom framt ersättes hwad som fela kan. Öfwersten åligger at hafwa uppfickt, det hwar och en wäl hållbar sitt Hemman, och at i tid låta Landshöfdingen weta, hwem det försunnar, at denne framt kan låta besattiga Staden, samt af den försummeliges Egendom så mycket låta utmåta, som til Hemmanets förbättring ordras. Rättar han sig ändå intet, kan Landshöfdingen aff ja honom ifrån Hemmanet, och sättta en Bonde där på, som ställer Bergen för Staten och Hemmanets wid macthållande: Skolan des en sådan Officerare aldrig mer få något Länste-Hemman at bo på, utan låta sig åtnöja med den årlige Bonde-Räntan, och låta sig self hemvist inom Compagniet om han wil bli wid Länsten. Har Officeraren så förderfwat Hemmanet, at det behöfwer Frihets-år, får han ej någon wederrättning för Räntan under samma år. Ej får någon Officerare sitt Afskeds-Pas, förr än det af honom bebodde Hemmanet blifwer synt, och des Brak och Byggning godkänd. 3. När ringare Officerare och mindre Stabs-Betiänte af Öfwersten befordras, bör han, såsom Konungens Man, icke allenast hafwa skarpt insende, at den Befordrade ej tillråder des nya Länste-Hemman, förr än bewist är, at det förra blifwit wederbörligen byggt och hållat, utan han har och mact, at fordra Stadsstånd hos sike wårdslöse Under-Officerare, eller hos den Öfwer-Officeraren, som han befalt insendet på den eller den Under-Officerares Hemman &c. 4. Hwar och en, som nittit Frihets-år och Byggnings Hielp, skal vara pliktig, at lemna Hemmanet, fast han det illa bebyggt emottagit, så til Byggnad, som Brak, swarsgodt ifrån sig: Det får ingen föra Hå och Foder ifrån Postället, ej heller hafwa Hallar-Brak på andre än Poställes-Hemman, wid förlust af hela års Räntan första gången, och plükte andre eller tredje gången dubbelt och tredubbelt så mycket, utan hopp om någon tilgift. 5. Officerares Håst-Hemman nitta samma Rätt som Rusthåll, undantagandes Utskrifning och Ruckte-Håll, hwarifrån dock Officerarens Poställe är fritt, så wäl som för alle andre Besvär och Afgifter, förutan Kyrckio-Byggning och Wåge-röbning efter Lag, samt Kyrckio-tionden, Mantis-Postaps-Lagmans-Häradshöfdings- och Lings-Skiftings Penningar. Men de Hemman, som för detta giordt dagswårcken på Åker och Ång wid Konges Gårdarne, skola också härefter darsöre swara. Med fördeles-Beställnings-samt tildeknings-Hemman så Officerarne sig ej widare befatta, än at de darså nitta Räntan efter Krono-wårdering, och får han ej taga mer än Bonden med rätta bör gie, wid hela Räntans förlust första gången, dubbelt så mycket den andre, men tredje resan wiste Länsten. Ej heller får Bonden beswåras med andre än des ordinaire Rustningar, Lidstor, och i Kronans Jorde-Bok antecknade dagswårcken, dem han bör gindra, om han intet bör öfwer 2. Mil från Officeraren. Wil Skatte-Bonden betala dem med Penningar, måle han, efter förering med Officeraren, lösa dem så dyrt, som ett Dagswårck kan kosta, men Krono-Bonden skal ej betalat högre, än 3. Mark

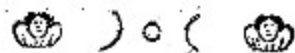

wil Kongl. Maj: hwar och en rätt wedersfara låta, i fall Landshöf: 1720. dingen sådant ej rätta kunde.

§ 2

11.) Cmes

R:nt, öfve dagswårck i proportion dæremot. 6. Spannemål och Rå-tes-Persedlar beraknas Officeraren ej högre, än efter Krono-wårdering, dem Skatte Bonden bör föra in som Laglagan, eller lösa dem efter Markgången, om de så åfsänjas. Men Krono Bonden skal ej vara förbunden, at betala efter högste Markgången i hwar tid, utan aldradögst med 9. Dal. R:nt Lunnan. Beswæringens Terminer äro efter Lag/ 1663. års Förordning, samt hwarje Lands orts bruk. Treddas Bonden, låter Landshöfdingen pantsa honom, men ej får Officeraren self gindra. 7. Hwar Bonde bör utur Land-Ex: hiet så en liten Pappers-Bok, hwar på första Bladet inskrifwes alla des årlige Utgifter, sedan bör Officeraren, eller des Fullmæktig dæri anteckna Dag och Datum, och huru mycket hwar gång betales. Wågres eller försunnas sådant framt at gindra, gifwes Bonden wårck, om det emellan honom och Officeraren kommer at twistis, angående beswæringen. 8. Officeraren åger mact och rätt, at si ef er, huru Bonden hållar Gården, samt at angifwan hos Landshöfdingen, om han ej sin plükte fullgör, då Bonden första gången förwåres, men kommer han andra resan igen, förses Hemmanet med en a nan Åbo, och er åttes af den föres Egendom all bewislig Stada för Officeraren och Hemmanet. Men den Bonde, som wäl hållar sin Gård, och i rätten tid utgör utlagorne, försäkras för sig samt des Wårck och Efterkommande, at framgent blifwa wid Hemmanet obrefwen och orubbad, utan någon Stadsförs Afgift. 9. Öfwersten och hwar Ryttnästare böra tilse, at Rustningarne blifwa stadigt och rätt underhållne, så at hwar Compagnie af 125. Håskar kan wid första påfordran med full Wundering gå i Fält. Försunnelige eller fattige Rusthållare skola första och andra gången tillåtas, at gindra sin högsta stit til Wunderingens anskaffande. Men ser det å-då intet, angifwer Officeraren sådant hos Landshöfdingen, då en sådan efter besuonen skal affåses från Hemmanet, hwilcket igenom Ryttnästarens förborg framt förses med en bättre Rusthållare i stället. Men så länge Rusthållaren underhåller den wid General-Ordningen af Kongl. Maj:ts gillade Wunderingen, hafwe ingen mact at rubba honom, hans Wårck och Efterkommande uti Rustnings-Hemmanets tilige Bestättning, wid straf och Kongl. Maj:ts onåde. 10. Ej må något ombyte ske med Officerarnes Poställen, utan skal hwart och ett förblifwa wid Chærgen, och intet följa Personen. 11. Wid Lif-Regimentet äro 12. men wid de andre Regimenterne 8. Reserve- eller Förbehålls-Hemman anslagne, hwaraf den Officerare eller Rustningshållare, hvars Hemman genom Wådelid blifwit förölyckat, skal så Räntan, så länge det afbrände Hemmanet under stialige Frihets-år kan bringas i behörigt stånd igen. 12. Åfwen äro under Lif-Regimentet 15. och under de andre 10. Beneficie-Hemman anslagne til sådane fattige och wålförtänte Officerares underhåll, som för alderdoms eller annan bräckelighets skull ej måkta mera tjåna, och intet kunna komma i Krigsmanshuset: Öfwer hwilcke Hemmans hållande Öfwerstarne, och efter deras besålning den dem närmast börende Officeraren, hafwa insende, och så ofta något af dem eller Reserve-Hemmanen bespares, bör Regiments- skrifwæren darsöre årligen gindra r. de. Wid Besättningur bör årlid råtter Jåhrdag

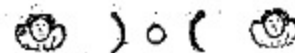

1720.

11.) Emedan Staten för detta år redan är fastställd och fördublings-Corporalerna, om hvilkas bibehållande ansökning givres, deruti indragne, så kan ingen ändring deruti tillåtas.

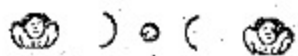
12.) De

efter Lag i akt tagas. Anckior och Barna så icke i olaga tid utstödas, innan de så se sig om annan Hemvist. Och den succederande Officeraren blifwer imblertid wid sitt förre Hemman, eller affider Jahrdagen, om han utom Regimentet kommer, där han ej gitter förena sig med Anckian och Barna om något Nåligen för astrådet. Men til Råntan är han berättigad, så snart året är förbi, i hwilket den förre dödf, det må vara stiedt sent eller bittida. 14. Huslyu skal se efter Lag och Förordningar årsmånstone hwart 3:die år, och hwart annat på Militie-Hemman, om så behöfves, och det uti en Sfwer-Officerares och ens af Land-Staten närvaro, som för synen skola stå til swars. Telen skola straxt botas, och Bötterne med Landshöfdingens tilhielp utfordras, samt endast til Hemmanets förbättring användas. Allt swedianske och onödigt skogsfällande förbindes strängeligen både på Skatte- och Krono-Hemman, wid 100. Dal. S:mts Bötter och Stadans ersättande efter Wätismanna ordom, första gången; och den andre dubbelt, utan all nåd. Men tarfwar Bonde rddga skogslupen Åker, Ång eller Betswarck, och om wid syn befinnes, at trångmål drifwer honom dertil, och at Jordmännen är sådana, at han efter skogshygget kan gioras beqwäm til Åker eller Ång, då kan Landshöfdingen tillåta ett måtteligit och högst-tarfsweligit swedianske, särdeles i Småland och skogsrike orter. 15. S. angår Lärps upfattande på Ruffhåll, och kan ses äfwantil pag. 170. Numärningen Lit O. 16. Sfwersten och Officerarne åligger den förre at biuda och de sednare at lyda i allt hwad Konungens Tidast och Regimentets bästa angår. Regimentets Skrifwaren skal gifwa Sfwersten all nödig underrättelse om, huru Officerarne niuta deras anslagne Hemman och Löningar, samt meddela honom Copia af den verificerade Räkningen som Regimentsskrifwaren årligen i Cammar-Collegio bör ingifwa. Dock befattar sig Sfwersten ej med Regimentss-mebel och anordningar. 17. Detta föregående förstås allt när Sfwersten och Officerarne äro hemma i Landet. Men äro de utcommenderade äro de icke ansvarige för andre än deras Postalls-Hemman. Na. Reglementet angående Infanterie- och Landt-Statens Poställen är nästan likalydande med det föregående i allt hwad til dem lämpeligit är. Den åberopade Förklaringen öfwer detta Reglementet är daterat den 7. Apr. 1685. och af följande Innehåll: 1. S. den 5. S. förklares således 1. at den på 2. Wil när Officerarnes Poställe boende Skatte eller Krono Bonden skal wäl wärdeligen giora sina dagswärcken: Men ej må Officeraren eller Landt Betiänten försälja dem til någon annan, eller fordra af Bonden flera Penningar, än efter Jordeboken och Kronowärdering: warandes Krono Bonden ej pålagdt, utan i des fria Wahl lemnat, at, när des egit Bruf så fordras, lösa Dränge-dagswärcke med 3. och öke dagswärcket med 6. Marek R:mt. Men Skatte Bonden måste betalat, efter marchgängen, och så högt, som det kan lejas före, om Bonden self will löfat, men ej när Officeraren påstår, at han skal löfat, då Bonden ej bör betalat högre med Penningar, än förmålt är. 2. Den Bonde, som bor längre än 2. Mil från Postället, är ej skyldig at giora wärdelige dagswärcken

12.) De Officerare, som hafwa indelt Land-Lön, så icke undandra ga sig den contributions-last, som alla Betiänte måste undergå; men sådana böra befrias

utan får i alla tider lösa dem efter Jorde-Boken och Kronowärdering. Mera får ingen hwarcken taga eller gifwa. 3. De Bänder, som af ålder eller efter särskilt Förordning före giordt dagswärcken til Konge-Särbar, skola och vidare swara dersöre; dock allenast på åker och ång: Men ej äro de förbundne til skif och annat släp-arbete; dock Kongl. Maj:ts urgamle rättigheter förbehållne. Allt detta förstås äfwen om Ryttares och Rindhållares enslyte tillöknings Hemman, samt om Gouverneurer och Landshöfdingar, som hafwa Gods på Lön. För dagswärcken friskallas de flere än en anslagne jämförings- och tillöknings-Hemman, som giora sine utlagor i Penningar efter Kronowärdering. Den häremot brytande plichte efter 1. S. 11. S. Bonden åligger wäl, at antingen föra Spannemålen inom Lagsagan, eller och betalan med Penningar, men ej är han skyldig, at föra honom ifrån denena ändan til den andre, til alt för mycket aflagne Deter, och på så okunnige och swära Wägar, at han där af kan taga skada til sin wälfärd, när Officeraren och Landbetiänten på en närmare Ort i Lagsagan kan så äfwen så mycket för Spannemålen, eller af Skattebonden self, som ofta behöfwer, och bör då vara så när, som någon annan, at lösan efter det wärde, som han inom Lagsagun giäller, men ej efter Officerarens och Landbetiäntens obillige stegrande, som Landshöfdingen alfwarsamligen bör hämma, samt årligen, uppå gioras ansökning, sätta Priset efter rätta Marchgängen på Spannemålen i Lagsagun, sätta mindre Pris på 10:de Spannemålen, som utwädes med skrifit mål, än på Åfrade-Spannemålen, hwilken med rågat Mål lefwereras. Mera må ingen af dem wid prass taga eller gifwa. Tarfwar Officeraren Spannemålen self, tillåses Bonden därom i rättan tid förut, då denne i rättan tid skal föra honom til Postället inom Lagsagun. Wil Officeraren sälja honom, må han ej sluta tidp med någon långt affides boende, at förstlen för Bonden ej gioras alt för swår, emedan då Bonden fritt lämnas, at self lösa sin Spannemål efter Marchgängen, utan stegrande, och utan Fohrlöns-penning, som wid Spannemålens förlust förbindes. 11. S. Detta förstås förståndligast om Skattebonden. Men Krono-Bonden skal stå fritt, at giora Spannemål när han kan och will, och ej wägras at lösan med 9. Dal. R:mt. 14. S. alt hwad så wäl Spannemåls-som den öfrige Råntan årligen kan komma at giora efter Marchgängen högre än Kronowärdering, lämna Kongl. Maj: af när Officerarne och Landbetiänterne, som stundom ausenligit öfwerfijger den dem i Staten bestådde Lön. Swaremot de ej så fordra någon wedergjällning, i fall något år deras uphörd blefwe mindre, än Staten dem tillägger &c. til förekommande hwaraf de alltid böra lösa för Bondens wälmakt &c. 15. S. Dem, som hafwa sådana Persedlar at uphöra, som Bonden för tiden ej self hafwer, eller ej någon lång och swår wäg föra kan, såsom Käl, Wed och Stoccar, förbindes alfwarsamligen at taga mer af Bonden darsöre, än han self får wid det Bruket, dit han för Bergslagens skuld är förbundet at föra den Persedlen. Men är Bonden til sådana Brufs-fohrer ej skyldig, betalar han sådana Persedlar ej högre än de giälla wid närmaste Bruf eller Kjöpsstad. Indelings-Janehswarne waras, at ej giora något til Bondens förtryck, sk-

1720. befrias för Contributionens erläggande, hvilka genom Fiendens härjande, på deras tillagne Lönings-Hemman, eller eljest utan deras eget förvällande, lidit ödesmål, och sådant behörigen kunna bewisa. Dock för dem, hvilka hafwa wederslikar, med hvilka de dela halfwa Lönen, kommer Contributionen at innehållas af den del af Lönen, som de uti Stats-Contoiret åtniuta böra.

13.) De fångne Regements- och Öfver-Officerare, med deras wederslikar, niuta efter den derom gjorde Förordning halfwa Land-Lönen med de Tjänstgörande, men de se den andra hälften, tillika med hela Hästhemmans Räkntan wid Cavalleriet, såsom ock i stället för halfwa Land-Lönen, som de fångne innehafwa, ett Quartal på wårswad Fot, hwilket i Staten är upfordt; wäl forståendes at under den halfwa Land-Lönen,

Landes äfwen Landshöfdingen handhafwa honom wid det som rätt ock billigt är. VI. §. All gåfning hos Bonden wid Räkntans uttagande förbindes, eller ock skal hwad således åtgår, godtgöras Bonden i hans utlagor, hwaremot Bonden utan tredsko skal låta wederbörande undgå sin rättighet. Eker det intet, gifwes sådant i rättan tid hos Landshöfdingen tilliänna, då Krono-Betiduterne pants ut det, utan något gåfningens Besvär för Bonden. Regements-Skrifwaren upbår Räkntan af sådane Krono- och Skatte-Bönder, som kunna vara anslagne til augment på 3. a 4. Ruskäll, eller til mer än en på lön och fördel &c. VII. §. Inge andre Hemman, än Officerarnes Boställen, när de afbrinna, böra niuta hielp af Reserve-Hemman, såsom hwilkas Räkntor eljest ej skulle förstå. De öfrige, som förordnas, upgå stälige Frihets-är på Bostaps- och Skuffårds-pennningar, jemte Brandstod, Skatte-Hemman, som Milicea eller Land-Staten äro anslagne, niuta wid stike o-lycksfällan lika nåd med Krono-Bönderne. Angående huru många Frihets-är Officerarne på deras afbrände Boställen böra niuta, där om bör Landshöfdingen, efter hänsen Häradsstings ransakning, ock Mätismanas yrdom öfwer Stadn, förordna, ock Kongl. Maj:it tilliänna gifwa, då Stats-Contoiret där om skal få Ordtes; börandes Regements-Skrifwaren gifwa redo så darsföre, som för hwad årligen efter March-gången öfwe Ruter, ock blir besparing wid Regimentet. VIII. §. Inga flere Skatte-Bönder del uti ett Hemman, för hwilket en allena antagit sig Ruskings-Beswäret, ock de andre likwäl åtniuta under Ruskings-Hemmans förmåner frihet för Knechte-hället, sådane skola darsföre gifwa til Ruskällaren så mycket, som ett annat under Knechte-häll utående jämgodt Hemman gifwer årligen åt Knechten i Lön, icke i Hög, Halm ock Säd, i stället för Räst eller Hemvist, ock detta så länge de intet wärfeligen tråda in med i Ruskings-Beswäret, ock Ruskningen tillika, hwarefter sin Andel i Gården, underhålla. IX. §. Innehafware af Förlåningar under Lifstids Fr het skola vara förbundne til samma Lag i Räkntans upbårande, som Officerarne ock Landt-Betiduterne &c. &c.

Lönen, som den fångne Regements-Officeraren åtniuter, inbegripes i 1620. Stabs-Bostället, men den Tjänstgörande besitter Rytmästar- eller Capitains Bostället (m). Hwad eljest i gemen Öfver-Officerarne angår, så besitter den fångnes Hustru eller Barn, men ingen des annan Slächt eller Commissionaire Bostället, på den fångnes halfwa Land-Lön, så länge de det sielfwa bebo och förswarligen hafwa, men å annor händelse, bör desamma den Tjänstgörande behörigen inrymmas. De Tjänstgörande Öfver-Officerare af Infanteriet, och deras Wederslikar, som på detta sättet ej stå tilltråda Bostället, niuta Inquartering för sig och sina Hästar emot betalning, efter Inquarterings Ordningen, men de wid Cavalleriet allenast för deras Personer, emedan de behålla fulla Häst-Hemmans Räkntan.

14.) Hwad anbelangar, at emot redbart Mynt få utbyta Myntes-Tecknen a 2. Öre samt stycket, som Militien förledit är uti Lön och Marche-Penningar bekommit; så förmedlar Kongl. Maj:it at Krigs-Befälet lärer, i betrachtande så wäl darsaf at denna olägenheten varit allmän, som i anseende til dessa beträngda tider, begifwa sig i denna ansökningen, icke mindre än andra, som måste draga lika förlust.

15.) Ruskällarne måste af- och tillsättas med Landshöfdingens och Öfverstens samråd och wetenskap (n), emedan den härwid anförde kostnad med resor emellan Landshöfdingen och Öfversten icke lärer vara Ruskällarne så beswärlig, at de til undwikande af andra olägenheter, desamma icke gierna skulle bestå.

16.) Med Hållskiuken förblifwer det för Böndern, som Bostället til Arbete och Dags-wärken äro tillagne, wid 9. §. (o) och hwad Inquarteringen widkommer, så aldenstund lika Bönder eller Hemman uti

(m) Conf. Förordningen af den 10. Dec. 1722. samt Förklaringen darsföre af den 17. Oct. 1723, angående huru med Officerarnes Lön för 1722. ock 1723. i anseende til de ifrån fångenskapet hemkomne, icke huru med Fårhdagen ifrån Bostället förhållas bör. Angående Liquidation emellan de fångne ock hemmarande, se Resolutionen på de indelte Regimenternes Besvär til Håst af den 16. Oct. 1723. §. I.

(n) Conf. Förordningen af den 28. Mart. 1719. Resolutionen på Krigsbefälets Besvär af den 4. Jun. samma år, 14. §. Förordningen af den 9. Aug. 1626. ock Resolutionen på de indelte Regimenternes Besvär til Håst ock Fot af den 3. Aug. 1727. §. 38.

(o) Huru med Hållskiuken rätteligen tillgå bör, där om dese Resolution på Allmogens Besvär af den 5. Aug. 1727. §. 47.

1720. uti Inquarterings-Ordningen icke äro därifrån undantagne, ty kunna de, wid dessa Krigs-tider, ej mera än andra, derföre befrias; men Bestäl- len blifwa, efter berörde Förordning, aldeles undantagne, och äligger Wederbörande Landshöfdingar at råtta hwad deremot kan wara fo- relupit.

17.) Uti dessa medellösa tider kan Krigs-Befälets Lön icke för- bättras, eller fritt Fourage bestås för de oindelte Officerare och Be- tiänte, som wid Regimenterne äro bibehåldne, doch wil Kongl. Majt förja derföre, at de Regimenter, som ligga i Garnison, måge få ett Quartal före än de andre, som ligga på Landet, med förbehåld likwäl at alla skola niuta lika mycket af deras Lön om året.

18.) Odisponerade Kungs-Gårdar kunna icke ansås til Bestäl- len för de oindelte Officerare och Betiänte, i afräkning på Lönen; men i det stället skola deras Löner efter möjligheten ricktigt och med en skälig likhet utbetalas, hwarwid de wärswade böra så mycket mera komma i consideration, som deras wilkor äro samre.

19.) Til de genom Fienden ellet eljest förölyckade Boställens up- rättande ansås Reserve eller Förbehålds Råntorne, och til Rusthålls och Lönings Hemmans uphielpande Brand-stod, eller eljest wisä Fri- hets år, likmätigt Kongl. Förklaringen öfwer Reglementet af år 1685 (p), och Nyttarne åtniuta för Rustnings-Hästarna, til des Be- te blir på Marcken, Foder-Quarter. Men Officerarne kan ingen ersättning för Öde-Lönings-Hemman tilläggas, emedan de dem på winst och förlust emottagit. Men Rusthåll och Boställen, som genom elak Hushållning blifwit förderfwade, kunna icke förstås under Förklarin- gen, utan, hwad Boställen angå, så utsättes det ärendet til en laga ransakning, hwarom Krigs- och Cammar-Collegierna få befallning at soga skyndsam Anstalt: och hwad Rusthållen anbelangar, så låter förmodeligen genom wederbörande Landshöfdingars och Öfwerstars om- sorg, de finnas, som, emot bestådde Frihets år, det förfalna Rusthållt sig antaga.

20.) Angående wedergjälning för Rusthållarne, för gjord omkost- nad wid Tremännings Regimenternes upställande, så förblifwer det wid hwad häröfwer är resolverat förledit år, uppå Allmogens Besvär (q).

21.) De

(p) Se öfwantil Anmärkningen wid den 10. S. pag. 221. lit. L. (q) Cont. Resolution på Allmogens Bes. af den 3. Jun. 1719. S. 19. pag. 27. och af den 25. Maji 1720. S. 27. pag. 173.

21.) De werckeligenienstgibrande Under-Officerare, så wäl 1720. som Nyttare och Knecktar så tiltråda de Boställen och Torp; som be- sittas och nyttias af de fågnas Hustrur, emedan dem eljest för swårt faller at underhålla sig jemte Hästar och Wondering, och Torpen af de förnas Hustrur antingen illa brukas eller bort-arrenderas.

22.) Före än Öfwersten affänder någon Officerare från Regi- mentet, til Wonderingens försärdigande eller andra dylika ärender, så begår han dertil lof utaf Krigs-Collegio, utnämmandes målet hwar- före han affickas skal, då samme Officerare, efter erhållen tillståndelse, niuter på den Ort, han kommer at uphålla sig, antingen Feldt- Tra- ctamente, om han är indelt, eller Lön, om han ingen indelning haf- war, jemte skuts för begge, efter Rese-Reglementet, och gifwes stract wid Regimentet tillkänna, hwad han undfådt, så wäl som til Stats- Contoiret, der han uti Provincien sådant åtniutit; Förnummandes Kongl. Majt desutan en med Krigs-Collegii lof således commende- rad Officerare nödigt husrum för sig och nödiga Dienstehjon, så länge han för de honom anbefalte Regiments ärender måste sig uppehålla.

23.) Commissarierna för Indelningen i Skåne skola draga all försorg at en jemlikhet blifwer emellan de Skånke och de öfriga Regi- menter, så wida ortens beskaffenhet och lägenhet det kunna tillåta, och at Reserve- och Beneficie-Hemman efter görligheten utses. Och be- träffande de innestående fördels råntorna, så är Stats-Contoiret be- ordrat at förja för deras förnöjande.

24.) Angående at Häste-Hemmanen skola lika anses och niuta samma rätt som Rusthållen, samt at de äro skyldiga at höst och wåre hielpa Officerarna i Boställens opbrukande, så förblifwer det wid 1684. års Reglemente och derpå gifne Förklaring. (r)

25.) Officerarne wid de Skånke Regimenterna kunna ej påstå Allon-Flåsk, emedan den skal wara inberäknad uti Råntorna, ej hel- ler kunna de Cronan immediaté förbehållne råntor, hwarcken til de- ras felande fördel eller förfallna Boställens förbättringar ansås, eme- dan de til Indelningens fyllnad böra användas, utan måste Office- rarne, hwad bristen i fördelen angår, hafwa deras wederlag af Stats- Contoiret, til des Indelningswärcet blifwer fullbordat, och til Bo- ställens

S 9

(r) Se äfwen til Anmärkningen wid den 10. S.

1720. ställens uprättande läser finnas utvägar, enär först blifwit behörigen undersökt, genom hvars förvallande Reserve-Räntorna förfullit.

26.) De Beneficie-räntor skola til Regimenterna strart indragas, som 1.) til Under-Officerare äro förlänte, hwilcka i stället böra förses med underhåld af Krigsmanshus-medlen (rr). 2.) De Räntor, hwilcka sådana undfadt, som antingen äro af den förmögenhet, at de dem kunna umbära, eller icke haft de tjänst-år, ålderdom eller bräcklighet, som Reglementet föreskrifwer. 3.) Skola Förlänningarna, efter billigheten, jämkas, så at wid tilldelningen af sådana benådningar, hvars och ens gjorde tjänster och derutinnan tagne bräcklighet samt eljest oför-mågnat tillstånd noga bepröfwat och förtiensterna och wilkohren, mera än characteren, anses; Icke heller böra fremmande de hemfödde föresdragas, när eljest förtiensten och nöden äro lika, som ock ingen skal niuta underhåld för större Caractere, än den han werckeligen giordt tjänst före. Beneficie-Hemmanen så hädanefter icke säljas til skatte, eller besittningsrätt derpå gifwas; Börandes icke heller äboen derpå utdrifwas af den, som derpå fåt förlänning.

27.) Til de förfallna Beställden, om hwilkas förbättrande wid de Skånske Regimenterna ansökning giöres, ock hwarwid eljest ingen Skog är at tilgå, bewiljes nödigt Timber af Crono-Skogarna, sedan först behörig husefyn blifwit hållen och efterfrågad genom hvars förvallande Byggnaden sö-fallit; åliggandes likwäl Landshöfdingen at noga tillse det intet underslef härwid förelöper.

28.) Alla för nästledit är utestående och efter handen inslytande medel skola endast och allenast användas til Secund. Officerarnes och Stabs-Betjänternes förnöjande wid de Regimenten, som ej tillfyllest und-fadt det andra Quartalet af förberörde år.

29.) Angående understöd för öde Rusthåld af norra Skånska Regimentet, så kommer det wid indelnings-wercket at jämkas, samt hwar ock en wedersaras hwad skälighet är.

30.) Angående fremmandes intrång wid berörde Regimente för-hållas efter 1. §.

31.) Indelnings Commissionen i Skåne bör, likmätigt Re-glementet, draga försorg om Torpe-ställen för Nyttarne wid förbe-rörde Regimente, så wida läglighet wara kan.

32.)

(rr) Conf. Förordningen af den 24. Jan. 1735. angående Gracialisterna.

32.) Kongl. Majt finner onödigt at förse Auditeurerna, som i 1720. Fredstider funnat för detta umbäras, med indelning, utan de kunna, så länge Kriget påstår, emot månatlig Lön bibehållas: (*) Doch, som deras Lön i dessa dyra tider torde wara föga tillräckelig; så wil Kongl. Majt hafwa så wäl Auditeurerna som Regements-Prästerna och Com-missarierna, hwilcka pröfwat wara skickelige, uti nådigt minne wid tiensliga och anständiga öpnningar, til hwilcken ända Kongl. Majt låter afgå des nådiga Skrifwelse til Hög-Rätterne, Collegierne och Con-sistorierne at på deras underdåniga förslag til vacancers besättande, dem ibland andra nämna och hogkomma.

33.) Til Rusthållarne i Skåne iemmar Kongl. Majt at sielfwa frivilligen beqwäma och förena sig til et sammanskätt, til understöd för fattige Rusthållare til den igenom Norrke Fält-Läget tijnade afgån-gens recruterande, på samma sätt som Lif-Regiments Rusthållarne godwilleligen sielfwa, til inbördes uprättelse, kommit öfwerens om.

34.) Til Stuteriernas wid macht hållande i Skåne må af Rust-hållarnes medel fram bättre och när Fred blifwer, uphandlas tvenne duktige Hingstar wid hwar Compagnie, och Sto-Ordnungen kan ä-mo auctoriseras (s).

35.) Som Öfwersten af Adels-Fanan har Håsthemmans räntor, så kan han deraf underhålla Håstarna, och kan icke niuta Inqwartering.

36.) Officerarnes och Betjänternes af bemelte Regimente samt Merike och Södermanlands Compagnie indelning som består i Skatte-hemman, kan icke utbytas emot Crono-Gods och Hemman, förr än Fred blifwer.

37.) Beträffande oslikheten uti Indelningen emellan Under-Offi-cerarne wid Adels-Fanan, så wil Kongl. Majt förordna hwad här-uti kan wara billigt och skälighet, sedan des Cammar-Collegium giwet sig underrättat af hwad orsak denna oslikheten härrör.

S 3 2

38.)

(*) Kongl. Brevet til Krigs-Collegium af den 15. Augusti 1723. förman, at Auditeurerna skola bibehållas wid Regimenterna i Fredstider, ock at dem bestå-3:ne Månster-Skrifware Löner. Conf. Resol. på Krigs-Befällets besvär af den 13. Dec. 1734. S. 7. Om Auditeurens förestående ock befordran se Resol. på Krigs-Befällets besvär af den 17. Junii 1731. S. 14.

(s) Conf. Resol. på Krigs-Befällets besvär af den 13. Dec. 1734. S. 21. Sedan utkom sielfwa Sto-Ordnungen, daterad den 11. Febr. 1735.

1720. 38.) Huruledes Krigs-Befälet bör anses wid Riksdagar, län-
der dem Kongl. Resolutionen gifwen wid Riksdagen år 1664. öfwer
detta mål til esterrättelse (t).

39.) Beträffande de 5. Tunnor Spannmål, som Vice-Lands-
höfvingen Cronstedt låtit uttaga af hwar ett helt Häst- och Fördels-Hem-
man, til Brufens förnödenhet uti Upsala Låhn, emot 10. Dal. S:mt
i Myntteckn, så böra Cammar- och Bergs-Collegierne häröfwer in-
komma med deras underdåniga berättelse.

40.) Angående de Aftrads-Rohl, som äro anslagne öfversten af
Lif-Regementet på Lön, så bör hållas afswarsam hand öfwer 5. S. uti
1685. års Förklaring öfwer Regimentet. vid. Supra ad §. 10.

41.) Med Häste-Hemmanens köp från Erone til Skatte, för-
blifwer wid Kongl. Brevvet til Cammar-Collegium af den 5. Martii
1715. som tillåter at dessa, på lika sätt som alla andra Erono-Hemman,
måga försäljas til Skatte.

42.) Öfwer den wanlige enrullering af Sid-Manskap på Bo-
ställen i synnerhet Rusthållen i Bohus-Lån och Halland wil Kongl.
Maj:t framdeles meddela sin nådiga Resolution.

43.) Angående Mynte-Teckn, hvarmed åtskillige Officerare och
Betiente wid Hallands och Bohus-Låns Regemente förnögt de dem
tillerkände Husrötter, hvilka sedan af Regiments Skrifvarne, blif-
wit mot Försäkrings Sedlar uti Land-Rånteriet insatte, så wil Kongl.
Maj:t hafwa remitterat detta ärendet til Ständernas Commission
afgörande.

44.)

(t) Är daterad den 8. Jun. och innehåller, at som allenast de af Krigs-Be-
fålet til Riksdagar plåga förskrifwas, som til eller under Landt-Regementerne hö-
ra, så kunna de andre Officerare icke därpå sig belacktige gindra, eller i det ringaste
med Riksdags-attärer sig befatta. Men dem, som wärkeligen stå under Land-Ne-
gementerne och ordinarie National-Militien, och til Riksdagen efter kallelse komma
äro, så och uti deliberation på Riddars-Huset komma, warber efter förra bruket,
af Riddarskapet och Adelen communicerat, på det efter intagne jänwål Krigs-Be-
fålets Sentiment, och giorde påminnelse öfwer i förslag komne ärendet, sedan
efter Riddars-Hus ordningen resolveras, til Rikens tidnings så mycket bättre befor-
dran. Landt-Marskalken har at gifwa akt, at andre Officerare, som til Landt-
Regementerne icke höra och af dem tillber. beslutnäckigade äro, sig ibland de an-
dre af Krigs-Befälet på Riddars-Huset icke kunna låta, emedan de med Riksdags
Salerne ålsintet hafwa at bejälla.

1720. 44.) Med Puf-Hästens underhållande wid Hallands och Bohus
Låns Regemente förhålles som wid alla andra indelta Regimenter är
brukeligt.

45.) Med räntornas opbårande för Rusthållarne utaf Augments
Uboerne, förblifwer wid Förordningarna, så framt Augments Ubo-
en icke godwilligt skulle wilja beqwäma sig, Räntorna til Rusthållarna
i förtid at lesiverera.

46.) Angående bristen uti det i penningar anslagne Augmentet,
hwarföre om ersättning erhålles, så remitteres det ärendet til Stän-
dernas Commission.

47.) De Cronan tillhörige och Officerare samt Rusthåld anslag-
ne räntor, som under warande stillestånd med Cronan Dannemarf icke
så upbåras af Allmogen på Tidn wid Marstrand, skola ersättas, enär
först blifwer undersökt til huru högt bemelte Räntor sig bestiga.

48.) Rusthållarne wid Souras Compagniet böra icke undandra-
ga sig den ingångne föreningen om Hästehjelpen: Dock så de sielfwa
disponera om den casserade Hästen, bäst de gitta.

49.) Angående Cornets Bostället wid Ståre-Härads Compa-
gnie i Halland, som råkat i ödesmål, och hwarföre et annat Crono-
Hemman i wedelag begäres, så remitteres detta til Landshöfdin-
gens undersökande.

50.) Beträffande det swaga Bostället för Cornetten af södra
Compagniet och Bohusländske Esquadron, för hwilken begäres
at så bruka des Hästehemman i Bromnäs Sockn, så förwises det til
Cammar-Collegium.

51.) Rytters-Hustrurne kunna icke befrias för Mantals-pennin-
garna, emedan sådant strider emot Förordningarna.

52.) Munsterkrifvarne wid Norra-Öskanska Regimentet kunna
icke påstå lika wilkor med Under-Officerarne, emedan de icke göra lika
tjänst med dem: och låter Indelnings-Commission låta dem niuta
samma rätt, som deras wedelstär wid andra indelta Regimenter.

53.) Rusthållarne wid Norra-Öskanska Regimentet böra af Kro-
nan förnjösas för de 20. Dal. Silf:mt, som de år 1717. utlagt til
nya Kavvers anskaffande, särdeles som de wilja låta falla hälften där-
af, hwarom Ständernas Commission låter draga försörg.

54. Officerare och Betienterne af det Bohusländske Dragone

1720. Regimentet, så i anseende så wäl til deras ringa Indeeling, som at deras Lönings-Hemman, genom Fiendens infall, samt swära durchmarscher och Inquarteringar skola wara förderfwade, förökning på sin Lön, uti den för i år författade Stat, och de som för samma orsakers skull icke kunnat niuta deras Lönings räntor, så ersättning, doch at först blifwer undersökt hwilcka och huru mycken mistning de haft.

55.) Krigs-Collegium ätligger at söra för det Manskaps beklädning, som rider för öde Rusthåld, enär wederbörande sig derom och annat dyligt angifwa.

56.) Hus-rötor böra ersättas af Rusthållarnes qwarlätenskap och Wönderingen icke dertil angripas.

57.) Penningarna til Husmans Kostens förnöjande i Qwarteren skola betalas så wäl för de 2 til Lif- Dragonerne afgångne oindelte Compagnierne, som för de andra Regimenterna.

Den 27. Junii. Resolution öfwer Krigs- Befällets af de indelte Regimenter til Fot, andragne ärender.

1.) Öfwerstarnes ansvar för Regiments medlen bör icke sträcka sig til sielfwa formaliteten af Räkningarna; utan Regiments Skrifwarne och Commissarierna böra enskilt tiltalas och swara för alla misräkningar och felaktigheter af behöriga Quittencer, Affskrifter och Reversaler, med flera dyliga Embets försesler. Doch skal detta ansvar icke sträckas til hwad för deras tid förelupit, ej heller til ödesmål af sådana Hemman, hwarmed de sig ej widare haft at befatta, än Rånstornas upbärande, men Öfwerstarna blifwa för sina skrifteliga dispositioner, utgifna ordres och inwisningar, med hwad mera deraf hänger, Kongl. Majt och Cronan ansvarige (u).

2.) Kongl. Cammar-Collegium har at göra sig underrättat om åtskillige, genom execution och friheternes uphörande, til Cronan hemfallne Hemmans beskaffenhet och huruvida de til Boställen för Officerarne af Dahl-Regimentet, som ej därmed blifwit försedde, kunna anslås.

3.) I

(u) Conf. Instructionen för Regiments-Skrifware af den 15. Febr. 1733. §. 11. Item Resolution på Krigs-Befällets besvär af den 20 Febr. 1734. §. 36.

3.) I lika måtto skal samma Collegium underrätta sig huru wi- 1720.
da ref och jämföringen kan tillåtas, som Öfwersten för Dahl-Regimen-
tet begärer måtte förordnas emellan Officerarnes Boställen, som haf-
wa Soldat och i brukande Jord sig ej kunna utwidga, och andra hrotteras
de Hemman, som dertil haft god lägenhet, och at där Collegium en
sådan refning skulle finna nödig, då Landt-Betänternes Hemman icke
måtte mera befrias, än Officerarnes.

4.) Uplands, Helsinge, Wästanlands, Elfsborgs samt Ner-
rike och Wermlands Regimenter kunna för i år icke niuta ersättning
för Cronationde Spanmålen, hwilcken de för många år skola hafwa
at fordra. Och angående en wis Fionde sättning uti dessa Lands-Or-
ter, så är detta ärendet remitterat til Cammar-Collegium, då Kongl.
Majt, efter des ingifne Betänkande deröfwer, wil efter omständigheter-
na derutinnan resolvera.

5.) Med den delen af Cronationden, som Officerarne af Elfs-
borgs Låns Regimente med omkäsnad måste hämta i Nerrike och Wer-
meland, då Gymnasii-och Schola-Betienter deremot densamma i Or-
ten och innom Regimentets begrep undfå, kan ingen ändring, emot
förra tiders wanlighet, tillåtas.

6.) Kongl. Majt är benägen at låta de vindelste Officerarne wid
Stabs-Compagnierne af Dahl-Regimentet til sig lösa, för samma pris
som Allmogen i Kopparbergs Lån, den så kallade Lönings-Spanmålen,
när något, sedan Allmogen fät sin fullnad, öfwerstiuter: warandes el-
jest detta mål remitterat til Cammar-Collegium.

7.) All möjelig anstalt är giord til 3:die Quartalets betalande af
Officerarnes och Stabs-Betienternas Lön för nästledit år; men inga
Restantier för 1718. kunna förnöjas.

8.) Officerarne i Jemtland kunna icke wägra sig at af Allmogen
derstädes för 1718 års Löningsränta emottaga Myntetecn, så framt
densamma tilbudit dem i betalning i rättan tid och innan de afflogos:
men för 1719 förhållas efter den om Myntetecnen och Mynte-Sedlar
giorde Förordning.

9.) När Officerarna upbryta och gå på Flottan eller i Garniso-
ner, eller och til sådana Orter, der Hästar ej behöfwas, så bestås dem
skus efter Tågordningen, så framt de så många Hästar hafwa nödi-
ga, hwilcken Skus af Publico betales.

10.)

1720.

10.) Som Notarne uti Calmare och Jönköpings Län öfverenskommit at de icke betala sina Soldater någon Lön, så länge de äro i Feldt, på Dåg och andra Commenderingar, så kunna de icke mot Contractet med någon större pålaga beswäras; men deremot skal den halftwa delen af Lönen, som i Soldatens främwaro upbåres, sättas i Regiments-Cassan, och til intet annat användas, än til Soldaternas nytta, efter Contractets klara innehåll.

11.) Öfver de så kallade Note-penningar, hwartil Allmogen uti Nerike och Wermeland genom 1686. och 1688. års Knechte-Contracter sig förbundet, och hwarföre ingen redo och riktighet i många år skal wara gjordt, får Krigs-Collegium ordres at härnär ju för ju hellre låta undersöka.

12.) Commission som blifwit påbegynt öfver de til Jönköpings Regiments nödwändigheter sedan 1709 upburne Medel, skal bringas til slut, och wederbörande skola så deras behörige och tillsagde underhåld för den tid, de derwid arbetat och ännu til fulländande behöfwa.

13.) För de indragne men dock duchtige Second Officerare, som äro ifrån Lif-Est-och Ingermanland samt Finland och Döel, hwilcka icke äro bosaste eller hafwa här något närings-medel, är en a part Stat inrättad.

14.) Angående de besutne Jordebrukare, hwilcka blifwit tagne til Soldater, så får Öfwersten conjunctim med Landshöfdingen byta en sådan ut emot en annan jemgod Karl, så framt han icke passerat Munstringen, men har han passerat Munstringen så skrifwer Öfwersten til Krigs-Collegium och begär dertil tillstånd, då han derjemte bör icke allenast nämna orsaken, hwarföre sådant sökes, såsom om Karlen har Gårdsbruk och huru stort det är, utan ock upgifwa så wäl dens namn, som om utbytning anhåller, som dens hwilcken uti stället föreslås, hwarefter både den utbytte och den i stället komne Karlen uppå följande Munstring för Munster-Herren bör upwisas.

15.) Ståndernas Commission har at undersöka Öfwerstens wid Cronobergs Låns Regemente begäran det de för åren 1717. 1718. 1719. i Mynteteckn incasserade Slåpeklåders-penningar å 15. Dal. Silfmit til Mans, måtte i redbart mynt ersättas, sedan 2 öre på hwart Mynteteckn blifwit afdragit.

16.) Ingen af Bondeståndet får intagas til Borgare, som icke dertil

dertil pröfwat wara tienlig, serdeles som Cronan derigenom mera förlojar, om Landet blir obrukat, än det ringa är wärdt, som en sådan Borgare i Contribution kan bidra.

17.) Som almant fastställt är at i år, för medlens knapheit skull, inga återstående fordringar kunna betalas, så måste ock til widare anses med den sökte ersättning för Cronationde Spanmålen, som för Calmare Låns Regemente år 1716. til Magazinerna skal wara tagna.

18.) Uti hwad som redan är fastställt angående at den tienstgörande Öfwersten niuter Öfwerste-Lieutnants Lönen och den fangne Öfwerste Lönen, kan ingen ändring tillåtas, och alltså måste Öfwersten wid Helsing-Regementet sig öfwen låta benöja.

Uf den 27. Junii. Resolution öfwer Krigs- Befällets bevärs af de Finska Regimenterna.

1.) Tobak har gemene Man sådt in natura eller i penningar, och för innerwarande år är sådant i Staten optagit.

2.) Finska Regimenterna kunna icke undantagas den Process, som Inkwarterings-Ordningen innehåller, för ofunnighetens skull i Swenska Språket.

3.) Den innesående Lön för 1716. kan uti närwarande allmänna trångmål i år icke utbetalas.

4.) De som tagit skada af at halfwa 1718. års Lön fallit ut i Mynteteckn, låra låta sig nöja, at på samma sätt blifwa hulpne, som andra Undersätare.

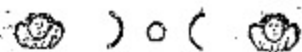
5.) Som alla Finska Regimenter niuta Lön på wårswad Stat, så kan dem intet Feldt-Tractamente bewiljas, då de tagade från Norrige til sina Qwarter.

6.) Angående den Proviant, som de til sit underhåld warit nödsakade at taga utur Förwådshusen, hwilcken dem, på deras i godt Mynt utfallne Lön, blifwit affortad, men til högre pris än inköpet, anhållandes, at betalning måtte ske i Mynteteckn, ock det redbara Myntet dem återställas; så har Stats-Contoiret at låta wedersaras all billighet, när hwart Regemente sig dersammastådes anmäler.

7.) Lön för innerwarande år hafwa Regimenterna redan sådt, och at Allmogen må tilbållas at för et billigt och drägeligt pris aflåta nödiga Lif-medel til dem, äro ordres afgångne til wederbörande Landshöfdingar.

H

8.) Som

1720. 8.) Som Jemtlandska Arméen icke utbeholdit det dem löfwa-
de gratial för Norska Feldttåget, så få de niuta et Quartals Lön för
förledit år, mera än andra Regimenten på wårswad fot.

**Åf Den 27. Junii. Resolution öfwer Krigs Befä-
lets besvär af de wårswade Regimenten til Häst-
och Fot.**

1.) Innan något wist kan fastställas angående Passevolants pen-
ningarna, måste Krigs-Collegium först höras (x).

2.) Kongl. Maj:st har under händer at låta göra et Project och
Förslag hwad ärligen til Regimenternas beklädning i Staten skal anlås,
hwarwid man lærer se huru bemelte Medel jemwäl efter handen i Re-
giments Cassorne måge kunna inflyta (y).

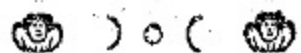
3.) Anbelangande Communion-Win, Oblater, Medicamen-
ter och Skrif-Materialier, (z) så har Kongl. Maj:st der uppå en wist
Stat låtit författa under Krigs-Collegii disposition och hwad Häste-
beslagen angår, så lærer äfwenwäl samma Collegium derom draga
försorg.

4.) Så framt Regimentet står under något Commissariat, så kan
ingen annan methode tagas til Lönings-Medlens utbetalande, än at
de assigneras på Commissariatets disposition, emedan detsamma,
men icke Stats-Contoiret, är skuldigt at anteckna och hålla räkning
på hwad som hwar Officerare för sig och sina Drängar niuter; be-
randes likwäl Commissariatet wid hårdt ansvar icke innehålla Lönerna
för någon; utan straxt låta hwar och en få det honom tillkommer. Til
beklädningen med hwad mera til Regimentet behöfs, så kan ingenting
utbetalas, förr än Krigs-Collegium efter General Munstrings anno-
tationerna, bristen skärskådat, och Kongl. Maj:st ordres til Stats-
Contoiret om medel dertil förskaffat, hwariswån sedan Assignationen
bör utfärdas på Krigs-Collegii disposition, hwilcket för bättre redo
och riktighet nödwändigt bör weta uti hwad stånd Regimenterna äro,
samt

(x) Conf. Resolutionerne på de wårswade Regimenternes besvär af den 16.
Okt. 1723 §. 6. och 3. Aug. 1727. §. 14.

(y) Conf. följande Resolutions 11. §.

(z) Conf. samma Resolutions 18. §. item Resolutionen på de wårswade
Regimenternes besvär af den 16. Okt. 1723. §. 10.

samt när och huru mycket för hwar Regimente utfallit, kunnandes 1720.
härigenom intet uppehåld förorsakas, efter som Krigs-Collegium be-
ordres straxt endlossera Assignationerne på wederbörande Öfwerstes
disposition. Och anbelangande redo och räknings görande för beklä-
ning och utredningen, så, enär uppå en General Munstring, eller wid
annat tilfälle, då utdelning af några beklädnings-sorter sker, för Mun-
strings-Commissarierna eller dem, som af Krigs-Collegio förordnas
at wid utdelningen wara tilstådes, upwisas, at alla Munderings-sorter
äro, genom Krigs-Collegii försorg, besedde, gillade och stämplade,
och med den commenderande Compagnie-Officerarens och Majo-
rens för Staben originale Quittencen, hwaruti stycketalet upføres, in-
tyges at alle emottagne Beklädnings och utrednings Persedlar fullligen
kommit Regimentet til gods, til det antal, som medlen dertil utfallit,
öfwer hwilcket alt Öfwersten tager skrifteligt bewis af Munster-Com-
missarierna eller andra öfswannande förordnade, och detsamma, jem-
te berörde Quittencer, så wäl som en bifogad Förslags Räkning på
de Medel, han undfadt och utgifwit, då befrias Öfwerstarna för alt
widare redo görande i detta fall, sedan det ena med det andra uti Krigs-
Collegio är wordet öfwerseet och riktigt besunnit.

5.) Angående 2:ne Munster-Herrars förordnande wil Kongl.
Maj:st förordna hwad för Regimenterna kan pröfwas nyttigt och nö-
digt (a).

6.) När profwet är i Krigs-Collegio gillat och priset, efter Con-
tracternes upwisande, detsammastådes fastställt, lennes til Öfwersten
at draga försorg om Beklädningen (b).

7.) Hwad det $\frac{2}{3}$ öret af Lönings-penningarna, som til små
Munderings Persedlar är anslagit, för 1719. angår, så är det Kongl.
Maj:st ofärt at Rikens inkomster icke kunnat til alla delar swara emot
det, som Staten eljest hwar och en har tillagt. Doch lærer Krigs-
Collegium med Stats Contoiret sedermera för den gemena Man så-
ledes hafwa sörgt at hwad Regimenterna i förledit år icke erhållit, det
hafwa de i detta år undfåt, antingen i penningar, eller Munderings

H 2

Perz

(a) Conf. Resolutionerne på Krigs-Befällets besvär af den 14. Jan. 1731.
§. 13. och 13. Dec. 1734. §. 2.

(b) Conf. Resolutionen på Stådernes besvär af den 28. Augusti 1727.
§. 33.

1720. Persedlar, och det ännu något skulle återstå, så kunna wederbörande sig i Krigs-Collegio der om angifwa; men hwad de af lika beskaffenhet eljest uti Mynte-Teckn insatte besparings-medel widkommer, så måste det som alt annat af lika beskaffenhet, af Ständernas Commision undersökas och afgöras.

8.) Stats-Contoiret har fädt ordres at, när andra Quartalet för förledit är år til alla utbetalt, skal alt, hwad af berörde års Medel inslyter, til intet annat än 3:die Quartalets betalande för Officerarne användas.

9.) Under commenderingar på Flottan skola så wäl Under-Officerare som de Gemene niuta Proviand in natura.

10.) Stats-Contoiret har fädt ordres, at alla för 1719. utestående och efter handen inslytande Medel skola endast och allenast användas til de Regimenters förnöjande, som ej tillfyllest undfåt det andra Quartalet af förberörde år.

11.) Uti Inkwarterings-Ordningen kan Kongl. Majst, hwad den af Öfwerstarne begiärte Inkwarteringen för sine egne Personer angår, ingen ändring tillåta; men när Regimenterne inkwarteras, wil Kongl. Majst icke hafwa förwägrat Regiments Officerarne eller Qwartermästaren at vara tillstådes, at tillika med Cronobetienterna förekomma alt beförande underslef.

12.) Så framt Medlen til betalningen för Husmans-Kosten inslyta, medan Regimentet står i Qwarteren, så böra de af Regimentet dertil utbetalas, men skulle de för Regimentets upbrätt icke utfalla, så låter Öfwersten desförinnan förrätta behörig Liquidation, och tillställer densamma Lands-Höfdingen, som å den händelsen, i anledning af Liquidation, förnöjer Allmogen.

13.) Beträffande Regiments-räkningarnes försärdigande in til och med 1719. som til Commissariaterne eller Stats-Contoiret kunna wara ingifne, så låra wederbörande göra derwid alt hwad som möjligt är, men at förbinda dem til en så kort tid, som detta årets slut, finner Kongl. Majst betänckeligt, efter man icke kan weta om mer eller mindre arbete derwid erfordras; Doch blifwer Cammar-Collegium beordrat at skynda på arbetet.

14.) Ehuruwäl Successorerne frikallas ifrån ansvar för deras Antecessorers disposition, så böra de likwäl intet undandraga sig den om

omsorg, at Regimenternas Räkningar, så för den förra, som deras 1720. tid, af wederbörande riktigt blifwa avslutne och på behörig Ort inlevererade, hålft som det senare årets Räkning icke kan avslutas, innan den förra är fulländad.

15.) Emedan begravnings-hjelpen är allenast til en Månads Lön faststält, hwarunder Proviandtet för samma Månad är beräknadt, (c) så förblifwer det hädanefter derwid, serdeles som man dageligen förmodar bättre tid, då omkostningarna blifwa lindrigare.

16.) Med Jurisdiction så i twist- som brottmåla saker, som Qwarter-Ordningen af den 28. Martii förl. år Lands- och Stads-Domstolarne synes wilja tillagt, förblifwer det som förl. år är wordet stadgat och förordnat (d).

17.) Hautboister kunna wid Regimenterne, för Medlens knapphets skull icke bestås; Doch blifwer Officerarne icke förwägrat dem sielfwa at underhålla, så framt de sådant sig åtaga wilja, emot de fyra Piparnes Löner, som dertil äro anslagne. Men at indraga Feldtskårs Gesellerne för Hautboisternes skull, är betänckeligt, emedan de förre wid påkommande Feldt-Tåg pröfwat nödigare än de senare.

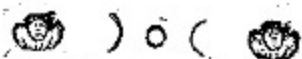
18.) Angående at de Regimenter, som nu äro, om icke alla, doch de starkaste måtte bibehållas, och icke til de swagares förstärkande användas, ej heller någon gammal Stam för en ny Corps uprättande ruineras, jemwäl at Commenderingarne, som til Riksens tjenst af Regimenterna böra utgöras, efter Reglementet af commenderat Manskap måtte ske, och Manskapet efter förrättad expedition, til Stammen gå tillbaka, så wil Kongl. Majst efter wederbörande Collegiers inforbrade underdånige betänckande, deruti göra och förordna hwad som för des tjenst och Landets wälfärd pröfwat bäst och nyttigast.

19.) Såsom den Förordning gjord är at Öfwer-Officerares och deras wederlikars Ånkor och Barn af de wärswade Regimenterna skola niuta lika wäde-år, eller et halft års Lön; så förblifwer det derwid framgent.

20.) De Officerare, som i dessa tider för blätt caractere tagit af

H b 3

(c) Detta så wäl som hwad afswantil i Resolutionen på Krigs-Befällets besvär af den 4. Jun. 1719. S. 18. Pag. 105. är anført, är ändrat igenom 1724. års förklarings Öfwer Rådårs Förordningen af 1723. som nedantil på sitt ställe förekommer.
(d) Se 1719. års Qwarter-Ordning afswantil Pag. 45. & 199.

1720. affked från Krigs-tiensten, och likväl varit af den förmågenhet och krafter, at de kunnat tjena, böra icke, androm til försång, niuta befordring (e). Beträffande Officerares tillsättiande emot Sfwerstarnes förslag, så, emedan Regerings-Formen icke betager Krigs-Befälet den begärta friheten at föreslå, så wil Kongl. Maj:t ej heller hädanefter dem densamma hafwa förment; förbehållandes sig dock derwid sin Kongl. Myndighet, samt at Sfwerstarne ställa sig Kongl. Brefwet af den 22. Maii uti förl. är til underdånig esterrättelse, så at de uti sina förslag icke allenast ihugkomma de fördubblings Officerare, som til förene stådt wid Regimentet, utan ock de wid andra Regimenten indragne Officerare af samma Character, som finnas dertil wärdige och skickelige, hwilcka utom deras förwållande och til en besparing i Staten, måst afgå.

21.) Auditeurerne så wäl som Regiments-Prästerna och Commissarierna, som pröfwat vara skickelige, wil Kongl. Maj:t wid tienliga och anständiga öppningar hafwa uti minne; til hwilcken ända des Skrifwelse afgår til Hög-Rätterne, Collegierne och Consistorierne, dem wed vacaneer at föreslå.

22.) Såsom på Landet utom Säterierna, hwilcka för Inqwartering äro befriade, inga lägenheter lära finnas til at förwara de vacante Monderingar och Compagnie trofser, så måste de fördelas emellan Compagnie-Officerarne, och i deras Qwarter under god uppsicht förwaras, som härtills skedd, hålft emedan de icke lära vara så öfwerflödige. Men, om i nästa Stad något pub'igt rum finnes, som dertil kunde umbäras, så kan wederbörande Lands-Höfdinge derom anmodas.

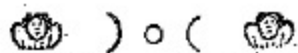
23.) Lönings-Sedlarne skola, så snart görligt är, blifwa inlöste; (f) lärandes Kongl. Maj:t desutan häröfwer en särskildt Förordning låta författa.

24.) Til de fängne Officerares uppehälle har Kongl. Maj:t låtit utsättia en wis Summa uti Staten, och beordrat Krigs-Collegium och Stats-Contoiret at undersöka huru de härtills bekommit det, som dem blifwit anslagit.

25.)

(e) Conf. Regerings-Formens 42. §. Pag. 164. Resolution på de wärfwade Regimenternes besvär af den 20. Sept. 1723. §. 7. samt Characters Förordningens 9. §.

(f) Conf. supra Pag. 104.

25.) De fängna Officerare, som sig sielfwa utur fångenskapen lösa giordt, kan wid närwarande medelöshet icke bewilljas någon del af deras innesstående Lön, utan undså de wid hemkomsten et hålft års Lön.

26.) Commendanterna dependera allenast utaf Krigs-Collegio eller högsta Befälhafwaren wid Arméen, emedan sådant är enligt med förra Förordningar och praxi.

27.) Angående Westgöta Gemmännings Regimentes recruterande med Karlar af fremmande Nation, wil Kongl. Maj:t efter Krigs-Collegii infortrade betänckande, utlåta sig, samt hwad dertil må bestås i penningar.

28.) Beträffande hwad som på detta Regiments beklädning för år 1718. skal återstå, samt estergift på 2454. Dal. 22. öre Silf:mt som Under-Officerarne ock de Gemena för de 5. första Månaderna 1719. efter Högstfalkig Hans Kongl. Maj:t Stat mera undfådt, än den nya dem tillägger, så har Stats-Contoiret at inhämta kundskap och inkomma med sin berättelse derom, då Kongl. Maj:t sedan warder förordnandes hwad billigt och rättwist är.

29.) För Gardies Officerarna, hwilcka anhålla at få niuta Qwarter och Qwarter-rättighet in natura, är en Qwarter-Ordning under händer at göras, hwaruti lärer blifwa förordnat hwad skäligt och billigt finnes (g).

Af den 30. Junii Ständernes Reglemente för deras Contoir.

Artic. 1. Om Upbörd och Inkomsterne til en wis Fond uti redbart Mynt.

1.) Skatträttighets Medlen, hwilcka inflyta af de Cronan behåldne Hemmans försäljande med redbart Mynt til Skatte, utom Bergs-Lagen: hwartil åboen (h) är närmast mot samma lösen, som en annan, om han gitter. Terminus à quo är den 11. Jun. 1719.

2.) Tilböning på Pantskillingen af Crono-Förpantningarne, skedd de sedan 1700, som skola Auctioneras; Dock förböjes först Pantshafwaren, om han ej sielf löser förpantningen. 3.)

(g) Vid. infra Quarter-Ordningen för Stockholms Stad af den 6. Jul. 1720.

(h) Vid. supra Pag. 94.

1720.

3.) Cronan tillhörande Hus i Städerne, som umbäras kunna, som liksådes Auctioneras.

4.) Crono-Priser, som sedan den 17. Junii 1719. upbrachte äro, eller då oförsälde warit eller hädanefter upbringas kunna: auctioneras äfwenwål.

5.) De redan inslutne eller hädan efter inkommande devalverade Mynte-Teckn, hwilcka komma at omstämplas til Kunstycken: Men Mynte-Sedlarne inleswereras til Rante-Kammaren.

6.) De ännu öfrige Metal-Stycken af Tropheerne.

Artic. 2. Om Utgiften eller Utbetalningen.

1.) Den Gälden, som kommer at betalas, sättes under wisfa Numrer, och observeres derwid 1. At Capitalerne öfwer hela Riket först betales, och sedan Interesserne á 6 proCent ifrån Obligationens extraditions dato, och det efter samma ordning och nummer, som med Capitalerne skedt är. 2.) På alla Capitalerne, som äro under en Nummer, betales marcé om marcé i proportion af utbetalnings-Summan. 3.) Så ofta något förråd och tillgång finnes til utbetalning blifwer sådant kundgiordt, då äfwen förmåles hwilcka Obligationer til sin beskaffenhet och Nummer komma at niuta någon afbetalning, och blifwa följande betalte i redbart Mynt N:o 1. Pupil-Medel i redbart Mynt, och halfwa delen af Hospitals-Medlen i Mynte-Teckn och Mynte-Sedlar.

2.) Kyrko-Medel i redbart Mynt. Hwilcka titlars riktige Obligationer nu strart kunna inlösas.

3.) Almåna Låhn, hwarpå Obligationer eller Rantemästarnes af Landshöfdingarne attesterade Quittencer äro utgifne, som böra ingifwas in originali. Item Ständernas Obligationer på redbart Mynt och Contributions Ranteriets utgifne, men ännu oinlöste Wår-lar. Sammaledes Commissarien David Amias Sterbhus fordringar uti redbara Penningar.

4.) För Järn. 5. Spannemål och Krut. 6. Låhne Banco-Sedlar. 7. Orientaliske Creditorer. 8. Beflädningar för ättilliga Regement. 9. Under diverse Titlar extraderade Obligationer för Mynte-Teckn och Mynte-Sedlar. 10. Löner, Pensioner, Gratialer och Benådningar. 11. Guineiske Compagniets fordran. Genom Licen-

Licenten komma at indragas de af Stats-Contoiret 1715. utgifne Lö-nings-Sedlar, och förl. års 14. öre Silfvermynts Försäkrings-Sedlar på devalverade private Mynte-Teckn och Mynte-Sedlar, och med de förra clareras åtminstone halfwa Summan, som hwar och en i Licent skal erlägga, och resten med Försäkrings-sedlar. Med Lönings-sedlar får och hela Summan betalas, för hwilka dock ej något Interesse bestås. Det tillåtes jämwäl, at med devalverade Mynte-Teckn och Sedlar à 2. öre Silf:mt clarera hela eller en del af Licenten.

Artic. 3. Om Obligationernes undersökning och riktighet.

1.) Alla Ständernas Obligationer måste först wid Ständernas Commission wara undersökte och riktige befundne, samt sådant med en påskrift, efter befallning, wara intygat och bak uppå Obligationen skrifwit.

2.) Hwarjemte de wid Ständernas Contoir uprättade speciale Extracter och längder i bemelte Commission komma at öfwersees, och emot de ifrån Orterne inkomne undersökningar samt Holstenska Krigs-Secreteraren Ekles års Räkningar för Deputations Cassan at Col-lationeras, jemwäl emot Rante-Kammarens samt de från Landsorterna dit inleswerade Wårlings-Räkningar, hwaröfwer i Rante-Kammaren speciale Extracter formeras och af Rantemästaren dersamma-stådes underattesteras, och äfwen så emot General Adjutanten Pansos Räkningar jämsföras; Hwilcka Extracter eller speciale Förteckningar i merbemelte Commission, sedan de funnit dem wara riktige, af någon dertill förordnad, uppå derom erhållen befallning, under attesteras och til Ständernas Contoir remitteras, at wid Obligationernas inlösen och betalning följias och i acht tagas.

Artic. 4. Om 14. öre Silfvermynts Försäkrings Sedlarne, deras riktighet, söndrande, endossierande, samt indragande på Licenten och sättet dertil.

1.) På private Mynte-Teckn och Mynte-Sedlar, hwilcka inom rätta terminen i Rante-Kammaren inleswererade blifwit af Officerare och andra, som warit i feldt emot Fienden, men inga 14. öre Silfvermynts Försäkrings Sedlar derpå undfåt, bör, efter den,
3 i den

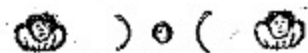

1720. den tiden ingifne Reversalens lydelse, af hwad bestaffenhet de varit, som nu ytterligare genom skrifteligit intygande af Öfversten och Regementskrifwaren eller Regements Commissarien bör bestyrckas, Försäkrings-Sedlar efter sin ordning och nummer af Öfver-Ståthållaren i Stockholm underskrifne, samt af Stads-Cammereraren contrasignerade meddelas, när Rentemästaren Råfelts Originale Attester på slika der ingifne och sedermera till 2. öre Silfvermynt devalverade och åter lesivererade Mynte-Teckn och Mynte-Sedlar först blifwit af lesivererade, hwilcka, jemte ofwan förmålte Attester, böra inhåstas och infolieras i den Nummer-Lista, som till Ständernes Contoir ingifwes.

På samma sätt förhållas i Lands-Orterne af wederbörande Landshöfdingar, med sådane Mynte-Teckn, och Sedlar, som förmålt är.

2.) I fall emot förmodan och Förordningen af den 23. April 1719., några Cronones och Publique Medel i Nummer-Listorne öfwer 14. öre Silfvermynts Försäkrings-Sedlarne, skulle vara införde, så måste en sådan Försäkrings-Skrift, om någon oriktighet därwid befinnas skulle, ej till afskrifning och indragning antagas, utan till närmare undersökning anhållas. Men Kyrkans, Skolans Wadstena- och Ammiralitets Krigsmanshus, Hospitals- och andre Fattighus Medel, med flera af lika bestaffenhet, jemväl fångne Officerares Löner, de Regements medel, som af Notar och Ruskåll till lega, Lön, Beklåd-och Wondering, och andre sammanskått äro utgifne, och stått uti publike Cassor, samt inom rätta terminen, till de Deputerade eller i Kånterierne blifwit lesivererade, anses som privata, och böra i Nummer-Listorne vara införde, och 14. öre Silfvermynts Försäkrings-Sedlar derpå meddelte.

3.) Hwar och en som insatt på sit namn andras Mynte-Teckn och Mynte-Sedlar och derå erhållit den wånlige Försäkringen, har, likmätigt det tryckte projectet, frihet at söndra och separera den Summan, under hwad namn och till hwad quantum han åstundar; då Commissarien och Bokhållaren jämsföra Försäkringen emot Nummer-Listan och Transport-längden och i ordning nummerera, och efter besunnen riktighet underskrifwes af Fullmäktige och Commissarien berörde Transport Försäkrings-Sedlar, af Bokhållaren contrasigneras, som sedan utgifwes emot den förres qwarhållande som af Com-

Commissarien öfwerstryckes, blifwandes sådant i Bokhållariet, ige- 1720.
nom foliens insättiande för samma påst uti Nummer-Listan observerat af det ställe, dit påsten i Transport-längden blifwit införd, samt folium af den qwarlämnade Försäkrings-Sedelen, som i wise Band inbindas.

4.) Wil någon öfwerlåta sin undfångne Försäkrings-Sedel på hela Summan till en annan, så är sådant tillåtit, allenast han in blanco densamma endosserar, som med Werel-Sedlar brukligt är.

5.) Blifwa dessa Försäkrings-Sedlar på följande sätt till afskrifning och beräkning observerade neml. at hwar och en af de handlande eller andra, som behöfwa och skola clarera Licenten, inleswerera antingen egna eller af andra sig tilhandlade Lönings- eller 14. öre Silfvermynts Försäkrings-Sedlar i Ständernes Contoir, hwarest de då af Commissarien öfwerstryckas, på det ingen af dem må kunna betiena sig, och undfå derpå behörig Attest, som af Commissarien och Bokhållaren, lika som i Banco sker, underskrifwas.

6.) För samma uti Ständernas Contoir inleswererade Försäkrings- och Lönings-Sedlar, blir hwar och en af de handlande crediterad, som dem för Licentens clarerande skull inleswererat: Och det på sådant sätt, som här till Contoirets esterrättelse anföres.

7.) När någon skal clarera Licenten, så assignerar han så mycket på Ständernes Contoir, som han efter Fullnärens uträkning behöfwer, hwilcken Sedel eller Assignation i Bokhållariet af Bokhållaren approberes och af Commissarien öfwerstryckes, sedan infördes dersammastådes uti Bokhållariets tryckte Cassa-Sedel, som på Rentemästaren och Casseuren utgifwes, hwarest Quittencet meddelas, Namnet, Summan och Datum af det som blifwit assignerat.

8.) De som i andra Städer utom Stockholm erlagga Licenten kunna, om de äro Swenska Inwånare och bosaste samt förmögne, hos Fullnärerne ingifwa sina Reverser at de, efter dem tilståtte uträkningar, skola högst om 14 dagar skaffa Rentemästarens och Casseurens wid Ständernes Contoir originale Quittencer på Licentens clarerande, hwilcka Fullnärerne på så lång tid till sin säkerhet emottaga, på det de handlande i sin Handel samt Godssets uphåmmande utur Skeppen till Packhuset, ej måge blifwa uphåldne och hindrade. Är det en fremmande eller utlänning, då måste han ingifwa utom sin egen

1720. Revers, hos Tullnåren en bofast och förmögen Manns Caution derjemte, som sedan utbytes och igentages, när original Quittencet Tullnåren tillställs. Men i Stockholm böra inga Reverser af Tullnåren antagas, utan Quittencet på den clarerade Licenten straxt ingifwas.

Artic. 5. Om Räkenskaperne och deras Inrättning, samt om Medlens insättande ic.

1.) Inrättas Generale Extracterne på Upbörderne, Månadsförslagen, Cassa invenrarierne och deras verificerade, årlige Speciale-Räkningarne med dertill hörige Längder och verificationer, efter den methode, som Ständernas Contoir åstundar och föreskrifwer, hwilcka ej til Stats-Contoiret eller annorstädes, utan endast och allenast til Ständernes Contoir insändas, kommandes Betienternes Räkningar och Documenter at til Lands-Contoiren ingifwas, och der öfverses, samt sedan under det särskilde Boflut dragas, som uprättas öfwer de under Ständernes Contoirs disposition, förvaltning och redogörande, satte Medel.

Tullnårenne wid stora Sjö-Tullarne böra ock uppå Licenten til Lands-Contoiret ingifwa Månads-Förslager, samt årliga Räkningar, til hwars debet hörer en Special längd på Licenten, som af Controleuren bör vara under attesterad, at den med originale Journalen är enlig och richtig, och til Credit hörer Ständernes Contoirs Rantemästares Quittencer på den clarerade Licenten, hwilcka in originali måste bifogas, efter inga Copier gälla eller få antagas.

2.) Böra Räkningarne för hwarje års upbörd, utan innestående balance i Låhnet eller behållning i Land-Cassan om möyeligt är, vara avslutne, til undgående af nya restantia Räkningar och Böckers formerande, och måste dessa Huswud-Böcker, aldrast til den 1 Junii på det följande året, vara utan balance avslutne, och til Ständernas Contoir emot Quittencer inleswererade, hwarest Ständernes Contoirs Huswud-Bok derefter, samt Rantemästarens och Casseurens wid Ständernas Contoir Räkning med tillhörande verificationer, som ock til den 1 Junii af det följande året bör vara inleswererad, af Bofhållaren slutes, hwartil den honom bestående Cammar-Skrifwaren är behjelpelig.

3.) Alla redbare Medel som i Lands-Orterne af Upbörds-Männerna

nerne

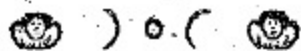
1720. nerne infordras, insättas i Land-Ranteriet til Ständernes Contoirs disposition, och måste wid swårt ansvar, ej det ringaste af dessa medel rubbas eller antiqueras, utan aldeles oförnyctte hållas, til de af Ständernes Contoir utfärdade anordningars promte förordijande.

4.) De redbare Medel, som i Stockholms Stad inslyta, insättas af Upbörds-männerna wid hwarje Beckas slut i Rikens Ständers Wexel-Banco för Ständernes Contoirs Räkning, och affsewerera de sedan Banco-Attesterna derpå tillika med deras Reversaler, af hwad ränta samma Medel bestå, til Rantemästaren och Casseuren, som derpå sina Quittencer meddelar, hwilcka in originali bifogas deras Räkningar, som de hos Stads-Cammereraren ingifwa, som för Upbörderne af Stockholms Stad, hwilcka böra under Rikens Ständers Contoirs disposition, uprättar och affluter Huswud-Boken, hwilcken jemwål innan den 1 Junii af det följande året wid ansvar, til Ständernes Contoir, utan balance bör vara inleswererad.

5.) De uti Land-Cassorne inkommande redbara Mynte-sorter följa Landshöfdingarne och Land-Rantemästarene altid at öfwer remittera til Wexel-Banco i Stockholm, at för Ständernas Contoirs Räkning insättas, hwilcka Wexlar directé til Ständernas Contoir adresseras och couverteras, hwarpå Rantemästaren och Casseuren der sammastädes sina Quittencer meddelar, och gör man högsta flit at få samma Medel utan Reimis-Lage hitöfwer remitterade, men der det ej altid skulle kunna ske, så betinga Landshöfdingarne samma Lage til det nogaste, så at den aldrast högst ej högre bestås än til en procentum, men ifrån de närmare Stockholm belågne Orter, kunna Wexlar wäl för ringare Lage erhållas.

6.) Inrättas en anordnings och Dispositions Bok, uti hwilcken, förutan Wexel-Banco räkningen, hålles å parte räkning med Rantemästaren och Casseuren wid Ständernes Contoir, samt hwarje Landshöfdingedömes Rantemästare, sedan å parte Räkningar under wisfa titlar, inrättade på gälden, som blir anordnad och betalt. I denne Bok hålles ock räkning öfwer Ständernes Contoirs aflönings-Stat, samt å parte Räkning på det som til Contoirs utgifter assigneras.

7.) Äfwen kommer en särskilt Licent-Bok at hållas, och föras Summan af alla på Licenten indragne och affskrefne Paster af hwaris och en å parte Räkning uti samma Bok, under en General beräkning

1720. af Licent räkning, hvarifrån hela Västen sedan öfverdrages på Capital Räkningen samt Summan af General Balancen och blir främst i denne Bok et Alphabet-Register, öfver de à parte Räkningarne. Denne Licent-Bok slutes af Bokhållaren ärligen til den 1. Februarii af det följande året, då balancerne, eller hvars och ens hafvande avance, i den nya Boken böra vara öfverförde.

8.) Detta Contoiret skal med den tygghet sötas, at ingen des inkomst eller utgift uppenbara bör, öftare än när Rikens Ständer å allmän Riksdag underrättelse derom begära Bryter någon häremot hafve förvärfat sin tjenst, och ware skattad öwärdig någon annan så beträda; hwilcken tygghet alla andra Betiente i Lands-Orterne, som med detta Werck något hafwa at syhla, wid lika wite, skola i acht taga.

Artic. 6. Om Fullmächtrige och Staten, Betienterne ic.

1.) Af hwar Stånd hafwa Ständerna utnämmt en Fullmächtrig, hwilcka för deras besvär åtniuta det honorarium, som på Ständernes Contoirs Stat är upført.

2.) Bestås til detta Werckets drifwande en Commissarius, en Bokhållare, en Rentemästare eller Casseur, en Notarius, en Cancellist, en Cammar-Skrifware och en Skrifware Rentmästaren och Casseuren til hielp, samt en Wachtmästare, hwilcka hafwa at niuta sina Löningar efter Staten.

3.) Til Contoirs Expenser och nödiga utgifter wid detta Werck bestås hwad nödwändigst erfordras och åtgår, emedan dertil ingen wiss Summa kan förut utsättas, hwarföre giöres behörig redo och räkning.

4.) Til Hushyra bestås hwad Staten innehåller.

5.) Skulle emellan Riksdagarna någon af Ständernes Fullmächtrige med döden eller eljest afgå, så kunna Riddarhus Förståndarne ibland Ridderskapet och Adeln, Consistorium i Upsala och Magistraten i Stockholm någon utnämna och tillsättia af lika stånd och den skickelighet, som der til erfordras: men betienterna äga Ständernas Fullmächtrige genast at tillsättia: hwilcka ock med befordran skola blifwa ihogkomne (1).

21

(1) Conf. Instruction för Ständernas Contoir af den 29. Maii 1719. Kongl. Maj:ts Bref til Cammar-Collegium af den 9. Jun. 1719. och Reglement af den 16. Octob.

Af den 1. Julii Stadfästelse öfwer Bärel-och Låhne-Banquens Privilegier.

Kongl. Maj:st stadfäster och confirmerar alla de Privilegier, Wilkor, Förmåner och Rättigheter, som ifrån des första begynnelse och serdeles år 1668. 1675. 1681. och 1689. äro föruntte, i lika mätto alla dyra försäkringar som af den 3. Nov. 1700, (k) som ock sedermera Banquen gifne äro, och lemnes Rikens Ständer allena macht öfwer detta Werck at förordna, och wiss Kongl. Maj:st, för sin Person, intet vidare öfwer Banquen disponera, än öfwer sin der hafwande avance, eller sträcka sin Kongl. Macht och Wälde vidare än at skydda Wercket wid det Rikens Ständer til des förvaltning och förkofring redan slutit eller hädanefter förordnandewarda.

1.) Allt hwad af Banquen af deras Maj:ster K. Carl XI. och XII. är låhnt och han, efter den Liquidation, som af Rikens Ständers Secrete Utskotts förordnade Liquidations Man med första kommer at förättas, hwilcken sedan vidare utaf Kongl. Cammar-Collegio med Kongl. Stats-Contoiret öfwerföres bör, besinnes rätteligen hafwa at fordra, det skal alt, så efter serkildre försäkringar, som den generale af den 21. Octob. 1712. til Capital och Interesse godt göras, i sådan Myntesort quantité och godhet, som Banquen försträckt och Rentemästaren quitterat; i synnerhet skola alla Stortulls medlen här i Stockholm gå igenom Banquen, emedan ingen Stora Stortulls lefwering eller der å gifne quittance skal härefter vara gällande, eller af någon godkännas, som icke med behörig Attest wises vara i Banquen för Stora Stortulls Räkningen, och ingen annans, werckeligen inkommen, samt i Bokhållariet afförd och crediterad.

2.) Kongl. Maj:st Confirmerar Cammar och Bergs-Collegiernes Extractum Protocolli af den 4. Jun. 1717. at Penningar böra utgå efter Mynte-Ordningen och andre Stadgar, samt updrager Banquen Myntet, med de förmåner och wilkor, som 5. S. å 1675. års (l) försäkring innehåller och Cammar-Collegium genom nytt Contract

nu

(k) Vid. sup. pag. 67. & seqq. hwarest de här återopade äldre försäkringar innehåll i Annmärkingen äro anförde.

(l) Vid. supra pag. 67. NB. Denne 5. S. är den 4. i de där anförde 1668. års Privilegier, hwarest af förseende orden: Omförg för) kommit at utelämnas.

1720. nu med Banquen slutit. Och der någon skulle framkomma och förflera Myntet, som efter Mynte-Ordningen och denna Försäkringen håller sig prof, så skal den anses såsom en Förbudsbrytare, och desutan efter sakens befundne beskaffenhet straffas.

3.) De i Låne-Banquen stående Capitaler skola frikallas för all afgift och Contribution. Och der någon utan rätta wederbörande Ständerne til præjudice, skulle beträdas, at på något sätt och under hvad prætext det vara må, emot Banco-Ordningen, söka at stämpla och weta någons i Låne- eller Wexel-Banquen hafwande avance, den skal vara fallen i wår onåde, och med swårt arbitralt straff blifwa anfedder.

4.) När någon fast Egendom, efter denne dag, på Ting- eller Rådstugun blifwer angifwen, at årnas i Banquen pantsättas, och ingen å Cronones wagnar, til följe af Resolution af den 1. Febr. 1700. lagligen vigilerat, och sådant då i Attesten införes, så skal den fasta Egendomen ewärdeligen blifwa fri för alt åtal, som på et eller annat sätt, ehwad det vara må, på Cronones och Publici wagnar der å göras kunde, så at Banquen skal hafwa at behålla den, som sin ofskandrade Pant deraf at göra sig betalt. Samma Lag ware om all annan fast Egendom, som för detta blifwit i Banquen pantsatt och försäid, eller ännu der i pant står, utan något å Cronones wagnar lagligen gjordt åtal in til närwarande tid (m).

Åf Den 3. Julii Ständernas Bewillning til en Frides Hielp.

Denne Bewillning är til större delen lika med 1719. års Bewillning til Stånds afbetalning, som åfwantil pag. 70. & seqq. finnes anförd: hafwandes däruid blifwit följande i ackttagit.

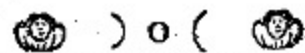
Alla Grefwinnor, Fruer Hustrur och Enckior anses efter deras Måns wilkor

Enckior och de fångnas Fruer och Hustrur böra anses efter deras wilkor och förmågo, blifwandes den, som kan skattas för medlös och fattig ifrån denne afgift förskont.

Officerare, Adelsmän och andra Betiente i Städer på Landet

och

(m) Conf. Stadsfästelsen på Banquens Privilegier af den 21. Maji 1719

och i Fästningarne, samt Stånds-Personer, högre och ringare, som här ej utförde äro, skattas af Öfwerståthållaren och Lands-Höfdingarne lika med deras wedertilkar efter deras wilkor.

De som hafwa flera än en Character, erläggia allenast hwad den förnämste eller deras wedertilkar påförde är. De som hafwa Characterer, utan beställning och löhn, anses efter Characteren, lika med deras wedertilkar, som sitta i werckelig tjenst.

Magistrats-och andre Stånds-Personer, som så anseelig Handel drifwa, at de räknas för Grof-Handlare eller förnämte Handelsmän, betala denne afgiften lika med Borgare-Ståndet.

Ifrån denne Afgift befrias.

Alla föräffedade Officerare, som äro fattige och oförmögne. Alla Compagnie-Officerare, som stå iwid wårswade Regementen och niuta Under-Officers Lön.

Officerares Drängar eller Munster-Jungar, som bestås efter Inqwartering-Ordningen och werckeligen brukas til Rikets Tienst.

Alla fattiga Flycktingar, Husfattiga och de, hwilckas Egendom antingen af Fienden eller under wåra egna Arméers rågaude och Stånd blifwit aldeles ruinerad, med flera, som för all annan Contribution befriade äro.

Utom dessa får ingen sig ifrån denna afgift undandraga, hwar uppå Öfwerståthållaren och Lands-Höfdingarna med flera wederbörande böra hafwa noga inseende, kommandes på wederbörandes hårda ansvar, om någon, som råd och förmögenhet hafwer, förskones, eller den som oförmögen är, af egenwillighet eller wårdslösheit at efterfråga des wilkor, betungad blifwer.

Betalningen sker i redbart mynt af de förmögne nu swart, och af de öfrige efter handen, doch så, at den sista Penningen med den första är betalt aldrasit til nästkommande Thomas-Måstid, efter hwilcken tid de tredse blifwa med Laga execution hemsökte, börande medlen upbåras af wederbörande Upbördsmän, och lesvereras i de wanlige Kånterier under Kongl. Stats-Contoires disposition.

SI

SI

1720. Af den 6. Julii. Ordning för Ständiga Garnisonerne såzitt dem, som ligga i Ständ Qvarter, hwar efter de hos Borgerskapet eller i Städerna, Stockholm undantagandes, skola niuta deras Inqvartering, hwaröfwer ingen skal hafwa macht at det rippaste fordra.

General, General Lieutenant, General Major och Öfwerste.

En Stugu eller Sahl.
En Cammare.
Et Köf.
En Källare.
En Dräng-Cammare.
En god Sång.
Tvänne sänve Sångar.
Stallrum för 4. Hästar, om han dem hafwer.

Eller 8.
Daler
S:mt
om Månaden.

General Qvartermästare Lieutenant, Öfverste Lieutenant och Majorer.

En Stugu.
En Cammare.
Et Köf.
En god Sång.
En sänve Sång.
Husrum för des Drängar.
Stallrum för tvänne Hästar, om han dem hafwer.

Eller 6.
Daler
S:mt
om Månaden.

Capitainer, Regements Qvartermästare och deras wederslikar.

En Stugu eller god Cammare.
En god Sång.
En Dräng-Sång med Hus-Rum för Drängen.

Eller 3.
Daler
S:mt
om Månaden.

Lieutenanter; Fendrickar, Adjutanter, Präster och Auditteurer. Item Commissari-er, Boshällare och deras wederslikar.

En Cammare.
En god Sång.
Husrum för Drängen och tienlig Sång.

Eller 2.
Daler
S:mt
om Månaden.

Regis

Regiments Wäbel, Under-Officerare med deras wederslikar. 1720.
Hwardera en Sång och Husrum med Wården. Eller en Dal.
Siff:mt om Månaden.

Blifwa tvänne uti et Hus inlagde, betiena de sig begge af en Sång.

Constabel, Läre-Constabel, Under Fyrwårckare, Under-Mineur, Måster Handtwårckare och Geseller samt Corporaler. Item Profoser, Drumslagare Pipare och Semene. Hwardera Sång och Huswärma hos Wården; Men der flera än en Inquarteras, ligga två uti en Sång, eller niuta hwardera månadligen 16 öre Siff:mt.

Det Krigsfolck, som på ferskildte Slätt och Fästningar äro inlagde och dersammastådes hafwa Wånhus och Baraquer, böra ingalunda beswåra Borgerskapet med någon Inquartering i deras Husrum, utan stadigt i Fästningen förblifwa, och åtnöijas på den händelsen, antingen med Sångkläder in natura, efter föregående Ordning eller penningar likmätigt följande Taxa.

	Dal.	öre	S:mt
En Öfwerste månatligen	3	0	
En Öfwerste Lieutenant eller Major	2	0	
En Capitain, Regements Qvartermästare eller Capitain Lieutenant	1	16	
En Lieutenant Fendrick och deras wederslikar	1	0	
En Under-Officerare af Artillerie eller Infanterie	0	24	
En Constabel, Handtwårckare, Handlangare och deras wederslikar	0	20	

De Semena niuta efter wanligheten Sångkläder.

Wid Durch-Marcher genom Landet böra Städerna efter möjligheten förskonas för Natilågren, hålft af Cavalleriet, men när det ej annars låter sig göras, kunna Städerna sig icke undandraga at understödia Inquarterings beswåren. Doch bör wid fiendteligit infall eller andra extraordinarie händelser af starcka Durch-Marcher, ingen, som i Staden Hus äger, eller där bygger och bor, wara förskont, utan då til Inquarteringen bidra, efter som Magistraten kan finna skäligt, i anledning af Inquarteringens myckenhet.

Städerna böra och icke med något Hästefoder beswåras, utan hwar

St 2

1720. hvar och en Officerare och Gemen åtnöjas med det, som af Cronobesienterna ifrån Landet blifwer införskaffadt, hvarom Lands-Höfdingen i Orten bör förut draga tidig försorg. Och skola wid sådant tillfälle Officerarne taga til godo de Huslägenheter och Sängar, som uti hvar och en Stad kunna åstadkommas, samt nödtorftig Lius och wedebränd, den tiden på året, som sådant behöfves, nemligen ifrån den 1. Octob. til den 1. Maii.

Ingen må fordra eller niuta någon Inquartering uti Städerna, som antingen icke hörer til den ständige Garnisonen och med densamma gör wacht och wård, eller hafwer Kongl. Maj:ts eller Krigs- och Amiralitets-Collegii anwising dertil, efter som hwarcken Generals-Personer, Lands-Höfdingar eller Commendanten skola åga macht om Inquarteringen i Städerna uti någon måtto at disponera, antingen för sig sielfwa eller andra, utan skal Inquarteringen höra under Magistratens enskilda förvaltning och fördelning, doch betages ingen sina beswär hos Landshöfdingen at andraga, i fall någon skulle finna sig för när skedt. Och böra Magistraterna wara ansvarige om de af egen myndighet Borgerskapet med någon extraordinaire Inquartering beswåra; Hwarföre och de, som uti Regiments, Garnisons, eller andra publique wårk och årender försändas, med nödige resepenningar af dem, som dem försändt, förses skola efter Reglementet.

Wil någon hafwa flera Husrum och lägenheter, än ofwan specificerat är, accorderes detom med Wården emot en skällig hyra. Hafwer och någon sin Fru eller Hustru med sig, stände Wården fritt hwad han wil betala med penningar, eller hålla Inquarteringen in natura: men finnes ingen lägenhet för Hyra, ware Wården skyldig den Inquarterade med sin Fru eller Hustru at emottaga, och niute för Fru eller Hustru hälften emot Mannen i penningar, som Taxan för Sängkläder innehåller.

Ingen, som wil hålla Inquarteringen in natura skal wara skyldig at betala med penningar. Så skal ej heller någon niuta Inquartering längre, än han i orten werckeligen är tillstådes; men blifwer någon uti publique årender Commenderad, och lemnar Fru eller Hustru efter sig i Qwarteret, niuter hon Qwarteret til Mansens återkomst, utan betalning, så länge Regimentet blir stillastående, men han niuter
intet

intet Qwarter, der han anländer, utan wid Regimentet. Bryter Regimentet opp, uphöwer Qwarterns friheten. Reser någon utur Qwarteret i sina egna wårk, och blifwer öfwer 3. Månader borta, hafwe af sin Wård intet at fordra för samma tid. Lemnas under bortresan eller Commenderingen Bagage och Drängen efter, blifwer det förre under de senares bewar i Qwarteret. Hafwer någon egit Hus i Staden, niuter han af Staden ingen Inquartering.

Ingen må sig i Wårdens rum intränga emot hans Wilja, mindre hindra honom i des Handtering, utan hvar och en ware åtnögd med försvarligt Herberge, som honom af Borgmästare och Råd anwises.

Om någon Wård lemnar sin Inquartering a part Hus, eller med Sängkläder på annat rum förses, skal Huset förut behörigen besichtigas och inventeras, uti Wederbörandes närvaro, och för Sängkläderna Revers gifwas, efter som Officerarne och andra af Garnisonen, som sådana Hus bebo eller Sängkläder bruka, skola dem wäl häfda och, wid ansvar för skadan, försvarligen ifrån sig lefwerera.

Wid Regiments eller Compagnie-Möten böra ej heller Städerna, emot deras Wilja, beswåras af det på Landsbygden Inquarterade Manskap.

Ingen som niuter Inquartering i Staden, eller uti några Regiments eller andra Förrättningar blifwer ditsänd, skal understå sig, at på något sätt tilgripa och utan lås och lega bruka Borgerkapets Algen dom eller Creatur. Gör någon deremot, sware in för Stads-Rätt, undantagandes de Städerna, som Garnisoner hafwa, eller Regimentet står under flygande Fana, och gjälde skadan, om någon åkommit, samt plichte dertill, om det är Öfwer- eller Under-Officerare, 20 Daler Silfvermynt, men en gemen eller ringare Betient med 10 par spö, doch at Förordningen om Lag-förändret och Straffet observeras. Samma Lag ware för Amiralitets Officerarne, när de med Cronones Sahrtug uti någon Hamn inkomma.

De Generals Personer och Öfwerstar, som blifwit Landshöfdingar, böra ingen Inquartering niuta, sedan des Ambetet werckeligen tilträdt.

Ingen

1720.

Ingen som på Landet för sin Person hafwer Qwarter, niute Inquartering i Staden.

Ingen af Öfver- eller Underbefälet, ringare Betiente, gemene eller af Officerarnes Dienstefolk tillåtes i Staden eller på Landet at til fahli och för Handels skuld uplöpa några Matvaror eller andra Persedlar, wid dubbla 40 Marckers Böter för dem af Öfver- och Underbefälet, men för en Gemen, ringare Betient och Officerare-Dräng, wid 10 par spö. Och bör så wäl Stads-Fiscalen som Lands-Betienterne hafwa härpå inseende.

Alla Öfister emellan Borgerskapet och Krigsfolket, som icke ens kannerligen beröra Embetes Förättningar, skola af Stads-Rätterne afdomas, undantagandes de Städer, som Garnisoner hafwa, eller när Krigsfolket står under flygande Fana, hwarest den Anklagade, ware sig Officerare eller Gemene, måste efter Laglig Stämning sig inställa, eller af den commenderande Officeraren der til hållas, at i Saken swara och Dom förbida. Fålles den Anklagade til Pennings-Böter, betale strart i Stads-Cassan: men orckar han ej Botum eller blifwer dömd at plichta med Kroppen, stände sit Straff wid Regimentet. Öfr Sierningen sådan at den Brokliche bör håstas, måste det ske antingen af den commenderande Officeraren, eller Borgmästare och Råd, och bewares uti närmesta Håkte eller Fästning i Orten.

All Wärfning i Qwarteren, förbiudes strängeligen, med mindre Kongl. Majt sådant befaller, eller tillåter.

Förbiudes de Inquarterade i gemen så hwäl alt Skogs-Hygge, som at jaga, skjuta och fiska på Stadsens enskylda Ågor och Insiöar, wid Straff, som Förordningarna föreskrifwa.

Timar någon skada af Eldswada eller föröfwes någon stöld uti Qwarteren genom de Inquarterade, och Banemannen intet igen fås, skal hela Regimentet eller Commando sådant godt gödra: åliggandes den commenderande Officeraren, efter sin Ed och Plicht och wid Ansvar, at hålla goda Ordres.

Den commenderande Officeraren bör vara behjelpelig at till hålla Wederbörande, at för deras Afresa betala deras Siöld.

Af den

Åf den 6. julii. Ordning hwarefter Wederbörande i Stockholm niuta deras Inquartering.

Kongl. Maj:ternes Hof-Stat.	Mån. Dal. R:mt	Öre	Åhr Dal. R:mt	Kongl. Maj:ternes Hof-Stat.	Mån. Dal. R:mt	Öre	Åhr Dal. R:mt
1 Hof-Marschalck	100		1200	1 Ridske Skrifware	6		72
Ceremonie Mästare	15		180	Mästerfogd	6		72
Hof-Intendent	12		144	Gesäll eller Dräng	4		48
Samman-Herre	12		144	Rockpoike	1	16	18
Lif-Medicus	12		144	Dito Piga	2		24
Vice Ceremonie Mäst.	12		144	Insiöpare	1		60
Hof-Junkare	8		96	Staffare	5		60
Hof-Qwartermästare	30		360	Dito Dräng	3		36
Contre-Feijare	8		96	Källarmästare	8		96
Page	8		96	Munskänck	6		72
Pagersnes Præceptor	8		96	Källarskrifware	6		72
Barberare	8		96	Kypare	4		48
Cammar-Tjenare	8		96	Källarbräng	4		48
Fäktmästare	8		96	Portier	6		72
Dansmästare	8		96	Bagare Gesäll	4		48
Trompetare	6		72	Klädkammar-Förwalt	6		72
Laquei	5		60	Dito Dräng	3	16	42
Stallknecht	5		60	Taffeldäckare	6		72
Hof-Predikant	8		96	Silfwerknecht	5		60
Notarius Consistorii	8		96	Dito Dräng	4		48
Elog-Klockare	5		60	Dito Tröttersta	2		24
Hof-Cammererare	18		216	Cammar-Wachtmästare	6		72
Casseur	8		96	Sahlknecht	5		60
Controleur	6		72	Profos	3	16	42
Cammar-Skrifware	6		72	Språkmästare	6		72
Wachtmästare	4		48	Syrbytare	5		60
Hof-Secreterare	18		216	Jungfru Knecht	4		48
Auditeur	12		144	Hof-Burier	8		96
Notarius	12		144	Drabants Corporal	8		96
Cancellist	6		72	Drabant	4		48
Bokhållare	8		96	Stall-Staten.			
Husgeråds Mästare	12		144	Stallmäst. och i Berid.	8		96
Husgeråds Skrifware	6		72	Bokhållare	12		144
Tält Mästare	4		48	Fodermäst. en Sadel			
Husgeråds Dräng	3	16	42	knechten Hingst			
Lif-Knecht	6		72				

dare/

1720.

	Mån.	Öre	Åhr.	Mån.	Öre	Åhr.	
	Dal.	R:mt	Dal.		Dal.	R:mt	
<p>Wersse Lieutenanter och Majorer.</p> <p>En Stugu En Cammare Et Ridt En god Sång En samre Sång Husrum för des Drängar Stallrum för 2ue hästar om han dem hafwer.</p>			<p>En Cammare En god Sång Husrum för Drängen och tienslig Sång. Regiments Wäbel, Under Officerare med deras wede lifar. Hwardera en Sång och Husrum med Wärl: en eller Penningar. Bliswa 2ue uti et Hus inlagde betjäna de sig bägge af en Sång. Constapel, 2är Constapel, Under Szwärckare, Under Mineur, Mästare, Handtwärckare och Gefäller, samt Corporaler. Item Profosser, Trumslagare, Pipare och Semene. Hwarde a Sång och Huswärma hos Wärl: den, men der flere än en Inquarteras ligga 2ue i en Sång eller Penningar hwardera.</p>	<p>Eller Penningar.</p>			<p>Eller Penningar.</p>
<p>Capitainer, Regiments Dwartermästare och deras wederlifar.</p> <p>En Stugu eller god Cammare En god Sång En Drängesång med Husrum för Drängen.</p>							
<p>Lieutenanter, Zendrikar, Adjutanter, Präster och Auditeurer. Item Commissarier, Bokhållare och deras wederlifar.</p>							
	30		360	12		144	
	18		216	6		72	
				2	8	27	
				2		24	

FRIEDRICH.

(L. S.)

217

Åf den 6. Julii Förordning angående Lagmans och 1720.
Härads höfdings Räkanta här i Riket, och huru der med hädanefter skal förhållas.

Deha Räkantar böra och skola, likmatigt Kongl. Förjäfringarna, och synnerl. Gustav Adolphs af år 1611. så långt de räcka, lemnas til Justitiaz Statens afsoning, (k) under Swea och Göttha Hofrätters oförrefta disposition, och må ingen understå sig häremot at handla mycket mindre men och förfång göra. Börande Landshöfdingarna och andra Executions Betiente icke undandraga sig at biträda dem af Justitiaz Staten med behörig handräkning, när så påfordras, til deha Lönings och underhålds medels ofelbara indrifwande. Men skulle någon, som denna upbörd af Hofrätten anförtros, något af deha penningar fördölja, eller dermed på hwarjehanda sätt otrogit omgå, så skal densamma för sin otrohet allswarligen, efter Kongl. Maj:ts Resolution af den 1. Dec. 1679. och Kongl. Brevwet til des Cammar-Collegium af den 28. Febr. 1682. (1) plichta och sit brätt umgälla, lika som med Crono-Räkantar förfares. Och som denne upbörd, med all redelig warsamhet disponeras bör; så åligger alle tilstådes warande Hofrätts Ledamöter, som komma at resolvera ofwiver utgiften och anordningen, eller hwad eljest af Administrationen hos dem dependerar, samtliga at underskrifwa ordres, Bref och utgående Assignationer med mera, på sätt och wis, som uti andra Collegier wid sådana

L 2

dana

(k) Conf. 1719. års Regerings-Forms 18. §. 1720. års dito 23. §. Resol. på Allmogens beswär af den 25. Mail 1720. 40. §. dito af den 17. Sept. 1723. 31. §. 1723. års Wärlige Privilegiers 8. §. Prästerkapets Privilegiers 7. §. Resol. på Krigs-Beswälets Beswär af den 3. Aug. 1727. samt Resol. på Allmogens Beswär af den 12. Dec. 1734. af hwilka ställen med mera ses, dels huru med dese Medels upbörande, disponerande och redogifvande förhållas skal, dels på hwilka ställen deras erläggande beswars. Vid. Reglementet af den 20. Nov. 1741.

(1) Den som af motwilja eller olydno angriper Konungens Medel: anses som Konungens trotlöse Zånare, och bör det med 40. proCentum återbetala: Men sker det af förseende, eller bewisligt trängmat til en ringa nödhjelp, då modereras straffet til 12. proCent. Den som 40. proCent straffpenningar icke måttar betala, belägges med corporalt straff, neml. at arbeta i Warstrand hela sin Lifstid. Vid. Förordningen af den 4. Dec. 1724. Sådane 40. proCent anses för åhrerdrige, efter Kongl. Brevwet til Cammar-Collegium af den 15. Nov. 1690.

1720. Dena expeditioner och angelägna syster brukeligit är, och såkrast
 vara får; och derjemte så fördela denna Inkomsten emellan alla Ju-
 stitiz Betienterna at, enär en får full Lön, den andra bekommer sam-
 maledes sit fullt och oafkortat ut, och då det brister för en eller någon,
 måste sådant i acht tagas afwenfä med rättwis jemlikhet för samtelige;
 så lagandes Siöta Hofrätt at defecten som erfordras til Swea Hof-
 rätts hela Justitiz Stats fyllnad, ifrån den förres Jurisdiction i rät-
 tar tid, utan hinder och drögmål, forderligast måtte hit remitteras.
 Sedan göres behörig redo och räkning hos Cammar-Collegium, wid
 hwarit års slut, så för medlens förvaltning, som öfwerföttet och in-
 nehåldningen af Centonalen, dödsfalls och Avancements penningar,
 Krigsmanshus rättigheten, Chartz Sigillataz Recognition och alla
 slika besparingar, hwilcka ställas under Stats-Contoirets disposition.

**Åf den 6. Julii Placat angående Koppar- och Silf-
 wer-Myntets gångbarhet efter förhöjningen.**

De i detta fall utgångna Kongl. Förordningar förnyas, och
 Rundstycken med förhöjde Plåtar och Tålförstycken, samt de sednare
 Femörstycken och Caroliner, de förre til 5. och de sednare til 20. styf-
 wer, skola vara gångbara icke allenast i Handel och wandel, utan och
 i alla Crono-utlagor, efter den faststälte förhöjning, så at ingen må
 fördrifta sig dessa Mynte-sorter at rata, wid 50. Dal. Silfwermynts
 straff och wite första gången, och andra gången dubbelt så mycket.
 Men skulle någon Crono-eller annan Upbördsman beträdas dermed at
 han wågrat sig merderörde Mynte-sorter efter deras förhöjning at
 mottaga, densamma skal böta första gången 100. Dal. Silfwermynt,
 och andra gången dubbelt så mycket, hwilcka böter wederbörande Exe-
 cutorer, då sådant med klara bewis intygas, straxt och ofehlbart
 hafwa at utlösa, angifwaren, och de fattiga til treskiptes.

**Åf den 6. Julii Resolution öfwer några måhl, an-
 gående Processen wid Infantierne i Stockholm.**

1.) Wårjemåls och slynads Eder, som någon Part uti Ciämmers
 Cammarne pålagde blifwa, måga, intet mindre än wårnes Eder, der
 inför

inför samma Domstol afläggas och fullgöras, och icke uti Rådstugun, 1720.
 som förre varit brukeligit, hwilcket afwenwål i Stadsens Collegier i
 acht tagas bör.

2.) Ciämmers-Rätterne blifwer fritt lemnat at ställa deras fälte
 domar, som icke stiga öfwer den hos dem appellab'e Summan, neml.
 30. Dal. Silfwermynt uti werckelig Execution, så snart den uti do-
 men förelagde tid til des fullgörande är förbi: hwarwid de steg i acht
 tagas böra, som Executions Förordningarna föreskrifwa.

3.) Ciämmers-Rätterne måge ransaka och afdoma alla hos dem
 infommande Crimielle mål, som efter Processen ej til Hof-Rättens
 afdomande höra, hwilcka med den deröfwer häne ransakning dit hän-
 skiutas måste, på lika sätt, som Rådstugu- och Hårad-Rätterne al-
 tid giordt, och som Ciämmers-Rätterne allenast bestå hwardera af 4.
 Personer, och således til Lifz-sakers och andra wiktiga, såsom Eds
 öres måls afdomande, icke kunna vara domföre under 7. Personer;
 så tillåtes de 2. Notarier, som wid hwarje Ciämmers-Rätt finnas,
 efter aflagd Domare-Sed, Rätten förstärcka, så at der 4. af dessa 6.
 stanna uti en mening, det skal giälla för dom. Men blifwa de still-
 achtige til; på hwardera sidan, då måste ännu en förständig och be-
 skedelig Man tagas deril, så at Rätten då kommer at bestå af 7. Le-
 damöter: Alla andra Crimielle Mähl, som der afdomas, ställas
 uti Execution, lika som hårtills af Magistraten skedt, der icke något
 Besvär öfwer Domen hos Hof-Rätten blifwit ingifwit.

4.) När misgjeringar äro begångne af någon uti Staden och på
 Matmarne, hwilcka på en gång blifwa uppenbara och under en Lag-
 sökning komma at afgöras; må den Domare, under hwilckens Rans-
 sakning den Broslige sidst kommer at stå, efter inhämtad Ransakning
 ifrån de andra Ciämmers-Rätterne, hela Saken afdoma och Ryrckio-
 Wichten för Stöld skie i den Församling, hwarest största Stölden är
 begången: men för Hor eller Lönske-Läger der, hwarest den Broslige
 sidsta gången sig forsedt (m).

5.) Emedan Rådstugu-Rätten uti alla Mähl bör anses för andra
 Instantien, afwen som Execution uppå des Domar, efter den 25. §.
 uti 1695. Års Rättegångs-Förordning, bör skie, oachtadt ingen Ciäm-
 ners

1720. ners Rätts Dom föregår; ty skal ingen uti sådana Mähl, som först uti Rådstugun uptagne blifwa, efterlåtas at ifrån Juramento calumnia, enär det påfordras, sig undandraga.

6.) Alla Twister om Hyre-Contracter med in- och utflyttande skola hårefter immediatē af Magistraten, uptagas och summario processu afgöras; Parterne obetagit emot des Utslag at wädja; men Domen ställes imedertid uti Execution.

Af den 6. Jul. Mäklare-Ordning.

1.) Ingen får mäkla med mindre han är en Edswuren Borgare, och först inför Magistraten aflagt sin Mäklare-Ed. Skulle någon wedswuren det ware sig Skeps-Clarerare eller andra, til Mäklande sig bruka låta, och derföre någon Courtage upbåra, skal, i händelse någon Twist om en slik Handel in för Domaren uppkommer, en sådan Person i detta Mähl gjorde Annotationer icke gifwas Wibord, och han desutan plicka med 100 Dal. Smit för hwar gång han sig med Mäklare Embetet blandar.

2.) Utaf de redan antagne Mäklare skal den Äldste dem emellan föra styrelsen, samt uti sit Contoir i Förwar hafwa deras Instructi-
ner, Privilegier, Protocol och flera publique Handlingar, jemwäl och draga Försegg det tilräckelige Exemplar af Pris-Couranterne så tidigt blifwa på Swenska färdige och upfylte, at de om Tisdagen för Kl. 12. kunna utgifwas, då ock 2:ne Exemplar deraf uti Commerce-Collegio skola inleswereras; de öfriga Exemplaren måga de sedan förhandla hwar de bäst kunna, efter det pris, som här nedanföre i den 4:de Punct förmåles. Han skal ock tilse at hwar och en i följe af denna Instruktion, sin Tienst behörigen förrättar. Wid bemelte äldstes sjukdom eller annat infallande laga förfall skal den nästa Mäklaren föra Directionen i hans ställe. Efter 2:ne års förlopp kommer den i början antagne Äldsta at tråda derifrån, då en af de andra Mäklarna efter äldren i beställningen, uti des ställe tilträder styrelsen, och så framgent wid hwarje 2:ne års omwärling. Så ofta någon asträder, åligger det honom at inför samtelige Mäklarne giöra noga redo och räkning för alla inkomne Medel, antingen inslutne Fattig-Penningar, eller för utgifne Attester samt försälde Pris-Couranter, med mera, så

1720. så ock då til den tilträdande Nycklarne, Protoeollet och de flera honom förtrödde publique Documenter inventerade, emot Quittance, afleswerera. Alla extraordinaire Utgifter ske med samtelige Mäklarnes samtycke.

3.) Mäklarnes Plicht är at hålla hemligt alt hwad dem af en eller annan anförtrodt warder.

4.) 3 Mäklare Contoiret skal ligga et Protoeoll inbundet, folierat och registrerat, hwaruti Mäklarne, som hwar Måndag Förmiddagen skola på Contoiret sig insinna, sielfwe annotera Priset på det de slutit, hwarefter så wäl, som i Anledning af den Kundskap de ehjst kunna inhämta, Pris-Couranterne skola uprättas och tryckas, som sedan med 2. Dre Smit för hwar och et Exemplar betalas. Swilcken detta utan laga förfall försummar, böte 1. Daler Smit i Fattig-Böhsan, och bör detta Protocol i så Generale Ord-Sätt föras, at hwarecken Köparens eller Säljarens Namn utföres.

5.) Hwar och en Mäklare bör den så kallade Guds-Penningen för de Fattige så wäl af Köparen som Säljaren fordra och skal han desse Medel uti den på Mäklare-Contoiret befintelige Åmbösa, om Måndagen, när de samtelige komma tillsammans, inlägga. Fattigpenningarna komma sedan af samtelige Mäklarne at disponeras och utdelas, til Mäklares fattige Anckiors och ommyndige Barns understöd, samt Räkning derföre årligen giöras af den Äldste, efter den andra Puncten.

6.) Om någon Mäklare öfwerbewises at hafwa låtit bruka sig i någon waga eller bedrägelig Handel, eller at han uti sit Embete swilckligen tient den ena Parten til fördel med den andras skada, sware då för all deraf timad förlust och plicke desutan efter den 21. Puncten.

7.) Mäklare förbuides at för egen Räkning drifwa eller inblandas sig uti Factorier, Skeps-Nederier, Penninge-wärling eller annat Köpenkap, jemwäl ock participera uti någon Handel eller Wahra, wid förlust af denna sin Tienst och Swla, samt Wahran.

8.) Skola de wara förpliktade at hålla richtiga Böcker eller Journaler öfwer allahanda Köpenkaper de sluta, af hwad Namn de wara måge, deruti Köp- och Säljarens Namn, Tiden, Wahornes Beskaffenhet, Myckenhet, samt Wilkohren och alla andra Omständig-
heter

1720. heter noga och sticeligen böra antecknas, samt för hvar man tygt hållas. Til hwilcken ända också, wid någon Mäklare timade Dödsfall, de straxt skola förseglas, i dens Contoir, som då förer Directionen, inlöseras och förvaras, samt icke öppnas, förän wid någon i Handelsmåhl sig yppande Twist, hwarutinman de der gjorde Anteckningar kunna gifwa någon uplysning: sedan skola de åter igen förseglas och gömmas til något lika sig yppande Tilfälle: blifwande Mäklarne aldeles förbudne at i dessa Journaler inblanda något, som angår deras enskylte Saker och Fordringar, jemwäl ock at uti sina egna Böcker något sådant införa, som kan uppenbara någon i deras Embete sluten Handel.

9.) De skola granneligen taga sig til wahra at de icke hielpa någon Skieppare til Bødmerier, eller befordra ehvem det ock wara må, wid något Handelsmåhl, som Mäklaren wet wara oförmögen, så at han icke förmår sin lofwen och tilbudne Accord hålla och fullgöra, så fiårt honom är at sielf undgå Ansvar och Ersättjande af all den skada och förlust, som deraf komma kan.

10.) Deras Courtag och Mäklare-Lohn skal wara utaf alla de Wahror, som i Pris-Couranterne upptecknade warda, eller eljest slutas och förhandlas, såsom Skiep, Hus och Gårdar i Staden, samt Gods och annan fast Egendom på Landet, jemwäl ock Penninge-Lohn på fast Pant, Assurancer, Bødmerier, item af Järn, Stål, Koppar, Wåsing och annan Metall, Manufacturer och annan Ammunition, samt Jouveler, som upköpas eller försäljas, så wäl som af Proviant-Perfedlar, Ull och Silke, samt Salt och Spanneimål, så ock af all annan Kiöpenkap, som af dem befordras och i denne Förordning ej finnes upptecknad, $\frac{1}{2}$ Pro-Centum in alles, som betales af Kiöparen och Säljaren lika, eller $\frac{1}{2}$ Pro-Centum hwardera.

11.) Af alla Hyre-Contracter om Hus, Backhus och Kiällare i Staden, samt Arrender af Land-Gods gifwes 1. Pro-Centum, $\frac{1}{2}$ af Ulgaren, och $\frac{1}{2}$ af Hyresman.

12.) För Wärlars anskaffande och öfvergifwande, samt Penninge-Lohns upnegotierande på simple Hand-Skrifter, samt deras förhandlande, betales til Mäklaren efter wahnligheten $\frac{1}{2}$ Pro-Cent af hwardera Contrahenten, och när Handeln tiltager och kommer i båt-tre gång $\frac{1}{2}$ Pro-Cent.

13.)

13.) För Penningars och Mynte-Sorters omsättning och förwår-1720. lande gifwes $\frac{1}{2}$ Pro-Cent af hwardera Parten.

14.) För Frackter, som Mäklaren befordrar, betales 16. Öre R:mt, per Lasten til 80. Laster och derunder, men öfwer 80. Laster 12. Öre R:mt Lasten, af Skiepparen och den som med honom contraherar, halsparten hwardera.

15.) För Win och Brännerwin $1\frac{1}{2}$ Rhin eller et Orhuswid, gifwer den, som lemnat Mäklaren Commission om samma Handel, 1. Dal. R:mt.

16.) Eho som söker tiden utdraga med Mäklare-Lohnens betalande, straxt Handeln är til slut och rictighet bracht, enär Mäklaren den fordrar, skal en prompt Execution, efter Mäklarens rictig befundne Räkning, underkastad wara.

17.) Enär af Wederbörande, som slikt angå kan, Attester om någon sluten Handel fordras, dermed något twistigt Måhl at uplysa; så böra Mäklarne densamma omwägerigen meddela, emot 16. Öre S:mt för sit omak.

18.) Mäklarne skola ställa sig denna Ordinantien til sträng eftersefnad, icke begiärandes mera eller tagandes något utöfwer det, som sielfwe Ordinantien af hwar Sort dem tillägger, wid Dienstens förlust.

19.) När någon af de Edsworne Mäklarne, som nu lefwa, afså, wällja de Handlande en annan i stället, och antaga sedan efter hand flera, til det antahl, som de för Handelens befordring pröfwa nödige.

20.) Med Mäklares antagande kommer således at förfaras, at de sökande sig hos de handlande angifwa, hwilcka då i anseende til sin slit och sticelighet, så måste Wärlares och deras, som drifwa utländsk Handel, bifall, skola af Magistraten antagas och Mäklares Eeden för dem aflägga. Men skulle om deras antagande upkomma någon skiljachtighet, eller 2me så lika mångas bifall, så bör däröfwer af Magistraten resolveras.

M m

21.)

1720. 21.) Dem åligger at aflægge følgende Måklare-Eed:

Måklare-Eed.

Jag N. N. lofvar och swår wid GUD och hans heliga Ewangelium, at, såsom jag til Måklare antagen är, så wil och skal jag uti samma mit Embete, som en trogen, uprichtig och redelig Man anstår, mig förhålla, i synnerhet skal jag hwarcken för gäfwor, skäncker, wänskap eller skyldskap skul, eller hwad det eljest wara kan, uppenbara något, som lönt och hemligt wara bör. Jag skal ock i så allmänna ordsätt til Embets-Protocollet föra priset på det jag slutit, at sielwra Handelsmålen derigenom ej skola blifwa uppenbarade; Dernåst förplichtar jag mig at hålla en så richtig Bok och Journal, som uti den 8:de punkten af denna Ordinantien föreskrifwes, öfwer alla de köpenstyper, som jag slutandes warder, af hwad namn de ock wara måge, så at jag deruti icke inblandar några enskylda angelägenheter, ej heller uti min enskylda Bok något sådant införer, som min i Embetet slutne Handel kan uppenbara. Jag skal ej heller i någon olaga eller bedrägelig Handel mig bruka låta, mindre uti mit Embete swikteligen tiens den ena Parten til fördel, med den andras skada. I Factorier eller annan köpenstyper skal jag för egen Räkning mig icke inblanda, eller participera i någon Handel och Wara. Ingen Skieppare skal jag hielpa til bodmerie eller befordra, ehwer det ock wara må, wid något Handelsmål, som jag wet wara oförmögen, så at han icke förmår sin lofwen och tilbudne accord hålla och fulgjöra. Icke skal jag heller fordra mera i Måklare-Courtagé, än efter Måklare-Ordnningen af År 1720. mig tilstådt och lofwat är. In summa jag skal uti detta mit Måklare-Embete ställa mig bemelte Förordning til alla sina clausuler och delar til noga och hörsam efterlesnad, intet utur actt lemnandes, som deruti stadgat och förordnat är. Så sant mig GUD hielpa til Lif och Siäl!

Stulle någon understå sig på något sätt öfwertråda denne Förordning, eller eljest i sin Måklare-tienst sig orichtig eller oredelig förhålla, densamme skal, såsom en menedare affstraffas och sin Dienst förlustig wara.

Åf

Åf den 6. Julii Förordning angående Underhåld 1720. för Tings-Rätterne, samt Tings-gästnings Penningarnes och Sakdrens fördelande och huru med Herredags-Penningarne förhållas skal.

1.) Til underhåld för Tings-Rätterne bör Härads-Höfdingen niuta hälften af Tings-Gästnings Penningarna, och Nämnden den andra hälften; doch at så wäl Härads-Höfdingen som Nämnden på extraordinaire Crono-förrättningar sig sielwra underhålla; så skal ock Nämnden af densamma andelen, som dem utaf berörde Tings-Gästnings Penningar tillfaller, öfwenwål wid Lagmans Tinger sig försörja (n).

2.) Åf Sak-dren bör Härads-Höfdingen niuta en trediedel, Nämnden en trediedel, och den öfrige trediedelen tillika med andra Härads-Medel, der några äro, förwaras i Härads-kistan, och efter förd correspondence med Lands-höfdingen i Länet och des tillåtelse brukas til Häradets enskylda nytta, för hwilcke Penningar årligen til Lands-Contoiret redo och räkning gibras bör; Doch blifwer här under Rättens Enskil ej begrepen, som til hälften delas emellan Härads-Höfdingen och Nämnden (o).

M m 2

3.)

(n) If-ån Tings-Gästnings penningars afläggande befries i: o Kyrckio Herdar. 2: o Adelen Rå- och Rors öfartlagde Tärpare, eller i: solne Lärp och Gattehus i Gäne, Halland och Blekinge se Resol. på Allmogens beswår af den 17. Sept. 1723. S. 31. och på Adelen beswår af den 8. Jan. 1735. S. 14. 3: o Ryt-tare, Knektar och Bågmän / som en bruka andre hemman, än deras tillagne Tärpställen, efter Resol. på Rigs Befällets beswår af den 3. Augusti 1727. S. 44. Men Rå- och Rors-samt Wefudags-hemman höra dem betala, jämte utlöfne i förbemelte Provincer: Se Adels-privilegiens §. 8. och nybemelte Resol. på Adelen beswår af den 8. Jan. 1735. S. 14.

(o) Åf Sakdren niuter målsäganden en trediedel, efter Resol. på Allmogens beswår af den 17. Sept. 1723. S. 34. Item Grälheman sin rättighet efter Lag af den, til hwilka Grälse-Bönder saktälles. Adels-privilegiens 31. §. Item Jägerie-Betjänte, då de å Ambetes wagnar någon sak utföra. Resol. på Götta Häf-rätts Memorial af den 16. Octob. 1723. S. 6. Sakdren wid Lagmans Rätter som ej äro Rättens enskil, fördelas lika som wid Härads-Rätterne, efter denne 2. §. Vid. Resol. på Allmogens beswår af den 28. Jan. 1731. S. 43. Conf. 1734. åhrs Landshöfdinge Instruktion §. 5. och Resol. på Allmogens beswår af den 17. Dec. 1734. S. 86.

1720.

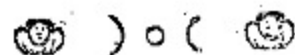
3.) Beträffande Herredags-Penningarne så må Allmogem jemte Hårads-Höfdingen med sina Herredags-Män derom liquidera, och när Räkningen wid Tinget är god kiänd, sielfwa upbära samma Medel, på det Herredags-Männerna icke måge behöfwa i det fallet söka Landshöfdingen; besynnerligen emedan de uppå fömliga Orter hafwa en lång och kostsam väg (p).

4.) Allmogem skal ej tvingas ifrån sina gamla Tingsställen in i Städerne, dem til olägenhet och kostnad; utan förblifwer det wid de gamla.

Åf den 7. Julii Riksdags-Beslutet.

1.) Sedan Hans Kongl. Höghet antagit den rena Ewangeliska Lärnan, lofwat och tillagt at sielf wilja blifwa, samt Ständerna handhafwa och beskydda derwid, Rike sino styra efter Lag och Regerings-Formen, Rikes Rätt, Ständernas frihet, samt hwart och ett Stånds wälfångne Privilegier och Förmåner at wid macht hålla, efter den skriftelige Försäkring, som den 22. Martii innewarande år är dem gifwen: Derjemte och Hennes Kongl. Maj:t under den tid, som Hennes werckeliga Regering nu kommer at hwila, giordt dem löse ifrån den Eedsplikt, hwarmed Henne, som deras allena Regerande Öfwerhet de tilförne warit förknippade och förbundne, så, ehuruwäl Hans Kongl. Höghet ej någon rätt til Sveriges Krono ägde, anamma och förklara dock Rikens Råd och Ständer för anförde orsakers skuld med enhälligt öfwerensstämmande, frivilligt mod och allmänt samtycke, Höghstbarnelte Hans Kongl. Höghet FRIDERICH &c. at wara Sveriges Göttes och Wendes, samt alla des tilhörige Furstendö-

(p) Om någon tressas at utgifwa Herredags-penningar, skola de uttagas genom Krono-Beaktarnes handräkning, uppå Landshöfdingens befallning. Vid. Resol. på Allmogens besvär af den 17. Sept. 1723. S. 59. Hwarför härmed Resolutionernas på Allmogens besvär af den 3. Jun. 1719. S. 36. pag. 101. Dito på Krigs-Bevälets besvär af den 4. Janii 1719. S. 10. pag. 104. Dito på Allmogens besvär af den 17. Sept. 1723. S. 61. Dito på de iudelte Regementernes til Håst besvär af den 16. Octob. 1723. S. 14. Item på Prästerkapets besvär af den 22. Octob. 1723. S. 16. och Förordningen af den 16. Nov. 1727. S. 1. af hwilke ställen seer hwilka ifrån Herredags-penningar äro frige, och intet. Consistorium i Upsala begiärte Åhr 1720. at Academie Hemman måtte ifrån Herredags-penningar befrias men hie därpå afslag genom Resolution af den 30. Jun. samma Åhr.

stendömers, Land och Herrskapers Fullmyndige Regerande Konung, 1720. och Hans Manliga Bröst-Arswingar med denna sin Gemål, Hennes Kongl. Maj:t Drottning Ulrica Eleonora, hwilka GUD förlåna tåckes! til Sveriges Rikes arftagande, Arswinge efter Arswinge, på sätt som 1650. (q) års Riksdags-Beslut innehåller och den allmänna författade Föreningen under den 24. Martii innewarande år, wi dare utwisar.

2.) Så framt Hans Kongl. Maj:t för Hennes Kongl. Maj:t med döden skulle afgå; så träder genast Hennes Kongl. Maj:t til Rikens styrelse igen, efter Ständernes förra frivilliga Wahl, och med den Lag och Förordning, som Rikens Ständer nu wid Kongl. Maj:ts uphöjelse på Thronen betingat och författat hafwa. Men så framt efter begges deras Kongl. Maj:ters dödeliga fränfälle, inga Manliga Bröst-Arswingar wore, så förfaller den Konungliga Wärdigheten til samtellige Ständernas fria Wahl, liknätigt Föreningen.

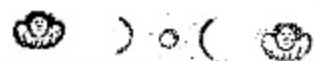
3.) Ständerna hafwa ej mindre med hiertelig fågnad och allmän Lyckönskan bewistat Kongl. Maj:ts Krönings-Högtid, än genast der efter wid Huldningen upfylt, hwar Konungens och Rikets Rätt af ålder fordra, inbördes tro at lofwa och fästa, samt Eed giöra och anamma, Kongl. Maj:t sielf och allom des trogne Undersåtarom til full trygghet och försäkring.

4.) Det hafwer ej allenast Hans Kongl. Maj:t betygat sitt misshag för Souveraineteten, utan Ständerne hafwa jämwäl wid Huldningen så nyo med Eedsplikt sig förbundet at den, ehwer han och wara må, hwilken igenom stämplingar eller tilbud skulle sökia dem detta Enwälds-Wäldet åter at påbörda och införa, såsom en ifrån Gåderneslandet affändrad Ledamot bör anses, samt hafwa Lif, Åhra och Guds förbrutit (r).

5.) Regerings-Formen af den 2. Maj har icke allenast Hans Kongl. Maj:t wedertagit och som en Rikens Fundamental Lag och Stadga bekräftat, utan de förbinda sig och densamma at i actt taga, efterleswa och handhafwa, men ej derifrån aftråda, med mindre och förs

M m 3

(q) Innehållet här af ses åfwantil pag. 5.
(r) Conf. Hans Kongl. Maj:ts Försäkran 7. S. af 1720 års Regerings-Forms 14. S.

1720. förr än som uppå en allmän Riksdag, samtelige Ständerne, efter tidernes lopp och omskifte, kunna pröfwa nödigt wara, uti et och annat mål något at förbättra.

6.) De gilla och erkänna goda de slutna Tractater med Konungarna af Stora Britannien både såsom Konung och Chur-Förste, jämwäl ock med Preussen och Dannemarck. Men hwad Czaren angår, som han ej tilbudit andra wilkor, än de som varit för Riket ytterst nerslige, otrögge och förderfwelige, så måste de genom Guds nåd, geda Råd, andra Mactters biträde, inbördes enighet, trogen wälwilja, tillräckelig understöd och Manligt motstånd, sökia at afskida och förekomma alt odrägeligt, skadeligt och vanständigt tilbud och upfsät, och hemställa den Rättfärdige Gudens deras saks utförande, in til des Fienden å sin sido til någon skälighet wisar större hug och alfar war än hårtills är skedt: beropandes sig härwid på Secrete Utskätsens uti detta mål gifne underdånige swar.

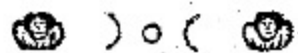
7.) Til Krigets utförande och en anständig Freds winnande så mycket möjeligit är hafwa de gjort Bewillningar, hwilcka de til sin nästa sammankomst utdraga och sträckia, samt lofwa at wara Kongl. Majt biständige med Mod Lif och Blod, när til Rikets Wäpn och Förswar, samt Fiendens motstånd så onträngia kan.

8.) De indragne Mynttecknen skola förmedelst omstämpling blifwa et gångle skiljemynt och til gåldens afbetalning användas. Och det til samma ändamål inrättade Ständernas Contoir skall uprätthållas med tilgång styrckas och förkofras, samt betalningen med rättwisa och likhet ibland de många fordrande utdelas. Öfwer hwilcket alt et Reglemente är upfsatt, som härmed bekräftes ock stadfästes.

9.) Ständerna upfsatta Reductions och Liquidations-Wercken til nästa Riksdag, efter som de nu dermed ej hunnit, inmedlertid utnämna de wisa förståndiga och oswalduga Personer, hwilcka under deras ersfordrade widare samtycke upfsätta en Instruction och Plan, hwarefter dessa wercken sedermera komma at företagas, skärskådas och bepröfwas. Inmedlertid stadnar all widare Reduction och Ugendoms indragande, så at hwarcken nya observationer utfardas, eller de som redan kunna wara gjorde, men hårtills ej kommit til fullkomlig execution, åga någon kraft och wärckan (s).

10.)

(s) 1719. års Riksdags Beslut 8. S. ock 1729. års dito S. 11.

10.) De under denna nu öfwerståndne Riks-Dagen och tilförne 1720. författade samt af Kongl. Majt stadfästade Ordningar, Instructioner, Stadgar och Påbud blifwa med et allmänt samtycke och wederstagande gillade och godkände, så at de af allmän och ständig Lag åga kraft och werckan nemligen:

Duels-Placatet af den 8. October 1719.

Påbudet angående de nye dubble Ducater af den 9. dito.

Förbudet angående Wärijors bärande af Laqueyer, Drängar, Geseller ock Soldater, när de intet äro på commenderingar. Af den 19. dito.

Förbudet angående Spel ock Dobbel af den 12. Nov. 1719.

Förklaringen däröfwer af den 5. Dec. 1719.

Confirmation på Wästbetjänters ock Wästbönders friheter af den 13. Febr. 1720.

Protectorial för Gåstgifware af den 12. April 1720.

Placatet angående Hus-tiufnad af den 18. Febr. 1720.

Skåde-Ordningen af den 3. Junii 1720.

Canslie-Ordningen af den 14. dito

Ordnung för Executoren i Stockholm af den 26. Junii

Instruction för Cammar-Revision af s. d.

Dito för Stats-Contoiret af den 26. Junii

Dito för Justitia-Cancelleren af s. d.

Ekra-Ordningen af den 27. Junii

Förordningen om Bordes-rätt på Landet, af den 27. Junii

Inquarterings-Ordnung för Städerne af den 6. Julii

Förordning om Håradshöfdings- och Lagmans-Råntor af s. d.

Måklare-Ordnung af s. d.

Förordning om Myntets gångbarhet, efter des nu warande Valvation af s. d.

Resolution angående Processen wid instantierne i Stockholm af s. d. (t)

11.) Med nästa Riksdags-Termin, önska Ständerne, at det måtte förblifwa wid Regerings-Formens 45. S. så framt icke Kongl. Majt igenom några Rikens angelägenheter skulle föränlätas, Ständerne förr at sammankalla.

24

(t) Canslie-Ordnungen och Instruction för Stats-Contoiret äro ej tryckte

1720. Af den 8. Julii Resolution uppå Borgerskapets Besvär.

1.) På det de omyndige och fattige uti sin Arfsrättighet, hwilcken wid Inventeringarne bör i acfttagas, icke må komma på något sätt at lida, wil Kongl. Maj:t alla Resolutioner, hwilcka förordna at alla Sterbhus Inventeringar, Ridderskapet och Adels undantagandes, skola höra under Stads-Magistraternas förrättning, (u) härmed stadfästa och at Städerna derwid aldeles måga blifwa bibehåldna, doch at inga misshandlar härwid föröfwas med Inventeringarnes långsamma utdragande öfwer tiden, de beqwämligen och eljest med skynsamhet förrättas kunde, Sterbhusen til gravation och märkelig kostnad.

2.) Rättigheten at få utwälja och föreslå Borgmästare, Rådman och andra Stads-Underbetiente wil Kongl. Maj:t det Städerna i gemen samt hwar och en Stad i synnehet måge oförkränkte til goda niuta, (x) så at ingen dem må påtvingas, doch at de i slika mål med sina förslag, til sådana Dienstens ersättande, i tid hos wederbörande Landshöfdingar inkomma, hwilcka dem til Kongl. Maj:ts widare gillande öfwerfända, då den som til den ledige blefne Dienst wärdig och skickeligast pröfwas, med Fullmacht försedder blifwer. Men hwad Underbetienterna i Städerna angår, så åligger Landshöfdingen et inseende hafwa det inga odugelige dertil sättas, utan när sådana af Magistraterna tillsatte warda, som til sin förrättning slitige, tienlige och wälskickade äro, böra de af Landshöfdingarna ej ogillas, mindre från Diensterna, utan begången förselste och försummelse, afsättas.

3.) Med Råde-års tildelande för fattiga Encklor förhållas efter Förordningen af den 18. Maii 1686. så at sådana Encklor, serdeles de, som på widt aflägne Orter boende äro, måga niuta sina wanliga Råde-år af de Medel, som dertil insamlas, eller af Stadsens besparings-medel, utan föregången ansökan uti Kongl. Stats-Contoret, til lindring och lisa för dem, som äro medellösa och ej förmå at

göra

(u) Om Magistraterna detta försomma, wid. Resol. på Gidta Häftratts Memorial af den 16. Oct. 1723. §. 7. eller därmed swikligen omgå, wid. Swea Häftratts Universal af den 20. Febr. 1724. jämsför härmed Resol. på Städernes Besvär af den 28. Aug. 1727. §. 44.

(x) Conf. Resolutionerne på Borgerskapets besvär af den 13. Jul. 1719. §. 24. och 16. October 1723. §. 1.

göra bekostnad på Brevwärling eller någon Fullmächtig som Resolution dersammastades utskaffa kan; så framt bemelte Stats-Contoir icke något särdeles hade härwid at påminna; Dit Kongl. Maj:t sit Brev härrom wil låta afgå (y).

4.) Uti de Städer, hwarest en stor farwäg är, och hwilckas Borgerskap denna tiden, för brist af Hästar, ej förmå underhålla skuzen, må Allmogen i de näst belagne Socknar, göra dem, til både tre och fredligare tider, et skälligt bistånd och understöd med nödige håll Hästar. Til detta sökia wederbörande Landshöfdingar, hwar å sin Ort, Allmogen at öfvertala om sådant med des goda wilja ske kan, och at härutinnan intet något twång föröfwas måtte. Och bör den Allmoge, som således skuzar, niuta derföre full betalning af de resande, under Stads-Rätts wilkor, och de Städer, uti hwilcka Allmogen skuzen således underhåller, defutan wara plöctige henne med beqwämliga Herbergen och Stallrum för sig och sina Hästar, utan någon wedergållning, at förese och underhålla (z).

5.) Fullbetienterna warda alstwarligen förmante at, wid deras Dienstens förlust, utan uppehåld och tidens upfäteliga utdragande, med de handlande, så med Fullens uträknande, som Godsets visiterande, en skynsam riktighet göra, och dem fordersamligen afsiela, der uppå Öfwer-Directeurerne så twål af stora Siötullen som Småtullarne, wid ansvar, et noga inseende hafwa böra.

6.) Om någon Borgmästare eller Rådman utan låf så länge borta är, at hans Dienst, förmedelst hans frånwaro, märkeligen, til Justitiens nederliggande, försommad blifwer, så hörer det målet til Förordningarna af den 18. Martii 1691. och den 18. Dec. 1698. hwilcka ej måste dragas til resor på kort tid, och när de hafwa någon Egendom ej långt från Staden at efterse, på en dag eller annan, utan at deras tjenester därigenom försommis.

Af den 12. Julii Swea Häftratts-Bref angående rätta meningem af Pardons Placatet.

Så twål detta som de i förra tider utgångne Pardons Placaters mening

(y) Conf. Resol. på Städernes besvär af den 16. Octob. 1723. §. 2. Item 1724. års förklaring öfwer 1723. års Råde-års Förordning §. 11. som förord at öfwen Städerna efter samma Förordning sig böra rätta.

(z) Conf. 1725. års Siästgifsware-Ordning §. 3. och 11. §. §.

1720. mening är denna at de som för brott och förseelser, hvarunder mindre saker, såsom ånkelt hor, Lömsfeläger, små tjufnader och slagsmål ey begripas, kunna wärckeligen sitta i hächte och fängelse eller utur Riket rymde äro, böra niuta Nåd och Förskoning ifrån det Werldslige Straffet, och således kunna i gemen alla brott och förbrytelser, som sedan sista Kröningen i hela Riket äro begångne, för många eftertänckelige och skadelige påföljder skull, icke lemnas ostraffade; börandes här wid actas at de Delinquenter, som ifrån det dem pådömda Fängellet på förledne års Pardons Placat utsluppit, och nu åter för lika brott och misshandel äro inbrachte i Fängelse, icke skola begripas under det nu utgångne Pardons Placatet, utan efter Lag och Kongl. Förordningar dömas och affrassas.

Åf den 21. Julii Förordning angående underslef wid stora Stö-Tullen.

Ell bewakande så af Cronans som Städernes rätt och interesse skola de Betiente i Städerna, som upbära Tolagen och andra dem tillfallande umgiälder, biversta alt gods öppning och visitation, samt ingen ting utsläppa, förr än Tullen och Stadsens Rättigheter äro betalte, såsom och uti alla måhl tillika med Tullbetienterna noga efterse, det alt efter Förordningarna redeligen tillgär, hållandes deröfwer behörig räkning och riehtiga Specialer.

Åf den 26. Julii Swea Håf-Rätts-Bref angående Trohets-Eden.

Alla de Betiente, som under denna Kongl. Rättens Jurisdiction lyda och höra, skola Trohets och Huldskaps-Eden efter det hosföljande uppsatte Formulair samt den för detta brukelige methoden ofördröjeligen lifligen aflägga och kristeligen i Kongl. Rätten ingifwa, skolandes denne Rätten sedan deras, som med Kongl. Fullmächter försedde äro, til Kongl. Maj:t insända, och de öfriges ad acta läggia låta. Och afläggas Eden antingen inför Håf-Rätten eller wid sielfwa Domstolen i Orten, uti Herr Landshöfdingens, eller dens närwaru, som han dertill förordnandes warder, då Eden sedan kristeligen insändas bör.

Ero

Tro-och Huldhets-Ed.

1720.

Jag N. N. lofwar och swär wid GUD och hans heliga Evangelium, at jag wil och skal för min råtta Lagkrönte Konung hafwa och hålla den Stormächtigste Konung FRIEDRICH, Sveriges ic. och efter Hans Kongl. Maj:ts dödelige fränfalle, det GUD nådeligen länge wille fördröja, Hans Kongl. Maj:ts Högtålfkelige Gemäl den Stormächtigste Drottning Ulrica Eleonora, och Hennes Manlige Bröstarfvingar Arfwinge efter Arfwinge, aldeles som Rikens Ständers Beslut och Förening af den 22. Martii innewarande år 1720. stadgar och binder.

Jag skal och efter den uprättade och stadfäste Regerings-Formen och bemeitte Förening Kongl. Maj:ts råtta lydno hålla, bud theß fullkomna och allan Konungsligan Rätt styrelsa, som swarligt wara kan både för Gudi och Mannom.

På det högsta skal jag och låta mig angelägit wara at främja och befordra alt, hwad som Kongl. Maj:ts Höghet och Ständernas fri-och rättighet uti en eller annan mätro, til trogen riensst eller nytta ländar, så och hindra och afwärja all skada och förderf, samt i tid tillkänna gifwa om jag märcker något sådant å färde wara. I synnerhet skal jag icke hemligen eller uppenbarligen, sielf eller genom andra, med råd eller däd, på något sätt sökia at införa, uphiewa och befordra det oinskränckte Konungsliga Enwäldet, eller den så kallade Souveraineteten, utan densamma på det högsta, med Lif, krafter och förmågo sökia at afwärja och emottå, skolandes och upträckia och genast tunnogt giöra, om jag förmärcker något, til des skadelige införande i Riket, af andra stämpas och förhafwas.

Här efter införes hwart och et Embetes egentel. Ed.

Sluter blifwer följande.

Detta alt wil och skal jag troligen efterkomma, som en uprichtig och rättwis " " wäl ägnar och anstår, utan all påfund och arga list, och til den åndan wid detta mig nådigst anförtrodde Embete, således uti alt mig förhålla, som

N n 2

jag

1720. jag det in för GUD, Kongl. Majt och Rikens Ständer tryg-
geligen wil och kan förswara. Så sant mig GUD, hielppe til
Lif och Siäl (a).

**Uf den 10. Augusti Swea Håf-Rättis Bref an-
gående communication med Prästerskapet af sådana
saker, som angå Kyrckones Rätt och Disciplin.**

Alla Under-Domare böra lemna Pastorerna nödig kundskap i de
saker, som angå Kyrckones Rätt och Disciplin och wid Tingen in-
stämmas, samt lemna dem specification uppå de mål, som Kyrckian
och Disciplin kunna angå (b).

**Uf den 25. Augusti Förbud at den Rude Materi-
en af Hår ej må föras utur Landet.**

Eho som med Rude Materiens af Hår utförsel finnes umgå,
densamme skal icke allenast vara sielfwa Godset förlustig, utan ock der
ofwan uppå förfallen til et 100. Dal. Silfmits böter af hwilcka bö-
ter sedan angifwaren bör bekomma hälften, så wäl som hälften af
sielfwa den confiscerade Warans wärde, hwilcken på den handels-
sen efter wärdie, Peruquemakare-Embete til lösen k. mmer at erbiu-
das, men den öfrige hälften så wäl af Warans wärde, som böterna
hemfaller Kongl. Majt (c).

**Uf den 25. Augusti Förordning angående en wis
Taxa på Bröd och Driicka, uträknad efter hwarje
tids Marckgång på Spannemålen.**

Til förekommande af dyrhet på Bröd och Driicka är utfärdad
en Tarif eller Uträkning efter hwarje tids Marck-gång på Spanne-
målen, med den winst som så wäl Silwärcarne som Minut-Sällar-
ne billigt derpå niuta böra, och böra wederbörande hålla sträng och
alfwar-

(a) Detta Eds Formularet är sedermera år 1742. något blifwit ändrat, ef-
ter Hennes Högstas Kongl. Majts fränfälle.

(b) Vid. supra

(c) Conf. Magistratens Publication af den 7. Nov. 1735. i Kraft hwaraf in-
gen annan än Perucque-Makare så handla med hår inrikes, wid straff: Men utri-
kes ifrån får hwar wäl en införskrifwat, dock at det först hembindes denna ämbetet
Wälja de ej betalat til nöije, kan det at andra förbyttras.

alfwarfam hand deröfwer, at berörde Tarif eller Uträkning altid må 1720.
tagas til fundament, när de månatlige Taxorne på Bröd och Dric-
ka inträttas, samt medelst visitationer af Stadsens Betiente hafwa
noga inseende derpå at det, som således här förordnat är, werckeli-
gen blifwer efterlefwat; til hwilcken ända den brokliche, jemte con-
fiscation af det i Bagare-Boden befintelige Brödet, samt det för-
sälde Driicka och Brennwin, bör beläggas med 200. Daler Silf-
wermynns plickt, hwilcka böter angifwaren allena, ehwen han ock
wara må, utan ringaste upskaf skola tildelas; Börandes hwar Bryg-
gare och Bagare af Taxorne och Tarifen hafwa uti sina Bodar
och Hus et Exemplar, så wäl til sin egen underrättelse, som ock at
gifwa dem ensaldigom derom besked, enär de det påfordra, hwarföre
de ock skola vara omtänckte at förse sig med skickeligit Dienstefolk,
som wid utfälgningen brukade blifwa, efter som deras felachtigheter
stadna på Husbondens egit ansvar (d).

**Uf den 21. Octob. Utdrag utur Förordningen om
Krigsmactens fördelning i Qwarter och Fäitningar
denna Wintern öfwer.**

Detta är merendels af samma innehåll, som det äfwantil pag.
121. anförde utdraget, undantagandes följande 3. puncter neml.

9.) The indelte Regimenterne, som stå här wid Stockholms
Låhn, så wäl som de oindelte til Håst och Fot, hwilcka komma at för-
läggas annorstädes på Landet, än der de nu äro stående, niuta Hå-
stefoder ut Magazinet, til des de opbryta til sina Hemwister, eller
Winterqvarter.

10.) Ingen utom Regimenterna få Landshöfdingarna tildela nå-
got Qwarter, utom Krigs-Collegii inwisning.

11.) Ingen Officerare med eller utom indelning, som hafwer hö-
gre Caractere, än han niuter Lön före, bör undfå större Inqwarter-
ring eller utforning ut Magazinet, än Qwarter-Ordningen den tiensten
tillägger, för hwilcken han Lön åtniuter, der icke hans af Krigs-Colle-
gio undfångne inwisning honom mera, för wisa omständigheters skuld,
tillägger.

Den

(d) Se utera härvid nedan til under den 19. Jan. 1721.

1720. Den 26. Oct. Publication angående Ständernes utewarande Obligationer, på Pupill-Hospitals och Kyrko-Medel.

Som nästkommande den 4. Nov. kommer en undersökning at företagas öfver Obligationer eller Quittencer och Attester på Pupill - Hospitals - och Kyrko-medel, och sedan dermed fortfaras efter termiddagarne om Måndagar, Tisdagar, Onsdagar och Fredagar, intil den 18. nästföljande, så böra inom den termin alla wederbörande här i Staden, som innehafwa sådana Obligationer, Quittencer eller Attester uti Kongl. Maj:ts och Ständernas Commission på förberörde dagar ingifwa originalerna deraf, jemte deras Memorialer, hvaruti förmåles och bewisas måste, huru och uti hwad Myntesort Kongl. Maj:tt undsat detsförde valuta, med mera, som kan tjena til uplysning wid denne Obligationernes på förberörde medel föresatte undersökning. Men med de öfrige Obligationerne utom förberörde Pupill - Hospitals - och Kyrko-Medel kommer at anstå til widare Notification, efter den ordning, som Reglementet för Ständernes Contoir innehåller.

Den 16. Nov. Krigs-Collegii Bref til Öfverstar-
na angående Regements- och Mönster-Skrifware (e).

Krigs-Collegium låter allvarligen antyda och påminna samtliga wederbörande Officerare wid de indelte Regimenterna Kongl. Maj:ts wilja uti des Bref af den 30. Nov. 1683. i följe hwaraf så wäl som de flera Förordningar, Mönster-skrifwarne ingalunda måste, det ware af ehvem det wil, commenderas til några enskylte correspondencer, resor, hwarjehanda opwachtingar hos Officerarne eller Regements Commissarierne och mera sådant, hvarigenom deras rätta och egentliga tjenst blir efterstätt, hwilcken förnämligast, utom Kullors förfärdigande til Måten och Mönstringar, består deruti at gå Regements - Skrifwaren med lydno tillhanda wid upbörderna och Räkenskaperne, samt alla de Bestälningar, som derwid följa, detsförde och hädanefter, när Regimentet kommer at gå i Fält, skola andra Personer antagas at förträffa de til Regimentets Tjenst nödige syftor, som

(e) Conf. Instruction för Regements Skrifwarne af den 15. Febr. 1733.

Mönster-skrifwarne härtil i sådana fall wid några Regimenter blifwit brukade til, emot det Fält-Tractamentets åtnjutande, som dese eljest skulle bestås. Och der ingen finnes, som wille sig detta påtaga för så ringa wedergållning, så kan en allenast för två Compagnier antagas och njuta twenne Mönster-skrifwares Fält-Tractamente.

2.) Som Officerarne och Stabs-Betienterne sielfwa upbåra och disponera Indelnings-Räntorna, hwilcka Militia - Staten äro en gång för alla fullt anslagne, på Winst och Förlust, i god och ond tid, utan widare Räkning eller ersättnings åtnjutande af Cronan, för någon timande brist, altså måste Regements-Öfver- och Under-Officerare, samt Stabs Betiente, jemwäl de Fångnas Hustrur Anhörige och Fullmächtige hwar för sin del at Regements-Skrifwaren fullt ut quittera Lönings-Räntorna, som dem efter Förordningarna och Afsonings-Listorna tillkomma och måste samma Quittencer altid meddelas wid Strets slut uti December Månad, eller sist i Januarii Månad året efter. Warande dock Crono Tiende Spanmålen, som Regimenterna til Fot njuta, här wid så wida undantagen, at enär derpå något kommer at brista, den allenast för hwad som kan utfalla, quitteras. Och på det Officerarne samt Stabs-Betienterne, då de på ofwäntande sätt ärligen gifwa Regements-Skrifwaren Quittencer för alla Indelnings-Räntorna, måga lifafullt efter tiden och lägenheten kunna söka ut hos Lönings-Bonden hwad han ändå på Räntan kan wara skyldig, är angelägit, det hwar en håller richtig Qvittance-Bok med Bonden, deruti honom godtgöres til År och Dag, alt hwad han lefwererar i Penningar eller Währor, efter som, der twist i sådana fall uppkommer emellan Officeraren och Bonden, den senares berättelse äger Bihordet i förmågo af Reglementet: för samma och flera orsaker skull skrifwer Krigs-Collegium nu äfwen Herrar Landshöfdingarna til, at af Predikostolarna ärligen göra kunnigt det ingen Militie-Bonde är pliektig at betala något af de indelta Räntorna och Utskylder, det ware at Officerarne, de Fångnas Anhörige och Fullmächtige, eller Regements-Skrifwarne, som det icke straxt uti Bondens Bok quittera. Hwarom som Regements-Skrifwarne nu så Krigs-Collegii serfildra Befallning at ställa sig sådant til esterrättelse, så skola samtellige Officerarne allvarligen ansåjas och ärligen hådanet-

1720. ter påminnas, huru de så wäl Regements-Skrifwaren, som Koningens Bönderna quittera-böra.

Uf den 17. Dec. Confirmation på Bokbindarnas Privilegier.

Bemelte Embete stadfästes wid de Privilegier, som det samma af Drottning Christina och Konung Carl XI. förunt äro, i så måtto, ot alla både Bönhafar och andra, som antingen icke äro under Bokbindare Skrä och Embete, eller ock ej kunna anses som Frimästare, måga förbindas, at til Embetets Förfång och Nachdel förfärdiga och förfällja något Bokbindare Arbete, samt at til alla delar i det målet må förfaras efter Skrä-Ordningen af den 27 Junii sistledne. Men hwad i bundne Böckers Införjel ifrån utrikes Orter widkommer; si förblifwer dermed på sådant sätt, som i den förnyade Tull-Taxan derom finnes stadgat och förordnat.

Den 24. Dec. Förordning om Smältares, Rostwändares, Grufwe-Drängars och flera Arbetares Sammankomster wid Fajlu Kopparwärc.

Hadanefter må inga Arbetare wid Fajlu-Kopparwärc det ware sig Smältare, Rostwändare, Grufwe-Drängar, eller några andra af alt det öfriga der warande Arbets-Folcket understå sig at, antingen wid Mönstringar, som årligen plåga med dem hållas, eller eljest när de til stor myckenhet äro tilstådes, gadda sig tilhoppa, eller ock desutan hafwa några hemliga Sammankomster, öfwer det, som rörer bemelte Wärc, des Drift och Hushåldning, eller ock sielfwa Betienterna derwid; utan der de i något Mähl skulle hafwa af nöden något deras åliggande eller någon Klagan at andraga, de då måge det på anständig sätt, antingen hos Bergmästaren enskilt, eller ock hos Bergmästaren och Grufwe-Rätten tillika, sielfwe, eller genom deras Aldermän, eller ock andra beskedelige Män af deras Medel, sådant mündt- eller skriftteligen anföra, samt Bergmästarens eller Grufwe-Rättens Swar och Resolution deröfwer afhöra, och i fall de ej dermed skulle wara nöjde, då deras ansökning i wårt Bergs-Collegio skriftteligen angifwa och des utslag afwänta. Men i widrigt fall och der annorlunda skulle ske, böra de, som sig deremot förbryta, anses och straffas såsom de der

uppen-

uppenbara Myteri hafwa begådt. Denne Förordning skall en gång 1720. hwart År wid Grufwe-Drängs-Mönstringarne, och för Smältarne och Rostwändarne wid Smältare-Ringen, allmänt publiceras.

Den 24. Febr. Ståthållarens Publication angående brinnande Facklors bärande.

Ingen, eho den wara må, skal hadanefter understå sig at bära någon brinnande Fackla, antingen på Skiepsbroen, så långt den sig stracker, Kongsholms, Ladugårdslands och Norrebroerne, eller Kongl. Majests Wedgård förbi, ej heller böra någon slå någon Fackla emot Byggnader af Trä, som Hus, Bodar, Brådeplanck och Portar, Låningar eller annat Träwercke, ehwad Namn det hafwa må, som lätteligen kan sättas i Brand, wäl wetandes hwar och en at eho som beträdes sig häremot på något sätt förbryta, skal ej allenast wara förfallen til 40. Marck Sants Böter, utan ock, der någon olycka af sådan wårdslösheit timar, derföre wara ansvarig, och efter Lag och Sakkens beskaffenhet blifwa ansedd. Skulle ock någon wara så oberänsksam at han med hugg och slag, eller Skäls-ord öfwerfaller dem, som äro satte at hindra och wara hwar och en, det sådant ej må ske, så skal den samma icke allenast efter Lag blifwa straffad, utan ock med dubbla Böter anses, såsom den der öfwerfallit dem, som äro i Stadens ärende.

Den 25. Maji. Publication angående Kongs-Gårdars bort-arrenderande.

Til den måstbiudande äro tre Månader efter datum utsedde at bort-arrenderas uti Kongl. Cammar-Collegio emot så många Creaturs och andra Perzedlars in natura lefwererande, som efter hwarje Landsorts belågenhet kan åstadkommas, (warande de Arrendatorer, som dem nu innehafwa, Lagligen uppsagde) nemligen Swartsid, Kongs-Ladugård, förutan Dränge Spanmålen. Wåntholmen, Elgehorns och Eldgarns Krogar. Åfers Pappers-Owarn, Kongsberg, förutan Tegel-Bruket, hwilcket å part kommer för Cronones Räkning at drifwas, Gripsholm dito Trä- och Humblegård, Faringe Wiölqwarn, Råfsnäs, Lönnelö, Hamnkårs Krog med Ångsbe-

Do

tet

1720. tet och Fisket, Eskilstuna förutan Tegel-Bruket. Dito Trå- och Humle-Gård, Fors Mjölkvarn, Sundbyholm, Råbblingelund, Forshälla Mjölkvarn, som i synnerhet kommer at utgöra Hel-Häffe och Korn-Gryn, Forshälla Papper-Varn och Laxfiske, Hyndevad Sullvarn, ibidem et Ähl- eller Kräfte-Fiske, et Kage-Fiske uti Riåll-wiken, et Cronofiske uti Wättje-wiken, Dwickfunds Lanefiske, Kongsör, förutan Tegelbruket, Strömsholm, Fumbo Mjölkvarn, Fieholm, Flintan et Crono-Fiske, Halsta Mjölkvarn, Möblentorps Mjölkvarn. Af dessa Crono-Lägenheter kommer för Arrende-Summan, som wid Auction blifwer faststald, efter hwarje Lägenhets beskaffenhet, ärligen til Håf-föräringen in natura at lefwereras giödda Kalfwar, Får, Lamb, Flåst, färsk- och torr Fisk, samt Kalkener, Höns, Kyllingar, Ägg, Gryn, Siåh, Grisar, så ock Hafra samt Långhalm til Kongl. Stall-Staterne. Starby Wadstena Kongs Trågård, Bisnotala, Motala Varn, Långspångs dito, Scholegården dito, ibidem tvänne Varnar, Åspegårds dito, Hofms 4. styck Varnar, Stiernarps dito, Kongsfisket i Motala, Kallsgrunds, Åholmens och Idke, Kalfwa Fiske, Fisket i Dukvelör wid Gåge-Varnen, Finkö-Nisid- och Tånjans Fiske, Mölta-Varn, Åndevad dito, Siötorp, Stegeberg, Crono-Ångarne deessamma stades. Af dessa Lägenheter kommer uti arrende at lefwereras Orar, Wax, Flåst, Ärtor, Talg och torr Fisk. Höntorps den öfwer förpantningen behålne arrende-summan, hwarföre Orar lefwereras. Flvinge och Dalby. Hwarifrån sammaledes Orar komma at lefwereras. Falkenbergs Kongs Lax-Fiske, för hwilket kommer at utgöras Orar, Wax och rökt Lax.

Af den 7. Julii Publication om Banco-Betienter-nes beskydd.

Der någon med skymfelige och oqvädens ord angriper en Banco-Betiente uti des Embete i sielfwa Banco-Huset, skal sådant öfwerwåld, efter sakens omständigheter, ligga i tweböter; men när wåld med hugg och slag emellan kommer, så bör den brogllige, förutan säramålet, såsom Förbuds och Eds-öres brytare dömas.

Af

Af den 1. October Publication emot dem som 1720. förolämpa Stads-Wackten.

De som beträdas med den öfwerdådighet at de angripa eller förolämpa den på Påst stående, patroullerande eller eljest uti sit Embetes förättning begripne Stads-Wackten skola, i förmågo af Förordningarna af den 12. Martii 1679. och den 26. Junii 1682. (f) afswarligen och exemplariter affstraffas, och Wackten, skal, när någon henne öfwerfaller, eller med hugg och slag möter och sig emot sätter, då de tråtor, oliud och tumulter om nattetid, eller eljest, söka at hindra och afswäria, skuta skarpt på dem, som framhärda uti sit onda upsat och intet wilsa på giord åtwarning råtta sig: och om någon olycka densamma händer, antingen til dråp eller säramål, så skal Wackten aldeles derföre hållas fri och otildad, och alla de som med warit och icke straxt gät derifrån, anses lika som delachtiga i straffet, som derpå följer, fast än de ingen skada eller anfall på Wackten giordt. Allt derföre blifwa alla i gemen samt hwar och en i synnerhet härmedelst åtwarnade at i detta fall taga sig wäl til wara, samt Föräldrar och Husbönder förmante at tilhålla sina Barn och Tienstes folk det de, til undwikande af skada och olycka på intet sätt förolämpa den under höga öfwerhetens besynnerliga hägn och beskyddtagne Wackten.

Af den 11. Octob. och 9. Novemb. Publicationer angående främmande Expediter.

1.) Alla främmande Handelsmän och Expediter skola, så snart de sig uti Glotts-Cancelliet, efter Förordningarna hafwa angifwit, sig straxt efter uti Stadens Handels-Collegio inställa och der göra

De 2

be

(f) Den som wåldswårkar en regulier ock med öfwer- och Under-Gewäde försedd Wack, dömes efter Krigs-Actiorna til böden. Så snart Stads-Wackten förmärker, owäsende å färde wara, skal den söka, dem til widare i Arrest at sättia. Skulle de öfwerdådige Wackens förmaning ey ackta, utan med hugg och slag sig emotsättia, så emedan denne Stads-Wack en mindre är privilegerad, än andre wålbefälte Wackter; Ly hafwer bemelte Stads-Wack det med wapen at styra. Men i fall de blefwo Wackten öfwermäktige, hafwer densamma låf på dem med skarpt at skuta ock eld gifwa, medan de då, som sig i så måtto förfora, hafwa sig sielfwe den skadan, det ware sär eller död, at tilmåta. Men hwad Stads-Wackten af dem tilfogas, bör bötas efter Lag och Förordningar.

1720. besked ifrån hwar ort de anländt och hwar för Guds och Waror de med sig hit fördt, då de skola blifwa underättade huruledes och på hwar sätt de, likmäßigt Stadsens Privilegier, Lag och Förordningar, sin Handel här i Staden fortsätta måge: Warandes ingen fremmande de wid Confiscation af Warorne och 40. Marc Silf:mts böter, tillåtit at taga deras Guds utur Packhuset och föra det på sina Camrar, eller några andra ställen, än uti de öfwre Stadsens Packhus nu invättade Bodar, och de Waror, hwilka deruti ej kunna upläggas, uti andra der til tienlige Rum, under Stadsens Lås och Nyckel.

2.) Eke skola hafwa sina Bodar uti Stadsens Packhus och dem öppna allenast två gånger i Weckan, nemligen om Tisdagen och Torsdagen från 8. til 11. och eljest lesiwa efter Lag och ordinarie.

3.) Efter Michels-Måso Marcnad, på hwilken de må handla och köplaga utur deras Bodar, måge de icke fördrifta sig at hafwa der uti eller föryttra några Stufwar, med mindre sådana äro genom wisa deputerade af Magistraten förseglade.

4.) De må ej bruka Hyllor eller rioler; utan hwar hafwe sit Guds uti sit ställe wacker uplagt, så at han kan det beqwämligen framtaga, sig icke annorlunda dermed förhållandes, än som uti et Packhus bör wara och på andra Orter brukeligt är.

5.) Ingen fremmande får upföra något Guds i Staden och låta det fringbara til at beses, efter som uti sådana fall mycket understef kan brukas, utan behålle det i sina Bodar til des det försåldt är, hwilken härmed besås, wære det Gudsset förbrutit och han plikse anta arbitraliter.

6.) De som införa Salt, Sill, Humbla, Lijn, Hampa eller andra grofwa Waror de skola wara förpliktade at sälja dem efter Lag och som af ålder brukeligt warit hafwer.

7.) Ingen får något Win eller andra drycker utur Steppen och up i Staden draga eller inlägga låta, utan Fracht-Cammarens tillåtelse och uppå des Förordning, då han på det bästa som ske kan skal accommoderas och et wist Rum och Källare tillstås, den här emot bryter böte 40. Marc och hafwe förwärfat Gudsset.

8.) Ingen skal sälja sit Win utan wid Stycken, Pipor och Drehsöder, men iniet Ahmetals, mycket mindre derunder, wid 40 Marc straff och Gudsset förwärfat.

6.) De

9.) De må ej införa annat Styckegods, än det som i längd och bredd håller sit rätta Prof och storlek, wid förlust af det som således emot ordinantien infommer.

10.) Hwar som de fremmande föra och handla med det skal alt säljas i hela stycken, som Lag och förra ordinantier förmåla, hafwandes sin rätta längd, wickt och tahl wid straff. Och skal ingen fremmande wara tillåtit at handla med fremmande Marcnaderne emellan, ej heller någon Borgare eller Inwånare eho den wara må, fö. dr. sta sig at låna de fremmande sit namn på något ställe, Staden och Borgerskapet til skada och förfång uti deras rätt och rättighet, wid Warans förlust och 40. Marc Silf:mts böter (g).

Uf Den 17. Decemb. Publication angående Winers försäljande i Minut.

Ingen utom Winstäncks Societeten skal hädanefter wara tillåtit at utfälja Win, samt Frankt, Dienst och Spankt Brämwin i minut, utan skal den, som utom wederbörandes låf och tillstånd, understär sig at bruka denne näring, och uppå föregången årtwarning dermed ej afstår, mista det Guds han hafwer til salu och dertil med plikta 40. Marcker Silf:mt hwilka böter hälften Societeten eller Sillet och den andra hälften de fattiga hemfalla.

Uf den 2. Jan. Påbud om en Tacksägelse och Jubel- 1721.

Såst at firas den 17. Martii, för den Evangeliska Lärans inbörande uti Sverige.

Texter. Ottesången Mal. 4. v. 2. Högmåkan Prov. 2: v. 7. 8. 9. Ålfonsången Col. 3: v. 15. Jubel- Fåsten. firades den 17. Martii.

Den 3. Jan. Placat angående det af Myntetecnen Publica Fide slagne Kopparmyntet.

Så wida dese Myntetecnen äro til en tredie del större och swårare

Do 3

rare

(g) Dese här om widare Magistratens Publication af den 10. Dec. 1721. som förändr; at Handels ordinantierne, och de där på sig grundande Förordningar, skola wid Expedieters Handel nogt efterleswas. Expedieterne böra ut angifwa sig i Ståts Cangliet, Handels-Collegio och Fracht-Cammaren.